

Opracowanie Renata Czabaj

Ortograffiti

PRZEWODNIK DLA NAUCZYCIELA
KLAS IV–VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

 MOPERON

Gdynia 2009

Projekt okładki: Krzysztof *Godlewski*
Redakcja graficzna i skład: *Sebastian Czuba, Andrzej Puzyński*
Redaktor prowadzący: *Aleksandra Gibała*
Redakcja językowa: *Elżbieta Pałasz*
Korekta: *zespół*

Publikacja zalecana przez Polskie Towarzystwo Dysleksji

© Copyright by Wydawnictwo Pedagogiczne OPERON Sp. z o.o. & Renata Czabaj, Jadwiga Dajewska, Beata Futkowska, Joanna Gawęł, Sylwia Głowacka, Izabela Mańkowska, Małgorzata Rożyńska, Halina Saładyga, Mariola Wawrzyniak, Kinga Włochowicz, Anna Wróblewska.

Gdynia 2007

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie w całości lub we fragmentach bez zgody wydawcy zabronione.

12-9/

Wydawca:

Wydawnictwo Pedagogiczne OPERON Sp. z o.o.

81-212 Gdynia, ul. Hutnicza 3

tel. centrali 058 679 00 00

e-mail: info@operon.pl

<http://www.operon.pl>

ISBN 978-83-7461-477-1

Spis treści

Wstęp	4
Rozdział I (Renata Czabaj) Kilka słów o Programie ORTOGRAFFITI	5
Rozdział II (Renata Czabaj) Dysleksja, czyli specyficzne trudności w nauce czytania i pisania	7
Rozdział III (Renata Czabaj) Ramowy program terapii	27
Rozdział IV (Małgorzata Rożyńska) Plan wynikowy do Programu Edukacyjno-Terapeutycznego ORTOGRAFFITI w klasach 4–6 szkoły podstawowej	30
Rozdział V (Anna Wróblewska) Algorytmizacja w nauczaniu ortografii.....	175
Rozdział VI (prace nagrodzone w konkursie na scenariusz) Scenariusze zajęć korekcyjno-kompensacyjnych z wykorzystaniem zeszytów z serii <i>Ortograffiti</i>	185
Rozdział VII (Roksana Jędrzejewska-Wróbel) Dyktanda	223
Rozdział VIII (Małgorzata Rożyńska) Testy sprawdzające	233

Wstęp

Publikację tę przygotowaliśmy z myślą o wszystkich nauczycielach, którzy chcą pracować z uczniami z dysleksją w sposób kompleksowy i nowoczesny, uwzględniający najnowsze doniesienia naukowe i wieloletnie doświadczenie praktyków. Jedynym skutecznym sposobem pomocy tym uczniom jest systematyczna praca na właściwie dobranym materiale ćwiczeniowym. Program Edukacyjno-Terapeutyczny ORTOGRAFFITI stwarza warunki, w których możliwe jest objęcie opieką każdego ucznia dyslektycznego, bez względu na możliwości szkoły czy poradni.

Przewodnik ORTOGRAFFITI zawiera przede wszystkim materiały dla nauczycieli, ale także dla rodziców i uczniów. Znajdą tu Państwo najpotrzebniejsze informacje o diagnozie i terapii dysleksji, wskazówki do pracy na podstawie Programu ORTOGRAFFITI oraz zalecenia dotyczące pracy z dzieckiem w szkole i w domu. Wielką pomocą, obok ramowego programu terapii, jest szczegółowy plan wynikowy opracowany do wszystkich ośmiu zeszytów z serii ORTOGRAFFITI, który ułatwi planowanie i porządkowanie całego procesu terapeutycznego. Opisujemy też skuteczną i sprawdzoną w praktyce metodę nauczania ortografii opartą na zasadzie algorytmizacji. Jej istota polega na zastosowaniu jednolitego schematu postępowania (algorytmu), ułatwiającego wybór właściwego zapisu (zasady ortograficznej).

Zamieszczamy też zestaw scenariuszy zajęć, które mogą być wykorzystane bezpośrednio lub stanowić inspirację. Zostały one wyłonione w drodze konkursu ogłoszonego wśród uczestników Programu ORTOGRAFFITI. Nieodzownym etapem terapii jest również sprawdzenie jej skuteczności. Do tego służą testy i zabawne dyktanda ułożone do każdego zeszytu ćwiczeń.

Wychodząc naprzeciw Państwa oczekiwaniom, a także realizując zasadę kompleksowości naszych pomocy terapeutycznych, część materiału opracowaliśmy w formie dźwiękowej. Na dołączonej płycie znalazły się ćwiczenia słuchowe z całej serii zeszytów ćwiczeń do szkoły podstawowej oraz dyktanda z 7 rozdziału niniejszego przewodnika.

Naszym dążeniem było opracowanie publikacji o wysokiej wartości merytorycznej, zawierającej praktyczne wskazówki do pracy z dzieckiem dyslektycznym na podstawie Programu Edukacyjno-Terapeutycznego ORTOGRAFFITI. Mamy nadzieję, że okaże się pomocna.

Życzymy Państwu wielu sukcesów i satysfakcji w codziennej pracy.

Renata Czabaj

1. Kilka słów o Programie ORTOGRAFFITI

Program Edukacyjno-Terapeutyczny ORTOGRAFFITI to kompleksowy system pomocy dla uczniów z dysleksją, do którego należy między innymi seria zeszytów ćwiczeń „Ortograffiti” dla klas IV–VI szkoły podstawowej. Na tym etapie edukacji niewiele placówek oferuje swym podopiecznym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne. Aby wypełnić tę lukę i ułatwić pracę nauczycielom, terapeutom oraz rodzicom, zgromadzony w serii ORTOGRAFFITI materiał przeznaczony jest do pracy zarówno w szkole, jak i w domu.

Z Programu ORTOGRAFFITI mogą korzystać również uczniowie niemający trudności w nauce. Systematyczne wykonywanie ćwiczeń sprzyja rozwojowi myślenia twórczego, usprawnia funkcje percepcyjno-motoryczne warunkujące prawidłowy przebieg procesu uczenia się, a także stymuluje ogólny rozwój ucznia.

Seria „Ortograffiti” dla uczniów klas IV–VI składa się z 8 zeszytów ćwiczeń. Podzielono je na dwa poziomy trudności. Poziom pierwszy – łatwiejszy – jest przeznaczony dla uczniów klasy IV i pierwszego semestru klasy V. W ostatnim zeszycie z tego poziomu (Miksie) znajdują się ćwiczenia podsumowujące i utrwalające dotychczasową pracę. Można od niego również rozpocząć zajęcia z uczniem klasy V, który wcześniej nie pracował z serią, by potem kontynuować poziom drugi. Nauczyciel lub rodzic, czyli osoba pracująca z uczniem i znająca jego możliwości, powinna podjąć decyzję, od którego zeszytu zacząć pracę.

Poziom drugi przeznaczony jest dla uczniów drugiego semestru klasy V i klasy VI. Jest treściowo bogatszy i nieznacznie trudniejszy od poziomu pierwszego. Wśród ćwiczeń poziomu pierwszego dominują ćwiczenia w czytaniu i pisaniu. Na poziomie drugim uczniowie doskonalią czytanie ze zrozumieniem i utrwalają pisanie poprawne pod względem ortograficznym. Materiał zawarty w ośmiu zeszytach rozplanowano na trzy lata.

Każdy zeszyt ma określoną budowę. Materiał ćwiczeniowy podzielono na jednostki zwane blokami. W każdym zeszycie (oprócz Miksów) jest jedenaście bloków oznaczonych kolorowym paskiem na górze każdej strony. Jeden blok zawiera zestaw ćwiczeń przeznaczonych do realizacji w ciągu jednego tygodnia. Część z nich terapeuta wykorzysta podczas zajęć, natomiast pozostałe uczeń powinien wykonać samodzielnie w domu. Należy podkreślić, że pracę trzeba rozplanować tak, by na każdy dzień przypadło po kilka ćwiczeń. W nadzorowaniu ich realizacji wskazany jest również udział rodziców. Niektóre ćwiczenia wręcz wymagają pomocy osoby dorosłej.

Każdy blok rozpoczyna się rozmową z uczniem na tematy, które są mu bliskie. Ćwiczenia w mówieniu zachęcają do wyrażania opinii, rozwijają i wzbogacają słownik ucznia, uczą budowania wypowiedzi poprawnych pod względem gramatycznym i stylistycznym. Bazą ćwiczeń jest tekst wiodący. Jego zróżnicowana forma graficzna: zmiana kształtu kolumny, podział na sylaby, kolorowo zaznaczone wyrazy, to zabiegi celowe. Mają zachęcać do czytania i nie męczyć wzroku. Pod każdym tekstem umieszczone zostały pytania lub ćwiczenia, których celem jest sprawdzenie rozumienia czytanej treści. Tekst wiodący zawiera słownictwo związane z daną trudnością ortograficzną.

Do czytania zaleca się użycie kolorowych nakładek dołączonych do pierwszego zeszytu z każdego poziomu. Jest to nowoczesna pomoc, która niweluje kontrast między białym tłem kartki a czarnym drukiem, czasami utrudniający dzieciom czytanie. Wmontowany w nakładkę podkreślnik pomaga się skoncentrować na czytanych fragmentach tekstu.

Ćwiczenia należy rozwiązywać ołówkiem, by w razie popełnienia błędu móc dokonać szybkiej autokorekty. Po zakończeniu pracy z danym zeszytem nie powinno w nim być żadnych błędów. Specjalna liniatura zaproponowana w zeszytach ma zachęcać do pisania z dużą starannością.

Zeszyty inspirują ucznia do ćwiczeń grafomotorycznych. Nawet ci, którzy nie lubią rysować, chętnie uzupełnią brakujące elementy lub puszczą wodze fantazji i zaczną myśleć twórczo, wykonując zaproponowane ćwiczenia. Wycinance (znajdującej się we wkładce) celowo przypisano rolę wzmocnienia pozytywnego – jest formą nagrody. Ma ona również doskonalić motorykę ręki dominującej oraz wyobraźnię przestrzenną ucznia, a także uczyć precyzji i staranności wykonania. Zabawowy charakter ćwiczeń sprzyja rozbudzaniu ciekawości poznawczej uczniów. Nauka przez zabawę jest nie tylko przyjemna, ale i bardzo efektywna.

Terapeuci mogą wykorzystać zaproponowane zestawy ćwiczeń na zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych. Materiał został tak przemyślany i ułożony, by każdy blok stanowił zamkniętą jednostkę terapeutyczną. Korzystając ze swej wiedzy i doświadczenia oraz biorąc pod uwagę indywidualne potrzeby uczniów, osoba prowadząca zajęcia może jednak traktować ćwiczenia jako inspirację i realizować dodatkowo własne pomysły.

Program ORTOGRAFFITI może być też wykorzystany przez nauczycieli języka polskiego do utrwalenia wiadomości. Rodzice – nawet ci bez przygotowania pedagogicznego – mogą z powodzeniem pracować z dzieckiem w domu. Ich zadanie polega przede wszystkim na czuwaniu nad systematycznością i konsekwencją. Efektem będzie lepsze funkcjonowanie ucznia w szkole, poprawi się jego koncentracja uwagi, stymulowane będą spostrzegawczość, pamięć wzrokowa i słuchowa. Doskonalsze czytanie ze zrozumieniem zapobiegnie niepowodzeniom szkolnym we wszystkich nauczanych przedmiotach.

Renata Czabaj

2. Dysleksja, czyli specyficzne trudności w nauce czytania i pisania

2.1. Terminologia

Co to jest dysleksja rozwojowa?

W roku 1994 w Stanach Zjednoczonych Towarzystwo Dysleksji imienia Ortona (*Orton Dyslexia Society*) opublikowało obowiązującą do tej pory definicję dysleksji: „Dysleksja jest jednym z wielu różnych rodzajów trudności w uczeniu się. Jest specyficznym zaburzeniem o podłożu językowym, uwarunkowanym konstytucjonalnie. Charakteryzuje się trudnościami w dekodowaniu pojedynczych słów, co najczęściej odzwierciedla niewystarczające zdolności przetwarzania fonologicznego.

Trudności w dekodowaniu pojedynczych słów są zazwyczaj niewspółmierne do wieku życia oraz innych zdolności poznawczych i umiejętności szkolnych; trudności te nie są wynikiem ogólnego zaburzenia rozwoju ani zaburzeń sensorycznych. Dysleksja manifestuje się różnorodnymi trudnościami w odniesieniu do różnych form komunikacji językowej, często oprócz trudności w czytaniu pojawiają się dodatkowo poważne trudności w opanowaniu sprawności w zakresie czynności pisania i poprawnej pisowni.” (M. Bogdanowicz *Dysleksja rozwojowa – symptomy, patomechanizmy, terapia pedagogiczna*, „Terapia” 1997, numer specjalny, s. 13).

Terminem **dysleksja rozwojowa** określa się specyficzne trudności w nauce czytania i pisania u dzieci o prawidłowym rozwoju intelektualnym. Oznacza to, że wymienione trudności występują od początku nauki. **Dysleksją nabytą** nazywamy utratę opanowanej już umiejętności czytania i pisania zwykle po uszkodzeniu mózgu wskutek choroby lub wypadku. Określenie „dysleksja rozwojowa” jest używane jako nadrzędne wobec wybiórczych trudności w nauce czytania i pisania, czyli dysleksji, dysgrafii i dysortografii.

Wyróżnia się **cztery typy dysleksji rozwojowej**:

a) dysleksja **typu wzrokowego** – cechuje się wybiórczymi zaburzeniami rozwoju spostrzegania i pamięci wzrokowej, koordynacji wzrokowo-ruchowej;

b) dysleksja **typu słuchowego** – występują przede wszystkim zaburzenia pamięci i spostrzegawczości słuchowej, często powiązane z zaburzeniami funkcji językowych (zaburzony odbiór dźwięków mowy, ich zapamiętywanie i operowanie nimi);

c) dysleksja **integracyjna** – zaburzona jest koordynacja funkcji percepcyjno-motorycznych;

d) dysleksja **typu mieszanego** – charakteryzuje się występowaniem zaburzeń funkcji słuchowo-językowych, pamięci słuchowej, percepcji wzrokowej, pamięci wzrokowo-słuchowej i wyobraźni przestrzennej.

Specyficzne trudności w opanowaniu umiejętności czytania i pisania są konsekwencją zaburzeń funkcji percepcyjno-motorycznych i ich integracji. Są to zaburzenia funkcji językowych, spostrzegania, motoryki, uwagi, pamięci.

Specyficznych trudności w uczeniu się **nie można** rozpoznać u dzieci z:

- inteligencją niższą niż przeciętna;
- niepełnosprawnością intelektualną;
- niedostuchem i niedowidzeniem;
- chorobami neurologicznymi takimi jak epilepsja, dziecięce porażenie mózgowe;
- po urazach głowy lub zapaleniu opon mózgowych;
- zaniedbanych środowiskowo.

Wiele dzieci ma niską motywację do nauki, co może stanowić przyczynę trudności w uczeniu się, ale nie jest symptomem dysleksji.

Badania wykazują, że 10–15% uczniów ma specyficzne trudności w uczeniu się, w tym 3–4% to przypadki dużego nasilenia dysleksji, które określa się mianem **głębokiej postaci dysleksji**. Profesor Marta Bogdanowicz pisze o niej tak: „Można zaproponować tu podstawowe kryterium rozpoznania, takie jak: zatrzymanie się na poziomie *czytania elementarnego* (klasy II) i nieosiągnięcie poziomu czytania zaawansowanego lub opóźnienie o 3–4 lata w zakresie umiejętności czytania. Tak poważnym zaburzeniom czytania zwykle towarzyszą również poważne zaburzenia opanowania poprawnej pisowni. Inną postać tych zaburzeń cechuje istotne opóźnienie

w czytaniu przy bardzo nasilonych trudnościach w pisaniu zarówno w zakresie poprawności pisowni, jak i budowania wypowiedzi na piśmie, błędów stylistycznych i interpunkcyjnych”.*

W wieku przedszkolnym można rozpoznać objawy, które cechują dzieci tak zwanego ryzyka dysleksji. Takiego określenia używa się w przedziale wiekowym od 5 do 9 lat.

Co nazywamy dysleksją?

W wąskim ujęciu termin **dysleksja** oznacza specyficzne trudności w nauce czytania. Mogą one wynikać z zaburzenia analizatora wzrokowego, co się przejawia trudnościami w rozpoznawaniu liter, lub z zaburzenia analizatora słuchowego – symptomem są trudności w wyodrębnianiu głosek w słowach. Czasami występują zaburzenia obu analizatorów: wzrokowego i słuchowego.

Proces nabywania przez dziecko umiejętności czytania jest bardzo skomplikowany. Aby czytanie stało się automatyczne, uczeń musi przejść dwa etapy, które przygotowują go do nabycia tej umiejętności.

Pierwszy etap prowadzi do prawidłowego spostrzegania wzrokowego. Dziecko musi zobaczyć kształt liter i wysłać odpowiednie impulsy do mózgu. Jego oczy będą analizowały tekst od strony lewej do prawej. W tym czasie dziecko będzie układało litery w wyrazy, a wyrazy w zdania. Litery i ich ułożenie przestrzenne są przekazywane do mózgu, który musi je rozpoznać. Mózg to magazyn wyrazów znanych i nieznanymi. Wiele wyrazów jest podobnych pod względem kształtu, układu liter i długości. Jeśli dziecko rozpoznaje wyrazy bez trudu, czynność czytania staje się automatyczna, jeżeli nie rozróżnia kształtu liter, mówimy o **deficycie w zakresie percepcji wzrokowej**.

Drugi etap kończy się osiągnięciem prawidłowego poziomu fonologicznego. Wyrazy są dzielone na dźwięki, czyli **fonemy**. Fonemy zapisujemy za pomocą liter. Litery, które odpowiadają odpowiednim fonemom, nazywamy **grafemami**. Na przykład w wyrazie „chrzan” dźwięk „ch” jest kombinacją liter „c” i „h”, a dźwięk „rz” składa się z liter „r” i „z”. Te same grafemy mogą odpowiadać różnym fonemom. Aby dziecko mogło czytać automatycznie, musi posiadać fonologiczną zdolność rozróżniania fonemów. Konieczne jest również wzbogacanie zasobu słownictwa.

Najczęstszą przyczyną trudności w nauce czytania są trudności w zakresie umiejętności fonologicznych. Dziecko nie potrzebuje wówczas odkodowywać grafemu na odpowiadający mu fonem. Nie dotyczy to jednak wszystkich dzieci z problemami w czytaniu.

Charakterystyczne objawy trudności w czytaniu to:

- niechęć do czytania;
- długo utrzymujące się literowanie; trudności z syntezą głosek;
- opuszczanie liter w wyrazach, co powoduje deformowanie wyrazów;
- gubienie się w tekście;
- czytanie wspak (często na początku nauki czytania);
- wolne tempo czytania;
- zgadywanie wyrazów na podstawie przeczytanej pierwszej sylaby;
- trudności w rozumieniu czytanego tekstu (koncentracja na technice czytania, a nie na czytanej treści);
- bardzo szybkie czytanie, ale z dużą liczbą błędów.

Czym się charakteryzuje dysgrafia?

Dysgrafią nazywamy niski poziom graficzny pisma. Często jest to brzydkie, nieczytelne pismo z zaburzonym rytmem. W początkach nauki pisania dziecko ma trudności z odtwarzaniem kształtu liter i mieszczaniem ich w liniaturze. Litery mają różną wielkość, nie zawsze są połączone, są „rozchwiane”. Estetyka zeszytów pozostawia wiele do życzenia. Strony są niewłaściwie zaplanowane, a silny nacisk ołówka, pióra czy długopisu powoduje zniszczenie kartki. Występują liczne skreślenia i zamazywanie wyrazów. Uczniów z dysgrafią cechuje też mała precyzja ruchów ręki, częsty jest nieprawidłowy uchwyt ołówka czy długopisu. Pismo uczniów klas starszych staje się niemożliwe do odczytania.

Tempo pisania jest bardzo wolne, często uczeń ma trudności z nadążeniem za tempem klasy.

Pismo dysgraficzne u ucznia starszego można rozpoznać, jeśli:

- występuje zmienny kierunek pisma, różne położenie liter w wyrazie, a wyrazów w zdaniu;

* Informator o egzaminie gimnazjalnym w 2003 roku z aneksem dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, Warszawa 2001.

- litery są niedokończone lub zdeformowane, brakuje drobnych elementów;
- w wyrazie występują litery różnej wielkości, a odstępy między literami i wyrazami są nierówne;
- brakuje połączenia liter w wyrazie lub połączenia są na różnym poziomie;
- występuje niewłaściwe zagęszczenie liter w wyrazach;
- dużo jest poprawek i skreśleń.

O dysgrafii można mówić wówczas, gdy kilka podanych symptomów występuje u ucznia przez dłuższy czas.

Co to jest dysortografia?

Dysortografią nazywamy trudności w pisaniu poprawnym pod względem ortograficznym, zniekształcenia zapisu wyrazów, pomijanie liter, przestawianie ich kolejności w wyrazach, mylenie liter o podobnych kształtach. O dysortografii możemy mówić, gdy dziecko opuszcza drobne elementy liter (kropeczki, kreski, ogonki) lub zniekształca zapis całego wyrazu.

Należy jednak mocno podkreślić, że dysortografię diagnozuje się tylko wówczas, kiedy dziecko opanowało teoretyczne zasady pisowni i wykonało zestaw ćwiczeń przewidzianych w celu utrwalenia obrazu graficznego wyrazu i wypracowania nawyku poprawnego pisania.

Co to jest dyskalkulia?

Według słowackiego neuropsychologa L. Kosca: „dyskalkulia rozwojowa jest strukturalnym zaburzeniem zdolności matematycznych, mających swe podłoże w zaburzeniach genetycznych wrodzonych tych części mózgu, które są bezpośrednim podłożem anatomiczno-fizjologicznym dojrzewania zdolności matematycznych odpowiednio do wieku, bez jednoczesnego zaburzenia ogólnych funkcji umysłowych”.

Mówiąc prościej, **dyskalkulia** to specyficzne trudności w uczeniu się matematyki.

2.2. Objawy dysleksji w okresie przedszkolnym i starszym wieku szkolnym

Inteligentny uczeń z dysleksją nierzadko wypracowuje z sukcesem własny styl uczenia się. Są jednak i tacy uczniowie, którzy nie radzą sobie z niektórymi przedmiotami. Zrozumienie trybu działania uczniów ze stwierdzoną dysleksją może być trudne. Każdy będzie miał inny sposób radzenia sobie z przyswajaniem tekstów, rozwiązywaniem zadań, nauką języków obcych.

Trudności w nauce czytania i pisania ujawniają się w szkole, ale już u dziecka w wieku przedszkolnym możemy zauważyć symptomy, wskazujące na ryzyko dysleksji. Oto one:

- opóźniony rozwój mowy (zaburzona artykulacja, mowa agramatyczna, wadliwe wymawianie głosek, wyrazów);
- opóźniony rozwój ruchowy; mała sprawność ruchowa, brak koordynacji ruchów, utrudnione utrzymywanie równowagi podczas jazdy na rowerku i hulajnodze, trudności z zapinaniem guzików, wiązaniem i przewlekaniem sznurowadeł;
- niechęć do zabaw manipulacyjnych;
- trudności z zapamiętywaniem nazw dni tygodnia, pór roku, nazw miesięcy, dłuższych poleceń, wierszyków, piosenek, a w szkole z nauką tabliczki mnożenia;
- trudności w odtwarzaniu wzorów graficznych, wykonaniem prostych układanek według wzoru;
- mylenie ręki prawej i lewej;
- wolne tempo wykonywanych prac, mała precyzja ruchów dłoni i palców;
- zbyt długo utrzymujące się obuocznosc i oburęczność, pismo zwierciadlane;
- trudności z wyodrębnianiem słów ze zdania, podziałem słowa na sylaby i głoski (utrudniona analiza i synteza słuchowa);
- trudności z zapamiętaniem obrazu graficznego liter: p-b-d-g, l-t-ł, m-n-w;
- mylenie głosek zbliżonych fonetycznie: w-f, k-g, d-t, z-s, c-dz.

Wymienione objawy nie muszą występować jednocześnie u dziecka, ale stanowią wskazówkę dla rodziców, na co należy zwrócić uwagę. Powinny ich skłonić do zdiagnozowania problemu przed rozpoczęciem przez dziecko nauki szkolnej. Ważne jest wyrównanie startu szkolnego dziecka. Właściwa stymulacja funkcji odpowiedzialnych za prawidłowy przebieg nauki czytania i pisania może ułatwić dziecku funkcjonowanie szkolne. Dziecko ryzyka dysleksji nie musi bowiem być uczniem z dysleksją.

Profesor Marta Bogdanowicz opracowała Skalę Ryzyka Dysleksji (wydawnictwo „Harmonia”), do której odsyłam zainteresowanych rodziców i nauczycieli przedszkoli. Służy ona wczesnemu wykrywaniu dzieci z grupy ryzyka dysleksji.

Dysleksja w starszym wieku szkolnym

Jeżeli uczeń w klasie trzeciej lub wyższej ma trudności w nabywaniu umiejętności czytania i pisania, może to oznaczać, że występuje u niego dysleksja rozwojowa. Ważna jest zatem znajomość jej objawów. Zaburzenia dyslektyczne mogą dotyczyć sfery wzrokowej, słuchowej bądź ruchowej. Nie bez znaczenia dla procesów uczenia się, są zaburzenia lateralizacji i orientacji przestrzennej. Zaburzenia te mogą występować w odniesieniu do jednej sfery lub łącznie – wówczas mówi się o głębokiej postaci dysleksji.

Jak rozpoznać dysleksję rozwojową?

W klasach starszych uczniowie z dysleksją mogą mieć różne trudności w opanowaniu treści programowych z poszczególnych przedmiotów nauczania. Oto przykłady typowych trudności w nauce.

Język polski:

- mylenie liter: b-p, d-g, t-d, z-s, c-cz, w-f, s-sz, i-j, k-g, m-n, o-a, u-w, nieróżnicowanie ę-em, ą-om;
- opuszczanie liter w wyrazach;
- zmiana kolejności liter w wyrazach;
- opuszczanie drobnych elementów liter i znaków diakrytycznych, opuszczanie znaków interpunkcyjnych;
- trudności w pisaniu wyrazów ze zmiękczeniami;
- popełnianie błędów ortograficznych mimo dobrej znajomości zasad pisowni;
- trudności w stosowaniu wielkiej litery;
- łączenie w jeden wyraz przyimków z rzeczownikami (np.: w domu);
- wolne tempo pisania i czytania;
- brak rozumienia czytanych treści;
- niekształtne, nieczytelne pismo;
- szybkie męczenie się ręki podczas pisania;
- trudności z nauką wierszy i fragmentów tekstów;
- błędy gramatyczne;
- wypowiedzi pisemne krótkie; gubienie wątku lub poruszanie kilku wątków jednocześnie;
- opuszczanie wyrazów, fragmentów zdań w pisaniu ze słuchu lub z pamięci.

Język obcy:

- trudności z wymawianiem i zapamiętywaniem słów;
- trudności z dokonaniem analizy słuchowej wyrazów w zdaniu;
- trudności z zapisem wyrazów, które mają obraz graficzny odrębny od obrazu słyszanego;
- w języku rosyjskim inne znaczenie liter (np.: u = i, m = t);
- w języku niemieckim zapis rzeczowników wielką literą;
- opuszczanie liter w wyrazach;
- przestawianie kolejności liter w wyrazach;
- opuszczanie drobnych elementów liter;
- trudności w rozumieniu przeczytanego tekstu;
- trudności z rozumieniem tekstu odtwarzanego z nagrania.

Historia:

- trudności z zapamiętywaniem dat i chronologii;
- trudności z analizowaniem i czytaniem map i wykresów;
- problemy ze zrozumieniem dłuższego tekstu;
- trudności w czytaniu tekstów źródłowych, szczególnie tych, które są napisane nietypową czcionką;
- nieumiejętność robienia zwięzłych notatek.

Matematyka:

- problemy z rozwiązywaniem zadań z treścią z powodu słabego rozumienia czytanego tekstu;
- trudności z liczeniem w pamięci;
- trudności z podaniem wyniku bez zobaczenia działania;
- pomyłki w obliczeniach;
- niemożność opanowania tabliczki mnożenia;
- trudności z zapamiętywaniem definicji matematycznych;
- mylenie znaków, pojęć;
- trudności w nauce geometrii;
- problemy z rysowaniem wykresów, rzutów figur;
- trudności w obliczaniu objętości i powierzchni brył i figur złożonych;
- trudności w obliczaniu dłuższych równań i układów równań, pomyłki w zapisie obliczeń, pomijanie części działania, mylenie linijek, opuszczanie danego składnika;
- lustrzane zapisywanie cyfr i liter;
- problemy z zapisem liczb dziesiętnych – lokalizacja przecinka;
- błędy w zapisie liczb wielocyfrowych i liczb z wieloma zerami;
- trudności w upraszczaniu zapisu równania i przekształcaniu go w pamięci;
- błędy w przepisywaniu;
- chaotyczny zapis działań matematycznych;
- mylenie indeksu dolnego i górnego;
- trudności w posługiwaniu się schematami, wykresami, diagramami;
- trudności w porównywaniu wzorów, wykresów i rysunków.

Geografia:

- trudności z posługiwaniem się mapą i skalą;
- kłopoty z orientacją na mapie i w nieznanym terenie;
- trudności w określaniu kierunków geograficznych, mylenie kierunków, problemy z posługiwaniem się kompasem i busolą;
- mylenie pojęć, zwłaszcza podobnie brzmiących;
- trudności w obliczaniu współrzędnych geograficznych;
- problemy z zapisywaniem jednostek.

Fizyka:

- trudności z zapamiętywaniem definicji;
- trudności z zapamiętywaniem wzorów i ich przekształcaniem;
- kłopoty w rozwiązywaniu zadań z treścią;
- problemy z zapisywaniem jednostek (np.: kWh – KWH);
- mylenie indeksu górnego i dolnego (np.: $x^2 - x_2$, $m^2 - m_2$).

Chemia:

- mylenie pojęć;
- trudności z zapamiętywaniem symboli, wzorów, reakcji chemicznych;
- kłopoty w rozwiązywaniu zadań;
- niewłaściwe stosowanie dużych i małych liter (np.: Pb – PB);
- problemy w zapisywaniu jednostek (np.: pH – PH – ph);
- mylenie indeksu górnego i dolnego (np.: °C – 0C, H₂SO₄ – H2SO4).

Sztuka:

- trudności z opanowaniem pisma technicznego;
- niechęć do rysowania i wycinania;
- problemy z wykonywaniem rysunków technicznych;

- trudności z wykonywaniem modeli brył;
- niska estetyka prac;
- słabsza pamięć słuchowa utrudniająca zapamiętanie i powtórzenie melodii, odtwarzanie struktur rytmicznych, różnicowanie dźwięków gamy, melodii.

Kultura fizyczna:

- mała precyzja ruchów utrudniająca wykonanie niektórych ćwiczeń;
- zła koordynacja ruchów utrudniająca rzucanie i łapanie piłki, kosiowanie, jazdę na rowerze;
- problemy z orientacją w schemacie ciała, a zatem trudności w zwrotach w tył przez lewe czy prawe ramię;
- trudności w grach zespołowych (częste eliminowanie tych uczniów przez grupę z zabawy);
- problem z utrzymaniem równowagi na deskorolce, snowboardzie;
- trudności w opanowaniu układów gimnastycznych i tanecznych.

Gdzie szukać pomocy?

W roku 1990 powstało Polskie Towarzystwo Dysleksji organizacja zrzeszająca rodziców dzieci ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, nauczycieli, pedagogów, psychologów i terapeutów. Organizacja, będąca członkiem Europejskiego Towarzystwa Dysleksji liczy aktualnie 39 oddziałów terenowych. Oto one:

Lista oddziałów PTD

BIAŁOSTOCKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 21, ul. Świętojańska 22 lok.1, 15-082 Białystok,
Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych, tel. 85 740 64 10, 732 82 20

ODDZIAŁ PTD W BIAŁOŚLIWIU,

Oddział Terenowy nr 85, Osiedle Leśne 47, 89-340 Białosławie,
tel. 694 945 495

ODDZIAŁ PTD W CHEŁMNIE,

Oddział Terenowy nr 75, ul. Słowackiego 3, 86-200 Chełmno,
PPP, tel. 56 686 34 29

GDAŃSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 70, ul. Matki Polki 3a, 80-251 Gdańsk,
Poradnia PTD, tel. 58 341 06 97

ODDZIAŁ W GIŻYCKU,

Oddział Terenowy nr 60, ul. Wodociągowa 8, 11-500 Giżycko

GLIWICKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 63, ul. Jagiellońska 21, 44-100 Gliwice,
Centrum Organizacji Pozarządowych, tel. 33 238 24 55

GOSTYŃSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 35, ul. Poznańska 200, 63-800 Gostyń,
tel. 65 572 31 77

ODDZIAŁ PTD W GRUDZIĄDZU,

Oddział Terenowy nr 55, ul. Korczaka 23 A, 86-300 Grudziądz,
PPP, tel. 56 464 48 05

ODDZIAŁ PTD W JASTARNI,

Oddział Terenowy nr 74, ul. Stelmaszczyka 4, 84-140 Jastarnia,
Szkoła Podstawowa, tel. 58 675 20 40

JELENIÓGÓRSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 7, ul. 1 Maja 43, 58-500 Jelenia Góra,
Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, filia w Jeleniej Górze, tel. 75 642 33 29, fax 75 642 33 28

KIELECKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 30, ul. Krakowska 11, 25-029 Kielce,
Akademia Świętokrzyska, tel. 41 361 99 33 w. 32

KLUCZBORSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 83, ul. Konopnickiej 17, 46-200 Kluczbork,
Publiczna Szkoła Podstawowa nr 5, tel. 77 418 17 66 w. 138, 418 11 56

ODDZIAŁ PTD W KOŁOBRZEGU,

Oddział Terenowy nr 69, ul. Portowa 37, 78-100 Kołobrzeg,
Zespół Szkół nr 1, tel. 94 355 33 82

KRAKOWSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 3, ul. Garbarska 1, 31-131 Kraków,
tel. 12 643 16 75

KRAKOWSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 81, ul. Czerwińskiego 16, 30-019 Kraków,
Gimnazjum nr 14, tel. 12 637 58 04

LEGNICKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 76, ul. Wrocławska 183A, 59-220 Legnica,
PPP nr 1, tel. 76 854 68 43, 854 68 48

LEGNICKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 82, ul. Złotoryjska 87, 59-220 Legnica,
Niepubliczna Poradnia Specjalistyczna Psychologiczno-Pedagogiczna, tel. 76 721 69 66, 0509 70 78 03

LUBELSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 4, pl. Litewski 5, 20-080 Lublin,
Instytut Psychologii UMCS, tel. 81 532 41 17

ODDZIAŁ PTD W LUBLINIE,

Oddział Terenowy nr 77, ul. Odrodzenia 34, 59-300 Lublin,
Ośrodek Psychologiczno-Pedagogiczny Gaja, tel. 76 746 67 42

ODDZIAŁ PTD W ŁAŃCUCIE,

Oddział Terenowy nr 46, ul. Mickiewicza 3, 37-100 Łańcut,
PPP, tel. 17 225 33 07

ŁÓDZKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 14, plac Komuny Paryskiej 6, 90-007 Łódź,
tel. 42 639 92 85

NYSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 13, ul. Chopina 4, 48-300 Nysa,
PPP, tel. 77 433 35 08

ODDZIAŁ PTD W OLECKU,

Oddział Terenowy nr 86, ul. Zamkowa 2, 19-400 Olecko,
PPP w Olecku, tel. 87 523 93 38

OLSZTYŃSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 8, ul. Kopernika 45, 10-512 Olsztyn,
PPP nr 1, tel. 89 527 20 03

OPOLSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 36, ul. Kościuszki 14, 45-062 Opole,
Zespół Szkół im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego, tel. 77 454 56 68

ODDZIAŁ PTD W OSTROWIE WIELKOPOLSKIM,

Oddział Terenowy nr 88, ul. Królowej Jadwigi 3, 63-400 Ostrów Wielkopolski,
Placówka Edukacyjna „Kraina Wiedzy”

POZNAŃSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 25, Os. Jagiellońskie 58/6, 61-238 Poznań,
tel. 61 877 15 73

ODDZIAŁ PTD W PYRZYCACH,

Oddział Terenowy nr 66, ul. Lipiańska 4, 74-200 Pyrzyce,
PPP, tel. 91 570 07 44

ODDZIAŁ PTD W RADOMIU,

Oddział Terenowy nr 11, ul. Główna 3, 26-600 Radom,
PPP, tel. 48 331 45 10

SŁAWIEŃSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 50, ul. Plac sportowy 1, 76-100 Sławno,
Gimnazjum Miejskie, tel. 59 810 47 13

SZCZECIŃSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 23, ul. Jedności narodowej 42, 70-415 Szczecin,
tel. 91 489 17 47

ŚWIDNICKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 49, ul. Pułaskiego 19, 58-100 Świdnica Śląska,
tel. 74 853 39 10, 851 43 21

ODDZIAŁ PTD W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM,

Oddział Terenowy nr 84, ul. Piłsudskiego 37, 97-200 Tomaszów Mazowiecki,
PPP

WARSZAWSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 1, ul. Woronicza 15,
lok. 100, tel. 22 864 20 66, 865 14 20

WARSZAWSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 10, ul. Radomska 13/21, 02-323 Warszawa,
PPP nr 9, tel. 22 822 28 87, 822 07 51

WŁOCŁAWSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 31, ul. Ogniowa 8/10, 87-800 Włocławek,
PPP, tel. 54 411 33 38

WROCŁAWSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 19, ul. Budziszewska 135a, 54-436 Wrocław,
Poradnia PTD, tel. 71 373 73 82

ZAMOJSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 87, ul. Okrzei 24, 22-400 Zamość,
tel. 84 639 56 99, fax 84 639 07 09

ZIELONOGÓRSKI ODDZIAŁ PTD,

Oddział Terenowy nr 17, ul. Wyszyńskiego 101, 65-536 Zielona Góra,
Gimnazjum nr 1, tel. 68 326 38 80

Wiele oddziałów powstało w niedużych miejscowościach, co oznacza upowszechnianie wiedzy na temat dysleksji i większą możliwość niesienia pomocy.

Nadrzędnym celem PTD jest propagowanie wiedzy na temat dysleksji w społeczeństwie. W siedzibie **Zarządu Głównego PTD** (80-343 Gdańsk, ul. Pomorska 68, tel. 058 523-43-33) odbywają się co dwa miesiące spotkania informacyjno-szkoleniowe dla członków i sympatyków, na które są zapraszani specjaliści mogący udzielić pomocy i wsparcia dzieciom i rodzicom. Organizowane są też spotkania „Szkoły dla rodziców”, czyli „Jak pomagać dziecku z dysleksją w domu?”. Z kolei „Szkoła dla profesjonalistów” oferuje wiedzę teoretyczną, diagnostyczną i terapeutyczną na kursach doskonalących nauczycielom, pedagogom, psychologom i logopedom (kurs „Dysleksja rozwojowa” – 120 godzin, „Metoda Dobrego Startu” – 100 godzin i Metoda Ruchu Rozwijającego V. Sherborne – 50 godzin). Szczegółowe informacje o działalności i zadaniach zawarte są na stronie internetowej PTD: <http://www.ptd.edu.pl>

Do Zarządu Głównego i oddziałów terenowych można się zwracać z prośbą o konsultacje czy poradę. Przy niektórych oddziałach powstały specjalistyczne poradnie, gdzie można odpłatnie zdiagnozować i uzyskać opiekę terapeutyczną dla dzieci i młodzieży z problemami w uczeniu się.

2.3. Terapia pedagogiczna – co to jest i na czym polega

Terapia pedagogiczna jest działaniem mającym na celu usunięcie przyczyn i objawów trudności dzieci w uczeniu się. Konsekwencją tego działania powinna być zmiana postaw uczniów wobec trudności i niepowodzeń szkolnych oraz wzrost motywacji do uczenia się.

Działania zmierzające do stymulacji funkcji percepcyjno-motorycznych warunkujących prawidłowy przebieg procesu uczenia się określane są różnymi terminami. Wcześniej nazywano je **ćwiczeniami reedukacyjnymi**. Uważano, że jest to termin o szerokim zakresie znaczeniowym. W zależności od przyczyn trudności w czytaniu i pisaniu postępowanie reedukacyjne mogło obejmować korekcję, wyrównanie lub terapię (B. Zakrzewska, *Trudności w czytaniu i pisaniu. Modele ćwiczeń*, Warszawa 1996). Dziecko z dysleksją mające za sobą jakiś okres nauki, który nie dał efektów, ale wytworzył i utrwalił niewłaściwe nawyki czytania, rzeczywiście wymaga przeuczenia, czyli reedukacji. Jednak stosowanie tego określenia w odniesieniu do wszystkich dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest niewłaściwe. Nie chodzi przecież o przywrócenie uczniowi umiejętności czy sprawności utraconych. Stąd właściwsze jest określenie zajęcia korekcyjno-kompensacyjne.

Korektą nazywamy przywracanie dziecka do normy przez usuwanie nieprawidłowości i niesprawnego funkcjonowania. **Kompensacja** oznacza tworzenie nowych zdolności przystosowawczych dziecka na innej drodze. Dzięki temu procesowi zachodzi równoważenie uszkodzeń silniejszym rozwojem innych narządów lub nieuszkodzonych części tego samego narządu.

Terapia pedagogiczna jest pojęciem szerszym. Może stanowić element psychoterapeutycznego oddziaływania, likwidować objawy, oddziaływać na rozwój dziecka, jego wychowanie i kształtowanie. W efekcie skoryguje niepełnowartościowe funkcjonowanie dziecka, wynikające z nieharmonijnego rozwoju funkcji ważnych w procesie uczenia się. **Terapia pedagogiczna** jest zatem całokształtem oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych, mających na celu tworzenie mocnych stron ucznia i wspierających jego słabe strony. Stymuluje ogólny rozwój dziecka i rozwija funkcje motoryczne, sprawność manualną, koncentrację uwagi, spostrzegawczość, percepcję wzrokową i funkcje słuchowo-językowe. Ponadto zapobiega powstawaniu zaburzeń emocjonalnych i wyrabia właściwą motywację do nauki.

Terapia pedagogiczna wymaga sformułowania zasad postępowania, którymi powinien się kierować terapeuta. Wpływ na przebieg zajęć i ich efekty ma jego twórcza postawa i perfekcyjna znajomość warsztatu pracy. Serdeczna, przyjazna atmosfera wyzwoli w dziecku zaufanie, poczucie bezpieczeństwa i będzie sprzyjała aktywnemu uczestnictwu. Konieczne staje się więc stworzenie sytuacji, w której uczeń samodzielnie podejmie trud opanowania umiejętności czytania i pisania. Najbardziej skuteczne jest oddziaływanie polisensoryczne, czyli jednoczesne zaangażowanie wielu zmysłów: wzroku, słuchu i ruchu. O skuteczności terapii decydują głównie stosowane metody terapeutyczne. Dobiera się je w zależności od rodzaju usprawnianych funkcji. Powinny być różnorodne i zachęcać ucznia do aktywności. Efektem terapii pedagogicznej jest w miarę poprawne czytanie ze zrozumieniem i pisanie zgodne z zasadami ortograficznymi.

Alfabet terapeutyczny

- A**probuj ucznia takiego, jaki jest.
- B**ądź przygotowany na niespodzianki.
- C**zasami idź na ustępstwa.
- D**odawaj otuchy i wzmacniaj w działaniach.
- E**fektywnie planuj czas zajęć.
- F**undamentem powodzenia jest systematyczna praca.
- G**dy czujesz znużenie, zmień pracę na zabawę.
- H**uśtawka emocjonalna nie sprzyja przyswajaniu wiedzy.
- I**ndywidualizuj wymagania i tempo pracy.
- J**eśli czegoś nie wiesz, miej odwagę się do tego przyznać.
- K**omunikować się dobrze to rozumieć drugiego.
- L**icz się ze zdaniem innych.
- Ł**agodź napięcia.
- M**odeluj zachowania swych podopiecznych.
- N**ie mów „nie”, zanim nie poznasz sedna sprawy.
- O**mawiaj wszystkie napotykane trudności.
- P**omagaj pokonywać przeszkody.
- R**ozwiązuj wspólnie trudne problemy.
- S**łuchaj uważnie uczniów, oni też mają coś ważnego do powiedzenia.
- T**erapeuta powinien być autorytetem.
- U**względniaj indywidualny rozwój ucznia.
- W**yrozumiałość i wiara w ucznia to warunki powodzenia.
- X** – to szukanie odpowiedzi na pytanie: „Jakie efekty przyniesie terapia?”.
- Z**amień oczekiwania na działanie.

2.4. Objawy dysleksji typowe dla określonych funkcji poznawczych

1. **Zaburzenia analizatora wzrokowego** są następstwem deficytu jego korowej części. Objawiają się:
  - a) trudnościami w rozpoznawaniu konkretnych przedmiotów na obrazku;
  - b) trudnościami w wyszukiwaniu różnic lub podobieństw na obrazkach;
  - c) problemami z odwzorowywaniem figur, znaków, układów, cyfr;
  - d) myleniem liter: o-a, u-n, m-w, e-c, h-k, g-p, b-d, m-n, l-t-ł;
  - e) opuszczaniem liter w wyrazach;
  - f) trudnościami w czytaniu – „zgadywanie” wyrazów, przekręcanie końcówek wyrazów, gubienie się w tekście, długo utrzymujące się literowanie, wolne tempo czytania, niechęć do czytania, czytanie „na pamięć”, silna koncentracja na technice utrudniająca rozumienie czytanej treści;
  - h) trudnościami w pisaniu – problemy z zapamiętywaniem liter, mylenie liter o podobnym kształcie, opuszczanie drobnych elementów liter (kropki, ogonki, kreski), trudności z zapamiętaniem graficznego obrazu wyrazu – liczne błędy ortograficzne, często ten sam wyraz użyty w tekście napisany jest za każdym razem inaczej.

2. Zaburzenia funkcji słuchowo-językowych. Pełną dojrzałość analizatora słuchowego osiągają dzieci w siódmym roku życia. Prawidłowy rozwój i funkcjonowanie tego analizatora warunkują zdolność wyodrębniania, identyfikowania i różnicowania dźwięków mowy. Zaburzenia korowe funkcji słuchowych objawiają się trudnościami w różnicowaniu dźwięków. U dzieci małych występują opóźniony rozwój mowy i wady artykulacji. Uczniowie klas starszych mają trudności w nauce czytania oraz duże trudności w pisaniu ze słuchu, szczególnie dotyczy to uczniów, którzy nie dokonują prawidłowej analizy i syntezy słuchowej. Uczniom klas młodszych często się zdarza opuszczanie liter, powstają wówczas tak zwane zlepki literowe. O zaburzeniach tego analizatora świadczą też błędy w pisowni wyrazów ze zmiękczeniami, dwuznakami, słabe różnicowanie „i-j”. Mogą również występować trudności w wypowiedzaniu się: agramatyzmy, ubogie słownictwo, deformowanie wyrazów mało używanych. Długo utrzymujące się zaburzenia sfery słuchowej powodują trudności w rozumowaniu i uogólnianiu.

3. Zaburzenia analizatora ruchowego przejawiają się:

- a) małą sprawnością ruchową, niezgrabnością: dzieci słabo biegają, mają trudności w zespołowych grach ruchowych, nie mogą nauczyć się jazdy na rowerze, niechętnie uprawiają sporty;
- b) małą sprawnością motoryczną rąk;
- c) wolną pracą;
- d) występowaniem zbędnych współruchów w trakcie wykonywania czynności (wysuwanie języka, bujanie nogami);
- e) zbyt słabym lub zbyt silnym tonusem mięśniowym (nacisk ręki przy pisaniu jest za słaby lub za mocny), nie płynnymi ruchami rąk;
- f) rysunkami: uproszczonymi, schematycznymi, często mało estetycznymi, pomazanymi;
- g) obniżonym poziomem graficznym pisma, zaburzonego rytmem pisma, literami o różnym nachyleniu, piśmem mało czytelnym, niemieszczącym się w liniaturze;
- h) niechęcią do lekcji wychowania fizycznego;
- i) nieudolnością w majsterkowaniu, wycinaniu, szyciu.

4. Zaburzenia procesu lateralizacji i orientacji w przestrzeni. **Lateralizacją** nazywamy dominację czynnościową narządów ruchu: ręki, nogi, i zmysłu: oka, po jednej stronie ciała. Najczęściej występuje model lateralizacji prawostronnej z dominacją prawego oka, prawej ręki i prawej nogi. Osoby tak zlateralizowane posługują się prawą ręką, a ich ruchami kieruje lewa półkula mózgowa. Kilkaście procent ludzi ma dominującą lewą stronę ciała. Ruchami tych osób kieruje prawa półkula mózgowa; są to osoby leworęczne.

W zależności od strony, która manifestuje wykonywane czynności, rozróżniamy lateralizację jednorodną prawo- lub lewostronną, oraz lateralizację skrzyżowaną i nieustaloną. W lateralizacji skrzyżowanej dominuje lewe oko i prawa ręka lub prawe oko i lewa ręka.

Brak dominacji jednej ze stron cechuje lateralizację nieustaloną. Słabo zlateralizowane dziecko często ma opóźniony ogólny rozwój ruchowy. Ponadto może wykazywać trudności w orientacji w schemacie ciała (myli stronę lewą i prawą) i trudności z określaniem stron świata.

Efektom zaburzonego procesu lateralizacji są lateralizacja skrzyżowana i lateralizacja nieustalona (oburęczność, obuoczność). Mogą one się objawiać trudnościami:

- a) w określeniu położenia przedmiotu w przestrzeni;
- b) w operowaniu pojęciami dotyczącymi stosunków przestrzennych;
- c) nieprawidłowym kierunkiem kreślenia liter;
- d) w odwzorowywaniu, rozplanowywaniu rysunku; zakłóceniem stosunków przestrzennych i proporcji;
- e) rysunki są ubogie treściowo, uproszczone, chaotyczne;
- f) w czytaniu na skutek mylenia kierunków występuje opuszczanie, przestawianie liter (inwersja statyczna i dynamiczna);
- g) przy dominacji lewego oka częste czytanie w odwrotnym kierunku;
- h) wolne tempo czytania;
- i) tendencja do pisma lustrzanego;
- j) odwracanie liter, cyfr; zmiana ich kolejności;
- k) w zapisie cyfr w słupkach;
- l) w zapisie znaków: >,); mylenie pojęć przestrzennych;

m) w nauce geometrii (przekroje brył, brak widzenia przestrzennego);

n) na lekcjach kultury fizycznej – w zachowaniu prawidłowych relacji przy zmianie kierunku ruchu (zwroty przez prawe ramię, początek marszu określoną nogą itp.).

Trudności w uczeniu się są spowodowane dysfunkcjami w sferze percepcji wzrokowej, słuchowej czy ruchowej. Mogą współwystępować zaburzenia koncentracji uwagi lub zaburzenia pamięci. Bardzo ważne jest zatem, aby nauczyciel zapoznał się z opinią postdiagnostyczną poradni psychologiczno-pedagogicznej na temat danego ucznia oraz z jej zaleceniami i w swej pracy uwzględnił fakt, że wymaga on specjalnego postępowania dydaktycznego. Nauczyciel pracujący z uczniem ze stwierdzoną dysleksją musi posiadać wysokie kompetencje zawodowe. Niezwykle ważne jest budowanie w uczniu poczucia własnej wartości oraz wzajemnego zaufania.

Uczeń z dysleksją rozwojową w szkole – formy pomocy

Podstawą do organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach opiekuńczo-wychowawczych jest Zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 stycznia 2003 roku (DzU nr 5/2003, poz. 110).

Profesor Marta Bogdanowicz opracowała model pomocy terapeutycznej dla dzieci z dysleksją rozwojową w Polsce, w którym wyodrębniła pięć poziomów.

Poziom I – pomoc rodziców udzielana dziecku pod kierunkiem nauczyciela. Właściwie ustawiona praca dodatkowa w domu często bywa wystarczająca, przy stosunkowo niewielkich trudnościach w nauce.

Poziom II – zespół korekcyjno-kompensacyjny w przedszkolu lub szkole prowadzony przez nauczyciela terapeutę jest właściwą pomocą dla dziecka o nasilonych trudnościach. Systematyczny udział w zajęciach terapeutycznych tego zespołu i przy współpracy rodziców powinien przynieść efekty.

Poziom III – terapia indywidualna dla uczniów z głęboką postacią dysleksji prowadzona w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i specjalistycznych.

Poziom IV – klasy terapeutyczne i integracyjne, realizujące obok obowiązującego programu nauczania autorskie programy terapeutyczne.

Poziom V – stacjonarne oddziały terapeutyczne dla dzieci wymagających intensywnej, długotrwałej terapii.

Uzupełnieniem pomocy terapeutycznej są kolonie letnie i specjalistyczne turnusy organizowane przez Polskie Towarzystwo Dysleksji i jego oddziały.

Nauczyciele wszystkich przedmiotów, a w szczególności kształcenia zintegrowanego, powinni mieć świadomość specjalnych potrzeb swych podopiecznych. Parcjalne deficyty rozwojowe funkcji percepcyjno-motorycznych utrudniają, a czasami wręcz uniemożliwiają naukę czytania i pisanie. Nauczyciel musi wiedzieć, że tylko systematyczna praca terapeutyczna pomoże dziecku stymulować zaburzone funkcje i ułatwi naukę. Zadaniem nauczyciela jest dostosowanie wymagań dydaktycznych do możliwości percepcyjnych ucznia z dysleksją. W nauczaniu należy korzystać z metod bazujących na polisensorycznym poznaniu, czyli angażujących ruch, słuch, wzrok i dotyk. Ponieważ dzieci z dysleksją szybko się męczą, po 10 minutach nauki trzeba im dać chwilę odpoczynku lub zmienić rodzaj aktywności.

Ważne jest, aby nie opierać edukacji na emocjach negatywnych. Strach, wstyd, niepewność, poczucie winy utrudniają koncentrowanie się na wykonywanych czynnościach. Dlatego na każdej lekcji należy dziecku dać radość odniesienia choćby małego sukcesu. Pracę terapeutyczną powinno się opierać na mocnych stronach dziecka i nie szczędzić pochwał za dobrze wykonaną pracę.

Oto kilka praktycznych rad dla nauczycieli, jak postępować z dzieckiem z dysleksją rozwojową:

- nie odpytywać z głośnego czytania w obecności klasy, chyba że tekst został dobrze przygotowany w domu;
- nie obniżać oceny za mało płynne czytanie;
- oceniać wiadomości ucznia głównie na podstawie wypowiedzi ustnych;
- oceniać osiągnięcia w odpowiedni sposób: udzielać pochwały po każdej poprawnej wypowiedzi, natomiast unikać stawiania ocen za odpowiedzi słabe i nie na temat;
- oceniać nie efekt, ale wysiłek ucznia, ponieważ trud włożony w wykonanie zadania jest zazwyczaj niewspółmiernie duży w stosunku do efektu;
- dawać do zrozumienia, że oczekujesz większych osiągnięć;

* M. Bogdanowicz „Psychologia Wychowawcza” 1999 nr 3, s. 218–220.

- nie ponaglać tempa czytania czy pisania, ponieważ uczeń potrzebuje więcej czasu na analizę i syntezę czytanego tekstu;
- cierpliwie czekać, aż uczeń odpowie; jeżeli odpowie źle, należy naprowadzać go na trop, a potem zadać pytania pomocnicze;
- koncentrować swój krytycyzm na zadaniu, nie na uczniu; powiedz raczej: „Ten fragment powinien zawierać więcej konkretów”, a nie: „Twój sposób pisania jest słaby”;
- gdy uczniowie wykonują zadanie samodzielnie, należy obserwować ich pracę; wiadomo, że uczniowie z dysleksją często się gubią i nie wykonują zadania do końca; w takim wypadku nie należy wyznaczać następnego zadania, ale dokończyć rozpoczęte;
- ograniczyć ilość tekstu zadawanego do nauki lub wybrać taki, który jest dostosowany do umiejętności dziecka;
- pisanie ze słuchu zastąpić pisaniem z pamięci lub przepisywaniem;
- nie omawiać błędów dziecka przed klasą;
- wyrabiać nawyk pracy ze słowniczkiem ortograficznym;
- zezwolić na pisanie ołówkiem, aby łatwiej było poprawiać błędy;
- szczególną troską otoczyć dzieci leworęczne (zadbać, aby miały swobodę ruchów oraz odpowiednie ułożenie zeszytu i ręki przy pisaniu);
- oceniać opisowo estetykę pisma i poprawność ortograficzną;
- upewniać się, czy uczeń zrozumiał odczytane polecenia lub zadania tekstowe, zwłaszcza, jeśli są złożone;
- stawiać jasno sformułowane pytania;
- nie utrudniać koncentracji uwagi nadmiarem poleceń do wykonania w krótkim czasie;
- ważne jest przekazywanie uczniom spostrzeżeń na temat ich pracy; zauważanie, że zrobili postępy, dostrzeżenie częściowych sukcesów, na przykład: „Sześć zadań na dziesięć jest dobrze rozwiązanych. Teraz potrzeba tylko, abyś popracował nad czterema”;
- zwracać uwagę na wzmożoną skłonność do zmęczenia dziecka i problemy z koncentracją uwagi;
- w pracy z uczniem z dysleksją należy bazować na metodach polisensorycznych (angażujących wszystkie receptory);
- odpytywać z miejsca, ponieważ gwałtowne wywołanie do tablicy zwiększa napięcie emocjonalne i utrudnia myślenie;
- nie zmuszać do rywalizacji;
- znaleźć uczniowi miejsce blisko nauczyciela; bliskość ośmiela i zachęca do zwrócenia się o pomoc, łatwiej też kontrolować nauczycielowi pracę ucznia;
- pilnować, aby dziecko pracowało na lekcji;
- bronić przed ośmieszaniem ze strony rówieśników;
- problemy z pamięcią utrudniają naukę tabliczki mnożenia, dni tygodnia, nazw miesięcy czy wiersza, dlatego należy wydłużyć limit czasu na opanowanie zadanego materiału lub zadawać go małymi partiami;
- wydłużyć czas na czytanie lektur; zaproponować „bibliotekę książki mówionej”;
- umożliwiać korzystanie z dyktafonu na lekcji lub robienie notatki nielinernej;
- w klasach starszych zezwalać na pisanie prac kontrolnych na komputerze;
- raz w tygodniu przejrzeć zeszyty ucznia;
- wzbogacać słownictwo ucznia przez zadawanie krótkich prac pisemnych na określony temat (np. 10 zdań z użyciem określonych wyrazów, jasno sprecyzowany temat);
- nie dyskwalifikować prac napisanych nieczytelnie, uczeń powinien je przeczytać nauczycielowi;
- wskazane jest stosowanie kolorowych pisaków i kredek, samodzielne tworzenie tabel, schematów, grafik, rysunków;
- egzekwować i nagradzać systematyczną pracę w domu.

Dostosowanie wymagań do możliwości percepcyjnych uczniów z dysleksją rozwojową na poszczególnych przedmiotach w szkole podstawowej

Język polski

Czytanie:

- Nie odpytujemy ucznia z głośnego czytania przed klasą. Powinien czytać tylko tekst opracowany w domu.
- Nie ponaglamy tempa czytania. Nie wymagamy czytania na czas. Uczeń potrzebuje dłuższego czasu na analizę i syntezę czytanego tekstu, powinien wykonywać te czynności w indywidualnym tempie.
- Nie należy zadawać większej ilości tekstu do czytania. Nauczyciel powinien wyznaczyć tylko fragment do czytania głośnego. Z tekstem dziecko może się zaznajomić, czytając go po cichu, może również przeczytać mu rodzic.
- Naukę wiersza rozkładamy na fragmenty i umożliwiamy zaliczanie częściami.
- Zezwalamy uczniowi odsłuchiwanie nagranych lektur szkolnych zamiast czytanie.

Pisanie:

- Uczeń z dysleksją może popełniać błędy w samodzielnym pisaniu, pisaniu z pamięci, ze słuchu i przepisowywaniu z tablicy. Mimo że zna reguły ortograficzne i gramatyczne, nie potrafi ich jednak zastosować.
- Nie omawiamy błędów ucznia przed całą klasą.
- Uczniowi z dysgrafią umożliwiamy pisanie prac kontrolnych na komputerze lub maszynie do pisania. W klasach V–VI zezwalamy na pisanie pismem drukowanym. Jeśli nauczyciel nie jest w stanie odczytać pracy ucznia, wówczas czyta ją uczeń, wyjaśniając wszystkie wątpliwości ortograficzne.
- Zezwalamy na stosowanie dyktafonu w celu sporządzenia notatki z lekcji.
- Przy ustalaniu ogólnej oceny z języka polskiego uwzględniamy osiągnięcia z tego przedmiotu: zdolność logicznego myślenia, wnioskowania, abstrahowania. W wypowiedziach słownych nie bierzemy pod uwagę słownictwa, ale zawartość treściową.
- Przy ocenie prac pisemnych uwzględniamy wartość merytoryczną pracy, umiejętność argumentacji i kompozycji. Błędy popełnione w pisaniu nie mogą obniżać wartości oceny.

Egzekwowanie wiadomości:

- Nie wywołujemy ucznia do odpowiedzi przy tablicy, powinien on odpowiadać z miejsca.
- Nie porównujemy jego odpowiedzi z odpowiedziami innych uczniów.

Historia i społeczeństwo

- Staramy się prowadzić zajęcia w atrakcyjnej formie. Wykład uzupełniamy filmami, ilustracjami.
- Stosujemy ćwiczenia w czytaniu map.
- Zezwalamy na zastąpienie liczb rzymskich arabskimi.
- Wprowadzenie pojęć: wiek, tysiąclecie, oraz częsta praca na osi czasu ułatwiają poruszanie się po poszczególnych epokach i ich chronologiczne porządkowanie. Dzięki temu abstrakcyjne pojęcia ulegają konkretyzacji.
- Wspólne dokonywanie analiz tekstów źródłowych i tekstów zawartych w książce i w informacjach na mapkach doskonalą umiejętność samodzielnej pracy z podręcznikiem. Uczeń nauczy się, że ilustracja, obraz, mapka „kryją” bardzo dużo wiadomości, ułatwi to również naukę wyciągania wniosków.
- Skracamy teksty, zakreślamy najważniejsze informacje.
- Dużym ułatwieniem i pomocą w opanowaniu materiału z zakresu historii może być:
  - a) **metoda uwspółcześniania wiadomości** (nauczyciel wskazuje dzieciom przykłady znane im z życia, których początki mają źródło w historii),
  - b) **streszczenia tematów** (uczeń dostaje kartkę ze zsyntetyzowanym materiałem, obejmującym jedynie najważniejsze informacje) – ta metoda stosowana jest na trudniejszych lekcjach, gdzie materiał jest obszerniejszy; dzięki niej uczeń się nie zniechęca, jest przekonany, że może nauczyć się stosunkowo niedługiego tekstu.

- W czasie odpytywania stosujemy pytania naprowadzające, przywołujące dany temat na zasadzie skojarzeń, na przykład ilustracje analizowane na poprzednich lekcjach, lub pytamy o materiał wcześniej podzielony na części i omówiony z uczniem.

Języki obce

- Dopasowujemy tempo realizacji programu do indywidualizowanych możliwości uczniów.
- Stosujemy metody polisensoryczne.
- Aktywizujemy uczniów przez stosowanie metod zabawowych.
- Korzystamy z różnych pomocy dydaktycznych: płyty audio i filmy, domina, zestawy PUS, barwne ilustracje, karty.
- Dobieramy materiał do stanu aktualnych umiejętności ucznia.
- Nie oceniamy za błędy w pisowni i nieestetyczne pismo.
- Wielokrotnie powtarzamy wprowadzony materiał językowy.
- Ćwiczenia językowe muszą być krótkie, różnorodne, ciekawe i odnoszące się do różnych sytuacji – zapobiega to znudzeniu dziecka i jego zniechęceniu.
- Stosujemy stałe wzmocnienia pozytywne, często dowartościowujemy i motywujemy pochwałą.
- Nie krytykujemy i nie osądzamy negatywnie.

Przyroda (biologia, fizyka, chemia i geografia)

- Wykorzystujemy metody poszukujące, obserwacyjne i badawcze, co ułatwia dzieciom przyswajanie wiadomości.
- Stosujemy zasadę stopniowania trudności i zasadę „od bliższego do dalszego”, czyli wychodzimy od obserwacji najbliższego otoczenia, by przez przyrodę Polski dojść do opisu całego świata.
- Szczególnie przydatne i ważne jest wykonywanie prostych doświadczeń, prowadzenie hodowli oraz obserwacji. Nastawienie na działanie mobilizuje i aktywizuje uczniów do pracy.
- Pozostawiamy więcej czasu na naukę trudnych pojęć, symboli.
- Nie stosujemy map konturowych.
- Unikamy wywoływania dziecka do mapy. Nie wymagamy znalezienia z pamięci konkretnego punktu na mapie.
- Nie wyśmiewamy się ani nie dziwimy, gdy uczeń nie potrafi skojarzyć miejsca z częścią świata.
- Łagodniej oceniamy wykresy, mapki, rysunki.
- Podczas prac klasowych i przy zadaniach przeznaczonych do samodzielnego wykonania upewniamy się, czy dziecko rozumie czytany tekst. Nie dyktujemy tekstu zadań, dziecko powinno je dostać zapisane na kartce (uchroni to przed błędnym zapisem danych, nadmiernym pośpiechem, popełnianiem błędów w pisaniu).
- Nie dyskwalifikujemy pracy z powodu złego wyniku arytmetycznego przy właściwym toku rozumowania – pytamy, jak dziecko rozwiązało zadanie.
- Zapisujemy na tablicy obce nazwy.
- Przygotowujemy na kartce zwięzłe polecenia do pracy grupowej.

Matematyka

- Nie dyskwalifikujemy zadań z powodu błędów w rachunkach.
- Pozostawiamy więcej czasu na naukę tabliczki mnożenia lub uczymy mnożenia na palcach.
- Upewniamy się, że uczeń rozumie treść zadania.
- Wspólnie czytamy i analizujemy treść zadania.
- Nie przyspieszamy tempa rozwiązywania zadań.
- Dajemy dziecku czas na „ułożenie” w wyobraźni zachodzących zmian przestrzennych.
- Dostosowujemy stopień trudności zadań do możliwości dziecka. Naukę geometrii prowadzimy na podstawie metody pogłądowej.
- Nie wywołujemy ucznia do tablicy – w rozwiązaniu zadania i tak wkłada dużo wysiłku.
- Wygospodarowujemy czas na spokojne wyjaśnienie przerabianego materiału. Na sprawdziany przygotowujemy więcej łatwiejszych zadań.
- Wprowadzamy kolory do oznaczenia liczb dodatnich i ujemnych.

Zajęcia praktyczno-techniczne i plastyczne

- Doceniamy chęć pokonywania trudności, wysiłek i wytrwałość, samodzielność, ład w miejscu pracy i porządek w działaniu.
- Dostosowujemy zadanie do możliwości percepcyjnych ucznia, na przykład proponujemy większy format.
- Pozostawiamy więcej czasu na wykonanie pracy.
- Okazujemy cierpliwość wobec uczniów borykających się z problemami o podłożu dyslektycznym.
- Dostarczamy zadań plastycznych, które inspirują dzieci do podejmowania pracy.
- Stosujemy częste nagrody za zaangażowanie i działanie.
- Nie krytykujemy, stosujemy ocenę opisową każdej wykonanej i ukończonej pracy (ważne jest, aby zawsze dostrzegać coś pozytywnego i podkreślać to, skupiać się na dobrych aspektach pracy dziecka).
- Należy pamiętać, że zadania plastyczne usprawniają motorykę i koordynację wzrokowo-ruchową, nie należy więc z nich rezygnować. Staramy się, aby dziecko doprowadziło rozpoczętą pracę do całkowitego wykonania.
- Nie dopuszczamy do tego, aby dziecko na zajęciach nic nie robiło.

Wychowanie fizyczne

- Indywidualne podejście do dziecka pozwala mu uwierzyć w siebie, dowartościować się, odważnie i wytrwale ćwiczyć.
- Treści oraz zadania dostosowujemy do specjalnych potrzeb dzieci.
- Wprowadzamy jak największą liczbę form aktywności fizycznej, aby uczeń mógł znaleźć i wybrać odpowiadającą mu dyscyplinę.
- Wspierając się wnikliwą obserwacją, rozmową z uczniem, zezwalamy na jego własną inwencję i wykonanie ćwiczenia według własnego pomysłu. Taka wiedza pozwala zrezygnować z niekorzystnych form aktywności.
- Uczniom nadruchliwym pozwalamy na ich własną inicjatywę – nauczyciel koordynuje działania, sprawuje opiekę nad bezpieczeństwem i prawidłową formą wykonywania ćwiczeń.
- Należy odejść od ocen i stopni mierzonych na podstawie kategorii i zasad rywalizacji sportowej, a kierować się możliwościami psychofizycznymi ucznia i jego indywidualnymi postępami (uczeń z dysleksją nie mieści się w żadnej tabelce).

Muzyka

- Stosujemy ćwiczenia nastawione na synchronizację ruchu z muzyką (np. wystukiwanie rytmu palcami, nogami, wyklaskiwanie).
- Dostosowujemy program kształcenia indywidualnie do potrzeb dzieci.
- Każdy wysiłek dziecka zauważamy i nagradzamy.
- Doceniamy zainteresowanie i wkład pracy wniesione w pokonanie złożonych problemów związanych z licznymi sprzężonymi zaburzeniami o podłożu dyslektycznym.
- Można odpytać dziecko ze znajomości tekstu piosenki, ale nie zmuszamy go do odtworzenia melodii (zaśpiewania).
- Stosujemy rapowanie – ułatwia naukę tekstu.

2.5. Diagnoza dysleksji

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne i specjalistyczne

Dziecko dyslektyczne ma specjalne potrzeby edukacyjne. Ich zaspokojenie nie jest możliwe bez wcześniejszego zdiagnozowania. W Polsce istnieje sieć poradni psychologiczno-pedagogicznych i specjalistycznych*, w których specjaliści (psychologowie, pedagodzy i logopedzi) udzielają odpowiedzi na nurtujące rodziców pytanie: „Czy moje dziecko ma dysleksję?”.

Jeśli rodzice i nauczyciele zauważają u dziecka symptomy specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu, a ono samo zaczyna mieć niepowodzenia w nauce mimo pracy w szkole i w domu, konieczne jest zgłoszenie problemu do rejonowej poradni psychologiczno-pedagogicznej lub specjalistycznej. Nie są do tego potrzebne skierowania ze szkoły. Rodzice sami proszą o wykonanie diagnozy.

* Wykaz poradni znajduje się na stronie internetowej Centralnego Ośrodka Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej.

Poradnia wyznacza termin badań. Są to badania psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne i bardzo często, jeśli zachodzi taka potrzeba, badania lekarskie. Należy zaznaczyć, że ta wieloaspektowa diagnoza jest procesem złożonym. Badanie trwa kilka godzin, stąd konieczność rozłożenia procedury diagnostycznej w czasie. Diagnoza małego dziecka powinna zostać zaplanowana szczególnie wnikliwie. W żadnym wypadku nie wolno jej dokonywać w trakcie jednego spotkania. Dla pełnego obrazu dziecka należy poszerzyć procedurę diagnostyczną o analizę jego wytworów takich jak: rysunki, notatki, prace pisemne.

Diagnoza dysleksji

Ważne jest możliwie jak najwcześniejsze rozpoznanie dysleksji. Trudności szkolne mogą się pojawić już w wieku przedszkolnym, jeszcze przed rozpoczęciem nauki w klasie pierwszej. Wspomniana wcześniej Skala Ryzyka Dysleksji może stanowić element wczesnej diagnozy i pomóc wyłonić dzieci, które będą wymagały pełnej diagnozy psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej i lekarskiej.

Badanie psychologiczne wykonuje się w celu określenia ogólnej sprawności intelektualnej dziecka i sprawdzenia rozwoju funkcji percepcyjno-motorycznych, warunkujących prawidłowy przebieg procesu uczenia się. Psycholog diagnozuje percepcję wzrokową, pamięć wzrokową i słuchową, motorykę, lateralizację, koordynację wzrokowo-ruchową. W miarę potrzeby określa rozwój innych funkcji poznawczych.

Po wnikliwej diagnozie psycholog określa ogólny poziom inteligencji dziecka, rozwój jego osobowości, to jest dojrzałość emocjonalną i cechy charakteru takie jak wytrwałość i systematyczność. Ważna jest również ocena poziomu koncentracji uwagi i motywacji osiągnięć szkolnych badanego dziecka.

Wyniki badań powinny być przeanalizowane i zinterpretowane w relacji z innymi badaniami (pedagogicznymi, logopedycznymi i lekarskimi) oraz informacjami uzyskanymi z wywiadu anamnestycznego*.

Badanie pedagogiczne obejmuje ocenę znajomości liter, umiejętności czytania oraz sprawności i poprawności pisania. Na podstawie analizy prac pisemnych dziecka oraz techniki i tempa czytania pedagog powinien wskazać, które funkcje percepcyjno-motoryczne wymagają pogłębionej diagnozy. Wykonuje wnikliwe badanie funkcji słuchowo-językowych obejmujące analizę i syntezę słuchową, słuch fonemowy, spostrzegawczość słuchową i słuchową pamięć fonologiczną.

Ważnym elementem badania pedagogicznego jest sprawdzenie stopnia opanowania reguł ortograficznych i analiza błędów popełnianych przez dziecko w pracach pisemnych. Bardzo pomocna w ocenie trudności jest obserwacja zeszytów oraz prac pisemnych i plastycznych. Pedagog powinien również zebrać informacje o karierze szkolnej ucznia o jego postępach i trudnościach w nauce.

Po zastosowaniu sprawdzianów i testów odpowiednich do poziomu ucznia pedagog opracowuje diagnozę trudności i po konsultacji ze współbadającym psychologiem kieruje dziecko na kolejne badanie logopedyczne bądź lekarskie.

Badanie logopedyczne jest pogłębioną formą diagnozy pedagogicznej. Logopeda ocenia poziom rozwoju mowy dziecka, zapobiega powstawaniu wad wymowy, zajmuje się korektą błędów w mówieniu.

Wykrycie wady wymowy i jej likwidacja spowoduje usunięcie jednej z podstawowych przyczyn trudności w uczeniu się. Dziecko, które nieprawidłowo mówi, ma poważne trudności w nauce czytania i pisania (tak pisze i czyta, jak mówi).

Wady wymowy mogą być różne, o różnym stopniu nasilenia: od nieprawidłowości w wypowiedzaniu jednej głoski aż do trudności w wypowiedzaniu wielu głosek.

Najczęstsze wady dotyczą artykulacji. Wyróżnia się:

- seplenienie, czyli nieprawidłową wymowę głosek: s, z, c, dz, z, ż, cz, dż;
- reranie, czyli nieprawidłową wymowę głoski r;
- nieprawidłową wymowę głosek „k-g”;
- bezdźwięczność (głoski dźwięczne wymawiane są jako bezdźwięczne);
- nosowanie, czyli wymawianie głosek „ą”, „ę” jako „om”, „em” lub odwrotnie;
- jąkanie, czyli zaburzenia płynności mówienia.

* Anamneza – rozmowa psychologa, pedagoga lub lekarza z rodzicem na temat dotychczasowych objawów i sposobu funkcjonowania dziecka; ważne są zarówno początki określonych zaburzeń, jak i zmiany występujące z biegiem czasu.

Wymienione wady wymowy określa się mianem **dyslalii właściwej**. Wymagają one specjalistycznej diagnozy i logoterapii. Niektóre dzieci mają przejściowe trudności z wymawianiem głosek trudnych: r, sz, dż, ż, k. Jest to tak zwana **dyslalia rozwojowa**, z której dziecko wyrasta. I w tych przypadkach wskazana jest jednak pomoc logopedy w przedszkolu czy w poradni psychologiczno-pedagogicznej. Pamiętajmy, że dziecko w wieku 6 lat powinno prawidłowo artykułować wszystkie głoski.

Do wad wymowy nie zalicza się błędnej artykulacji wynikającej z naśladowania osób z najbliższego otoczenia, które mówią gwarą lub mieszaniną gwary i języka polskiego. Dialektyzmy i regionalizmy nie są błędami w mówieniu, stanowią lokalną normę językową. Dziecko poprawione mówi prawidłowo i nie wymaga specjalistycznej terapii. Często dzieci są dwujęzyczne; używają języka polskiego i na przykład języka kaszubskiego, gwary śląskiej czy gwary góralskiej.

W przypadku głębokiej wady wymowy lub znacznego utrudnienia kontaktu dziecka z otoczeniem konieczne jest pogłębienie diagnozy logopedycznej o diagnozę lekarską.

Diagnoza lekarska pozwala na wykluczenie stanu chorobowego, który mógłby być przyczyną trudności w nauce czytania i pisania. Zdaniem profesor Hanny Jaklewicz, lekarz powinien dokonać oceny stanu emocjonalnego dziecka: „Jest to bardzo ważny etap diagnozowania, bowiem u większości dzieci ze specyficznymi trudnościami w nauce występują zaburzenia nerwicowe, które mogą się manifestować różną symptomatologią, na przykład w postaci fobii szkolnej, moczenia nocnego, tików czy zaburzeń zachowania”^{*}.

Dla uzyskania pełnego obrazu dziecka lekarz prowadzący powinien skonsultować swoją diagnozę z lekarzami takich specjalności jak: okulista, foniatra, laryngolog, audiolog, ortodonta, neurolog czy psychiatra.

Ważne jest wykluczenie wady wzroku i wady słuchu. U wielu dzieci występuje niedosłuch wybiórczy na niektóre dźwięki. Właściwa diagnoza lekarska pozwoli na określenie i korektę okularową wady wzroku, korektę wady słuchu (przy niedosłuchu nie możemy mówić o dysleksji) czy korektę wady zgryzu. Neurolog lub psychiatra powinni ustalić rodzaj zaburzeń nerwicowych oraz udzielić dziecku specjalistycznej pomocy farmakologicznej i terapeutycznej.

Po całości badań psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych i lekarskich opracowuje się opinię o dziecku. Powinna ona zawierać informacje o przyczynie określonych trudności w nauce. Wskazanie mocnych stron badanego stanowi inspirację do budowy programu terapeutycznego i uruchomienia kompensacji. W opinii umieszcza się również wnioski do pracy zarówno w szkole, jak i w domu. Nauczyciel, terapeuta i rodzic będą czerpać z opinii informacje, jak ukierunkowywać pracę z uczniem. Terapeuta powinien wiedzieć, którą formę terapii zastosować – indywidualną czy grupową, i na jakich problemach skoncentrować terapię.

Opinie, w których stwierdza się u ucznia dysleksję rozwojową, stanowią podstawę stworzenia mu odpowiednich warunków podczas sprawdzianu w klasie szóstej, egzaminu w klasie trzeciej gimnazjum i egzaminu maturalnego.

Dostosowanie organizacji sprawdzianów uczniów klas szóstych i egzaminu gimnazjalnego do potrzeb uczniów z dysleksją rozwojową

W roku 2000 został powołany przy Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie Zespół do spraw Uczniów o Specjalnych Potrzebach Edukacyjnych. W jego skład weszli specjaliści wysokiej klasy, którzy przystosowali standardy wymagań, zalecenia do konstruowania arkuszy oraz sposób przeprowadzenia sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego do potrzeb uczniów z dysleksją. Owocem pracy zespołu były publikacje Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku w porozumieniu z centralną Komisją Egzaminacyjną w Warszawie: Aneks do informatora o sprawdzianie i Aneks do informatora o egzaminie gimnazjalnym wydane w 2000 roku^{**}. Kolejne edycje aneksów na rok 2003 połączone zostały z informatorami i wydano je w 2001 roku.

Wymienione publikacje zawierają między innymi podstawy prawne, standardy wymagań z objaśnieniami dla uczniów, formę i strukturę sprawdzianu i egzaminu, przykładowe arkusze egzaminacyjne oraz aneks dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Aneks ten stanowi kompendium wiedzy o dysleksji oraz określa warunki sprawdzianu i egzaminu dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu. Warunki te przytaczamy w tabeli na następnej stronie.

^{*} H. Jaklewicz, *Dysleksja – problemy medyczne*, „Terapia” 1997, nr specjalny, s. 17.

^{**} *Informator z aneksem dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Sprawdzian w klasie szóstej szkoły podstawowej w 2003 roku*, Warszawa 2001.

Warunki egzaminacyjne dla uczniów ze stwierdzonymi specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu	
Występujące trudności	Sposób dostosowania warunków egzaminacyjnych
Problemy z czytaniem i rozumieniem czytanego tekstu, problemy emocjonalne, trudności z koncentracją uwagi.	Pisanie sprawdzianu w oddzielnej sali, w której członek komisji egzaminacyjnej na początku jeden raz głośno odczyta instrukcję, tekst wstępny oraz treść zadań, a uczniowie będą mogli równocześnie śledzić wzrokiem tekst zapisany na arkuszu egzaminacyjnym.
Wolne tempo czytania i pisania.	Wydłużenie czasu pisania sprawdzianu o 50% (czas przeznaczony na jednorazowe głośne odczytanie na początku sprawdzianu, tekstu wstępnego oraz poleceń nie będzie wliczany do czasu rozwiązywania zadań).
Niski poziom graficzny pisma.	Pisanie samodzielnie formułowanych odpowiedzi do zadań drukowanymi literami, co zwiększa czytelność pisma.
Problemy z koncentracją uwagi i spostrzeganiem, gubienie szczegółów.	Praca z arkuszem pisanym bezszeryfową czcionką. Problemy ze stosowaniem zasad ortografii i interpunkcji, z uwzględnieniem struktury różnych form wypowiedzi, z prawidłowością graficzną zapisu obliczeń i z zachowaniem orientacji przestrzennej. Sprawdzanie samodzielnie formułowanych przez uczniów wypowiedzi za pomocą kryteriów dostosowanych do dysfunkcji uczniów.

2.6. ADHD – co to jest i jaki ma związek z dysleksją

Nazwą ADHD określa się zespół nadpobudliwości ruchowej, który jest chorobą układu nerwowego. Dzieci z ADHD cechuje nadmierna aktywność ruchowa, zaburzenia koncentracji uwagi, duża impulsywność i brak wytrwałości w wykonywaniu zadań. Szacuje się, że zespół ten ma 3–20% populacji dzieci.

Dzieci określone mianem nadpobudliwych reagują niepokojem ruchowym na przykład na silny stres, nie mogą też sprostać stawianym im wymaganiom. Wśród dzieci nadpobudliwych znaczną grupę stanowią te, u których oprócz niepokoju ruchowego stwierdza się zaburzenia sensoryczne, opóźnienia w rozwoju mowy, drobne objawy neurologiczne, specyficzne trudności w nauce. Zespół ADHD nie obejmuje jednak dzieci upośledzonych umysłowo, niesłyszących, niewidomych czy autystycznych.

Kryteria przyjęte do określenia syndromu nadpobudliwości to według Barkleya:

- trudności dziecka w koncentracji uwagi;
- impulsywność;
- nadmierna ruchliwość;
- niecierpliwość i nieumiejętność zachowania się adekwatnie do sytuacji;
- niewłaściwe zachowania dziecka są tak nasilone, że umiejscawia się je poniżej jego średniej wieku i poziomu umysłowego;
- niewłaściwe zachowania rodzice obserwowali u dzieci przed ukończeniem przez nie piątego roku życia;
- symptomy niewłaściwych zachowań były trwałe, a ujawniały się więcej razy niż w jednej sytuacji;
- dziecko ma inteligencję co najmniej w dolnej granicy normy.

Dzieci nadpobudliwe psychoruchowo są dziećmi sprawiającymi otoczeniu najwięcej trudności wychowawczych. Reagują w sposób gwałtowny i niepohamowany. Mają słabszą zdolność do koncentrowania się na zadaniu (dotyczy to skierowania uwagi i jej utrzymania). Uczniowie nadpobudliwi mają problemy z:

- pamiętaniem o zabraniu, na przykład niezbędnych przyborów do szkoły;
- zapamiętaniem tego, co było zadane;
- słuchaniem tego, co się do nich mówi;
- robieniem notatek na lekcji;
- wykonaniem czynności zleconych przez osoby dorosłe;
- zastosowaniem się do instrukcji słownych.

Zespół nadpobudliwości często ujawnia się w szkole, ponieważ w środowisku szkolnym dziecko wchodzi w różne interakcje społeczne. Niekiedy relacje pomiędzy uczniem a nauczycielem czy kolegami mogą być źródłem napięć. Prowadzi to do wzmocnienia istniejących już zaburzeń emocjonalnych dziecka.

Z nadpobudliwością często skorelowane są fragmentaryczne deficyty rozwojowe. Przy prawidłowej inteligencji ucznia powodują one specyficzne trudności w nauce. Związek tych zaburzeń z nadpobudliwością polega na wspólnej przyczynie, którą jest uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego w okresie prenatalnym lub okołoporodowym.

Fragmentaryczne deficyty rozwojowe analizatora wzrokowego, słuchowego czy kinestetyczno-ruchowego określone są w międzynarodowych klasyfikacjach jako „specyficzne zaburzenia rozwojowe umiejętności szkolnych” (ICD-10) lub „zaburzenia umiejętności szkolnych” (DSK-III-R). Są one przyczyną wybiórczych trudności w nauce czytania i pisania czyli dysleksji, dysgrafii i dysortografii lub dyskalkulii.

Renata Czabaj

3. Ramowy program terapii

Praca terapeuty wymaga planowania i systematyczności. Jest on zobowiązany do opracowania szczegółowego programu terapii dla każdego ucznia (w wypadku terapii **indywidualnej**) lub dla konkretnej grupy uczniów (w wypadku pracy z **zespołem**). Przed przystąpieniem do planowania zajęć terapeuta musi się zapoznać z opiniami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, w których uczniowie zostali zdiagnozowani.

Z opinii należy wybrać informacje dotyczące mocnych stron uczniów i na nich zbudować program terapeutyczny, którego głównym celem będzie praca nad stymulowaniem słabszych stron ucznia. Należy pamiętać o naczelnym zasadzie terapeutycznej: **usprawniamy zaburzone funkcje percepcyjno-motoryczne przez wspieranie funkcji niezaburzonych i mocnych stron ucznia.**

Przykładowe mocne i słabe strony uczniów uczestniczących w zajęciach

Obszar diagnozy	Diagnoza pozytywna – wysokie wyniki, mocne strony	Diagnoza negatywna – słabsze wyniki, dysfunkcje
Poziom intelektualny Dobry poziom intelektualny.	Dobrze wykształcone myślenie logiczne. Dobra koncentracja uwagi. Inteligencja słowna i bezsłowna – na poziomie przeciętnym lub powyżej.	Inteligencja słowna i bezsłowna – niższa niż przeciętna. Inteligencja ogólna – poniżej przeciętnej. Mała zdolność koncentracji uwagi lub uwaga labilna.
Funkcje wzrokowe	Dobra spostrzegawczość wzrokowa. Pamięć wzrokowa – na poziomie przeciętnym. Koordynacja wzrokowo-ruchowa na poziomie przeciętnym. Dobre tempo uczenia się wzrokowo-ruchowego.	Słaba spostrzegawczość wzrokowa. Pamięć wzrokowa – poniżej przeciętnej. Koordynacja wzrokowo-ruchowa poniżej przeciętnej. Wolne tempo uczenia się wzrokowo-ruchowego.
Funkcje słuchowo-językowe	Aspekt semantyczny języka – duży zasób słownictwa. Aspekt morfologiczno-syntaktyczny języka – ustne i pisemne wypowiedzi poprawne. Aspekt fonologiczny języka: – poprawne różnicowanie głosek (prawidłowo wykształcony słuch fonemowy); – poprawne operacje (analiza, synteza, opuszczanie, dodawanie, zastępowanie, przestawianie) na cząstkach fonologicznych (głoska, sylaba, logotom); – dobra pamięć i spostrzegawczość słuchowa. Dobre kompetencje komunikacyjne.	Aspekt semantyczny języka – obniżony zasób słownictwa. Aspekt morfologiczno-syntaktyczny języka – ustne i pisemne wypowiedzi na słabszym poziomie. Aspekt fonologiczny języka: – trudności w różnicowaniu głosek (zaburzenie słuchu fonemowego); – niepoprawne operacje (analiza, synteza, opuszczanie, dodawanie, zastępowanie, przestawianie) na cząstkach fonologicznych (głoska, sylaba, logotom); – słabsza pamięć i spostrzegawczość słuchowa. Obniżone kompetencje komunikacyjne.
Sprawność ruchowa	Motoryka duża – dobra koordynacja ruchów. Motoryka mała (rąk) – dobra, poprawna kontrola ruchów podczas rysowania i pisania. Dobry poziom graficzny pisma.	Motoryka duża – zaburzenia koordynacji ruchów. Motoryka mała (rąk) – słaba, obniżona kontrola ruchów podczas rysowania i pisania, nadmierna męczliwość ręki piszącej, synkinezyje (współruchy). Niski poziom graficzny pisma.

Lateralizacja	Lateralizacja ustalona jednostronna.	Skrzyżowana lateralizacja. Nieustalona lateralizacja.
Orientacja w schemacie ciała i przestrzeni	Prawidłowa orientacja w schemacie ciała i przestrzeni.	Zaburzona orientacja w schemacie ciała i przestrzeni.
Artykulacja	Prawidłowa artykulacja.	Nieprawidłowa artykulacja (wada wymowy).
Osobowość, struktura „ja”	Właściwa motywacja do pracy. Dobra znajomość norm moralnych i umiejętność przestrzegania zasad obowiązujących w grupie. Samoocena na odpowiednim poziomie. Wiara we własne możliwości. Odporność na frustracje.	Mała motywacja do pracy. Słaba znajomość norm moralnych i nieumiejętność przestrzegania zasad obowiązujących w grupie. Niska samoocena. Brak wiary we własne możliwości. Mała odporność na frustracje. Duże napięcie emocjonalne towarzyszące czynnościom typowo szkolnym.
Umiejętności szkolne	Dobre tempo i technika czytania. Dobre rozumienie czytanej treści. Dobre tempo pracy. Dobra znajomość zasad ortograficznych.	Błędy ortograficzne w pracach pisemnych. Słabe tempo i technika czytania. Niskie rozumienie czytanej treści. Wolne tempo pracy.

Przed przystąpieniem do pisania programu terapeuta powinien sobie odpowiedzieć na następujące **pytania**:

1. Dla kogo program jest przeznaczony?
2. Na jak długo planuje terapię?
3. Jaka będzie częstotliwość spotkań?
4. Ile czasu ma trwać jednostka terapeutyczna?
5. Ilu uczniów obejmie pracę terapeutyczną w wypadku pracy grupowej?

Przykładowe **założenie programowe** dla terapeuty pracującego z zeszytem ćwiczeń *Ortograffiti* mogą wyglądać następująco:

- Program jest przeznaczony dla uczniów klas IV–VI szkoły podstawowej.
- Terapia trwa dwa lata.
- Zajęcia odbywają się 1–2 razy w tygodniu.
- Jednostka terapeutyczna trwa 90 minut.
- Forma pracy – grupowa.
- W zajęciach uczestniczy do pięciu osób.

Kolejnym etapem planowania jest dokładne opracowanie celów i zadań terapeutycznych. Oto przykładowe **cele terapeutyczne** służące do budowy programu:

1. Poprawa komunikacji interpersonalnej, kształcenie umiejętności pracy w grupie.
2. Eliminowanie konfliktów przez uczenie sztuki kompromisu i kształcenie takich cech jak cierpliwość i wyrozumiałość wobec innych.
3. Niwelowanie napięć emocjonalnych.
4. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości.
5. Doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
6. Praca nad poczuciem własnej wartości.
7. Uświadamianie uczniom ich mocnych stron i uczenie bazowania na nich w codziennym życiu.
8. Wdrażanie do samodzielnej pracy.
9. Motywowanie do podejmowania zadań o różnym stopniu trudności.
10. Usprawnianie funkcji percepcyjno-motorycznych na materiale ortograficznym.
11. Wypracowanie nawyków poprawnego pisania i czytania ze zrozumieniem.

Przykładowe zadania terapeutyczne

1. Integracja zespołu.
2. Budowanie więzi między terapeutą a grupą.
3. Eliminowanie stresu i napięć emocjonalnych.
4. Stwarzanie okazji do odnoszenia sukcesu.
5. Usprawnianie funkcji percepcyjno-motorycznych:
  - a) w sferze słuchowo-językowej:
    - ćwiczenie koncentracji uwagi,
    - wzbogacanie słownika czynnego i biernego;
  - b) w sferze wzrokowej:
    - usprawnianie analizatora wzrokowego,
    - ćwiczenie pamięci i spostrzegawczości wzrokowej,
    - usprawnianie koordynacji wzrokowo-ruchowej;
  - c) w sferze ruchowej:
    - ćwiczenie motoryki ręki piszącej,
    - poprawa poziomu graficznego pisma,
    - utrwalenie orientacji w schemacie ciała i przestrzeni.
1. Usprawnianie techniki czytania.
2. Ćwiczenia w rozumieniu czytanej treści.
3. Wypracowanie nawyku pisania poprawnego pod względem ortograficznym.
4. Wdrażanie do autokorekty.
5. Wypracowanie umiejętności redagowania tekstów.

Realizacja dobrze zaplanowanej pracy terapeutycznej ma duże walory dydaktyczno-wychowawcze. Dzięki niej uczniowie rozumieją własne trudności i będą się starali skutecznie je pokonywać. Ich aktywność i motywacja do nauki przyczynią się do zredukowania negatywnych postaw wobec szkoły i samych siebie. Podczas zajęć uczniowie usprawniają funkcje poznawcze zaangażowane w proces uczenia się. W wyniku dobrze zrealizowanego procesu terapeutycznego nauczą się pisać i czytać ze zrozumieniem oraz stosować autokontrolę i autokorektę. Program powinien zapewnić uczniom spójność wiedzy i wypracować umiejętność samorealizacji.

Warunkiem powodzenia w pracy terapeutycznej jest współpraca z nauczycielami i rodzicami oraz monitorowanie postępów uczniów w szkole.

4. Plan wynikowy do Programu Edukacyjno-Terapeutycznego ORTOGRAFFITI w klasach 4–6 szkoły podstawowej

Czas realizacji programu na poziomie pierwszym: klasa 4 (I i II semestr) oraz klasa 5 (I semestr).
 Główny cel: podniesienie świadomości ortograficznej u uczniów.

ORTOGRAFFITI. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ó”, „u”. Poziom pierwszy (11 bloków)

Termin realizacji: około 3,5 miesiąca – w jednym tygodniu realizowany jest jeden blok.
 Jednostka terapeutyczna trwa 90 minut.

Zagadnienia do opracowania na jednostce terapeutycznej	Osiągnięcia ucznia (cele szczegółowe) Uczeń:	Sposoby osiągnięcia celów – ćwiczenia:
<p>Integracja zespołu terapeutycznego.</p> <p>Zapoznanie się z zasadami pisowni wyrazów z „ó”.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ó” wymieniające się na „o”, „a”, „e”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, zaproszenie jako forma wypowiedzi, poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik, zdrobnienie, liczba mnoga.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p>	<p>BLOK 1. „ó” wymieniające się na „o”, „a”, „e”</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „ó” wymieniające się na „o”, „a”, „e”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na materiale wyrazowym; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Ulubiony sposób wypoczywania w czasie wakacji; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik, zdrobnienie, liczba mnoga; • wykazuje się umiejętnością pisania zaproszenia; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • pozytywnie ocenia siebie i swoją pracę. 	<p>Zabawy integracyjne. Okreslanie norm zachowania i współpracy w zespole terapeutycznym.</p> <p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ó” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Ulubiony sposób wypoczywania w czasie wakacji (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, pisemne odpowiadanie na pytania (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Łączenie wyrazów w pary (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 4. Odszyfrowywanie tekstu (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 5. Reagowanie ruchem na określone słowo (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 6. Uzupelnianie zdań wyrazami z „ó” (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 7. Rysowanie wzoru i pisanie wyrazów po śladzie (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 8. Czytanie wyrazów, dzielenie wyrazów z „ó” na sylaby, wymiana „ó” na „o” przez stosowanie zabrobnień (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p>

<p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez pozytywną ocenę siebie.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron.</p>	<p>Ćw. 9. Ciche czytanie ze zrozumieniem, określanie zdań typu: prawda-falsz (rozumienie czytanego tekstu, pamięć, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – wzmocnienie poczucia własnej wartości przez podawanie swojej najważniejszej pozytywnej cechy.</p> <p>Ćw. 10. Łączenie w pary wyrazów z „ó” wymieniających się z ich formami liczby mnogiej na „o” (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 11. Pisanie słownie liczebników z „ó” w odpowiedniej formie (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 12. Wyszukiwanie wyrazów z płaćtanymi wyrazowej, dobieranie wyrazów w pary: „ó” wymieniające się na „o”, „a”, „e”, głośne czytanie wyrazów (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 13. Uzupełnianie wiersza przez wpisywanie brakujących wersów zgodnie z rymującymi się wyrazami, głośne czytanie tekstu, wyrażanie z tekstu wyrazów z „ó” i zaznaczanie wymiany, pisanie zaproszenia (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie techniki czytania tekstu, pisanie krótkich form wypowiedzi).</p> <p>Ćw. 14. Łączenie w pary wyrazów z „ó” wymieniających się na „o”, „a”, „e” przez przyklejanie wyciętych elementów z wycinanki (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 2. „ó” niewymiennie</p>	
<p>Zapoznanie się z zasadą pisowni wyrazów z „ó” niewymiennym.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ó” niewymiennie (m.in. cząstka „róż”, „król”).</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: historie według własnego pomysłu; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ó” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Moje uzdolnienia (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wypisywanie z tekstu wyrazów, wskazywanie w tekście zdań będących odpowiedzią na pytania, pisanie wyrazów z „ó” po śladzie (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Dopasowywanie wzorów narysowanych przedmiotów: klucza i kłódki (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 4. Czytanie na głos sylab – łączenie ich w wyrazy, odmiana przez osoby czasowników z „ó” niewymiennym, uzupełnianie zdań czasownikami z „ó”</p>

<p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: czasownik, odmiana czasownika przez osoby.</p> <p>Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Doskonalenie orientacji w przestrzeni.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez uświadamianie sobie swoich umiejętności.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Moje uzdolnienia; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: czasownik, odmiana czasownika przez osoby; • wykazuje się umiejętnością pisania kilkudziesięciu wypowiedzi: historie według własnego pomysłu; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • pozytywnie ocenia swoją pracę i dostrzega efekty swego działania. 	<p>niewymiennym (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 5. Wskazywanie w zadaniu wyrazu powtarzającego się, wyjaśnianie jego znaczenia (ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie w mówieniu, rozumienie czytelnego tekstu).</p> <p>Ćw. 6. Wskazywanie drogi w labiryncie według zapisanego układu graficznego, wypisywanie z tekstu polecenia wyrazów z częstką „król” (orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 7. Podpisywanie ilustracji wyrazami z „ó” niewymiennym, wyróżnianie rzeczownika jako nazwy ludzi, zwierząt, przedmiotów (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – przyjęcie pozycji Dennisona (wzmacnianie poczucia własnej wartości), dziecko przywołuje w myśli ciekawe rzeczy, których się nauczyło.</p> <p>Ćw. 8. Rozwiązywanie rebusu, zapisywanie rozwiązań w liniaturze (logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 9. Wpisywanie wyrazów z „ó” niewymiennym do tabeli według liczby sylab, układanie i zapisywanie krótkiej historii z wyrazami z „ó” niewymiennym, wizualizacja napisanego tekstu (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, pisanie krótkich form wypowiedzi, pamięć).</p> <p>Ćw. 10. Wykonywanie ćwiczenia graficznego zgodnie z instrukcją zawartą w ustnym poleceniu (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słuchowo-językowe, pamięć, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 11. Wyszukiwanie i pisanie wyrazów z częstką „róż”, czytanie i rozwiązywanie zagadki (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 12. Rysowanie wzoru po śladzie niedominującą ręką, (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 13. Łączenie w pary wyrazów z „ó” niewymiennym, pisanie ich z pamięci (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, pamięć).</p> <p>Ćw. 14. Rysowanie linii bez odrywania ręki po wyznaczonym torze (koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 15. Czytanie przysłów, dopasowywanie przysłówia do ilustracji (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 16. Uzupełnianie wyrazów literami „ó”-„u” (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
---	--	---

BLOK 3. „ó” w zakończeniach „-ów”, „-ówka”, „-ówna”		
<p>Zapoznanie się z zasadami pisowni wyrazów z „ó”.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ó” w zakończeniach „-ów”, „-ówka”, „-ówna”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, wizytówka jako forma wypowiedzi, poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat z elementami fantazji).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – rozwijanie umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: zdrobnienie, rzeczownik, czasownik w formie bezosobowej.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia. Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmocnienie sfery motywacyjnej przez wypowiadanie afirmacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzną: „ó” w zakończeniach „-ów”, „-ówka”, „-ówna”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniach materiałach wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • w sposób twórczy formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Czy krasnoludki mogą grać w koszykówkę?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: zdrobnienie, rzeczownik, czasownik w formie bezosobowej; • wykazuje się umiejętnością projektowania wizytówki według własnego pomysłu; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • potrafi sformułować pytanie do podanej odpowiedzi; • pozytywnie ocenia swoje umiejętności i dostrzega mocne strony w realizacji zainteresowań i pasji oraz w codziennych sytuacjach życiowych. 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ó” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustnie formułowanie odpowiedzi na pytanie: Czy krasnoludki mogą grać w koszykówkę? (ćwiczenie w mowie).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, układanie pytań do treści odpowiedzi, wyróżnianie z tekstu wyrazów z „ó” zakończonych na „-ówka”, kolorowanie ilustracji według opisu zawartego w tekście (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 3. Reagowanie ruchem na wyraz z zakończeniem „-ówka” (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 4. Dopisywanie do nazw miast zakończonych na „-ów” odpowiedniej formy, w której zachodzi wymiana „ó” na „o”, udzielanie odpowiedzi na pytania na podstawie danych zawartych w diagramie, pisanie wyrazów z zakończeniami „-ów”, obliczanie odległości między wskazanymi miejscowościami (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 5. Wskazywanie właściwej drogi w labiryncie, dokończenie zdania przez wpisywanie wyrazów z utrwalaną regułą ortograficzną (orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 6. Uzupelnianie wyrazów (nazwisk) cząstką „-ówna”, wykonywanie projektu wizytówki według własnego pomysłu (ćwiczenie reguły ortograficznej, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 7. Czytanie na głos wyrazów, dzielenie wyrazów na sylaby z jednoczesnym wystukiwaniem liczby sylab, wskazywanie zakończenia „-ówka” (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 8. Uzupelnianie tekstu wyrazami w odpowiedniej formie z zakończeniami „ów” (kaligrafia, logiczne myślenie, pisanie krótkich form wypowiedzi).</p> <p>Ćw. 9. Wyszukiwanie rzeczy niepasujących do treści ilustracji (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – wzmocnienie poczucia własnej wartości przez dokończenie zdania: „Jestem mistrzem w...”, rozmowy w małych grupach na temat podobnych zainteresowań i pasji.</p> <p>Ćw. 10. Łączenie wyrazów w pary, tak by tworzyły sensowne zestawienia – wyraz z „-ów” plus czasownik w formie bezosobowej, przepisywanie par</p>

		<p>wyrazów w liniaturze (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 11. Wyszukiwanie wyrazów (nazw dyscyplin sportowych) w ciągu liter (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie techniki czytania tekstu).</p> <p>Ćw. 12. Uzupełnianie objaśnień do haseł krzyżówki, pisanie wyrazów z zakończeniem „-ówka” (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 13. Nazywanie obrazków, a następnie tworzenie wyrazów z zakończeniem „-ówka”, pisanie wyrazów w liniaturze (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 14. Dopisywanie do cząstek wyrazów zakończeń: „-ów”, „-ówna”, „-ówka” (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Utrwalenie znajomości reguły: „ó” wymieniają się na „o”, „a”, „e”, „ó” niewymienne, „ó” w zakończeniach „-ów”, „-ówka”, „-ówna”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik, przymiotnik, czasownik.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmocnianie sfery motywacyjnej przez pochwalenie samego siebie z powodu otrzymania pozytywnej oceny.</p>	<p>BLOK 4. „ó” – znajomość reguły</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: „ó” wymieniające się na „o”, „a”, „e”, „ó” niewymienne, „ó” w zakończeniach „-ów”, „-ówna”, „-ówka”, „-ówna”; <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • poprawnie formułuje wypowiedź ustną na zadane pytania: W co można bawić się na podwórku? Co ty najchętniej tam robisz?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rze- 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „ó” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na pytania: W co można bawić się na podwórku? Co ty najchętniej tam robisz? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, układanie pytań do treści odpowiedzi, wyróżnianie z tekstu wyrazów z „ó” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 3. Wpisywanie wyrazów z tekstu do tabeli według reguły ortograficznych: „ó” wymienne, „ó” niewymienne, „ó” w zakończeniach „-ówka”, „-ówna”, „-ów” (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 4. Uzupełnianie zdań czasownikami w odpowiedniej formie, w której chodzi wymiana „ó” na „o” (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 5. Zapamiętywanie szczegółów na przedstawionej ilustracji, a następnie odpowiadanie na pytania do treści obrazka przez wpisywanie wyrazów TAK lub NIE (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, pamięć).</p> <p>Ćw. 6. Projektowanie na ławkach wzorów złożonych z kółek i trójkątów (ćwiczenie twórcze, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 7. Łączenie wyrazów w pary, tak by tworzyły sensowne zestawienia – wyraz z „ó” wymiennym plus wyraz z „ó” niewymiennym (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p>

<p>Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron.</p>	<p>czownik, przymiotnik, czasownik;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się umiejętnością uzupełniania tekstu rymującymi się wyrazami; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • potrafi sformułować pytanie do podanej odpowiedzi; • dostrzega potrzebę doskonalenia swojej sprawności manualnej; • pozytywnie ocenia swoje postępy i umacnia wiarę w swoje możliwości dzięki informacjom zwrotnym z ocenienia. 	<p>Ćw. 8. Ustnie uzupełnianie tekstu rymującymi się wyrazami (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – wzmacnianie poczucia własnej wartości przez pochwalenie samego siebie z powodu otrzymania pozytywnej oceny.</p> <p>Ćw. 9. Zaznaczanie na tarczach zegarów wskazówek zgodnie z podpisem – słownym zapisem godziny (logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 10. Wyszukiwanie na ilustracji wskazanych w poleceniu przedmiotów (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 11. Czytanie na głos wyrazów, dzielenie wyrazów na sylaby z jednoczesnym wyklaskiwaniem liczby sylab, wpisywanie wyrazów do schematów według podanego wzoru zależnie od liczby sylab, przepisywanie wyrazów z „ó” niewymiennym (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 12. Odgadywanie nazw zwierząt przedstawionych na obrazkach, wykreślanie tych nazw z diagramu literowego, odczytywanie i przepisywanie hasła z pozostałych liter (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 13. Wpisywanie wyrazów z „ó” w ramki z określoną częścią mowy: rzeczownik, przymiotnik, czasownik, nazywanie obrazków (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 14. Wskazywanie drogi w labiryncie według przedstawionej instrukcji – wyraz z „ó” niewymiennym, wyraz z „ó” wymiennym, wyraz z zakończeniem „-ów” lub „-ówka” (ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 15. Wskazywanie dwóch identycznych przedmiotów na rysunku (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 16. Wycinanie elementów układanki i naklekanie ich zgodnie z regułą ortograficzną (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, usprawnianie ręki, ćwiczenie orientacji w przestrzeni).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
--	--	--

BLOK 5. „U” na początku i na końcu wyrazu		
<p>Zapoznanie się z zasadami pisowni wyrazów z „u”.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „u” na początku i na końcu wyrazu.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: przepis na deser; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat, formy wypowiedzi: dialog).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez uczenie empatii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „u” na początku i na końcu wyrazu; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • z empatią formułuje wiedzę ustną na zadane pytanie: Jaki upominek sprawiłby największą radość twojej koleżance lub twojemu koledze?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • wykazuje się umiejętnością układania dialogu według własnego pomysłu; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • potrafi ustalić kolejność wykonywania czynności do sporządzenia deseru; • czyta ze zrozumieniem zawarte w ćwiczeniach teksty i polecenia; • zabiera głos w rozmowie na temat: Co można kupić na prezent koledze za określoną kwotę?; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „u” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Jaki upominek sprawiłby największą radość twojej koleżance lub twojemu koledze? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „u”, zapisywanie odpowiedzi na pytanie według własnego pomysłu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie twórcze, pisanie krótkich form wypowiedzi).</p> <p>Ćw. 3. Rozwiązywanie zagadki – ustalenie cen artykułów – na podstawie informacji zawartych w tekście (logiczne myślenie, pamięć).</p> <p>Ćw. 4. Udzielanie pisemnych odpowiedzi na pytania na podstawie tekstu (kaligrafia, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 5. Czytanie sylab, łączenie sylab w wyrazy, układanie wyrazów w zdanie (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, technika czytania).</p> <p>Ćw. 6. Porównywanie dwóch obrazków – wskazywanie różnic, dokończanie zdania wyrazami z „u” w odpowiedniej formie gramatycznej (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 7. Łączenie ilustracji z przysłowiem, wskazywanie wyrazów z „u” według ćwiczonej reguły, ustne wyjaśnianie znaczenia przysłów i określanie sytuacji, w których można je użyć (ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie w mówieniu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 8. Czytanie wyrazów zaszyfrowanych w „węży wyrazowym”, pisanie wyrazów według wskazanej reguły: „u” na początku wyrazu i „u” na końcu wyrazu (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Dyktańdo graficzne – rysowanie po kratkach według kodu w prawo, w lewo, do góry, na dół, uzupełnianie zdania wyrazem w odpowiedniej formie gramatycznej – nazwą powstałego rysunku (orientacja w przestrzeni, kaligrafia, technika czytania).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa doskonaląca pamięć sekwencyjną i koncentrację uwagi.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> pozytywnie ocenia swoje umiejętności i bierze czynny udział w ćwiczeniach i zabawach. 	<p>Ćw. 10. Uzupełnianie rymowanek odpowiednimi wyrazami, pisanie wyrazów w liniaturze (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 11. Zapamiętywanie nazw obrazków zaczynających się na „u” i pisanie ich z pamięci (pamięć, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 12. Wyznaczanie drogi w labiryncie według określonego kierunku (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 13. Układanie w parach dialogu na zadany temat, prezentowanie rozmowy przed grupą (logiczne myślenie, mówienie, ćwiczenie twórcze).</p> <p>Ćw. 14. Odczytywanie zaszyfrowanych zdań przez wykreślanie z ciągu liter powtarzającej się litery, pisanie zdań w liniaturze (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, technika czytania).</p> <p>Ćw. 15. Wypisywanie wyrazów z cząstką „ula” z nazw przedmiotów przedstawionych na ilustracji (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 16. Ustalanie kolejności wykonywanych czynności i potrzebnych składników do sporządzenia deseru według zamieszczonego przepisu, zaznaczanie wyrazów z „u” (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 17. Dopisywanie wyrazów w odpowiedniej formie – z końcówką „u” (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
BLOK 6. „U” w czasownikach zakończonych na „-uję”, „-ujesz” itp.		
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „u” w czasownikach zakończonych na „-uję”, „-ujesz” itp.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: wypisywanie kartki z wakacji, adresowanie kartki; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p>	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje zasadę ortograficzną „u” w czasownikach zakończonych na „-uję”, „-ujesz” itp; poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniach z materiałem wyrazowym; wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; formuluje wypowiedź ustną na zadany temat: Czy masz pasję, której poświęcasz wolny czas? 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „u” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Przedstawianie za pomocą ruchu lub formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na temat: Czy masz pasję, której poświęcasz wolny czas? (ćwiczenie w mówieniu, ćwiczenia twórcze).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście czasowników z „-uję”, „-ujemy”, „-uje”, ustne odpowiadanie na pytania do tekstu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 3. Układanie i pisanie pytań do podanego zdania (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 4. Wyszukiwanie zaszyfrowanych wyrazów w ciągu literowym i rozwiązanie rebusu – imiona, zapisywanie odpowiedzi w liniaturze (kaligrafia, logiczne myślenie, technika czytania, ćwiczenie wzrokowe).</p>

<p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: czasownik, odmiana czasownika przez osoby, rodzaje zdań.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez skupianie się na zadaniach.</p>	<p>ny czas?; oraz: Sytuacje, w których można zastosować omawiane przysłówce;</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • formuluje poprawne pytania do podanego zdania; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: czasownik, odmiana czasownika przez osoby, rodzaje zdań; • wykazuje się umiejętnością pisania kilkuzdaniowej wypowiedzi: wypisywanie kartki z wakacji, adresowanie kartki; • wykazuje się umiejętnością formułowania hasła na temat ochrony przyrody; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • dostrzega efekty swojej pracy i motywuje się do wysiłku. 	<p>Ćw. 5. Uzupełnianie rymowanki czasownikami zakończonymi na „-uje”, „-uję” na podstawie ilustracji (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 6. Zabawa graficzna – łączenie linią kolejnych cyfr, pisanie wyrazów po śladzie, uzupełnianie zdania czasownikiem zakończonym na „-uje” (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 7. Łączenie ilustracji ze zdaniem opisującym postać, podpisywanie postaci imieniem (logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 8. Układanie i zapisywanie przysłowia z wyrazów określonych w poleceniu, ustne formułowanie odpowiedzi, w jakich sytuacjach można zastosować to przysłowie (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia, ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 9. Formułowanie i pisanie wypowiedzi na kartce pocztowej z użyciem czasowników zakończonych na „-uje”, „-uję”, „-ujemy”, „-ujesz”, „-ujesz”, adresowanie kartki (pisanie krótkich form wypowiedzi, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa doskonalą orientację w przestrzeni i koncentrację uwagi.</p> <p>Ćw. 10. Czytanie haseł na tabliczkach, przyporządkowywanie tabliczek z hasłami do odpowiedniej kategorii tematycznej, wpisywanie właściwych znaków interpunkcyjnych na hasłach (kropka, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik), układanie własnych haseł na temat ochrony przyrody z wykorzystaniem czasowników zakończonych na „-uj” (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie twórcze).</p> <p>Ćw. 11. Wyszukiwanie szczegółów, którymi różnią się ilustracje, kolorowanie obrazka, ustna odpowiedź na pytanie dotyczące zgodności opisu zawartego w tekście z zamieszczoną ilustracją (ćwiczenie wzrokowe, wyobraźnia, ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 12. Układanie zdania z podanych w przypadkowej kolejności wyrazów, liczenie wyrazów w zdaniu (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie w mówieniu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 13. Pisanie czasowników w odpowiedniej formie według odmiany przez osoby, wybieranie wskazanej litery z wyrazu i odczytywanie hasła (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 14. Odczytywanie wyrazów zapisanych tematycznie w kolumnach, wyszukiwanie i wykreślanie wyrazu niepasującego do pozostałych, łączenie ko-</p>
--	---	---

		<p>lumny z wyrazami z odpowiednią regułą ortograficzną, kolorowanie chmurki z zasadą, która jest tematem tego bloku (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, wyobraźnia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
BLOK 7. „U” w zakończeniach „-uszek”, „-unek” itp.		
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „U” w zakończeniach „-uszek”, „-unek” itp. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zakończenia do podanego tekstu według własnego pomysłu; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez dostrzeganie korzyści z pracy w zespole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „U” w zakończeniach „-uszek”, „-unek” itp. • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Czy przytrafiło ci się w życiu coś, co bardzo cię przeraziło?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • potrafi czytać tekst z podziałem na role; • usprawia rękę piszącą; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik; • wykazuje się umiejętnością pisania kilkudziesięciu wypowiedzi: pisanie zakończenia do podanego tekstu według własnego pomysłu; • wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „U” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadane pytanie: Czy przytrafiło ci się w życiu coś, co bardzo cię przeraziło? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście rzeczowników z „U”, czytanie wyróżnionych wyrazów z jednoczesnym wystukiwaniem sylab, wysyłanie z tekstu rzeczowników z podanymi zakończeniami (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Rozwiązywanie zagadki – ustalenie imienia – na podstawie określonych wyrazów zawartych w pytaniu (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 4. Pisanie kilkudziesięciu wypowiedzi z użyciem jak największej liczby wyrazów z „U” jako dokończenie czytanego wcześniej tekstu (kaligrafia, pisanie krótkich form wypowiedzi, ćwiczenie twórcze, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 5. Zaznaczenie drogi na ilustracji zgodnie z opisem zamieszczonym w tekście (orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 6. Układanie i zapisywanie wyrazów z rozsypanki sylabowej, dobieranie z tekstu wyrazów rymujących się (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 7. Czytanie zdań z brakującymi fragmentami wyrazów, uzupełnianie brakujących fragmentów przez korzystanie z podpowiedzi – podanych zakończeń zawierających literę „U”: „-uje”, „-um”, „-uję”, „-unku”, „-uszka”, „-uc”, „-unie”, „-uszkę”, „-us”, „-ujemy”, „-ulec” (technika czytania, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 8. Kolorowanka – wypełnianie tym samym kolorem figur geometrycznych w różnych układach przestrzennych (koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki, orientacja w przestrzeni, wyobraźnia).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • pozytywnie ocenia swoją pracę w zespole. 	<p>Ćw. 9. Łączenie wyrazów z ich wyjaśnieniem, wykonywanie i podpisywanie ilustracji do wybranego wyrażenia (ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie, wyobraźnia, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integrująca zespół oraz doskonaląca koncentrację uwagi i spostrzegawczość, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 10. Ciche czytanie wierszyka z poleceniem zapamiętania jak największej liczby rzeźbionych z „u”, czytanie wiersza z podziałem na role, wskazywanie na ilustracji dwóch identycznych wizerunków bohatera wiersza spośród dwięciu przedstawionych, wypisywanie w linii wiersza rzeźbionych z „u”, które udało się zapamiętać po przeczytaniu wiersza (pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 11. Podpisywanie obrazków nazwami ptaków na podstawie zamieszczonego opisu (ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 12. Układanie w kolejności wersów z wiersza, pisanie zdań z pamięci (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe, pamięć).</p> <p>Ćw. 13. Wyszukiwanie ukrytych wyrazów w ciągu literowym, pisanie po słodzie zdania, dokańczanie zdania odszyfrowanymi wyrazami (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 14. Słuchanie czytanych wyrazów, podawanie do nich wyrazów rymujących się (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 15. Czytanie wyrazów zapisanych w kolumnach i ustalanie reguły ortograficznej, jaka nimi rządzi, kolorowanie obrazka, na którym występują wyrazy pasujące do różnych reguł ortograficznych (ćwiczenie reguły ortograficznej, wyobraźnia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Utrwalenie zasad pisowni wyrazów z „u”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: formułowanie pytań, opis rysunku; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<p>BLOK 8. „U” – znajomość reguł</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne pisowni wyrazów z „u”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „u” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Czy chciałbyś umieć latać? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „u”, czytanie wyróżnionych wyrazów z jednoczesnym wyklaskiwaniem sylab (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p>

<p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: czasownik.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron i wykorzystania ich w pracy zespołowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Czy chciałbyś umieć latać?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • formułuje pytania do odpowiedzi; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: czasownik; • wykazuje się umiejętnością pisania kilkudziesięciu wypowiedzi: opis rysunku; • wykazuje się umiejętnością przeprowadzenia wywiadu; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • potrafi współpracować w zespole; • dostrzega pozytywne skutki relaksacji. 	<p>Ćw. 3. Rozwiązywanie zagadki – ustalanie liczby czterosylabowych wyrazów występujących w tekście ćwiczenia 2, ustalanie, o jakim ptaku mówi zagadka (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 4. Pisanie pytań do podanych odpowiedzi (kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 5. Wskazywanie na ilustracji właściwego ptaka i kolorowanie go zgodnie z opisem z ćwiczenia 2 (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie twórcze, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 6. Zaznaczanie na osi miesiocy na podstawie informacji zamieszczonych w tekście (logiczne myślenie, ćwiczenie orientacji w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 7. Czytanie zdań z przestawionymi sylabami w wyrazach, wypisywanie ze zdań czasowników i uzasadnianie ich pisowni (technika czytania, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 8. Rozwiązywanie zagadki przez łączenie napisów pod obrazkami z wyrazami w ramce według zasady ortograficznej (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 9. Rozwiązywanie zagadki – ustalanie na podstawie podanego zapisu matematycznego pytań, jakie zostały zadane do ćwiczenia 8 (mówienie, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 10. Wpisywanie do tabeli wyrazów z „u”, które pojawiły się w poprzednich ćwiczeniach zgodnie ze wskazaną regułą ortograficzną (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integrująca zespół oraz doskonaląca koncentrację uwagi i spostrzegawczość, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 11. Głośne czytanie zagadek z jednoczesnym wykonywaniem dowolnego ruchu, pisanie rozwiązań w liniaturze na podstawie odpowiedzi zawartej w poleceniu (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie twórcze, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 12. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 13. Porządkowanie przedmiotów na ilustracji według wielkości, układanie powiedzenia z liter i sylab na uporządkowanym materiale rysunkowym, pisywanie odczytanego powiedzenia, zadanie domowe – zabawa w dziennikarza, zadawanie pytania osobom w różnym wieku: Jak można rozumieć powiedzenie „szukaj wiatru w polu”? (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, ćwiczenie w mówieniu).</p>
--	--	---

		<p>Ćw. 14. Układanie i pisanie nowych wyrazów z podanego wyrazu „kierunek” (kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 15. Łączenie podpisów z odpowiednim rysunkiem na podstawie zamieszczonej informacji (logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 16. Łączenie wyrazu z jego lustrzanym odbiciem (koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe, technika czytania).</p> <p>Ćw. 17. Łączenie obrazków w pary przez wskazanie drogi, na której znajdują się wyrazy związane wspólną zasadą ortograficzną (koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 18. Kolorowanka – wypełnianie ilustracji typu puzzle wskazanym kolorem, zgodnie z instrukcją zawierającą opis reguły ortograficznej i kolor, opisywanie rysunku z wykorzystaniem wyrazów napisanych na kolorowance (ćwiczenie reguły ortograficznej, pisanie krótkich form wypowiedzi, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 9. „Ó” wymienne i niewymienne; „u” na początku wyrazu i na końcu wyrazu.</p> <p>Utrwalanie zasad ortograficznych: „ó” wymienne i niewymienne, „u” na początku wyrazu i na końcu wyrazu.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zadań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej i umiejętności wykazywania się empatią.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „ó” wymienne i niewymienne, „u” na początku wyrazu i na końcu wyrazu; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje pytania do treści tekstu, wcielając się w postać bohatera, wykazuje się empatią; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ó” (s. 7) i „u” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie tekstu po cichu i z podziałem na role, formułowanie pytań do treści tekstu, zapisywanie pytań i odpowiedzi (ćwiczenie w mówieniu, ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 2. Uzupełnianie tabeli wyrazami z tekstu według liczby sylab i trudności ortograficznej (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 3. Łączenie w pary wyrazów z „ó” z ich odbiciem lustrzanym, wyodrębnianie wyrazu, który nie pasuje do pozostałych ze względu na zasadę ortograficzną (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie techniki czytania).</p> <p>Ćw. 4. Zaznaczanie drogi na ilustracji według określonej zasady – w kierunku zgodnym z kolejnością alfabetyczną nazw zwierząt, wypisywanie nazw zwierząt z „u” w kolejności alfabetycznej (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 5. Rysowanie wzoru bez odrywania ręki (koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 6. Uzupełnianie wyrazów brakującą literą „ó” lub „u”, łączenie wyrazów nymujących się i pisanie ich w liniaturze (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi czytać tekst z podziałem na role; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • pozytywnie ocenia siebie i swój udział w zajęciach. 	<p>Ćw. 7. Dobieranie w pary wyrazów, które powstały z takich samych liter, pisanie wyrazów po śladzie różnymi kolorami (technika czytania, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 8. Odczytywanie i pisanie zakodowanych powieżeń oraz wyjaśnianie ich znaczenia (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integrująca zespół oraz doskonaląca koncentrację uwagi i spostrzegawczość, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 9. Uzupelnianie wyrazów literą „ó” lub „u” w nazwach zwierząt, pisanie po śladzie zdania (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 10. Rozwiązywanie krzyżówek z trudnościami ortograficznymi „ó”, „u”, zapisywanie hasła w ponumerowanych kartkach (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 11. Czytanie wierszyka w odmiennym układzie graficznym bez obracania kartką, zapisywanie w liniaturze odpowiedzi na pytanie zawarte w wierszyku, wypisywanie w wiersza wyrazów z „ó” wymiennym (technika czytania, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 12. Czytanie wyrazów na kolorowance, wypełnianie kolorem pól z częstką „róż” (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 13. Rozwiązywanie zagadki matematycznej – odgadywanie liczby przyporządkowanej każdemu zwierzęciu (logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 14. Rozwiązywanie zagadki ortograficznej – wodzenie wzrokiem po planie wyrazowej, przyporządkowywanie reguły ortograficznej dziewczynkom, pisanie w liniaturze imion dziewcząt (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
BLOK 10. Pisownia „ó” i „u” w zakończeniach wyrazów – powtórzenie		
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „ó” i „u” w zakończeniach wyrazów. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „ó” i „u” w zakończeniach wyrazów; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczonej materii wyrazowym; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „ó” (s. 7) i „u” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie po cichu tekstu, pisanie odpowiedzi na pytanie zadane w tekście, zaznaczanie właściwej odpowiedzi spośród kilku podanych, zaznaczanie wśród napisanych zdań jednego, które brzmi identycznie jak wskazane w tekście (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu).</p>

<p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmocnianie sfery motywacyjnej przez redukcję napięcia emocjonalnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Wyjaśnianie znaczenia powiedzeń i uzasadnienie sytuacji, w których można je użyć; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • wykazuje się umiejętnością wybrania właściwej odpowiedzi spośród kilku podanych; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • redukuje napięcie emocjonalne przez ruch. 	<p>Ćw. 2. Uzupełnianie tabeli wyrazami z tekstu według trudności ortograficznej (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 3. Obrysowywanie wzoru bez odrywania ręki (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 4. Zaznaczanie drogi na mapie według opisu zawartego w poleceniu, obliczanie opisanych odległości pomiędzy miastami zaznaczonymi na mapie, obliczanie zadania matematycznego na podstawie treści tekstu (orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 5. Łączenie linią punktów tworzących obrazek do treści tekstu (koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 6. Odpowiadanie wyrazem rymującym się do usłyszanego wyrazu (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 7. Czytanie wyrazów w dwóch kolumnach, skreślanie wyrazu z prawej kolumny, który nie występował z lewej strony (pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 8. Odczytywanie powiedzeń zapisanych różną czcionką oraz wyjaśnianie ich znaczenia i uzasadnianie sytuacji, w których można je użyć (ćwiczenie słownikowe, mówienie).</p> <p>Ćw. 9. Rozwiązywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa „Sokole Oko” doskonaląca sprawność ruchową i koordynację ruchową, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 10. Czytanie opisu do ilustracji, wskazywanie właściwej ilustracji zgodnej z opisem, podkreślanie w wypowiedzi wyrazów z „ó” i „u”, ustne uzasadnianie pisowni wyrazów (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, technika czytania).</p> <p>Ćw. 11. Czytanie na głos wyrazów z „u” i „ó” umieszczonych na szyldach, pisanie ich z pamięci (technika czytania, pamięć, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 12. Porównywanie kształtów przedstawionych zwierząt, wskazywanie dwóch identycznych na ilustracji (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 13. Czytanie tekstu, wskazywanie drogi w labiryncie według wskazówek zawartych w opisie, wypisywanie wyrazów, dzięki którym można wyjść z labiryntu, uzasadnianie pisowni wypisanych wyrazów (orientacja w przestrzeni, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, mówienie).</p>
--	--	--

		<p>Ćw. 14. Wycinanie i wklejanie części liter „ó” i „u” w odpowiednie miejsca na rysunku, łączenie strzałką wyrazu z odpowiednią regułą ortograficzną (orientacja w przestrzeni, usprawnianie ręki, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
BLOK 11. Głoski dźwięczne i bezdźwięczne w wyrazach z „ó” i „u”		
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: pisownia wyrazów z głoskami dźwięcznymi i bezdźwięcznymi, pisownia wyrazów z „ó” i „u”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie kilkudziesięciu wypowiedzi; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron w pokonywaniu trudności szkolnych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności redukowania napięcia mięśniowego poprzez ruch.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: pisownia wyrazów z głoskami dźwięcznymi i bezdźwięcznymi, pisownia wyrazów z „ó” i „u”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczonej materii wyrazowej; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Opisz wzór, który zaprojektowałeś z otworków lub zapatek; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • wykazuje się umiejętnością twórczego pisania kilkudziesięciu wypowiedzi: Do czego może służyć sznurówka; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • potrafi redukować napięcie emocjonalne w zabawie ruchowej. 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ó” (s. 7) i „u” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Głośne czytanie tekstu, analiza słuchowo-wzrokowa wyrazów wyróżnionych w tekście kolorem niebieskim (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu i wykreślanie wyrazów, które wyróżniono kolorem niebieskim w ćwiczeniu 1, przyglądanie się wzorowi ułożonemu z otworków i ustnie opisanie rysunku, opracowanie własnego wzoru z wykorzystaniem otworków lub zapatek, opisywanie wzoru (logiczne myślenie, ćwiczenie techniki czytania tekstu, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie twórcze).</p> <p>Ćw. 3. Porównywanie głoski i litery w wyrazie, uzasadnianie, którą literę należy wpisać do wyrazu (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 4. Łączenie w pary identycznych wzorów zakończeń, dobieranie właściwych zakończeń wyrazów, wypisywanie wyrazów, których pisownia nie jest zgodna z wymową, pisemne uzasadnianie pisowni tych wyrazów (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 5. Uzupełnianie wyrazów brakującą literą, wskazywanie w każdym szeregu wyrazów tego, który uzasadnia pisownię pozostałych (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 6. Kolorowanie pól z wyrazami na obrazku, których pisownia nie jest zgodna z wymową (koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 7. Rozwiązywanie zagadki – dobieranie podpisów do herbów przez szukanie nazw, których pisownia nie jest zgodna z wymową (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 8. Rysowanie lustrzanego odbicia obrazka na zakratkowanym polu (orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p>

	<p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integrująca zespół oraz doskonaląca koncentrację uwagi i spostrzegawczość, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 9. Łączenie strzałkami kolejnych kostek domina, zapisywanie wyrazów z domina w kolejności alfabetycznej, wpisywanie wyrazów pod odpowiednim szyldem z regułą ortograficzną (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 10. Zapamiętywanie wyrazów i obrazków, a następnie pisanie wyrazów i nazw obrazków z pamięci (pamięć, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 11. Pisanie kilkudzaniowej wypowiedzi na zadany temat: Do czego może służyć sznurówka? (ćwiczenie twórcze, pisanie krótkich form wypowiedzi, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 12. Łączenie w pary wyrazów zapisanych zróżnicowaną czcionką i na różnych tłach, głosne czytanie par wyrazów, uzasadnianie reguły ortograficznej występującej w wyrazach (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 13. Rozwiązywanie zagadki matematycznej, pisanie w liniiaturze rozwiązania (logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 14. Rozwiązywanie zagadki rysunkowej – odgadywanie nazw powiększonych fragmentów różnych zdjęć, podpisywanie każdej fotografii, odpowiadanie na pytania dotyczące liter i głosek występujących w wyrazach, którymi należało podpisać zdjęcia, przyporządkowywanie reguły ortograficznej odnoszącej się do tych wyrazów (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
--	--

ORTOGRAFFITI. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ó”, „u”. Poziom pierwszy (11 bloków)

Termin realizacji: około 3,5 miesiąca – w jednym tygodniu realizowany jest jeden blok. Jednostka terapeutyczna trwa 90 minut.

Zagadnienia do opracowania na jednostce terapeutycznej	Osiągnięcia ucznia (cele szczegółowe) Uczeń:	Sposoby osiągnięcia celów – ćwiczenia:
<p>Zapoznanie się z zasadami pisowni wyrazów z „rz”.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „rz” wymieniające się na „r” i w zakończeniach „-arz”, „-erz”.</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik, wyrazy pokrewne.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie orientacji w przestrzeni.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez odczuwanie zadowolenia z udziału w zajęciach.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron przez twórcze myślenie.</p>	<p>BLOK 1. „Rz” wymieniające się na „r” i w zakończeniach „-arz”, „-erz”</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „rz” wymieniające się na „r” i w zakończeniach „-arz”, „-erz”; • wykazuje się świadomością i wrażliwością ortograficzną; • prawidłowo stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na materiale wyrazowym; • formuluje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Czy chciałbyś popłynąć statkiem w rejs? Jeśli tak, to dokąd?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • doskonali poprawną technikę czytania; • utrwała właściwą technikę pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik, wyrazy pokrewne; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • wykazuje się pomysłowością; • potrafi wykonać ćwiczenia niwelujące napięcie emocjonalne. 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadane pytanie: Czy chciałbyś popłynąć statkiem w rejs? Jeśli tak, dokąd byś popłynął? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, podkreślanie w tekście wyrazów z „rz”, wypisywanie rzeczowników z „rz” w liczbie pojedynczej, uzupełnianie zdania – reguły ortograficznej, ilustrowanie medali symbolami konkurencji zawodów, ustalanie zwycięzców zawodów zgodnie z podanym opisem (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie. Ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 3. Odmienianie wyrazów, tak by zachodziła wymiana „rz” na „r”, wskazywanie miejsca wymiany (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 4. Odszyfrowywanie wyrazów z pierwszych liter nazw obrazków, zapisywanie utworzonych wyrazów w liniaturze i dopisywanie form, w których słychać głoskę „r” (pamięć, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 5. Czytanie wyrazów zakończonych na „-arz”, „-erz” i wpisywanie ich w odpowiednie miejsca określone kategorią na planszy (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 6. Rozwiązywanie zagadki rysunkowo-ortograficznej, wykonywanie obliczeń według instrukcji zawartej w poleceniu (pamięć, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 7. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie kłasnieniem w ręce na wyraz oznaczający sportowca (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p>

		<p>Ćwiczenie relaksacyjne – doskonalenie wyobraźni i pomysłowości, a także niwelowanie napięcia emocjonalnego przez przedstawianie za pomocą ruchu propozycji nowej konkurencji związanej z jakąś umiejętnością czy sprawnością.</p> <p>Ćw. 8. Uzupełnianie zdań wyrazami odczytanymi z diagramu według klucza, łączenie zdań z odpowiednim wyjaśnieniem, zapisywanie w liniaturze wyrazów pokrewnych do odczytanych w diagramie, w których „rz” wymienia się na „r”, wskazywanie wyjaśnienia pasującego do ilustracji (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 9. Rysowanie obręcz wzoru po śladzie, kaligraficzne pisanie zdania po śladzie, uzupełnianie zdania odpowiednim wyrazem (logiczne myślenie, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 10. Na podstawie tekstu z ćwiczenia 2 wpisywanie w kratki wyrazów, w których „rz” występuje w podanym miejscu, dopisywanie wyrazów pokrewnych uzasadniających pisownię (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 11. Łączenie rysunków w pary, tak aby kolejne litery na rysunkach z lewej strony tworzyły sensowne wyrazy z kolejnymi literami na rysunkach z prawej strony, przepisywanie wyrazów z „rz” i pisanie form, w których zachodzi wymiana na „r” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 12. Przemieszczanie się po labiryncie z wyrazami z „rz” według instrukcji, którą stanowią reguły ortograficzne, wypisywanie w liniaturze wyrazów z jednej drogi labiryntu, ustne uzasadnianie ich pisowni (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, mówienie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 2. „Rz” niewymienne</p>		
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „rz” niewymienne.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: kończenie opowiadań o przygodzie bohaterów; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „rz” niewymienne; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Czy znasz 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadane pytanie: Czy znasz jakąś historię o duchu lub zjawie w starym zamku? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Głośne czytanie tekstu z podziałem na role, wypisywanie z tekstu wyrazów z „rz” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 3. Analiza tekstu pod kątem zmiany wyrazów w taki sposób, by autorem wypowiedzi był chłopak, podkreślanie tych wyrazów i czytanie tekstu z zastoso-</p>

<p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: czasownik, rodzaj czasownika, odmiana czasownika przez osoby.</p> <p>Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Doskonalenie orientacji w przestrzeni.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez aktywne uczestniczenie w zajęciach.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności relaksowania się.</p>	<p>jaką historię o duchu lub zjawie na starym zamku?;</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: czasownik, rodzaj czasownika, odmiana czasownika przez osoby; • wykazuje się umiejętnością pisania kilkudziesięciu wypowiedzi: kończenie opowiadania o przygodzie bohaterów; • zaznajamia się z pisemną formą wypowiedzi: ogłoszeniem; • znajduje potrzebne informacje w tekście i w słowniku języka polskiego; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • aktywnie uczestniczy w zajęciach; • wykazuje się znajomością ćwiczeń redukujących zmęczenie psychiczne podczas nauki. 	<p>sowaniem rodzaju męskiego czasownika (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 4. Czytanie i liczenie wyrazów napisanych różnymi rodzajami czcionki, wyodrębnianie wyrazu, który występuje najczęściej, pisanie po śladzie zdania, które należy uzupełnić wyodrębnionym wyrazem (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 5. Czytanie wyrazów z „rz” zapisanych w kolumnach, wyodrębnianie słów zawierających litery „rze”, wskazywanie wyrazu, który pojawia się w zestawie trzykrotnie, czytanie wyrazów na czas, porównywanie wyników wszystkich prób (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, technika czytania).</p> <p>Ćw. 6. Wskazywanie na podstawie przeczytanych informacji zawartych w ogłoszeniach, które z nich odnosi się do tekstu z ćwiczenia 2, podkreślanie wyrazów z „rz” i czytanie ich z podziałem na sylaby, pisanie wyrazów z „rz” w liniaturze (ćwiczenie w mówieniu, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 7. Wskazywanie i kolorowanie rysunku, który różni się od sześciu pozostałych (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 8. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie klaśnięciem w dłoń na wyraz czterosylabowy (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 9. Czytanie po kolei sylab w diagramie, czytanie sylab według instrukcji, które tworzą nazwy roślin z „rz” niewymiennym, podpisywanie obrazków czytanyymi wyrazami, pisanie wyrazów z pamięci (logiczne myślenie, kaligrafia, pamięć, technika czytania, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 10. Kolorowanie rysunku z pominięciem przedmiotów, których nie powinno na nim być (logiczne myślenie, wyobraźnia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integrująca grupę, rozwijająca spostrzegawczość słuchową i wyobraźnię, uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 11. Porównywanie dwóch obrazków, wyszukiwanie i oznaczanie piętnastu szczegółów (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Pisemne dokończenie opowiadania o przygodzie bohatera na podstawie tekstu ćwiczenie 2 – praca indywidualna lub grupowa (pisanie krótkich form wypowiedzi, ćwiczenie twórcze, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 13. Łączenie w pary wyrazów z odpowiednim wyjaśnieniem, podpisywanie obrazków odpowiednim wyrażeniem, układanie i zapisywanie zdania z wybranym wyrażeniem (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe, pisanie krótkich form wypowiedzi, ćwiczenie wzrokowe).</p>
---	---	--

		<p>Ćw. 14. Rozwiązywanie krzyżówki przez właściwe rozmieszczenie wyrazów z „rz” w kratkach, pisanie po śladzie zadania, uzupełnianie zdania wyrazem – hasłem z krzyżówki, wyjaśnianie za pomocą słownika języka polskiego znaczenia słowa, które jest rozwiązaniem krzyżówki (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 15. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 16. Uzupełnianie zdań wyrazami pasującymi do treści (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 17. Wyszukiwanie i zaznaczanie wyrazów z „rz” niewymiennym ukrytych w ciągu literowym, wypisywanie w linaturze wyrazów z „rz” na początku (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 3. „Rz” po spółgłoskach „b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „p”, „t”, „w”.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „rz” po spółgłoskach „b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „p”, „t”, „w”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: wyrazy pokrewne, rzeczownik, przymiotnik, stopień przymiotników.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia. Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p>	<p>BLOK 3. „Rz” po spółgłoskach „b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „p”, „t”, „w”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „rz” po spółgłoskach „b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „p”, „t”, „w”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczonej materii wyrazowej; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Co najbardziej lubi robić w wolnym czasie?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: wyrazy pokrewne, rzeczownik, przy- 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na temat spędzania wolnego czasu (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu, podkreślanie wyrazów z „rz”, odpowiadanie na temat wyrazów „wyjątków” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 3. Wypisywanie z tekstu wyrazów według wskazanych liter, po których występuje „rz” (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 4. Wyszukiwanie w tekście ćwiczenia 2 wyrazów z „rz” po spółgłoskach będących pokrewnymi do podanych, w których zachodzi wymiana „rz” na „r” (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 5. Ćwiczenie szybkiego czytania par wyrazów, podkreślanie liter, którymi różnią się wyrazy w każdej parze, pisanie z pamięci par wyrazów (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, pamięć, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 6. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów z powtarzającą się sylabą, zgadywanie, o jaki wyraz chodzi (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 7. Szacowanie bez liczenia liczby elementów znajdujących się na ilustracji, sprawdzanie – przeliczanie tych elementów (ćwiczenie wzrokowe).</p>

<p>Ćwiczenie umiejętności doskonalenia swoich mocnych stron, wzmacnianie odporności na stres.</p>	<p>miotnik, stopień przymiotników;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się umiejętnością rozumienia skojarzeń; • potrafi przedstawić argumenty za ograniczeniem czasu spędzania przed ekranem telewizora; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • wzmacnia odporność na stres. 	<p>Ćw. 8. Rozdzielanie wyrazów i czytanie tekstu, uzupełnianie rysunku zgodnie z opisem zawartym w tekście, podkreślanie wyrazów z „rz” po spółgłoskach (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – wzmacnianie odporności na stres przez występ przed grupą – przedstawianie przez dwuosobowe zespoły scenek, w których za pomocą gestów prezentowane są tytuły ulubionych filmów.</p> <p>Ćw. 9. Uzupełnianie wypowiedzi wyrazem pasującym do schematu (orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 10. Łączenie linią kropek tworzących obrazek, zgodnie z poleceniem – regułą matematyczną, wykresianie z ciągu liter samogłosek: „i”, „e”, „e”, „ó”, odczytywanie zaszyfrowanych wyrazów (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, technika czytania).</p> <p>Ćw. 11. Czytanie i zapisywanie kolejnych sylab umieszczonych na strzałkach skierowanych w tę samą stronę, podpisywanie rysunków odpowiednim wyrazem (logiczne myślenie, ćwiczenie techniki czytania tekstu, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 12. Dopisywanie odpowiednich wyrazów – wyjątków w pisowni wyrazów z „rz” po spółgłoskach – do podanych ciągów skojarzeń (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 13. Zaznaczanie dwóch identycznych obrazków (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 14. Pisanie zdań z wyrazami z „sz” po spółgłosce „w” oraz z wyrazami z „sz” po spółgłoskach w przymiotnikach w stopniu wyższym i najwyższym (kaligrafia, ćwiczenie twórcze, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 15. Porównywanie obrazków pod względem wielkości narysowanych elementów, uzupełnianie tekstu na podstawie informacji przedstawionych na rysunku oraz wyrazami z ramki (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 16. Wyszukiwanie na ilustracji przedmiotów, których nazwy zawierają „rz”, pisanie wyrazów z „rz” po spółgłoskach w liniaturze, wypisywanie spółgłosek, po których pisze się „rz” (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
---	---	---

BLOK 4. „Rz” – znajomość reguł		
<p>Utrwalenie znajomości reguł: „rz” wymieniające się na „r” i w zakończeniach „-arz”, „-erz”, „rz” niewymienne, „rz” po spółgłoskach „b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „p”, „t”, „w”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: uzasadnianie swojego zdania; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: nazwy własne.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmocnienie sfery motywacyjnej przez pozytywne ocenianie swojego zachowania w sytuacjach zadaniowych.</p> <p>Kształtowanie wiary w swoje możliwości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: „rz” wymieniające się na „r” i w zakończeniach „-arz”, „-erz”, „rz” niewymienne, „rz” po spółgłoskach „b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „p”, „t”, „w”; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • poprawnie formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Czego chciałbyś się uczyć w szkole, gdyby to od ciebie zależało? Jak wyobrażasz sobie jedną z lekcji dowolnego przedmiotu bohatera tekstu z ćwiczenia 2?; • doskonalili umiejętność przeprowadzania wywiadu oraz prowadzenia dialogu; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem, przywołując odpowiednie argumenty z tekstu; • formułuje kilkuzdaniową wypowiedź pisemną uzasadniającą swoje zdanie na temat: Gdybyś zakładał szkołę, kto zostałby patronem i dlaczego?; • poszerza zakres słownictwa; • utrwała poprawną technikę czytania; • doskonalili czytanie z podziałem na role; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustnie formułowanie odpowiedzi na pytanie: Czego chciałbyś się uczyć w szkole, gdyby to od ciebie zależało? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Ciche czytanie tekstu, a potem z podziałem na role, zaznaczanie w tekście wyrazów z „rz” i z „sz” po spółgłosce, pisemne udzielanie odpowiedzi na pytanie na podstawie wywiadu, wypisywanie dwóch przykładów wyrazów z „rz” z tekstu do odpowiedniej reguły ortograficznej (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, pisanie krótkich form wypowiedzi).</p> <p>Ćw. 3. Wykreślanie z tabeli nazw obrazków i układanie z pozostałych liter hasła, zapisywanie rozwiązania w liniaturze, podkreślanie wyrazu, który jest wyjątkiem (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 4. Liczenie na obrazku określonych w poleceniu elementów, pisanie zdania po śladzie i uzupełnianiem go odpowiednim liczebnikiem (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 5. Podpisywanie obrazków nazwą zawodu po rozpoznaniu przedmiotów charakterystycznych dla wykonywanej pracy, kolorowanie rysunków przedmiotów należących do przedstawicieli zawodów wymienionych w tekście ćwiczenia 2 (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie twórcze, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 6. Wskazywanie dwóch identycznych rysunków spośród czterech (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 7. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, wskazywanie wyrazu, który nie rymuje się z pozostałymi, czytanie wyrazów w linijkach i przekreślanie tych, które nie rymowały się z innymi, łączenie wyrazów z odpowiednimi zasadami ortograficznymi zapisanymi w ramce (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 8. Czytanie po kolei wyrazów „jednym rzutem oka” ułożonych pionowo w dwóch kolumnach i poprzedzielanych czarnymi kropkami (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 9. Tworzenie poprawnie brzmiących zdań przez skreślanie niepotrzebnego wyrazu według podanych wskazówek, zapisywanie pod rysunkami pasujących wyrażań, ustne uzasadnianie, w jakich sytuacjach można ich używać (lo-</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • utrwała poprawną technikę pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: nazwy własne; • wykazuje się umiejętnością wskazywania rymujących się wyrazów; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • dostrzega potrzebę doskonalenia swojej sprawności manualnej; • pozytywnie ocenia swoje zachowanie w sytuacjach zadaniowych i wierzy w swoje możliwości. 	<p>giczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, mówienie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – wzmacnianie poczucia własnej wartości przez chwilenie samego siebie z powodu radzenia sobie w określonych sytuacjach.</p> <p>Ćw. 10. Ustalanie na podstawie tekstu i ilustracji imion mieszkańców budynku, wpisywanie imion na ilustracje, podkreślanie w tekście wyrazów trzysylabowych z „rz”, czytanie zadań typu prawda-falsz odnoszących się do tekstu (logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie w mówieniu, pamięć).</p> <p>Ćw. 11. Odczytywanie wyrazów z płątanin sylabowych, wypisywanie wyrazów połączonych w pary, ustne formułowanie wypowiedzi na temat: Jak wyobrażasz sobie jedną z lekcji dowolnego przedmiotu bohatera tekstu z ćwiczenia 2?, wysyłanie nazwy innego przedmiotu nauczania zaczynającej się od cząstki „prze-” i uzasadnianie, czego można się na takich zajęciach nauczyć (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, wyobraźnia, ćwiczenie w mówieniu, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 12. Kolorowanie pól na rysunku według wskazówek, pisanie kilkudziesięciu wypowiedzi uzasadniającej odpowiedź na temat: Gdybyś zakładał szkołę, kto zostałby patronem i dlaczego? (logiczne myślenie, ćwiczenie orientacji w przestrzeni, kaligrafia, pisanie krótkich form wypowiedzi).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Zapoznanie się z zasadami pisowni wyrazów z „ż”.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ż” wymieniające się na „g”, „h”, „dz”, „s”, „z”, „ż (zi)”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat, formy wypowiedzi: uzasadnianie wyboru na podstawie własnych preferencji).</p>	<p>BLOK 5. „ż” wymieniające się na</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „ż” wymieniające się na „g”, „h”, „dz”, „s”, „z”, „ż (zi)”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Jaka pośtać z książki lub filmu jest wzorem odwagi?; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ż” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Pośtać z książki lub filmu, która jest wzorem odwagi? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu napisanego w formie testu: Czy jesteś odważny?, zaznaczanie pod każdym stwierdzeniem jednej odpowiedzi, zliczanie własnych odpowiedzi i czytanie opisu na temat własnej postawy wobec odwagi, przepisywanie odpowiedzi z testu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Ponowne czytanie testu i podkreślanie w nim wyrazów z „ż”, przepisywanie wyrazów we wskazanym miejscu – do pary z wyrazem, w którym chodzi wymiana na którąś z liter: „g”, „h”, „dz”, „s”, „z”, „ż (zi)” (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 4. Odczytywanie powieści zapisanych sylabami w układzie kolumnowym, dobieranie powieści do ilustracji, pisanie po śladzie wyjaśnień tych</p>

<p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez czynny udział w ćwiczeniach i zabawach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • wykazuje się umiejętnością ułożenia zakończenia historii obrazkowej według własnego pomysłu; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • czyta ze zrozumieniem zawarte w ćwiczeniach teksty i polecenia; • wykazuje pozytywną motywację do wysiłku, bierze czynny udział w ćwiczeniach i zabawach. 	<p>powiedzeń, wypisywanie z powiedzeń wyrazów z „ż” i dopisywanie do nich form, w których zachodzi wymiana na którąś z liter: „g”, „h”, „dz”, „s”, „z”, „ż (zi)” (kaligrafia, pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 5. Uzupełnianie opowiadania przez wybrane z „ż” wymienionymi w kolejności określonej w poleceniu (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 6. Zabawa graficzna – rysowanie wzoru bez odrywania ręki (koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 7. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie kłaśnięciem w ręce na wyraz rymujący się z pierwszym wyrazem danej serii (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 8. Odczytywanie wyrazów zaszyfrowanych w rebusach, pisanie wyrazów pod rysunkiem (logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Układanie rebusu w oparciu o przedstawione rysunki i podane rozwiązanie (wyobraźnia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 10. Odczytywanie wyrazów zapisanych różnymi rodzajami czcionki i w odmiennych układach przestrzennych, łączenie wyrazów z ich odpowiednikiem w ramce, pisanie po śladzie zdania na temat reguły ortograficznej występującej w tych wyrazach (kaligrafia, ćwiczenia wzrokowe, technika czytania, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa doskonaląca sprawność zmysłów i koncentrację uwagi oraz integrująca zespół terapeutyczny.</p> <p>Ćw. 11. Porównywanie dwóch obrazków, wskazywanie różnic i brakujących elementów, kolorowanie wybranego rysunku (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenia twórcze).</p> <p>Ćw. 12. Wykreślanie z diagramu pól, na których występują wyrazy z „ż” wymienionym, odczytywanie i zapisywanie w liniaturze hasła z pozostałych wyrazów (orientacja w przestrzeni, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, technika czytania).</p> <p>Ćw. 13. Dopisywanie zakończenia do historii obrazkowej z użyciem wyrazów z „ż”, podkreślanie nazwiska zawodnika, w którym „ż” nie wymienia się na „s” (logiczne myślenie, wyobraźnia, pisanie krótkich form wypowiedzi, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p>
--	---	--

		<p>Ćw. 14. Dopusywanie do podanych wyrazów pokrewnych wyrazów z „ż” (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 15. Kolorowanie w mozaice pól z literami, na które wymienia się „ż”, w celu uzyskania odpowiedzi na pytanie: Kto w Paryżu był ostatni?, pisanie po śladzie zdania, uzupełnianie go zgodnie z rysunkiem (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ż” niewymienne.</p> <p>Ćwiczenie poprawności zapisu dwuznaku „dź”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zabawnej historii z podanymi wyrazami oraz opowiadanie na pytanie; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik, rodzaj rzeczownika.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez ćwiczenie umiejętności współpracy w grupie.</p>	<p>BLOK 6. „ż” niewymienne (część pierwsza); dwuznak „dź”</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje znajomość zasady ortograficznej: „ż” niewymienne; • wykazuje się poprawnym sposobem pisowni wyrazów z dwuznakiem „dź”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na czynnym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formuluje wypowiedź ustną na zadany temat: Jaki żywioł jest najgroźniejszy i sieje największe spustoszenie?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • potrafi ustalić kolejność wydarzeń w formie planu wydania; po przeczytaniu opowiadania; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik, rodzaj rzeczownika; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ż” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudzaniowej wypowiedzi ustnej na zadany temat: Jaki żywioł jest, twoim zdaniem, najgroźniejszy i sieje największe spustoszenie? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „ż”, czytanie zdań stanowiących plan wydarzeń do tekstu, ustalanie kolejności wydarzeń przez numerowanie zdań (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Przemieszczanie się dwoma drogami po labiryncie wyrazów z „ż” według wskazówek zawartych w poleceniu (logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 4. Pisanie kilkudzaniowej wypowiedzi na zadany temat z użyciem wyrazów z „ż”: W jaki sposób możesz pomóc mieszkańcom Anyżowa? (pisanie krótkich form wypowiedzi, kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie twórcze, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 5. Rysowanie bez odrywania ręki linii pomiędzy ściankami wytłoczonego wzoru (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 6. Rozdzielanie tekstu na wyrazy, podkreślanie rzeczowników, łączenie określeń z odpowiednim rysunkiem, pisanie wyrazów z pamięci, sprawdzanie poprawności zapisu (kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, pamięć, technika czytania).</p> <p>Ćw. 7. Czytanie wyrazów zapisanych w lustrzanym odbiciu, uzupełnianie powieści odgadniętymi wyrazami, łączenie powieści z odpowiednim objaśnieniem, wykonywanie ilustracji do wybranego wyrażenia, podpisywanie swojego rysunku (logiczne myślenie, kaligrafia, pamięć, technika czytania, wyobraźnia).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się umiejętnością pisania kilkudzaniowej wypowiedzi: pisanie zabawnej historii z podanymi wyrazami oraz odpowiadanie na pytanie z użyciem wyrazów z „ż”: W jaki sposób możesz pomóc mieszkańcom Anyżowa?; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • dostrzega efekty współpracy w grupie i motywuje się do wysiłku. 	<p>Ćw. 8. Podpisywanie rysunków zwierząt, kolorowanie tych zwierząt, których nazwy wystąpiły w tekście ćwiczenia 2 (logiczne myślenie, kaligrafia, technika czytania, wyobraźnia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integracyjna oraz doskonaląca spostrzegawczość słuchową i koncentrację uwagi.</p> <p>Ćw. 9. Dyktando graficzne – łączenie punktów zapisanych kodem na kratkowym polu, pisanie po śladzie i dokahczanie zdania na podstawie rysunku (orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, technika czytania, usprawnianie ręki, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 10. Pisanie wyrazów z „ż” niewymiennym do podanych skojarzeń (orientacja w przestrzeni, technika czytania, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 11. Słuchanie czytanych przez drugą osobę zdań z jednoczesnym słuchaniem wzrokiem tekstu zamieszczonego w ćwiczeniu i wykreślanie zbędnych wyrazów (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 12. Odczytywanie zaszyfrowanych wyrazów przez rozwiązywanie zagadki matematycznej – obliczanie działań i przyporządkowywanie wyników odpowiedniej literze w diagramie, zapisywanie wyrazów w liniaturze w kolejności alfabetycznej, uzupełnianie zadań podanymi wyrazami (orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, kaligrafia, pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 13. Układanie i pisanie zabawnej historii z wyrazami z ćwiczenia 12 z pominięciem nazw przedstawionych rysunków (ćwiczenie słownikowe, kaligrafia, wyobraźnia, ćwiczenie wzrokowe, pisanie krótkich form wypowiedzi).</p> <p>Ćw. 14. Odczytywanie wyrazów z płątanin sylabowych i udzielanie odpowiedzi na pytanie zawarte w poleceniu, wpisywanie związków wyrazowych w odpowiednie miejsca w tabeli, uzupełnianie zdań podanymi wyrazami (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 7. „ż” niewymienne (część druga): „ż” po spółgłoskach „l”, „ł”, „n”, „r”</p> <p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „ż” niewymienne, ż po spółgłoskach „l”, „ł”, „n”, „r”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „ż” niewymienne, „ż” po spółgłoskach „l”, „ł”, „n”, „r”. 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „u” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudzaniowej wypowiedzi ustnej na zadane pytanie: Czy w XXI w. możliwe będą wycieczki na Księżyc? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „ż”, opowiadanie historii własnymi słowami z użyciem podkreślonych wyrazów, układanie planu</p>

<p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: układanie pytań do podanego zdania; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: wyrazy pokrewne.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej. Ćwiczenie umiejętności dostrzegania korzyści z pracy w zespole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Czy w XXI w. możliwe będą wycieczki na Księżyc?; • doskonali umiejętność samodzielnego opowiadania przeczytanej historii; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • usprawnia manualnie rękę piszącą; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: wyrazy pokrewne; • wyjaśnia znaczenie podanych wyrażeń; • utrwała znajomość kolejności alfabetycznej; • wykazuje się umiejętnością układania pytań do podanego zdania; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • wykonuje obliczenia zgodnie z poleceniami zawartymi w tekście; • uściśla i zapamiętuje znaczenie nowych wyrazów; 	<p>wydarzeń do tekstu o wyprawie bohaterów na Księżyc (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, wypowiedź ustna).</p> <p>Ćw. 3. Wypisywanie z tekstu z ćwiczenia 2 wyrazów z „ż” niewymiennym, w których występują następujące cząstki: „róż”, „zar”, „zer”, „żur”, oraz wyrazów, w których „ż” występuje po „l”, „ł”, „n”, „r” (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 4. Słuchanie czytanych przez drugą osobę dwóch lub trzech sylab, które stanowią wyraz, lecz nie są czytane po kolei, tworzenie z nich wyrazów (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, mówienie).</p> <p>Ćw. 5. Wpisywanie na obrazkach wyrazów pokrewnych związanych z tym obrazkiem, zaznaczanie różowym kolorem cząstki „róż” w każdym wyrazie (koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 6. Układanie i zapisywanie wyrazów z cząstką „żur”, wskazywanie na ilustracji rysunku, na którym znajdują się wyrazy z cząstką „żur” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 7. Czytanie wyrazów z lukami, uzupełnianie ich wskazanymi cząstkami: „ż”, „ż”, „nż”, „rż” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 8. Dopisywanie do podanych wyrazów takich, w których występuje „ż”, przepisywanie ich w kolejności alfabetycznej oraz zaznaczanie spółgłoski, po której występuje „ż” (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 9. Układanie pytań do podanego zdania z wykorzystaniem podpowiedzi – pierwszych wyrazów każdego pytania (pisanie krótkich form wypowiedzi, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa ruchowa, uwalniana od napięcia emocjonalnego, polegająca na przedstawieniu ruchem ciała stanu nieważkości.</p> <p>Ćw. 10. Czytanie treści zadania matematycznego, wykonywanie obliczenia i odpowiadanie na pytania (logiczne myślenie, kaligrafia, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 11. Liczenie wzrokiem na obrazku kolorowych elementów wskazanych w poleceniu, pisanie po śladzie zdania z uzupełnianiem go o brakujące wyrazy (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p>
---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • potrafi wykonać ćwiczenia re-laksujące. 	<p>Ćw. 12. Odgadywanie na podstawie rysunku, jakie powiedzenia zostały zilustrowane, dopisywanie wyjaśnień do podanych wyrazów (ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 13. Wykonywanie poleceń zapisanych w pięciu punktach i ustalanie nazwy wspólnej dla czterech rysunków (kaligrafia, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 14. Wykonywanie obliczeń i odpowiadanie na pytanie zawarte w tekście ćwiczenia (logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 15. Czytanie nazw nowych wyrazów i ich objaśnień, powtarzanie z pamięci informacji o znaczeniu wyrazów, dopisywanie wyrazów z pamięci obok wyjaśnień (logiczne myślenie, kaligrafia, pamięć, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 16. Wycinanie z wycinanki i składanie dwóch rysunków, wskazywanie dziesięciu różnic między obrazkami, kolorowanie wybranego rysunku (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 17. Rozdzielanie wyrazów zapisanych jednym ciągiem, zakreślanie wyrazów z „ż” po spółgłoskach: „l”, „ł”, „n”, „r”, czytanie i zapisywanie zdania z pozostałych wyrazów (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Utrwalenie zasad pisowni wyrazów z „ż”: kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: opis postaci; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem oraz rozumienie sensu powiedzeń. Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: czasownik. Rozwijanie pamięci i myślenia.</p>	<p>BLOK 8. „ż” – znajomość reguł</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne pisowni wyrazów z „ż”; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczonej materii wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • w sposób twórczy formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Wyobraź sobie swoje pierwsze wrażenia po wyłudowaniu na Księżycu i opisz je; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „ż” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkuzdaniowej wypowiedzi ustnej na zadany temat: Wyobraź sobie swoje pierwsze wrażenia po wyłudowaniu na Księżycu i opisz je (ćwiczenie w mówieniu, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „ż”, wypisywanie z tekstu dwóch wyrazów z „ż” wymiennym, niewymiennym i po spółgłoskach (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Zapisywanie obok pytań wyrazów, które są odpowiedziami na każde z nich, pisanie w linii turze zdania utworzonego z tych wyrazów (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 4. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (ćwiczenie wzrokowe, usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p>

<p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron i wykorzystania ich w pracy grupowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie przenośny sens po- wiedzeń; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: przy- miotnik; • wykazuje się umiejętnością pisania kilkudziesięciu wy- powiedzi: opis postaci; • wykazuje się umiejętnością pisania i ilustrowania hasła re- klamowego dowolnego pro- duktu lub usługi; • znajduje potrzebne informa- cje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • potrafi współpracować w ze- spole; • dostrzega pozytywne zabawy dramatycznych. 	<p>Ćw. 5. Czytanie zdań, odszukiwanie i zaznaczanie w wyrazach ukrytych nazw zwierząt, zapisywanie wyrazów w liniaturze (technika czytania, ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 6. Kolorowanie pól na mozaice z wyrazami z „ż” wymiennym, po spóglaskach i niewymiennym wskazanymi w poleceniu kolorami (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 7. Rozwiązywanie logogryfu przez wpisanie pionowo wyrazów z „ż” w odpowiednie miejsce, odczytywanie hasła, pisanie po śladzie zadania z odszyfrowanym hasłem, opracowywanie diagramu z własnym imieniem z wykorzystaniem wyrazów z „ż” (orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie twórcze).</p> <p>Ćw. 8. Słuchanie czytanych przez drugą osobę serii rozrzuconych wyrazów, z których należy ułożyć zdanie (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 9. Opis wyglądu bohaterki tekstu z ćwiczenia 2 z wykorzystaniem podanych określeń zawierających wyrazy z „ż”, podkreślanie w opisie wyrazów z „ż” niewymiennym (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, pisanie krótkich form wypowiedzi, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 10. Układanie nowych wyrazów z liter podanego wyrazu „podróżny”, pisanie wyrazów w liniaturze i zliczanie punktów za ułożenie wyrazu z określoną zasadą ortograficzną według zasad podanych w poleceniu (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 11. Obliczanie zadań – wagi podanych osób i zwierząt na Księżycu (ćwiczenie twórcze, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w odgrywanie w parach scenek na Księżycu, zabawa integrująca zespół oraz uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 12. Tworzenie wyrazów z sylab czytanych kolejno w kolumnie pionowej znajdujących się obok wyrazów z „ż” niewymiennym, uzupełnianie wyrazami hasła reklamowego, układanie własnej reklamy dowolnego produktu lub usługi, ilustrowanie hasła (kaligrafia, usprawnianie ręki, ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 13. Podkreślanie pod rysunkiem pasującej do niego pary przymiotników, otaczanie pętlą przymiotników z „ż” wymiennym (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p>
---	---	---

		<p>Ćw. 14. Odszukiwanie dziesięciu podobnych elementów, które znajdują się na obu rysunkach (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 15. Tworzenie właściwych powieżeń przez numerowanie wyrazów, łączenie powieżeń z odpowiednim rysunkiem, logiczne myślenie, wykresianie niepotrzebnego wyrazu z podanego zdania (pamięć, logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 16. Ustne podawanie zasad ortograficznych, według których pogrupowano wyrazy, dopisywanie własnych przykładów do każdej grupy wyrazów (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, mówienie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 9. „Rz” wymienne i w zakończeniach „-arz”, „-erz”, „-ż” wymienne.</p> <p>Utrwalanie zasad ortograficznych: „rz” wymienne i w zakończeniach „-arz”, „-erz”, „-ż” wymienne.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: podpisywanie rysunku, zdaniem; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na zadany temat – uzasadnianie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności relaksowania się przez wizualizację.</p>	<p>BLOK 9. „Rz” wymienne i w zakończeniach „-arz”, „-erz”, „-ż” wymienne</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „rz” wymienne i w zakończeniach „-arz”, „-erz”, „-ż” wymienne; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na czytanych materiałach wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • potrafi podpisać rysunek zadaniem; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • utrwała zagadnienia z gramatyki: czasownik; • utrwała znajomość kierunków stron świata; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7) i „ż” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie po cichu tekstu, podkreślanie różnymi kolorami wyrazów z „ż” i „rz”, dopisywanie do podanych wyrazów ich odpowiedników z „ż” lub „rz” z tekstu, zaznaczanie miejsc wymiany na kolorowo (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 2. Uzupełnianie w wyrazach brakujących zakończeń: „-arz”, „-erz” lub „-aż”, „-eż”, wskazywanie rysunku przedstawiającego postać bohatera z ćwiczenia 2 z uwzględnieniem odpowiedzi zawartej w pytaniu (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 3. Czytanie podanych wyrazów z brakującą literą „ż”, poprawne zapisywanie wyrazów z „ż” wymiennym i dopisywanie obok litery, na jaką „ż” wymienia się w każdym z nich (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, pamięć, ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 4. Odczytywanie i zapisywanie wyrazów z rebusów (kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 5. Rysowanie drogi w labiryncie zgodnie ze wskazówkami zawartymi w poleceniu (koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 6. Wykresianie z diagramu wyrazów, które rymują się z wyrazami zapisanymi poza diagramem, odczytywanie zdania z pozostałych wyrazów (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, technika czytania, orientacja w przestrzeni).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • pozytywnie ocenia siebie i swój udział w zajęciach; • potrafi relaksować się przez wizualizację. 	<p>Ćw. 7. Łączenie linią punktów znajdujących się przy kolejnych liczbach podzielnych przez pięć, kolorowanie powstałego rysunku, podpisywanie rysunku zdaniem z ćwiczenia 6, uzasadnianie pisowni wyrazów z „ż” i „rz” występujących w tym zdaniu (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 8. Rozdzielanie wyrazów zapisanych w jednym ciągu literowym i łączenie ich z odpowiednimi rysunkami, wpisywanie wyrazów z „rz” i „ż” w odpowiednie miejsca tabeli zgodnie ze wskazaną regułą ortograficzną (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Rysowanie po śladzie wzoru bez odrywania ręki (kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 10. Podkreślanie w każdej grupie wyrazów wspólnej części, zaznaczanie wyrazu, w którym częśćka nie występuje, uzasadnianie pisowni wyrazów z „ż” i „rz” oraz podawanie do każdego z nich wyrazu, w którym zachodzi wymiana (logiczne myślenie, technika czytania, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – wyobrażanie sobie wędrowki przez piękną okolicę, opowiadanie wyobrażonego pejzażu uczestnikom zajęć.</p> <p>Ćw. 11. Przeglądanie się przez minutę ilustracji, a następnie, po jej zakryciu, czytanie zdań typu prawda-falsz, oznaczanie stwierdzeń literami P – prawda i F – fałsz (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, pamięć).</p> <p>Ćw. 12. Słuchanie czytanych przez drugą osobę kolejno zapisanych zdań, powtarzanie ich z pominięciem wyrazu, który nie pasuje do danego zdania (logiczne myślenie, pamięć, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 13. Pisanie zdania po śladzie i dokończanie go wyrazami z płatiny wyrazowej, podkreślanie w zdaniu fragmentu, który można zastąpić wyrazem „w cudowny sposób”, czytanie tego zdania ze zmienionym fragmentem (logiczne myślenie, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 14. Odnajdywanie i otaczanie pętlą wśród podobnie wyglądających przedmiotów jednego, który różni się od pozostałych dwoma szczegółami (logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 15. Uzupelnianie diagramów kolejnymi wyrazami z „ż” i „rz” z uwzględnieniem wskazówki, że wyrazy z „ż” to czasowniki, pisanie w liniaturze rozwiązania diagramu, wyjaśnianie pisowni wyrazów z „ż” i „rz” zapisanych w trzech</p>
--	---	---

		<p>grupach i dopisywanie do nich kolejnych przykładów zgodnych z pisownią pozostających (ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „rz” i „ż” niewymienne i po spółgłoskach. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: dokonywanie korekty zdania niewłaściwie zbudowanego, układanie i zapisywanie dialogu; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Rozwijanie pamięci i myślenia. Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych. Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez koncentrowanie się na zadaniach.</p>	<p>BLOK 10. „Rz” i „ż” niewymienne i po spółgłoskach – powtórzenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „rz” i „ż” niewymienne i po spółgłoskach; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczonej materii wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • dokonuje korekty zdania niewłaściwie zbudowanego (poprawia formę wyrazów); • formułuje logiczną wypowiedź ustną, odpowiadając na pytanie: Czym różnią się dwa obrazki?; • wykazuje się umiejętnością wybierania właściwej odpowiedzi spośród kilku podanych; • utrwała poprawną technikę czytania; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • utrwała poprawną technikę pisania; • potrafi ułożyć dialog i odpowiednio go zapisać; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7) i „ż” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie po cichu tekstu oraz trzech wersji zakończenia, wybieranie jednego z zakończeń i obrysowywanie tekstu pętla, rysowanie w ramach symboli na temat każdego zakończenia, zaznaczanie wyrazów z „rz” i „ż” w tekście i w wybranym zakończeniu (logiczne myślenie, ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, wyobraźnia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 2. Stuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, odnajdywanie w każdym usłyszanym wyrazie krótszego wyrazu z „rz” lub z „ż” (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 3. Wpisywanie do ramek wyrazów z „rz” i „ż” z tekstu ćwiczenia 1 zgodnie z zapisaną nad ramką wskazówką, podkreślanie wyrazów z „rz” po spółgłoskach (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 4. Zapisywanie wyrazów na końcu każdej płatanki literowej, ustne uzasadnianie. Jaka trudność ortograficzna łączy te wyrazy, układanie i zapisywanie zdania w liniaturze z wykorzystaniem co najmniej trzech wyrazów z płatanki (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, technika czytania).</p> <p>Ćw. 5. Ustna odpowiedź na pytanie: Czym różnią się dwa obrazki?, wskazywanie rysunku, który jest zgodny z tekstem ćwiczenia 1 (ćwiczenie wzrokowe, mówienie, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 6. Czytanie zdań i wskazywanie wyrazu, użytego w złej formie, przepisywanie zdania z wyrazem w poprawnej formie (ćwiczenie słownikowe, wyobraźnia, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w przerwę, podczas której uczestnicy zajęć tańczą przy muzyce, a na hasło „rzeźba” wszyscy zastygają w bezruchu.</p> <p>Ćw. 7. Tworzenie nazw dolin z wyrazów zapisanych pod identycznymi figurami, odszukiwanie nazwy ośmiosylabowej (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, technika czytania, logiczne myślenie, kaligrafia).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi czytać mapę – ustala na mapie położenie wskazanych w opisie miejsc; • utrwała pojęcie kolejności alfabetycznej; • redukuje napięcie emocjonalne przez ruch. 	<p>Ćw. 8. Ustalenie usytuowania na mapce miejsca położenia „Doliny Zmrużonych Oczu” zgodnie ze wskazówkami podanymi w opisie polecenia, wypisywanie pierwszych liter nazw pięciu dolin w odpowiednim miejscu na mapie (orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 9. Czytanie po kolei wyrazów „jednym rzutem oka” ułożonych pionowo w trzech kolumnach i poprzedzielanych czarnymi kropkami, ustne uzasadnianie, według jakich zasad pisowni zgrupowano wyrazy w każdej z kolumn (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 10. Wycinanie elementów z wycinanki i układanie obrazka na szablonie, przerysowywanie obrazka w pomniejszeniu na siatce, podpisywanie go zdaniem pojedynczym z użyciem słów „drapieżna ważka” w dowolnej formie (koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 11. Tworzenie nowych wyrazów z kolejnych liter, które wskazuje liczba w rogu każdego obrazka, pisanie po śladzie i dokończanie zadania powiedzeniem odczytanym z zaszyfrowanych wyrazów, ustne wyjaśnianie, w jakich innych sytuacjach można zastosować to powiedzenie (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie w mówieniu, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 12. Dorysowywanie drugiej części rysunków, łączenie rysunków rzeczy i czynności, których nazwy mają jednakowe brzmienie, choć znaczą co innego, ustne uzasadnianie znaczenia słowa „żabka” (orientacja w przestrzeni, pamięć, usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 13. Uzupełnianie wyrazów literami „ż” lub „rz”, wpisywanie do węża wyrazów zawierających „rz” po spółgłoskach z uwzględnieniem wskazówki, że ostatnia litera wyrazu jest pierwszą kolejnego wyrazu, wypisywanie wyrazów z „ż” po spółgłoskach w kolejności alfabetycznej w liniaturze (ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia);</p> <p>Ćw. 14. Dokończanie rysowania żmii według rozpoczętego wzoru (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 15. Układanie dialogu z rozsypanych zdań z wykorzystaniem wskazówek określających kolejność ułożenia zdań (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, kaligrafia, pisanie krótkich form wypowiedzi).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
--	---	--

BLOK 11. Głoski miękkie w wyrazach z „rz” i „ż”		
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: pisownia wyrazów z głoskami miękkimi, pisownia wyrazów z „rz” i „ż”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: kilkuzdaniowa odpowiedź na zadane pytanie; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat z uzasadnieniem własnego zdania).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności redukowania napięcia mięśniowego przez ruch.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: pisownia wyrazów z głoskami miękkimi, pisownia wyrazów z „rz” i „ż”; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na własnym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną, prezentując własne zdanie na zadany temat: Jaką decyzję podejmie Krzesimir?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • wykazuje się umiejętnością pisania kilkuzdaniowej odpowiedzi na zadane pytanie: Jaka kara spotka kogoś, kto wykorzysta lek bez potrzeby?; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • utrwała pojęcia z gramatyki: bezokolicznik; • doskonalą pamięć sekwencyjną, porządkując w kolejności alfabetycznej wyrazy; • potrafi redukować napięcie emocjonalne w zabawie ruchowej. 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7) i „ż” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie tekstu, analiza słuchowo-wzrokowa wyrazów wyróżnionych w tekście kolorem zielonym (wyklaskiwanie wyróżnionych sylab), pisemna odpowiedź na pytanie: Jaka kara spotka kogoś, kto wykorzysta lek bez potrzeby? (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, pisanie krótkich form wypowiedzi).</p> <p>Ćw. 2. Wypisywanie z tekstu ćwiczenia 1 trzech wyrazów, w których występują dwa sposoby zapisania głosek miękkich (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Kolorowanie pól mozaiki z wyrazami, w których „ż” może wymieniać się na głoskę miękką „z (zi)” (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 4. Nazywanie obrazków, wysłuchiwanie pozycji głoski miękkiej i obrysowanie pętlą właściwej litery, którą należy napisać w wyrazie w miejscu głoski miękkiej, czytanie kolejnych sylab pod literą obrysowaną pętlą i tworzenie z nich wyrazów, zapisywanie wyrazów w formie zdania w liniaturze (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie techniki czytania tekstu, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 5. Odszukiwanie dziesięciu elementów wspólnych, które występują na dwóch obrazkach (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 6. Czytanie par sylab, kolorowanie pól z sylabami, w których występuje miękką głoską, uzupełnianie wyrazów odpowiednimi sylabami – uprzednio zamalowanymi (logiczne myślenie, technika czytania, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 7. Rysowanie po śladzie wzoru bez odrywania ręki (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 8. Słuchanie czytanych przez drugą osobę podanych wyrazów, powtórzenie każdego słowa, w którym występuje głoska miękką (logiczne myślenie, ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 9. Poruszanie się po labiryncie zgodnie ze wskazówkami zawartymi w poleceniu, czytanie wierszyka i dokańczanie go przez wpisywanie w liniaturze jednego z trzech wyrazów (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p>

Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w naśladowanie drugiej osoby, doskonaląca koncentrację uwagi i spostrzegawczość, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego.

Ćw. 10. Łączenie sylab w pary w taki sposób, by tworzyły wyrazy, zapisywanie wyrazów w liniaturze, kolorowanie w każdym wyrazie litery, która znajduje się po „ś”, „ć”, „ń”, „ż”, „dź”, ustne uzasadnianie reguły ortograficznej dotyczącej sposobu zapisywania głosek miękkich występujących przed spółgłoską (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie słownikowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).

Ćw. 11. Przeglądanie się obrazkom i wyrazom, zastąpienie ich i pisanie z pamięci (kaligrafia, pamięć).

Ćw. 12. Uzupełnianie brakujących sylab w wyrazach według kolorowego kodu, a następnie odczytywanie tekstu zaszyfrowanego na kartce, ustna odpowiedź na pytanie: Jaką decyzję podejmie Krzesimir? (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie w mównicy, wyobraźnia).

Ćw. 13. Uzupełnianie rysunku przez łączenie linia punktów od 29 do 89, użytkowanie odpowiedzi na pytanie zawarte w poleceniu, kolorowanie rysunku (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).

Ćw. 14. Tworzenie wyrazów z cząstek w kolorze niebieskim lub zielonym oraz wpisywanie wyrazów do odpowiednich schematów, kolorowanie w schemacie kratak z literami, które znajdują się po „ci”, „si”, „ni”, „zi”, „dzi”, formułowanie nowej zasady ortograficznej związanej zapisem głosek miękkich występujących przed samogłoską, uzupełnianie zasady odpowiednim wyrazem z ramki, zapisywanie podanych wyrazów z podziałem na sylaby, formułowanie swoich spostrzeżeń związanych z występowaniem litery „i” w roli sylabotwórczej i zmniejszającej głoskę (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie słuchowo-językowe).

Ćw. 15. Wyznaczanie w labiryncie drogi prowadzącej po kamieniach, na których napisano prawidłowe połączenia liter ze spółgłoskami miękkimi, zamalowanie kamieni pułapek, ustne uzasadnianie, dlaczego niektóre połączenia liter nie są poprawne (orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, ćwiczenie w mównicy, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).

Ćw. 16. Układanie i zapisywanie w tabeli według kolejności alfabetycznej wyrazów podzielonych na trzy grupy (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).

Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie ostatniego elementu wycinanki.

ORTOGRAFFITI. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ch”, „h”. Poziom pierwszy (11 bloków)

Termin realizacji: około 3,5 miesiąca – w jednym tygodniu realizowany jest jeden blok.

Jednostka terapeutyczna trwa 90 minut.

Zagadnienia do opracowania na jednostce terapeutycznej	Osiągnięcia ucznia (cele szczegółowe) Uczeń:	Sposoby osiągnięcia celów – ćwiczenia:
<p>Zapoznanie się z zasadami pisowni wyrazów z „ch”.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ch” wymieniające się na „sz”, „s”, „ś (si)”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: rymowanka: poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki), wyrazy pokrewne.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez pozytywne samocenne.</p> <p>Wdrażanie do stosowania ćwiczeń ruchowych podczas wysiłku umysłowego.</p>	<p>BLOK 1. „Ch” wymieniające się na „sz”, „s”, „ś (si)”</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „ch” wymieniające się na „sz”, „s”, „ś (si)”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na materiale wyrazowym; • w sposób twórczy formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: wyobrażając sobie, że jesteś mucha, opowiedz, jak widzisz swój pokój z „muszego” punktu widzenia; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki), wyrazy pokrewne; • wykazuje się umiejętnością analizowania czytanych zdań pod względem logicznego wynikania treści ostatniego zdania z treści zdań poprzednich; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Twórcze formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Wyobrażając sobie, że jesteś mucha, opowiedz, jak widzisz swój pokój z „muszego” punktu widzenia (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, podkreślanie wyrazów z „ch”, wyszukiwanie spośród podanych zdań poprawnie napisanego drugiego zdania z tekstu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 3. Wypisywanie z tekstu wyrazów zapisanych na czerwono, łączenie ich w pary z wyrazami uzasadniającymi pisownię „ch” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 4. Wyszukiwanie spośród rysunków much identycznych do przedstawionego wzoru (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 5. Czytanie wyrazów z „ch” zgodnie z kierunkiem strzałek, zapisywanie wyrazów w kolejności alfabetycznej oraz podawanie ich formy lub wyrazu pokrewnego z „sz” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 6. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 7. Układanie liter tego samego koloru od największej do najmniejszej i zapisywanie powstałych wyrazów, dopisywanie do każdego z nich jego formy lub wyrazu pokrewnego uzasadniającego pisownię „ch”, pisanie tych wyrazów z pamięci (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 8. Czytanie zdań i analizowanie ich pod względem logicznego wynikania treści ostatniego zdania z treści zdań poprzednich (rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się umiejętnością układania dwuwierszowej rymowanki; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • pozytywnie ocenia siebie i swoją pracę. 	<p>Ćwiczenie relaksacyjne – ćwiczenie ruchowe pomagające uwolnić nagromadzoną energię emocjonalną, które polega na naśladowaniu owada.</p> <p>Ćw. 9. Rozwiązywanie krzyżówki z wyrazami z „ch” wymiennym (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 10. Obrysowywanie pętlą wyrazów pokrewnych czasownikowi „słuchać” (ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 11. Uzupełnianie wyrazów brakującymi literami, a następnie czytanie tekstu, wpisywanie do hasła z ponumerowanymi kratkami liter i odczytywanie zaszyfrowanego fragmentu zdania, wpisywanie w liniaturę wyrazów z „ch” wymiennym (ćwiczenie wzrokowe, technika czytania).</p> <p>Ćw. 12. Słuchanie czytanego przez drugą osobę zestawu wyrazów, reagowanie ruchem na rymujące się z pierwszym podanym wyrazem słowo (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 13. Wypisywanie z ćwiczenia 12 par rymujących się wyrazów i układanie dwuwierszowej rymowanki (ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 14. Łączenie punktów przy cyfrach, które są kolejnymi wielokrotnościami liczby 3 i tworzenie rysunku, pisanie po śladzie zdania pod rysunkiem (ćwiczenie w mówieniu, ćwiczenie techniki czytania tekstu, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 15. Uzupełnianie tabeli brakującymi częściami mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek), zaznaczanie miejsca wymiany „ch” na „sz”, „s”, „ś (si)”, kolorowanka – kolorowanie pól z wyrazami, w których „ch” wymienia się takim kolorem, jakiego koloru jest wyraz na ilustracji (kaligrafia, usprawnianie ręki, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie pierwszego elementu wycinanki.</p>
BLOK 2. „Ch” na końcu wyrazu		
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ch” na końcu wyrazu.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: opis postaci; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „ch” na końcu wyrazu; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczoneym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formulowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Czy znasz kogoś nieśmiałego? Jak się zachowuje osoba nieśmiała? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, podkreślanie w tekście wyrazów z „ch” na końcu, przepisanie z tekstu zdania, w którym występuje najwięcej wyrazów z „ch” na końcu, dopisywanie trzech przykładów z tekstu do podanych zakończeń: „-uch”, „-ych”, „-ach” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p>

<p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem, formułowanie pytań.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: odmiana przez przypadki, zdrobnienie.</p> <p>Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Doskonalenie orientacji w przestrzeni.</p> <p>Doskonalenie umiejętności uwalniania od napięcia emocjonalnego przez ruch i śpiew.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością piśmowni jedynego wyrazu z „h” na końcu (wyraz „druh”); • formuluje wypowiedź ustną na zadany temat: Czy znasz kogoś nieśmiałego? Jak się zachowuje osoba nieśmiała?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: odmiana przez przypadki, zdrobnienie; • wykazuje się umiejętnością pisania kilkuzdaniowej wypowiedzi – opisanie wielkiej miłości misia Palucha na podstawie rysunku i zamieszczonych informacji; • potrafi ułożyć pytania do podanych zdań; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • poznaje i wyjaśnia znaczenia powieżeń i podaje sytuacje, w których można je zastosować; • sukcesywnie poznaje ćwiczenia uwalniające od napięcia emocjonalnego, aktywnie w nich uczestniczy i dostrzega efekty. 	<p>Ćw. 3. Dopasowywanie rysunku postaci do opisu, podkreślanie w opisie wyrazów z „ch” na końcu i czytanie ich z podziałem na sylaby, rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki, opisywanie wielkiej miłości misia Palucha na podstawie rysunku i zamieszczonych informacji, wymyślanie imienia dla tej postaci (rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 4. Przeglądanie się ilustracji przez trzy minuty, a następnie czytanie stwierżeń odnoszących się do rysunku i pisanie obok nich: TAK lub NIE, podkreślenie „ch” na końcu wyrazów (ćwiczenie wzrokowe, pamięć).</p> <p>Ćw. 5. Kolorowanie w mozaice pól z powtarzającym się wyrazem „druh” (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 6. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie kłasnieniem w dłonie na wyraz trzysylabowy (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 7. Czytanie zdań zapisanych pionowo, układanie dwóch pytań do zdań (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – uczenie się piosenki, którą śpiewały misie, wraz z ćwiczeniami ruchowymi – podczas ćwiczenia wyzwalana jest pozytywna energia emocjonalna.</p> <p>Ćw. 8. Uzupełnianie powieżeń odpowiednimi wyrazami z ramki z dopisywaniem do nich „ch” na końcu, czytanie powieżeń, wstawianie odpowiednich znaków obok rysunków, które ilustrują podane powieżenia, dorysowywanie brakującej ilustracji do jednego z powieżeń, wyjaśnianie znaczenia powieżeń i podawanie sytuacji, w których można je zastosować (kaligrafia, usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, wyobraźnia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 9. Wpisywanie wyrazów z „ch” wymiennym do tabeli w formie mianownika, dopełniacza i zdrobnienia, zaznaczanie „ch” oraz liter, na które wymienia się w zdrobnieniach, układanie i zapisywanie zdań z wyrazów przedstawionych tym samym kolorem (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 10. Wykonywanie ćwiczenia graficznego zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu – uzupełnianie wzorków (wyobraźnia, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 11. Kodowanie wyrazów zapisanych obok diagramu kolorem niebieskim, ustne uzasadnianie pisowni wyrazów z „ch” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Wskazywanie rysunku uzupełniającego serie, pod którym zapisany jest wyraz z „ch” wymiennym (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p>
---	--	---

		<p>Ćw. 13. Wskazywanie w labiryntach drogi prowadzącej wzdłuż wyrazów, w których występuje na końcu „ch” niewymienne (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „ch” po „s”, „ch” przed spółgłoskami. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi – argumenty przekonujące do swojej racji – poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: wyrazy pokrewne. Stymulowanie twórczego myślenia. Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych. Ćwiczenie umiejętności współpracy w zespole.</p>	<p>BLOK 3. „Ch” po „s”; „ch” przed spółgłoskami</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „ch” po „s”, „ch” przed spółgłoskami; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na wybranym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadane pytania: Dlaczego ludzie marzą o posiadaniu zwierzątka? Czy należy uzgadniać decyzję o przygarnięciu jakiegoś zwierzątka z rodzicami?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: wyrazy pokrewne; • wykazuje się umiejętnością pisania argumentów przekonujących do swoich racji; • układa i zapisuje samodzielnie zdania z wybranymi związkami wyrazowymi, zachowując poprawny zapis ortograficzny; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na pytania: Dlaczego ludzie marzą o posiadaniu zwierzątka? Czy należy uzgadniać decyzję o przygarnięciu jakiegoś zwierzątka z rodzicami? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyodróżnianie z tekstu wyrazów z „ch”, pisanie trzech argumentów przekonujących mamę, żeby pozwoliła dziecku przygarnąć znalezionego pieska (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 3. Dopisywanie dwóch wyrazów, w których „ch” występuje przed podaną spółgłoską, przy wykorzystaniu tekstu ćwiczenia 2 lub słownika (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 4. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki oraz dorysowywanie wskazanych elementów (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 5. Uzupełnianie luk w wyrazach literami „ch” lub „h”, wpisywanie kolejno wyrazów z „ch” do diagramu i odczytywanie hasła z liter, które znajdują się w polach oznaczonych cyframi od 1 do 8 (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 6. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów z podziałem na głoski, wypowiedzianie usłyszanych wyrazów (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 7. Kolorowanie mozaiki – cienia postaci, którą stanowią pola z wyrazami powstałymi z liter wyrazu „samochwała”, zaznaczanie rysunku postaci, który pasuje do pokolorowanego cienia, wypisywanie z rysunku wyrazów, które zawierają „ch” po spółgłosce „s” (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 8. Tworzenie nowych słów z liter wyrazu „zuchwałstwo”, liczenie zdobytych punktów według podanej punktacji (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 9. Łączenie związków wyrazowych z ich wyjaśnieniem, dokańczanie rysunku i podpisywanie go odpowiednim powiedzeniem z wyjaśnionego związku.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • potrafi łączyć związki wyrazowe z ich wyjaśnieniem; • pozytywnie ocenia swój udział w zajęciach. 	<p>ku wyrazowego, układanie i zapisywanie zdania składającego się z ośmiu wyrazów z wybranym związkiem (ćwiczenie wyobraźni, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa ruchowa uwalniająca od napięcia emocjonalnego oraz integrująca zespół we wspólnym wykonywaniu zadania.</p> <p>Ćw. 10. Przechodzenie przez labirynt drogą, którą wskazują wyrazy pokrewne do wyrazu „chronić”, wpisywanie odpowiednich liter w kratki u dołu każdego obrazka, które zostały zamienione w podpisach obrazków i odczytywanie wyrazu z kolejnych liter (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 11. Wyszukiwanie dwóch wyrazów z „ch” przed spółgłoską w ciągu literowym przez przeskakowanie tej samej liczby pól, zapisywanie wyrazów w li-niaturze, szacunkowa ocena wzrokiem liczby dłużych i małych chrząszczy na rysunku, a następnie porównywanie wyników po policzeniu (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 12. Wyszukiwanie w zbiorze liczby, która spełnia wszystkie podane w poleceniu warunki, tworzenie z podanych nieparzystych cyfr liczby trzycyfrowej najmniejszej i największej (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 13. Zaznaczanie w diagramie 8 wyrazów z „ch” przed spółgłoską zapisanych w układzie pionowym i poziomym, podpisywanie rysunków odpowiednimi wyrazami z diagramu, zapisywanie wyrazów z pamięci (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, pamięć, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 14. Wpisywanie podanych wyrazów z „ch” w odpowiednie miejsca na ilustracji zgodnie z podanymi regułami ortograficznymi (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>	<p>BLOK 4. „Ch” niewymienne</p> <p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na pytania: W jaką grę planszową lubisz grać? Opisz jej zasady (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyróżnianie w tekście wyrazów z „ch”, przepisywanie zdania z tekstu, które odpowiada na pytanie: Co robił król od dłuższego czasu?, podkreślanie wyrazów z „ch” w tym zdaniu, podpisywanie rysunków związkami wyrazowymi składającymi się z rzeczownika i przymiotnika</p>
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ch” niewymienne. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznej: „ch” niewymienne; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; 	<p>BLOK 4. „Ch” niewymienne</p> <p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na pytania: W jaką grę planszową lubisz grać? Opisz jej zasady (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyróżnianie w tekście wyrazów z „ch”, przepisywanie zdania z tekstu, które odpowiada na pytanie: Co robił król od dłuższego czasu?, podkreślanie wyrazów z „ch” w tym zdaniu, podpisywanie rysunków związkami wyrazowymi składającymi się z rzeczownika i przymiotnika</p>

<p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik, przymiotnik.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej różnorodnością zabaw relaksacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: W jaką grę planszową lubisz grać? Opisz jej zasady; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • wyjaśnia, co oznaczają zapisane powiedzenia; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik, przymiotnik; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • dostrzega potrzebę doskonałości swojej sprawności manualnej; • pozytywnie ocenia swoje postępy; • stosuje ćwiczenia ruchowe w celu zredukowania zmęczenia wysiłkiem intelektualnym. 	<p>(ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 3. Rysowanie oburącz wzoru po śladzie (ćwiczenie wzrokowe, usprawnianie rąk, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 4. Rozdzielanie wyrazów w węży wyrazowym i wypisywanie tylko tych, które pojawiły się w ćwiczeniu 2 (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 5. Czytanie wyrazów w kolumnach i podkreślanie takiego samego wyrazu, jak pierwszy (ćwiczenie wzrokowe, technika czytania).</p> <p>Ćw. 6. Układanie i zapisywanie wyrazów z łątaniny literowej, zapamiętywanie wyrazów i pisanie ich z pamięci (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie orientacji w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 7. Znajdywanie i wskazywanie 10 różnic między dwoma obrazkami (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 8. Tworzenie powieżeń z sylab zapisanych na figurach szachowych jednakowego koloru, zapisywanie ich pod odpowiednimi rysunkami, wykonywanie brakującej ilustracji, ustne wyjaśnianie, co oznaczają zapisane powieżenia, układanie i zapisywanie jednego zdania z wybranym powieżeniem (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa ruchowa pomagająca zmniejszyć napięcie mięśniowe, polegająca na reagowaniu zmianą postawy ciała na sygnał prowadzącego.</p> <p>Ćw. 9. Wycinanie z wycinanki elementów szachownicy i wklejanie ich w odpowiednie miejsca jako lustrzanego odbicia zamieszczonego wzoru, opisywanie położenia Królowej, Wieży i Gońca na pierwszej szachownicy (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie orientacji w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 10. Układanie i zapisywanie nowych słów z liter wyrazu „zakochany” (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 11. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie podniesieniem ręki na wyraz rozpoczynający się od „ch” (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 12. Dopasowywanie rysunków do określeń, podpisywanie rysunków wyrazami, które podano w lustrzanym odbiciu, wpisywanie wyrazów do diagramu w kolejności alfabetycznej (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 13. Gra planszowa – zapoznanie się z instrukcją gry przez dwukrotnie jej przeczytanie, granie w grę z kolegą, przepisywanie wyrazów, które zebrane</p>
---	---	--

		<p>zostały podczas gry, czytanie zapisanych wyrazów z podziałem na sylaby (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 14. Wskazywanie drogi w labiryncie, którą wyznaczają wyrazy z „ch” niewymiennym, wypisywanie wyrazów, które znalazły się na właściwej drodze (ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 5. „Ch” – znajomość reguł</p>		
<p>Utrwalenie zasad pisowni wyrazów z „ch”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań, plan wydarzeń; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat, formy wypowiedzi: interpretowanie powieści). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje znajomość zasad ortograficznych związanych z pisownią „ch”; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na ćwiczonej materii wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • z empatią formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Jakich ludzi możemy określić słowem: niepełnosprawny? Czy znasz taką osobę w swoim otoczeniu?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • w odpowiedniej kolejności zapisuje plan wydarzeń; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • czyta ze zrozumieniem zawarte w ćwiczeniach teksty i polecenia; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Jakich ludzi możemy określić słowem: niepełnosprawny? Czy znasz taką osobę w swoim otoczeniu? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „ch”, numerowanie rysunków zgodnie z kolejnością wydarzeń w tekście, zapisywanie planu wydarzeń (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Rysowanie po śladzie wzoru bez odrywania ręki (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 4. Wypisywanie z tekstu ćwiczenia 2 wyrazów z „ch” reprezentujących podane reguły ortograficzne (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 5. Czytanie wyrazów uporządkowanych w rzędach, wyszukiwanie w każdym rzędzie wyrazu takiego samego, jak zapisany z lewej strony (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 6. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów trzysylabowych, w których przedstawiono kolejność sylab, odgadywanie, o jakie wyrazy chodzi (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 7. Wyznaczanie drogi w labiryncie według szarego śladu i wyrazów z „ch” niewymiennym, pisanie po śladzie zdania, które należy uzupełnić wyrazem z tekstu ćwiczenia 2 (koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 8. Czytanie tekstu i uzupełnianie go brakującym fragmentem (ćwiczenie wzrokowe, technika czytania).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w „pomidora” polegająca na zadawaniu pytań i rozśmieszaniu drugiej osoby z pary, wspomagająca odprężenie po wysiłku umysłowym.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • właściwie interpretuje znaczenie powiedzeń; • skutecznie niweluje napięcie emocjonalne; • pozytywnie ocenia swoje umiejętności i bierze czynny udział w ćwiczeniach i zabawach. 	<p>Ćw. 9. Wybieranie właściwych zakończeń każdego powiedzenia z zaznaczonym symbolem, który się przy nim znajduje, kolorowanie w mozaice pól z tymi symbolami zgodnie z ich kolorystyką, podpisywanie powstającego rysunku odpowiednim powiedzeniem, odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania, którym jest jedno z czytanych wcześniej powiedzeń (kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 10. Wskazywanie rysunków, które nie są lustrzanym odbiciem wyróżnionego, odczytywanie zapisanych pod nimi wyrazów z „ch” na końcu, które wymienia się na „sz” (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 11. Wybieranie spośród podanych wyrazów z „ch” takiego, który najlepiej określa każdą postać, wpisywanie wyrazów pod odpowiednimi rysunkami (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 12. Uzupełnianie powieści brakującymi wyrazami z „ch”, wpisywanie ich do krzyżówki, odczytywanie hasła z liter z zaznaczonych pól, odszukiwanie na rysunku elementów ilustrujących powiedzonka użyte w krzyżówce, ustne wyjaśnianie, co oznaczają te powiedzenia (ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 13. Trzykrotne czytanie podanych wyrażen, a następnie zaznaczanie ich w innym zestawie wyrażen (pamięć, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 14. Łączenie każdego rysunku z regułą ortograficzną, którą reprezentuje jego nazwa, wpisywanie wyrazów pod rysunkami, których nazwy reprezentują daną regułę (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
BLOK 6. „H” niewymienne		
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „h” niewymienne.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „h” niewymienne; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczonej materii wyrazowej; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Jakie cechy powinien mieć dobry detek- 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „h” (s. 53).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na temat: Jakie cechy powinien mieć dobry detektyw? Które z tych cech posiadasz? (ćwiczenie w mównicy, ćwiczenie twórcze).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „h”, zapisywanie w kolejności alfabetycznej ośmiu wybranych wyrazów z „h”, udzielanie odpowiedzi na pytania na podstawie tekstu, przekreślanie pozostałych pytań (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Dokańczanie rysowania wzoru na chusteczkach (usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 4. Rozwiązywanie zagadki detektywa przez znajdowanie nieprawdziwej wypowiedzi postaci, pisanie zdania po śladzie i uzupełnianie właściwym imieniem (kaligrafia, logiczne myślenie, technika czytania, ćwiczenie wzrokowe).</p>

<p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: kolejność alfabetyczna. Rozwijanie pamięci i myślenia. Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych. Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez udział w zabawach niwelujących napięcie emocjonalne i zmęczenie.</p>	<p>tyw? Które z tych cech posiadasz?;</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonalili tempo czytania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: kolejność alfabetyczna; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • utrwała pisownię nazw geograficznych; • doskonalili logiczne myślenie, rozwiązując zagadki matematyczne i uwzględniając różnorodne dane; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • dostrzega efekty swojej pracy i motywuje się do wysiłku. 	<p>Ćw. 5. Wyszukiwanie 10 szczegółów, którymi różnią się ilustracje, (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 6. Trzykrotne czytanie wierszyka z wyrazami z „h”, wypisywanie z pamięci jak największej liczby wyrazów z „h” (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, pamięć, technika czytania).</p> <p>Ćw. 7. Głośne czytanie wyrazów ułożonych w kolumny, notowanie przez drugą osobę czasu czytania każdej kolumny i porównywanie wyników (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 8. Dyktando graficzne – rysowanie wzoru według zielonego kodu przez poruszanie się zgodnie z kierunkiem strzałek i liczbą kratek (orientacja w przestrzeni, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 9. Słuchanie czytanych przez drugą osobę fragmentów wyrazów, tworzenie wyrazów przez dodanie cząstki „ha” na początku (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w detektywa doskonaląca koncentrację uwagi i spostrzegawczość słuchową.</p> <p>Ćw. 10. Tworzenie z kolejnych sylab nazw przedmiotów zapisanych na niebiesko, a następnie nazw roślin z sylab zielonych oraz nazw zwierząt z sylab czerwonych, podpisywanie tymi wyrazami rysunków, wpisywanie wyrazów z czyniących się na podane sylaby: „har”, „hal”, „her” (ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 11. Czytanie wyrazów z „h” w kolejnych wersach z lewej kolumny, a następnie wykresianie wyrazu w wersach z prawej kolumny, którego nie było z lewej strony (pamięć, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Rozwiązywanie zagadki: odgadywanie liczb przyporządkowanych różnym przedmiotom, których nazwy rozpoczynają się na „h” (logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 13. Uzupełnianie zdań odpowiednimi nazwami geograficznymi z wycytnikiem załączonej mapy Europy (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 14. Czytanie wyrazów z „h” i „ch” umieszczonych na lewym marginesie strony i zapamiętywanie ich, podpisywanie rysunków zapamiętanymi wyrazami z „h” (pamięć, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
---	--	--

BLOK 7. „H” niewymienne (część druga); „h” wymieniające się na „g”, „z”, „ż”	
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „h” niewymienne oraz „h” wymieniające się na „g”, „z”, „ż”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań i pytań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem oraz zadawania pytań.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik, przymiotnik.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez dostrzeganie korzyści z pracy w zespole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „h” niewymienne oraz „h” wymieniające się na „g”, „z”, „ż”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Wyobraź sobie, że mieszkasz w swojej miejscowości, ale sto lat temu. Jak mogła wyglądać ta miejscowość, co pozostało z tamtych czasów, a co się zmieniło?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • usprawia manualnie rękę piszącą; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik, przymiotnik; • wykazuje się umiejętnością pisania pytań do podanego zdania; • przyswaja pamięciowo wierszyk z wyrazami z „h” wymiennym; • wyjaśnia znaczenie wyrazów, doбира do nich określenia;
<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „h” (s. 53).</p> <p>Ćw. 1. Twórcze formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Wyobraź sobie, że mieszkasz w swojej miejscowości, ale sto lat temu. Jak mogła wyglądać ta miejscowość, co pozostało z tamtych czasów, a co się zmieniło? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „h”, podkreślanie w tekście zdania, do którego ułożono pytania, układanie trzech pytań do pierwszego zdania tekstu rozpoczynających się od podanych wyrazów: „co”, „kiedy”, „kto” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, pisanie krótkich form wypowiedzi, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Zaznaczanie dziesięciu szczegółów, którymi różnią się dwie ilustracje (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 4. Rysowanie wzorów po śladzie bez odrywania ręki (ćwiczenie wzrokowe, usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 5. Uzupełnianie luk literą „h” w wyrazach, które pojawiły się w tekście ćwiczenia 2 lub dwuznakami „ch” w pozostałych wyrazach, podkreślanie wyrazów z „h” i wpisywanie ich w odpowiednie miejsca tabeli (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 6. Wyszukiwanie wśród rysunków cienia przedstawionej postaci (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 7. Czytanie wyrazów ze wstawianiem „ha” w miejsce kropki, pisanie wyrazów z pamięci (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie słuchowo-językowe, pamięć).</p> <p>Ćw. 8. Odczytywanie wyrazów według podanego szyfru, uzupełnianie wierszyka odszyfrowanymi wyrazami, uczenie się wierszyka na pamięć, wypisywanie z wierszyka wyróżnionych wyrazów z „h” wymiennym (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 9. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów z każdego wersu, układanie z nich zdania (ćwiczenie słuchowo-językowe, pamięć, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w podróz wehikułem czasu integrująca ze spot oraz rozwijająca wyobraźnię, pamięć, koncentrację uwagi, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • utrwała poprawne czytanie wieków zapisanych cyframi rzymskimi; • pozytywnie ocenia swoją pracę w zespole. 	<p>Ćw. 10. Rozdzielanie i czytanie wyrazów w węży wyrazowym, przepisywanie wyrazów do linii (technika czytania, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 11. Dopasowywanie wyrazów do określeń, podpisywanie rysunków (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 12. Łączenie wykropkowanych elementów na rysunku i kolorowanie go, pisanie po śladzie zdania i uzupełnianie go wyrazem „h” z ćwiczenia 11 (kaligrafia, usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 13. Czytanie dalszego fragmentu tekstu ćwiczenia 2 zawierającego wiadomość wraz zaklęciem, w którym znalazły się wyrazy z „h”, zapamiętywanie tych wyrazów i pisanie ich z pamięci, odczytywanie wyrazów zapisanych pismem lustrzanym i wpisywanie ich do linii, odczytywanie wieków zapisanych cyframi rzymskimi i zaznaczanie rysunku odnoszącego się do informacji zawartej w tekście (ćwiczenie techniki czytania tekstu, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 14. Czytanie wyrazów pogrupowanych w kolumny i wykreślanie z każdej z nich wyrazu z „h” wymiennym, kolorowanie w mozaikę pól z wyrazami, które nie zostały wykreślone w kolumnach (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>	<p>Ćw. 10. Rozdzielanie i czytanie wyrazów w węży wyrazowym, przepisywanie wyrazów do linii (technika czytania, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 11. Dopasowywanie wyrazów do określeń, podpisywanie rysunków (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 12. Łączenie wykropkowanych elementów na rysunku i kolorowanie go, pisanie po śladzie zdania i uzupełnianie go wyrazem „h” z ćwiczenia 11 (kaligrafia, usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 13. Czytanie dalszego fragmentu tekstu ćwiczenia 2 zawierającego wiadomość wraz zaklęciem, w którym znalazły się wyrazy z „h”, zapamiętywanie tych wyrazów i pisanie ich z pamięci, odczytywanie wyrazów zapisanych pismem lustrzanym i wpisywanie ich do linii, odczytywanie wieków zapisanych cyframi rzymskimi i zaznaczanie rysunku odnoszącego się do informacji zawartej w tekście (ćwiczenie techniki czytania tekstu, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 14. Czytanie wyrazów pogrupowanych w kolumny i wykreślanie z każdej z nich wyrazu z „h” wymiennym, kolorowanie w mozaikę pól z wyrazami, które nie zostały wykreślone w kolumnach (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Utrwalenie zasad pisowni wyrazów z „h”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Dokonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: wywiad, dialog; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Rozwijanie pamięci i myślenia.</p>	<p>8. „H” – podsumowanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne pisowni wyrazów z „h”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadane pytania: Czy masz jakieś hobby? Co najchętniej robisz w czasie wolnym?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „h” (s. 53).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkuzdaniowej wypowiedzi ustnej na zadane pytania: Czy masz jakieś hobby? Co najchętniej robisz w czasie wolnym? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i uzupełnianie luk w dialogu odpowiednimi fragmentami przez dopasowywanie symboli odpowiedzi zamieszczonych na sąsiedniej stronie, podkreślanie w tekście wyrazów z „h” o różnej liczbie liter, zapisywanie wyrazów w kolejności od najkrótszego do najdłuższego (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytane go tekstu, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Rozwiązywanie zagadki: ustalanie za pomocą wzroku, z którego kłębka moheru dziergany jest szalik (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 4. Podkreślanie w tekście rymowanych wypowiedzi prezentera i czytanie ich (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p>

<p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron i wykorzystania ich w pracy zespołowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jakich sytuacjach można użyć podanych powieści; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • wykazuje się umiejętnością przeprowadzania wywiadu; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • potrafi współpracować w zespole; • dostrzega pozytywne doświadczenia z relaksacji. 	<p>Ćw. 5. Zadawanie pytania w imieniu prezentera przeprowadzającego wywiad, zapisywanie pytania i rymowanej odpowiedzi, której udzieliłby bohater (wyobraźnia, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 6. Tworzenie z podanych wyrazów form krótszych z „h” bez zmiany kolejności liter (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 7. Tworzenie wyrazu z „h” przez wypisywanie liter z ilustracji zgodnie z kierunkiem strzałek, zapisywanie wyrazów, które składają się na słowo „hulajnoga”, ustne wyjaśnianie znaczenia tego wyrazu (ćwiczenie słownikowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 8. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie podniesieniem ręki na wyraz zaczynający się sylabą „hu” (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 9. Odczytywanie wyrazów z „h” z rebusów, układanie zdania, w którym wykorzystane będą wyrazy z rebusów (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, kaligrafia, wyobraźnia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 10. Zaznaczanie na rysunku przedmiotów, których nazwy zapisano obok, wypisywanie wyrazów z pamięci (pamięć, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integrująca zespół oraz doskonaląca koncentrację uwagi i umiejętnością rymowania, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 11. Łączenie każdego zdania z odpowiednią ilustracją, podkreślanie wyrazów z „h”, ustne wyjaśnianie, w jakich sytuacjach można użyć tych powieści (ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Odczytywanie hieroglifów, którym przyporządkowano litery, zapisywanie zdania (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 13. Zaznaczanie miast na mapie Polski, których nazwy zawierają „h”, projektowanie trasy na podstawie zaznaczonych miast, tak by była jak najkrótsza, wypisywanie nazw miejscowości do linii w kolejności, w jakiej są położone na trasie (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 14. Zagadka rysunkowa: ustalanie, czym w wolnych chwilach zajmują się osoby pokazane na rysunku, łączenie postaci z przedmiotem, który do niej należy, uzupełnianie zdania na podstawie rysunków, zaznaczanie, który obrazek przedstawia drugą połowę pierwszego (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia).</p>
---	---	---

		<p>Ćw. 15. Dopusywanie do każdego z podanych wyrazów rymującego się wyrazu z „h” – odpowiedź stanowią wyrazy zapisane w lustrzanym odbiciu (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 16. Wpisywanie w wyrazy litery „h”, które były utrwalane w tym bloku, w pozostałych wyrazach wpisywanie „ch” (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 9. „Ch” wymienne: „ch” na końcu wyrazu, „h” niewymienne, „ch” na końcu wyrazu, „h” niewymienne.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: podpisanie rysunku; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Doskonalenie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej i aktywności na zajęciach zabawami relaksacyjnymi.</p>	<p>BLOK 9. „Ch” wymienne: „ch” na końcu wyrazu, „h” niewymienne – powtórzenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „ch” wymienne, „ch” na końcu wyrazu, „h” niewymienne; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Czy bohaterowie tekstu przestrzegali zasad bezpiecznej kąpieli?; • wyjaśnia, w jakich sytuacjach można użyć omawiane wiązki wyrazowe; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7) i „h” (s. 53).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie po cichu tekstu i uzupełnianie go pytaniami, które zadawała bohaterka, wpisywanie każdego pytania w odpowiednie miejsce w tekście, podkreślanie w tekście jednym kolorem wyrazów z „ch” i „h”, wypisywanie z tekstu wyrazów z „h” niewymiennym i układanie z nimi zdania (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 2. Rysowanie wzorów po śladzie bez odrywania ręki (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Czytanie „Zasad bezpiecznej kąpieli”, ustna odpowiedź na pytanie, czy bohaterowie tekstu ćwiczenia 1 przestrzegali tych zasad, podkreślanie rzeczowników z „ch” wymiennym i dopisywanie do nich wyrazów uzasadniających wymianę, wykonywanie ilustracji do wybranego punktu regulaminu i podpisywanie nim rysunku (ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 4. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie kłaśnięciem w dłoń na wyraz rymujący się z pierwszym wyrazem w danym zestawie (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 5. Odszukiwanie na ilustracji wskazanych w poleceniu nazw przedmiotów i elementów natury, zapisywanie z pamięci nazw, które zostały odhależone na rysunku (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 6. Odnajdywanie wśród rysunków postaci pasujących do cienia (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 7. Czytanie fragmentu tekstu z podziałem na wyrazy, odszukiwanie i zaznaczanie tego fragmentu w ćwiczeniu 1, a następnie czytanie go na głos (technika czytania, ćwiczenie słuchowo-językowe, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie wzrokowe).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • utrwala zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik, rodzaje zdań, związek wyrazowy; • pozytywnie ocenia siebie i aktywnie uczestniczy w zajęciach. 	<p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa ruchowa z elementami tańca integrująca zespół oraz uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 8. Uzupełnianie brakujących elementów liter w wyrazach z „ch” i „h”, czytanie wyrazów (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 9. Wpisywanie w diagram liter zgodnie z kierunkiem strzałek i odczytywanie związków wyrazowych, wyjaśnianie, w jakich sytuacjach można ich użyć, podpisywanie ilustracji zdaniem, w którym wystąpił wybrany związek wyrazowy (technika czytania, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 10. Czytanie wyrazów na kolorowance, wypełnianie kolorem pól z wyrazami, w których „ch” nie wymienia się na „sz”, pisanie po śladzie zdania (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 11. Dopisywanie do każdej grupy wyrazów takiego wyrazu z „ch” lub „h”, który kojarzy się z pozostałymi (kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 12. Uzupełnianie zdań odpowiednimi wyrazami z pary, podkreślanie w każdej podanej parze wyrazów tego, który uzasadnia pisownię „ch”, rysowanie mniejsza iekarskiego przez łączenie oznaczonych zielonym kolorem punktów, obrysowywanie pętlą dwóch takich samych dmuchawców na rysunku (ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 13. Wpisywanie wyrazów z „h” i „ch” na ilustracji we właściwe schematy, przemieszczanie się po drodze między wyrazami zapisanymi w schematach, wybierając tylko wyrazy z „h”, zapisywanie wskazanych liter, układanie z nich wyrazu nazywającego osobę, która przeciwstawia się silniejszemu w czyjejs obronie (ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 10. „Ch” niewymienne</p> <p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „ch” niewymienne, „ch” po „s” i przed spółgłoskami, „h” niewymienne i wymienne. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „ch” niewymienne, „ch” po „s” i przed spółgłoskami, „h” niewymienne i wymienne; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na ćwiczonej materiale wyrazowym; 	<p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p> <p>Ćw. 1. Czytanie tekstu po cichu, a następnie z podziałem na role, podkreślanie wyrazów z „ch” i „h” różnymi kolorami, przepisywanie zdań, w których zawarta jest wskazana w poleceniu informacja, wybieranie poprawnych zakończeń zdań na podstawie tekstu (kaligrafia, ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p>

<p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Rozwijanie pamięci i myślenia. Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych. Ćwiczenie umiejętności komunikowania się z innymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • rozwija zasób słownictwa, posługuje się nim w mowie czynnej; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • wykazuje się umiejętnością wybierania właściwej odpowiedzi spośród kilku podanych; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonalili umiejętność czytania z podziałem na role; • rozwija sprawność manualną ręki piszącej; • porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • redukuje napięcie emocjonalne przez doskonalenie umiejętności interpersonalnych. 	<p>Ćw. 2. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 3. Znajdywanie 10 różnic między ilustracjami (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 4. Odszukiwanie i zaznaczanie wyrazów z „h” w ciągu literowym, zapisywanie ich w liniaturze (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 5. Wycinanie z wycinanki i sklejanie modelu samochodu strazy pożarnej (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, usprawnianie ręki, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 6. Czytanie scenek i wybieranie poprawnej odpowiedzi, przy której zapisany jest wyraz z „ch” niewymiennym (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 7. Zaznaczanie prostokąta z literami, które tworzą podpis do zamieszczonego obok obrazka, podpisywanie rysunków wyrazami z pamięci (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe, pamięć).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – odgrywanie scenek: asertywne odmawianie komuś, kto nalega na zrobienie czegoś, na co nie ma się ochoty; zabawa doskonali komunikowanie się z innymi, uczy nieulegania presji otoczenia, a także uwalnia od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 8. Odczytywanie pojęć i ich objaśnień, wyjaśnianie ich znaczenia i uzasadnianie sytuacji, w których można ich użyć, czytanie podanych związków wyrazowych i kolorowanie prostokątów, w które wpisano związki odnoszące się do osoby asertywnej i asekuranckiej takim kolorem, jakim zapisano wyjaśnienia tych pojęć, rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki oraz odpisywanie rysunku odpowiednim związkiem wyrazowym (ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 9. Stuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, w których „h” zamieniono na „f”, wypowiedzianie poprawnie brzmiących wyrazów (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 10. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 11. Czytanie zdań, w których pozamieniano wyrazy z „ch” i „h”, dopasowywanie wyrazów w taki sposób, aby zdania miały sens (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 12. Wpisywanie odpowiednich wyrazów do zdań na podstawie wierszyka z bloku nr 2, dokańczanie pisanie po śladzie zdania będącego regułą ortograficzną „h” wymiennego (pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p>
---	--	--

		<p>Ćw. 13. Czytanie wyrazów zapisanych różnymi rodzajami czcionki, wskazywanie z pamięci, który z nich wystąpił dwa razy (ćwiczenie wzrokowe, pamięć).</p> <p>Ćw. 14. Rysowanie po śladzie wzoru ręką niedominującą (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 15. Rozwiązywanie zagadki matematycznej: odgadywanie liczb, które przyporządkowano pięciu rysunkom reprezentującym wyrazy z „h” lub „ch” (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 16. Czytanie wyrazów z „h” i „ch” w pionowych kolumnach, wykreślanie z każdej kolumny wyrazu niepasującego do pozostałych ze względu na zasadę ortograficzną, przepisywanie wyrazów w kolejności alfabetycznej (ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
BLOK 11. Wielka litera w wyrazach z „ch” i „h”		
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: pisownia wyrazów wielką literą, pisownia wyrazów z „ch” i „h”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: tekst na kartce pocztowej, adresowanie kartki pocztowej; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej. Trening twórczego myślenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: pisownia wyrazów wielką literą, pisownia wyrazów z „ch” i „h”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na czytanych materiałach wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formuluje wypowiedź ustną na zadany temat: wyjaśnia, czego dotyczą nazwy wyróżnione w tekście; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • wykazuje się umiejętnością pisania kilkuzdaniowej wypowiedzi: tekst na kartce pocztowej. 	<p>Ćw. 1. Czytanie tekstu, analiza słuchowo-wzrokowa wyrazów wyróżnionych w tekście kolorową czcionką, odpowiadanie ustne, czego lub kogo nazwami są te wyrazy, porządkowanie w kolejności alfabetycznej wyrazów, w których występuje „h” i „ch” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, mówienie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 2. Odpowiadanie na pytania z wykorzystaniem tekstu, rysowanie wzorów po śladzie bez odrywania ręki (rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 3. Zaznaczanie na mapie trasy, jaką ma pokonać statek bohatera z tekstu ćwiczenia 1, pisanie po śladzie i uzupełnianie zdania, podkreślanie w tekście fragmentów, na podstawie których można sobie wyobrazić wygląd małego bohatera z tekstu ćwiczenia 1, rysowanie jego portretu i opisywanie w kilku zdaniach (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 4. Uzupełnianie danych pasażerów statku w „księdze meldunkowej” przez dobieranie nazw narodowości i zawodu z wykorzystaniem wyrazów z „ch” lub „h” znajdujących się w ramce (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 5. Wskazywanie dwóch prostokątów z fragmentami rysunku, które nie pasują do obrazka (ćwiczenie wzrokowe).</p>

<p>Ćwiczenie umiejętności redukowania napięcia emocjonalnego przez zabawy rysunkowe, zagadki, rebusy, rymowanki itp.</p>	<p>towej, adresowanie kartki pocztowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • porządkuje w kolejności alfabetycznej wyrazy; • poznaje położenie miast Polski na mapie; • potrafi zredukować napięcie emocjonalne w zabawie; • doskonalili twórcze myślenie. 	<p>Ćw. 6. Przepisywanie poprawnie tekstu, który ma znajdować się na kartce pocztowej, poprawianie liter na początku zdania na wielkie, odczytywanie imienia adresata i jego adresu z węża wyrazowego i wpisywanie tych danych na kartkę pocztową (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integrująca zespół oraz doskonalą koncentrację uwagi i wyobraźnię, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 7. Stuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, układanie z nich zdań i zmienianie w razie potrzeby ich formy (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 8. Czytanie tekstu zapisanego w „księgach” na temat pisowni wielkiej litery w tytułach książek i nazwach własnych wymyślonych przez autora, pisywanie w liniaturze tytułów książek i nazwisk autorów w kolejności alfabetycznej tytułów (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie techniki czytania tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Odczytywanie zdania przez rozwiązywanie zagadki matematycznej i dopasowywanie wyników działań z sylabami im przyporządkowanymi, pisanie po śladzie i dokańczanie zdania (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 10. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 11. Łączenie herbów miast Polski z odpowiednią nazwą miasta zawierającą dwuznak „ch”, wpisywanie na mapie Polski obok herbu nazwę miasta (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Odszukiwanie w zdaniach ukrytych imion z „ch” lub „h”, zapisywanie ich w liniaturze, zapisywanie na okładkach książek ich tytułów i nazwisk autorów z uwzględnieniem pisowni wielkich liter (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie ostatniego elementu wycinanki.</p>
--	---	--

ORTOGRAFFITI. Czytam, rozumiem, piszę – miks. Poziom pierwszy (8 bloków oraz zestaw ćwiczeń do kaligrafii)

Termin realizacji: około 3,5 miesiąca

Jednostka terapeutyczna trwa 90 minut.

Zagadnienia do opracowania na jednostce terapeutycznej	Osiągnięcia ucznia (cele szczegółowe) Uczeń:	Sposoby osiągnięcia celów – ćwiczenia:
<p>Utrwalenie zasad: pisownia wyrazów z „ó” i „u”, pisownia wielką litera.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik, czasownik.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez podejmowanie właściwych decyzji. Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron.</p>	<p>BLOK 1. Pisownia wyrazów z „ó” i „u”; wielka litera*</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „ó” wymieniające się na „o”, „a”, „e”; • prezentuje zasadę ortograficzną: „ó” niewymienne; • prezentuje zasadę ortograficzną: „ó” w zakończeniach „-ów”, „-ówka”, „-ówna”; • prezentuje zasadę ortograficzną: „u” na początku lub na końcu wyrazu; • prezentuje zasadę ortograficzną: „u” w zakończeniach „-unek”, „-usia”, „-unia”; • prezentuje zasadę ortograficzną: „u” w czasownikach zakończonych na „-uje”; • prezentuje zasadę ortograficzną: pisownia wyrazów wielką literą; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na materiale wyrazowym; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Od czego zależy udany wyjazd wakacyjny?; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ó” i „u” (s. 9) i zasad pisowni wielką literą (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Od czego zależy udany wyjazd wakacyjny? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, podkreślanie w nim różnymi kolorami wyrazów z „u” i „ó”, zaznaczanie dwoma kolorami wyrazów zawierających obie te litery, udzielanie odpowiedzi na pytania dotyczące tekstu, wypisywanie z tekstu imion i nazw geograficznych (wielka litera), wycinanie reguł ortograficznych z wycinanki i wklejanie każdej na miejscu podpisany wyrazem, którego ta reguła dotyczy, łączenie liniami odpowiednich reguł z wyrazami umieszczonymi na marginesie (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguł ortograficznej, rozumienie czytanej techniki czytania tekstu, ćwiczenie -ruchowa, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, po wysłuchaniu każdego wyrazu wypowiedzenie go z podziałem na sylaby (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 4. Wykreślanie w diagramie wyrazów z „ó” wymiennym, czytanie wyrazów zapisanych pismem lustrzanym, w których zachodzi wymiana „ó” na samogłoskę „o”, „a”, „e”, pisanie wyrazów z „ó” wraz z wyrazem wskazującym na wymianę, z zaznaczeniem miejsca wymiany (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguł ortograficznej, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 5. Czytanie na głos wyrazów z „ó” niewymiennym, wpisywanie wyrazów do tabeli z uwzględnieniem liczby sylab (ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p>

* Proponowany czas realizacji bloku – 2 tygodnie

<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonalili czytanie ze zrozumieniem; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik, czasownik; • wykazuje się umiejętnością pisania poprawnie ułożonych zdań pod względem logicznym i gramatycznym; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • zaznacza na mapie miejscowości; • pozytywnie ocenia siebie i swoją pracę. 	<p>Ćw. 6. Łączenie wyrazów z „ó” niewymiennym z zestawem liter, które go tworzą (koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 7. Rysowanie wzoru po śladzie (kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 8. Łączenie cząstek wyrazów z odpowiednimi zakończeniami, wypisywanie utworzonych wyrazów z końcówką „-ówka”, „-ówka”, „-ów”, „-ówna” (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Dyktando graficzne – rysowanie według kodu, podpisanie rysunku (koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 10. Uzupełnianie wyrazów zagubionymi literami „u” na początku lub na końcu wyrazu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 11. Dorysowywanie na rysunkach brakujących elementów (kaligrafia, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 12. Zaznaczanie 10 różnic w dwóch rysunkach postaci w uzbrojeniu (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 13. Czytanie wyrazów z zastąpieniem rysunku ucha literą „u”, wypisywanie wyrazów parami ze względu na zakończenia: „-ula”, „-unia”, „-unek”, „-uś”, „-uszek” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 14. Wskazywanie drogi w labiryncie wiodącej do pakunku (usprawnianie ręki, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 15. Wpisywanie czasowników zakończonych na „-uje” (itp.) przy odpowiednich zaimkach osobowych (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 16. Tworzenie rysunku przez łączenie punktów od 1 do 99, zapisywanie, co robi postać na rysunku (koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 17. Układanie i zapisywanie zdania z rozsypanek wyrazowych (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 18. Odnajdywanie wśród rysunków dwóch takich samych supełków (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – wzmocnienie poczucia własnej wartości przez podanie pozytywnej cechy, którą się w sobie lubi, a następnie zastanowienie się nad tym, co można w sobie zmienić.</p>
---	--

- Ćw. 19.** Rozwiązywanie zagadki, w której występują elementy liczenia – ustalanie, ile waży zwierzęta, wpisywanie wagi każdego zwierzęcia, zapisywanie nazw zwierząt z pamięci (logiczne myślenie, kaligrafia).
- Ćw. 20.** Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).
- Ćw. 21.** Uzupełnianie zdań wyrazami z tabliczki (wielka litera) uzupełnianie wniosku na podstawie napisanych wyrazów (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).
- Ćw. 22.** Odczytywanie z kolejnych liter tytułu książki, uzupełnianie tytułów książek odczytanym wyrazem, zapamiętywanie reguły ortograficznej: wielka litera pierwszego wyrazu w tytułach książek (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).
- Ćw. 23.** Łączenie wyrazów w pary, tak by powstały cztery nazwy geograficzne, zapisywanie ich (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słownikowe).
- Ćw. 24.** Czytanie tekstu z pominięciem wyrazów zapisanych na czerwono, następnie czytanie stwierżeń i zapisywanie P, jeśli zdanie jest prawdziwe, a F, gdy jest fałszywe (rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie wzrokowe, pamięć, logiczne myślenie).
- Ćw. 25.** Wpisywanie na mapie nazw miejscowości na podstawie wskazówek z polecenia, zaznaczanie na mapie miejscowości, w których była Julka, wpisywanie w liniaturę nazw miejscowości, które znalazły się na trasie kolejowej z Helu do Gdyni (ćwiczenie wzrokowe, rozumienie czytanego tekstu).
- Ćw. 26.** Dorysowywanie brakujących części wzoru na tarczy i kolorowanie jej (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).
- Ćw. 27.** Odczytywanie i zapisywanie wyrazów z rebusów, kolorowanie tych elementów rysunku postaci, których nazwy zostały odczytane (kaligrafia, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).
- Ćw. 28.** Czytanie wyrazów i wykreślanie z każdego z nich zbędnej litery, podawanie ustnie reguły dotyczącej pisowni każdego z wyrazów (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).
- Ćw. 29.** Czytanie wyrazów z diagramu – koncentrowanie wzroku na wyróżnionym kolorem kwadraciku i niespoglądanie na pozostałe pola z wyrazami, zapisywanie w liniaturze wyrazów, które udało się zapamiętać (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie wzrokowe, pamięć).

		<p>Ćw. 30. Tworzenie trzech par czasowników z sylab zapisanych na tych samych kształtach, udzielanie ustnej odpowiedzi, jaka reguła dotyczy pisowni „ó” lub „u” w tych wyrazach (ćwiczenie wzrokowe, pamięć, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 31. Podkreślanie zdań, których treść jest zgodna z rysunkiem (ćwiczenie wzrokowe, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 32. Odgadywanie powieżeń, na które składają się pierwsze litery wyrazów i słowa kluczowe (ćwiczenie słownikowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 33. Rozwiązywanie zagadki matematycznej: łączenie zawodników z zębkami wskazującymi godziny, z uwzględnieniem informacji zawartych w poleceniu, udzielanie odpowiedzi na pytania dotyczące zawodników (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 34. Obrysowywanie pięciu cyfr mających w nazwie „ó”, wpisywanie w okienka zaznaczonych cyfr, a obok ich nazw zawierających „ó”, dopisanie do każdej nazwy wyrazu wskazującego na wymianę (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 35. Przepisywanie tekstu z odpowiednim użyciem wielkiej litery (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 36. Uzupełnianie reguł ortograficznych dotyczących pisowni „ó” i „u”, dopisywanie przy każdej z nich przykładu (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie pierwszych dwóch elementów wycinanki.</p>
<p>BLOK 2. Pisownia wyrazów z „rz” i „ż”; „nie” z różnymi częściami mowy*</p> <p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: pisownia „rz” i „ż”, „nie” z różnymi częściami mowy. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: opis postaci, pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „rz” wymienne; • prezentuje zasadę ortograficzną: „ż” wymienne; • prezentuje zasadę ortograficzną: „rz” niewymienne; • prezentuje zasadę ortograficzną: „ż” niewymienne; • prezentuje zasadę ortograficzną: „rz” w zakończeniach „-arż”, „-erż”; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „rz” i „ż” (s. 10) i zasad łącznej i rozłącznej pisowni „nie” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Co można robić na rajdach rowerowych i pieszych? Czy lubisz brać w nich udział? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, obrysowywanie wyrazów z „rz”, „ż” oraz przeczeniem „nie” pięcią we wskazanym kolorze, podkreślanie właściwych zakończeń zdań dotyczących tekstu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p>

* Proponowany czas realizacji bloku – 2 tygodnie

<p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki.</p> <p>Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Doskonalenie orientacji w przestrzeni.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez koncentrację na wykonywanym zadaniu.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności relaksowania się przez ruch.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „rz” po spółgłoskach: „b”, „p”, „d”, „t”, „g”, „k”, „j”, „w”, „ch”; • prezentuje zasadę ortograficzną: „ż” po spółgłoskach: „l”, „ł”, „r”, „n”; • wykazuje się znajomością zasad pisania przeczenia „nie” z różnymi częściami mowy; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Co można robić na rajdach rowerowych i pieszych? Czy lubisz brać w nich udział?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki; • wykazuje się umiejętnością porównywania opisów dwóch żabek na podstawie tekstu i ilustracji; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; 	<p>Ćw. 3. Dopisywanie do podanych zasad odpowiednio „rz” lub „ż”, kolorowanie reguł dla „rz” na niebiesko, a dla „ż” na różowo, wypisywanie do każdej reguły dwóch przykładów z tekstu (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 4. Zagadki logiczne: ustalanie wieku opisanych postaci i ich imion, odpisywanie ilustracji imionami, kolorowanie rysunków (logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 5. Słuchanie czytanych przez drugą osobę zestawów wyrazów, tworzenie z ich pierwszych liter nowego wyrazu (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 6. Dopisywanie wyrazów wraz z przeczeniem „nie” do odpowiednich części mowy, uzupełnianie wniosków dotyczącego zasad pisania „nie” z różnymi częściami mowy, dopisywanie do wyrazów przeczenia „nie” (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 7. Zaznaczanie dwóch rysunków, które nie są cieniem wyróżnionego (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 8. Zaznaczanie drogi w labiryncie, którą wyznaczają wyrazy „rz” wymiennym, wypisywanie wyrazów znajdujących się na właściwej drodze, podawanie ustnie wyrazów z „r” uzasadniających pisownię „rz” (orientacja w przestrzeni, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 9. Dopisywanie do podanych wyrazów z „ż” takich ich form lub wyrazów pokrewnych, aby zasza wymiana na podaną literę (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 10. Kojarzenie na podstawie dwóch podanych wyrazów, o jakie wyrazy z „ż” niewymiennym chodzi i zapisywanie ich w liniaturze, czytanie zbioru wyrazów z „rz” i „ż” i wypisywanie tych, które nie pojawiły się w poprzednim zestawie wyrazów (pamięć, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 11. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 12. Wpisywanie podanych rzeczowników zakończonych na „-arz” i „-erz” do odpowiednich grup, ustne podawanie zasady dotyczącej pisowni „rz” w tych wyrazach, wypisywanie wyrazów z „rz” wymiennym wraz z przykładem wskazującym na wymianę (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 13. Odczytywanie i wypisywanie z płataniny literowej wyrazów zakończonych na „-aż” i „-eż” (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p>
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia nowe słownictwo, stosuje je w swoich wypowiedziach; • poznaje i uzasadnia sens przysłów; • potrafi współpracować w zespole, przestrzega obowiązujących zasad; • koncentruje się na wykonywanym zadaniu; • pozytywnie ocenia swoją pracę i dostrzega efekty swojego działania. 	<p>Ćw. 14. Wypisywanie z węża wyrazowego ukrytych wyrazów z „rz” i „ż” po spółgłoskach, uzupełnianie zdań dotyczących reguły pisowni wyrazów z „rz” i „ż” po spółgłoskach, uzupełnianie wyrazów przez wpisywanie „rz” lub „ż” (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 15. Odczytywanie wyjątków od reguły pisowni „rz” po spółgłoskach zapisanych pismem lustrzanym, wpisywanie wyrazów do linii (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 16. Wypisywanie wyrazów z diagramu według kodu, kolorowanie reguły takim kolorem, jakim zapisano odpowiadające im przykłady (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa ruchowo-słuchowa polegająca na reagowaniu konkretnym ruchem na sygnały ruchowe i słuchowe nadawane przez osobę prowadzącą.</p> <p>Ćw. 17. Czytanie tekstu na afiszu, podkreślanie wyrazów z „rz” i „ż”, udzielenie odpowiedzi na pytanie do tekstu, wyjaśnianie słowa „gżegzółka” (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie techniki czytania tekstu).</p> <p>Ćw. 18. Zagadki matematyczne: obliczanie, ile zapłać osoby za bilety do cyrku z wykorzystaniem informacji zawartych na afiszu (rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 19. Wpisywanie do diagramów wyrazów z przeczeniem „nie”, odczytywanie hasła z ponumerowanych kratek (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 20. Ustalanie, która z narysowanych postaci została zatrudniona w cyrku z uwzględnieniem informacji zawartych w poleceniu, rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 21. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów ułożonych w wersy, powtarzanie wyrazów, dodając po każdej próbie jeden nowy wyraz (ćwiczenie słuchowo-językowe, pamięć).</p> <p>Ćw. 22. Czytanie wyrazów stanowiących grupę różnych części mowy, wykreślanie z każdej grupy jednego wyrazu niepasującego do pozostałych, uzasadnianie pisowni „ż” i „rz” w ćwiczonych wyrazach (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 23. Przeglądanie się ilustracji i elementom umieszczonym poza ilustracją, wskazywanie elementów, które nie pochodzą z tego rysunku (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p>
--	--

- Ćw. 24.** Poprawianie zapisanych przysłów, pozostawianie przeczenia „nie” w tych powiedzeniach, w których stoi przed czasownikiem z „ż” lub „rz”, ustne wyjaśnianie pisowni wszystkich wyrazów z „rz” i „ż” (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie w mówieniu, ćwiczenie słownikowe).
- Ćw. 25.** Łączenie każdego obrazka z wyrazem, z którym rymuje się jego nazwa, wypisywanie nazw obrazków zawierających „rz” po spółgłosce oraz zakończenie „-erz”, a następnie pozostałych z „ż” (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe).
- Ćw. 26.** Podpisywanie narysowanych przedmiotów nazwami z „ż” (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).
- Ćw. 27.** Czytanie wyrazów i skreślanie tych, które pojawiły się dwa razy, dopisywanie do każdej zasady odpowiednich wyrazów, wybierając z podanych (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).
- Ćw. 28.** Wypełnianie kolorem konturów zwierząt, które występują w cyрку opisanym na afiszu w ćwiczeniu 17 (usprawnianie ręki, pamięć).
- Ćw. 29.** Odczytywanie i zapisywanie nazw rebusów, czytanie pomieszanych opisów dwóch żabek, które zapisano dwoma kolorami, podpisywanie każdej żabki odpowiednią nazwą z rebusów, ustne uzupełnianie informacji o każdej z nich na podstawie ilustracji (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, rozumienie czytanego tekstu, mówienie).
- Ćw. 30.** Jak najszybsze czytanie podanych wyrazów od góry do dołu, czytanie po raz drugi z dodaniem do każdego wyrazu przeczenia „nie”, obrysowanie kolorowymi pętlami części mowy: czasowników, rzeczowników, przymiotników, przysłówków, kolorowanie każdego elementu rysunku według kolorów podanych dla różnych części mowy (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie techniki czytania tekstu, kaligrafia).
- Ćw. 31.** Przepisywanie podanych wyrazów z dodaniem przeczenia „nie” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).
- Ćw. 32.** Kolorowanie mozaiki – pól z wyrazami z „rz” i „ż” z uwzględnieniem kolorów przyporządkowanych regułom ortograficznym (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).
- Ćwiczenie sfery motywacyjnej** – uzupełnianie kolejnych dwóch elementów wycinanki.

BLOK 3. Pisownia wyrazów z „ch” i „h”; pisownia „ę”, „ą”*		
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „ch” wymienne, „h” niewymienne, „ch” niewymienne, „ch” na końcu wyrazu, „ch” po spółgłosce „s”, „ch” przed spółgłoską, „h” na końcu wyrazu – wyjątek, pisownia wyrazów z „ą” i „ę”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: opowiadanie; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik, czasownik, odmiana rzeczownika przez przypadki, rodzaje czasownika, czasy czasownika.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia. Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez wzmacnianie wiary we własne możliwości.</p> <p>Ćwiczenie metod przyspieszonego uczenia się.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „ch” wymienne; • prezentuje zasadę ortograficzną: „h” niewymienne; • prezentuje zasadę ortograficzną: „ch” niewymienne; • prezentuje zasadę ortograficzną: „ch” na końcu wyrazu; • prezentuje zasadę ortograficzną: „ch” po spółgłosce „s”; • prezentuje zasadę ortograficzną: „ch” przed spółgłoską; • prezentuje zasadę ortograficzną: „h” na końcu wyrazu – wyjątek; • prezentuje zasadę ortograficzną: pisownia wyrazów z „ą” i „ę”; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na ćwiczymym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Do jakiej chciałbyś chodzić szkoły? Opowiedz o swoich pomysłach; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” i „h” (s. 11) i zasad pisowni samogłosek „ą” i „ę” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na pytanie: Do jakiej chciałbyś chodzić szkoły? Opowiedz o swoich pomysłach (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu po cichu i z podziałem na role, wyróżnianie z tekstu wyrazów z „ch” i „h”, łączenie rysunków zwierząt z ich wypowiedziami, podkreślanie wyrazów z „ą” i „ę” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 3. Wypisywanie z tekstu ćwiczenia 2 po dwa wyrazy, które odpowiadają podanym regułom (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 4. Słuchanie czytanych przez drugą osobę zdań zapisanych na karcie z jednoczesnym śledzeniem wzrokiem tekstu w ćwiczeniu i zaznaczeniem wyrazów, które zostały zmienione, zapisywanie właściwych wyrazów nad zaznaczonymi (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 5. Rozwiązywanie krzyżówki wyrazami z „ch” wymiennym, wypisywanie liter z oznaczonych kratek i odczytywanie hasła (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 6. Tworzenie wyrazów z „h” wymiennym z liter umieszczonych na rysunkach i zapisywanie ich nad rysunkami, dopisywanie pod rysunkami wyrazów z odgadniętych rebusów wskazujących na wymianę, dopasowywanie określeń do wyrazów (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 7. Tworzenie wyrazów z „ch” w zakończeniach przez połączenie cząstek z pasującymi zakończeniami, ustalanie wyrazu stanowiącego wyjątek („druh”), dopisywanie do wypowiedzi osób na ilustracji wyrazów, które stanowią wyjątki: „Och!”, „Achi!”, „Echi!”, „Uch!” (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 8. Znajdywanie wyrazów w diagramie według schematu, wypisywanie znalezionych wyrazów i wyróżnianie w nich kolorem części „sch” (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Szacowanie wzrokiem liczby elementów narysowanych na rysunku, a następnie liczenie ich i porównywanie wyników (ćwiczenie wzrokowe).</p>

* Proponowany czas realizacji bloku – 2 tygodnie

	<ul style="list-style-type: none"> • umie czytać z podziałem na role; • wykazuje się umiejętnością układania i zapisywania krótkiego opowiadania na podstawie rysunku, w którym wykorzystane będą podane wyrazy z „h” i „ch”; • utrwala pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik, czasownik, odmiana rzeczownika przez przypadki, rodzaje rzeczownika, czasy czasownika; • wykazuje się umiejętnością tworzenia związków wyrazowych; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • pozytywnie ocenia swoje umiejętności w codziennych sytuacjach życiowych. 	<p>Ćw. 10. Wpisywanie w rysunek brakujących części, tak by powstały wyrazy z „ch” przed spółgłoskami, tworzenie i zapisywanie wyrazu z „h” z liter zapisanych kolorem czerwonym, który jest wyjątkiem od reguły: „hrabia” (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 11. Wskazywanie 10 szczegółów różniących obie ilustracje (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Wpisywanie osobno do rysunków wyrazów z „ch” i „h” do zapamiętania (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 13. Przeglądanie się ilustracji i zaznaczanie różnymi kolorami, co nie pasuje do jej treści w zależności od liter, które występują w tych wyrazach: „ch” lub „h” (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 14. Układanie i wpisywanie krótkiego opowiadania na podstawie rysunku, w którym wykorzystane będą podane wyrazy z „h” i „ch” (ćwiczenie wzrokowe, pisanie krótkich form wypowiedzi, kaligrafia, wyobraźnia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – doskonalenie wyobraźni i myślenia twórczego przez rysowanie i ocenę własnej pracy.</p> <p>Ćw. 15. Uzupełnianie zdań na podstawie przedstawionych rysunków, uzupełnianie wniosku dotyczącego pisowni „ą” i „ę” na podstawie napisanych zdań (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 16. Rysowanie po śladzie wzorów bez odrywania ręki (ćwiczenie wzrokowe, usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 17. Wpisywanie do diagramu wyrazów, które w bierniku liczby pojedynczej kończą się literą „ę”, a w narzędniku liczby pojedynczej literą „ą”, tworzenie hasła z liter w oznaczonych kratkach, uzupełnianie przysłówia wyrazami z diagramu (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 18. Czytanie na głos wyrazów ze wstawianiem w puste miejsca odpowiednio „ę” lub „ą”, wpisywanie wyrazów do schematów (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 19. Dorysowywanie brakujących elementów postaciom na rysunkach (usprawnianie ręki, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 20. Łączenie pieczętek i ich odbicie, zapisywanie wyrazów z pieczętek w li-niaturze, wpisywanie liter „ą” i „ę” w wyrazach wcześniej wyznaczonych do przeczytania (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p>
--	---	--

Ćw. 21. Odnajdywanie na ilustracji przedmiotów poza ramką i kolorowanie ich, znajdowanie 5 podobieństw między przedstawionymi postaciami z gry (ćwiczenie wzrokowe).

Ćw. 22. Łączenie rzeczowników z czasownikami i czytanie utworzonych związków wyrazowych, ustne określanie przypadku i liczby rzeczowników, uzupełnianie zdania odnoszącego się do reguły ortograficznej: pisownia „-om” w rzeczownikach liczby mnogiej, uzupełnianie zdań wyrazami w liczbie mnogiej zakończonymi na „-om” (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).

Ćw. 23. Wypowiadanie głośno podanych wyrazów, ustalanie głoski, którą wymawia się w miejscu litery „ą” i „ę”, uzupełnianie wniosku na podstawie zebranego materiału wyrazowego (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).

Ćw. 24. Układanie i zapisywanie zdań z rozsypanek wyrazowych, podkreślanie zakończenia czasowników zakończonych na „-ać” (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).

Ćw. 25. Wypisywanie z płątaniny sylabowej do liniatury wyrazów zakończonych na „-ą” lub „-ę”, np. hoduje, wypisanie z węża wyrazowego czasowników, które w pierwszej osobie liczby pojedynczej czasu teraźniejszego mają zakończenie „-em”, np. „urmiem”, odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa).

Ćw. 26. Czytanie zdań i ustalanie, do której z napisanych liter – „ą”, „ę” lub połączenia literowego „om”, „em” – się odnosi, wpisywanie w kwadraty numerów zdań (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).

Ćw. 27. Rysowanie lustrzanego odbicia herbu (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki, orientacja w przestrzeni).

Ćw. 28. Dopisywanie brakujących elementów liter w podanych zdaniach, uzupełnianie w wyrazach luk literami lub połączeniami liter „ą”, „ę”, „om”, „em” (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).

Ćw. 29. Łączenie wyrazów z odpowiednią regułą ortograficzną (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).

Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie dwóch kolejnych elementów wycinanki.

BLOK 4. Czytanie ze zrozumieniem (wyraz z „ó” i „u”); interpunkcja		
<p>Utrwalenie znajomości reguł: pisowni wyrazów z „ó” i „u” oraz stosowanie zasad interpunkcji.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rodzaje zdań.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez doskonalenie organizowania sobie pracy w szkole i domu.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności porozumiewania się z innymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznej: pisownia wyrazów z „ó” i „u”; • stosuje znaki interpunkcyjne w tekście; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • poprawnie formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Który przedmiot codziennego użytku wydaje ci się najbardziej niezbędny?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • wskazuje odpowiedni fragment tekstu jako odpowiedź na pytanie; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • potrafi przeczytać tekst z podziałem na role; • wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rodzaje zdań; • samodzielnie uzasadnia odpowiedź na pytanie zadane do tekstu; • wykazuje się umiejętnością wskazywania rymujących się wyrazów; • znajduje potrzebne informacje w tekście; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „ó” i „u” (s. 9).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na pytanie: Który przedmiot codziennego użytku wydaje ci się najbardziej niezbędny? (ćwiczenie w mównicy).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu, zakreślanie na podstawie tekstu poprawnych zakończeń zdań, zaznaczanie poprawnej odpowiedzi na zadane pytania do tekstu, podkreślanie w tekście fragmentu, w którym jest mowa o człowieku prehistorycznym, uzupełnianie zdań, pisanie po śladzie (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, wyobraźnia, pisanie krótkich form wypowiedzi).</p> <p>Ćw. 3. Wypisywanie wyrazów z „ó” i „u” z tekstu do reguł ortograficznych: „ó” wymienne, „ó” niewymienne, „ó” w zakończeniach „-ówka”, „-ówna”, „-ów”, „u” na początku wyrazu, „u” na końcu wyrazu, „u” w zakończeniu „-uje”, „u” w zakończeniach „-unek”, „-uś”, „-unia” (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 4. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów po jednym wersie, powtarzanie wyrazów rymujących się, wskazywanie, jaka reguła ortograficzna dotyczy każdego wersu z wyrazami (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 5. Rozwiązywanie krzyżówki, wpisywanie wyrazów z „ó” i „u” w określone kolorem kratki, zaznaczanie w krzyżówce wyrazu, którego pisownia odpowiada zasadzie ortograficznej wyrazu z hasła (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 6. Odnajdywanie identycznego wzoru do wskazanego na rysunku (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 7. Uzupełnianie zdań właściwymi nazwami znaków interpunkcyjnych na podstawie tego, jak zostały użyte w tekście ćwiczenia 2, używanie odpowiedniego znaku interpunkcyjnego w podanych zdaniach, czytanie na głos z odpowiednią intonacją uzupełnionych zdań (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa ruchowo-słuchowa w „ciuciubabkę” pomagająca uwolnić się od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 8. Uzupełnianie tekstu wywiadu zdaniami z wycinanki, czytanie wywiadu w parach z podziałem na role, zaznaczanie właściwej odpowiedzi na pytanie do tekstu, podkreślanie w tekście zdań potwierdzających podane reguły odnoszące się do stosowania znaków interpunkcyjnych (rozumienie czytanego</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • potrafi sformułować pytanie do podanej odpowiedzi; • dostrzeże potrzebę doskonałości swojej sprawności manualnej; • pozytywnie ocenia swoje postępy i wierzy w swoje możliwości. 	<p>tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 9. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania, wskazywanie obrazków produktów, które przechowuje się w lodówce i dopisywanie do nich hasła z rozwiązaniem rebusu (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 10. Wyodrębnianie 5 zdań zapisanych jednym ciągiem przez wstawianie znaków interpunkcyjnych, układanie zdań z rozsypanek wyrazowych, wykorzystując podane znaki interpunkcyjne (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 11. Znajdywanie 5 podobieństw między rysunkami postaci oraz wskazywanie pomyłek na rysunkach (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Czytanie grup wyrazów i wskazywanie wśród nich jednego niepasującego do pozostałych ze względu na regułę ortograficzną, dopisywanie wykreślonego wyrazu do odpowiedniej grupy (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 13. Uzupełnianie liter „ó” lub „u” w wyrazach, uzupełnianie tekstu znakami interpunkcyjnymi (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Blok 5. Czytanie ze zrozumieniem (wyrazy z „rz” i „ż”); interpunkcja</p>		
<p>Utrwalanie znajomości reguł pisowni wyrazów z „rz” i „ż” oraz stosowanie zasad interpunkcji. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Dokonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Rozwijanie pamięci i myślenia. Dokonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: pisownia wyrazów z „rz” i „ż”; • stosuje znaki interpunkcyjne w tekście; • wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na czytanych materiałach wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Czy uważasz, że zwierzęta porozumiewają się między sobą? Jeśli tak, to w jaki sposób? (ćwiczenie w mówieniu). 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „rz” i „ż” (s. 10).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: czy uważasz, że zwierzęta porozumiewają się między sobą? Jeśli tak, to w jaki sposób? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu, podkreślanie wyrazów z „rz” i „ż” wskazanymi kolorami, zakreślanie właściwej odpowiedzi na pytania dotyczące tekstu, zaznaczenie właściwych stwierdzeń na podstawie informacji zawartych w tekście (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 3. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 4. Obrysowywanie pętli rysunków zwierząt różnymi kolorami w zależności od występowania w nazwie „rz” lub „ż”, skreślanie tych rysunków zwierząt, które nie występują w tekście ćwiczenia 2 (pamięć, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p>

<p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez koncentrację na zadaniach. Doskonalenie umiejętności stosowania ćwiczeń relaksacyjnych.</p>	<p>żasz, że zwierzęta porozumiewają się między sobą? Jeśli tak, to w jaki sposób?;</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonalą czytanie ze zrozumieniem; • utrwała zagadnienia z gramatyki: zdanie złożone, spójnik, orzeczenie; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • czyta ze zrozumieniem zawarte w ćwiczeniach teksty i polecenia; • czyta definicje i łączy je z odpowiednimi fragmentami odnoszącymi się do zwierząt i do ludzi; • pozytywnie ocenia swoje umiejętności i czynnie bierze udział w ćwiczeniach i zabawach. 	<p>Ćw. 5. Siuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie klaśnięciem w dłoń na wyraz oznaczający czasownik w formie osobowej (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 6. Rysowanie linii bez odrywania ręki i dotykania ścianek w wyznaczonym torze (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 7. Podkreślanie w podanych zdaniach złożonych orzeczenia, wstawianie przecinków pomiędzy zdaniami składowymi, pisanie po śladzie zdania i uzupełnianie go wyrazem powstałym z pierwszych liter zdań składowych (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 8. Rysowanie oburącz wzoru po śladzie (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 9. Podpisywanie nazw zwierząt pod odpowiednim tomem encyklopedii ze względu na pierwszą literę w nazwie (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 10. Czytanie definicji, a następnie podkreślanie wskazanymi kolorami fragmentów odnoszących się do zwierząt i do ludzi (ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w parach uwalniająca od napięcia mięśniowego – masażki na plecach.</p> <p>Ćw. 11. Kolorowanka – wypełnianie kolorami pól ze spójnikami zgodnie ze wskazówkami w poleceniu (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 12. Uzupełnianie zdań przecinkami przed odpowiednimi spójnikami i w wyliczeniach, liczenie przecinków i odczytywanie odpowiedzi zapisanej przy odpowiedniej liczbie (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 13. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 14. Dopisywanie wyrazów, w których „rz” i „ż” wymieniają się na inne litery, kolorowanie wymieniających się liter (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 15. Wybieranie spójników z ramki i uzupełnianie nimi zdania, wstawianie przecinków w odpowiednie miejsca, podkreślanie zdań bez przecinków (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 16. Obrysowywanie wzoru ręką niedominującą (ćwiczenie wzrokowe, usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p>
---	--	--

		<p>Ćw. 17. Podawanie reguł ortograficznych dla wskazanych wyrazów, rysowanie po śladzie wzoru, nazywanie osoby, którą przedstawiła powstała rysunek (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 18. Wstawianie przecinków w odpowiednich zdaniach (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 19. Wstawianie przecinków w odpowiednich miejscach (ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 20. Łączenie wyrazów w pary według tej samej reguły, dołączanie wyjątków do reguły, od której są odstępstwem (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 6. Czytanie ze zrozumieniem (wyrazy z „ch” i „h”); interpunkcja</p>		
<p>Utrwalanie znajomości reguł pisowni wyrazów z „ch” i „h” oraz stosowanie zasad interpunkcji. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań i powieści, hasła na temat ochrony przyrody; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rodzaje zdań, spójnik, zaimek. Rozwijanie pamięci i myślenia. Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: pisownia wyrazów z „ch” i „h” oraz stosuje zasady interpunkcji; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Czy odczuwasz strach podczas burzy?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • wyróżnia akapity w tekście; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” i „h” (s. 11).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkuzdaniowej wypowiedzi ustnej na zadany temat: Czy odczuwasz strach podczas burzy? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu, wskazywanie właściwej odpowiedzi na pytania dotyczące tekstu, czytanie pytań odnoszących się do poszczególnych akapitów, numerowanie ich zgodnie z kolejnością akapitu w tekście (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 3. Rysowanie oburącz wzorów po śladzie (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 4. Przekreślanie rysunków przedstawiających postaci, które znajdują się w niebezpieczeństwie podczas burzy, kolorowanie postaci, która stoi bezpiecznie (wyobraźnia, usprawnianie ręki, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 5. Słuchanie czytanych przez drugą osobę sylab, tworzenie z nich wyrazów (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 6. Znajdywanie w mozaice wyrazowej 15 spójników i zaimków oraz zapisywanie ich w liniaturze, dopisywanie zdań jako przykładów do sytuacji, kiedy należy stawiać przecinki w zdaniu podrzędne złożonym (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie techniki czytania tekstu).</p> <p>Ćw. 7. Wypisywanie z diagramu wyrazów z „ch” i „h” według podanych kodów (logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p>

<p>Wzmocnienie sfery motywacyjnej przez podejmowanie właściwych decyzji. Ćwiczenie umiejętności relaksowania się.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rodzaje zdań, spójnik, zaimek; • wykazuje się umiejętnością pisania powieści z wyrazów; • wykazuje się umiejętnością formułowania hasła na temat ochrony przyrody; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • dostrzega efekty ćwiczeń relaksacyjnych. 	<p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa dramowa doskonaląca wyobraźnię, orientację w przestrzeni i koncentrację uwagi, uwalniająca z napięcia emocjonalnego: wyobrażanie sobie siebie jako drzewa.</p> <p>Ćw. 8. Układanie i zapisywanie powieści z wyrazów, które zapisano tym samym kolorem (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Głośne czytanie zdań z zaznaczeniem wyraźnej pauzy w miejscu przecinków, poprowadzenie zdań pod względem interpunkcyjnym (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 10. Odgadywanie i zapisywanie rozwiązań rebusu (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 11. Podpisywanie rysunków wyrazami z „ch” i „h”, obrysowywanie wyrazów odpowiednimi kolorami pętli według podanych reguł ortograficznych, pisanie z pamięci wyrazów z „ch” i „h” (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, pamięć).</p> <p>Ćw. 12. Czytanie zdań zapisanych w węży zdaniowym ze wstawianiem przecinków w odpowiednich miejscach (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie techniki czytania tekstu).</p> <p>Ćw. 13. Zaznaczanie 10 różnic między portretami, wykreślanie wyrazów, które są nazwami władców oraz jednego błędnego (ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 14. Uzupełnianie zdań spójnikami i przecinkami (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 15. Uzasadnianie pisowni wyrazów z „h” i „ch”, zaznaczanie prostokąta z odpowiednią zasadą, kolorowanie mozaiki – pól z liczbami, które zostały zaznaczone wraz z zasadą (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
BLOK 7. Test		
<p>Sprawdzenie stopnia znajomości zasad ortograficznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisownia wyrazów z „ó” i „u” • pisownia wielkiej litery • pisownia wyrazów z „rz” i „ż” • pisownia „nie” z różnymi częściami mowy • pisownia wyrazów z „ch” i „h” 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: <ul style="list-style-type: none"> – pisownia wyrazów z „ó” i „u” – pisownia wielkiej litery – pisownia wyrazów z „rz” i „ż” – pisownia „nie” z różnymi częściami mowy 	<p>Zad. 1. Skreślanie w każdym rzędzie jednego wyrazu niepasującego do pozostałych ze względu na zasadę ortograficzną (6 punktów).</p> <p>Zad. 2a. Zaznaczanie na kolorowo konturów tych rysunków, które mają w nazwie „ó” (5 punktów).</p> <p>Zad. 2b. Wypisywanie z rysunków nazw wyrazów z „u” (5 punktów).</p> <p>Zad. 3a. Uzupełnianie wyrazów literami „rz” lub „ż” (15 punktów).</p>

<ul style="list-style-type: none"> • pisownia wyrazów z „ą” i „ę” • stosowanie zasad interpunkcji <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez wiarę w swoje możliwości edukacyjne. Dostrzeganie korzyści z pracy nad ortografią.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – pisownia wyrazów z „ch” i „h” – pisownia wyrazów z „ą” i „ę” – stosowanie zasad interpunkcji • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na teście; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • koncentruje się na wykonywanym zadaniu; • pozytywnie ocenia swoją pracę. 	<p>Zad. 3b. Wpisywanie do węża wyrazów z „ż” w taki sposób, aby ostatnia litera poprzedniego wyrazu była pierwszą następnego (7 punktów).</p> <p>Zad. 4. Skreślanie w zdaniach wyrazów z „ch”, „h”, „rz”, „ż” lub „ó” wymiennymi, aby powstały prawdziwe stwierdzenia (5 punktów).</p> <p>Zad. 5. Wpisywanie wyrazów w odpowiednie miejsca, dopisywanie do każdego wyrazu formy lub wyrazu pokrewnego wskazującego na wymianę (20 punktów).</p> <p>Zad. 6a. Obok każdej grupy wyrazów dopisywanie takiego, który kojarzy się z pozostałymi (10 punktów).</p> <p>Zad. 6b. Dopisywanie obok każdego skojarzenia numeru odpowiadającej mu zasady ortograficznej (10 punktów).</p> <p>Zad. 7a. Odszukiwanie i zaznaczanie wyrazów ukrytych w poziomych rzędach (10 punktów).</p> <p>Zad. 7b. Wpisywanie wyrazów do tabeli, z podziałem na sylaby (10 punktów).</p> <p>Zad. 8. Wpisywanie po cztery wyrazy, w których pisze się na końcu „ch”, „rz”, „u” (12 punktów).</p> <p>Zad. 9. Dopisywanie przed każdym wyrazem z „ch” tej samej litery (1 punkt).</p> <p>Zad. 10. Dopisywanie przeczenia „nie” przed każdym wyrazem razem lub osobno (4 punkty).</p> <p>Zad. 11a. Wpisywanie w wyrazy brakujących liter „ę”, „ą” lub „om” (15 punktów).</p> <p>Zad. 11b. Uzupelnianie zdań wyrazami: „pchła” i „pchnęła” (2 punkty).</p> <p>Zad. 12. Uzupelnianie zdań czterema przecinkami (4 punkty).</p> <p>Wypełnianie „karty zdobytych punktów”, wpisywanie w miejsce kropek liczby punktów uzyskanych za każde zadanie.</p> <p>Podliczanie punktów i wpisywanie sumy wyników, a następnie odczytywanie oceny za zdobyty wynik.</p> <p>Rysowanie swojej sylwetki na podium, jeśli osoba wypełniająca test zdobyła jedno z trzech miejsc medalowych.</p>
<p>BLOK 8. Ćwiczenia usprawniające rękę</p>		
<p>Utrwalenie poprawnej pisowni liter i wyrazów pod względem graficznym. Kształcenie umiejętności czytania (technika). Doskonalenie umiejętności pisania (tempo, poprawność graficzna i ortograficzna).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne pisowni wyrazów z „ch”, „ż”, „rz”, „h” niewymiennymi; 	<p>Ćw. 1. Rysowanie wzorów po śladzie – lewą część obrazka prawą ręką, a prawą część obrazka lewą ręką, wystawianie ocen swoim rękami, pisanie do końca liniiki podanego wyrazu po śladzie (koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie rąk, orientacja w przestrzeni).</p>

<p>Rozwijanie pamięci i myślenia. Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych. Wzmacnianie sfery motywacyjnej. Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron i wykorzystania ich w pracy nad kaligrafią.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • pisze kształtne litery w dobrym tempie; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • wykonuje ćwiczenia relaksacyjne rąk w trakcie rysowania i pisania. 	<p>Ćw. 2. Kolorowanie pól, na których zapisano wyrazy z „ch”, „ż”, „rz”, „h” niewymiennymi, układanie i zapisywanie zdania z rozsypanki wyrazowej na temat kolorowanki (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 3. Poprawianie konturu każdego przedmiotu innym kolorem, zapisywanie nazw pojazdów przy odpowiednich stwierdzeniach uwzględniających reguły ortograficzne (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 4. Przechodzenie ołówkiem przez labirynt, starając się nie dotykać ścianek, kolorowanie drożki będącej wyjściem, na której znajdują się wyrazy z utratą dźwięczności, wypisywanie 6 wyrazów, które znajdowały się na właściwej drodze, oznaczanie kolorem miejsca w wyrazie, w którym zachodzi różnica między pisownią a wymową (kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 5. Łączenie kolejnych punktów tworzących rysunek pasujący do fragmentu ilustracji, układanie i zapisywanie 3 wyrazów z rozsypanki literowej (koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 6. Rysowanie oburącz wzoru po kropkach, rysowanie wzorów po śladzie, układanie 2 wyrazów z rozsypanki sylabowej i pisanie ich na przemian w liniaturze (koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 7. Wycinanie i wklejanie elementów wycinanki w wyznaczone konturami miejsca, odczytywanie wyrazów zapisanych pismem lustrzanym i pisanie ich w liniaturze (kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie techniki czytania tekstu).</p> <p>Ćw. 8. Rysowanie powiększonego rysunku na kratkowanej płaszczyźnie, wybieranie ze zbioru wyrazów pokrewnych do wyrazu „słoń” i zapisywanie w liniaturze, zaznaczenie na kolorowo liter oznaczających miękkie głoski (koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 9. Odwzorowywanie rysunków w lustrzanym odbiciu i podpisywanie ich wyrazami odczytanymi według kodu (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie ostatniego elementu wycinanki.</p>
---	--	--

Kaligrafia		
<p>Utrwalenie poprawnej pisowni wyrazów pod względem graficznym (kształt liter, łączenia liter, odległości pomiędzy wyrazami). Doskonalenie umiejętności kształtnego, estetycznego i płynnego pisania. Wdrażanie do poprawy tempa pisania. Ćwiczenie dostrzegania swoich mocnych stron w umiejętności pisania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • utrwała poprawną technikę pisania; • pisze kształtne litery w dobrym tempie; • koncentruje się na wykonywanym zadaniu; • stosuje ćwiczenia relaksacyjne rąk w trakcie pisania. 	<p>Pisanie podanych wyrazów najpierw po śladzie, a później samodzielnie według wzoru w liniaturze.</p>

ORTOGRAFFITI. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ó”, „a”, „u”. Poziom drugi (11 bloków)

Termin realizacji: około 3,5 miesiąca – w jednym tygodniu realizowany jest jeden blok.

Jednostka terapeutyczna trwa 90 minut.

Zagadnienia do opracowania na jednostce terapeutycznej	Osiągnięcia ucznia (cele szczegółowe) Uczeń:	Sposoby osiągnięcia celów – ćwiczenia:
<p>Zapoznanie się z zasadami pisowni wyrazów z „ó”.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ó” wymieniające się na „o”, „a”, „e”.</p> <p>kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie opisu postaci oraz wymyślonej odpowiedzi na zadane pytanie; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: zdrobnienie, liczba pojedyncza i mnoga, rzeczownik, odmiana rzeczownika przez przypadki, czasownik.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron w zabawie dramowej.</p>	<p>BLOK 1. „ó” wymieniające się na „o”, „a”, „e”</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „ó” wymieniające się na „o”, „a”, „e”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na materiale wyrazowym; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Opowiedz o swoich zainteresowaniach; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • doskonali technikę czytania; • kształci umiejętność czytania ze zrozumieniem; • utrwała poprawny zapis wyrazów; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: zdrobnienie, liczba pojedyncza i mnoga, rzeczownik, odmiana rzeczownika przez przypadki, czasownik; • wykazuje się umiejętnością pisania opisu postaci oraz wymyślonej odpowiedzi na pytanie: Na czym polegało przeżycie chłopców?; • znajduje potrzebne informacje w tekście; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ó” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Opowiedz o swoich zainteresowaniach (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu z podziałem na role, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „ó” wymiennym i podkreślanie ich, wypisanie po jednym przykładzie, w którym „ó” wymienia się na „o”, „a”, „e” i dopisywanie wyrazów, które uzasadniają tę wymianę, pisanie odpowiedzi na pytania z użyciem wyrazów z „ó” podanych w nawiasach (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytelnego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 4. Odszyfrowywanie wyrazów przez zapisywanie pierwszych liter imion każdej z postaci w kolejności alfabetycznej, a następnie zamienianie tych liter według klucza, dopisywanie do powstałego wyrazu formy zdrobniałej w dopelniaczu liczby pojedynczej i mianowniku liczby mnogiej (ćwiczenie reguły ortograficznej, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 5. Uzupełnianie zdań wyrazami z „ó” przez zastosowanie czasowników w odpowiedniej formie (logiczne myślenie, ćwiczenie techniki czytania tekstu, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 6. Czytanie i przepisywanie nazw cyfr zapisanych pismem lustrzanym (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie techniki czytania tekstu).</p> <p>Ćw. 7. Dzielenie ciągu literowego na poszczególne wyrazy, wykreślanie zbędnych liter, zapisywanie wyrazów w liniaturze i dopisywanie do każdego formy mianownika liczby pojedynczej (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 8. Rysowanie wzoru oburącz po śladzie (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p>

<p>• pozytywnie ocenia siebie i swoją pracę.</p>	<p>Ćw. 9. Uzupełnianie opisu postaci z wykorzystaniem słów podanych w ramce, zamiana wyrazów na formę z „ó”, rysowanie postaci według opisu i własnej wyobraźni (rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 10. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, po usłyszeniu każdego wyrazu wypowiadanie jego zdrobnienia zawierającego „ó” (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – wzmacnianie poczucia własnej wartości i uczenie relaksacji przez projektowanie dla siebie maski i przedstawianie się na forum grupy jako wymyślona postać.</p> <p>Ćw. 11. Znajdowanie podobieństw między dwoma rysunkami (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Trzykrotne czytanie wyrazów z cząstką „-wód” i próba ich zapamiętania, dopisywanie początkowych sylab do podanej części w określonym schemacie (pamięć, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 13. Czytanie dialogu i podkreślanie wyrazów z „ó”, wypisywanie z tekstu wyrazów z „ó” i podawanie wyrazów, w których zachodzi wymiana, zaznaczenie wymiany strzałką, zapisywanie wymyślonej wypowiedzi na pytanie: Na czym polegało przewinięcie chłopców? (ćwiczenie reguły ortograficznej, wyobraźnia, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 14. Dokończenie rysowania portretów dziewczynek według własnego pomysłu (wyobraźnia, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 15. Uzupełnianie zdań przez wybieranie właściwych wyrazów z ramki, dopisywanie do wyrazów z ramki wyrazów rymujących się (koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 16. Łączenie części z wyrazem „twór” w taki sposób, aby powstały nowe wyrazy, zapisywanie ich w liniaturze, ustne wyjaśnianie, co każdy z nich oznacza (koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 17. Dopisywanie do podanych części w ramach wyrazów zawierających te części, zapisywanie w liniaturze utworzonych rodzin wyrazów (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 18. Wskazywanie zbioru wyrazów ilustrujących regułę ortograficzną omawianą w tym bloku, uzupełnianie reguły ortograficznej brakującymi wyrazami (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie pierwszego elementu wycinki.</p>
--	---

BLOK 2. „ó” niewymienne		
<p>Zapoznanie się z zasadą pisowni wyrazów z „ó” niewymiennym.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ó” niewymienne.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: opis obrazka według własnego pomysłu; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: kolejność alfabetyczna.</p> <p>Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Doskonalenie orientacji w przestrzeni.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez uczenie empatii i wzmacnianie poczucia własnej wartości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „ó” niewymienne; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Moja ulubiona baśń, opowieść lub książka; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • poprawnie formułuje pytania do podanych odpowiedzi; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • poprawnie rozumie czytany tekst; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: kolejność alfabetyczna; • wykazuje się umiejętnością pisania kilkudziesięciu wypowiedzi – opis obrazka według własnego pomysłu; • potrafi współdziałać w grupie; • dostrzega efekty swojej pracy. 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ó” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Moja ulubiona baśń, opowieść lub książka (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, podkreślanie w tekście wyrazów z „ó”, wypisywanie z tekstu wyrazów z „ó” do podanych schematów, układanie i zapisywanie pytań do odpowiedzi (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Dopasowywanie imion i nazwisk do portretów postaci, dorysowywanie na portretach wąsów (logiczne myślenie, wyobraźnia, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 4. Uzupełnianie zdań wyrazami z „ó” niewymiennym wybranymi spośród zapisanych w nawiasach (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 5. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie kładnięciem w dłoń na wyraz zawierający cząstkę „gor” (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 6. Obrysowywanie pętlą wyrazów zawierających „ó” niewymienne i przepisywanie ich w kolejności alfabetycznej, zaznaczanie „ó” kolorem (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 7. Podpisywanie definicji odpowiednim wyrazem zawierającym cząstkę „próż-” (ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 8. Wykonywanie ćwiczenia graficznego – obrysowywanie kredką rysunków, które w swojej nazwie zawierają „ó” niewymienne (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Wypisywanie wyrazów z „ó” niewymiennym z tabeli według kodu (orientacja w przestrzeni, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w króla, podczas której wzmacniane jest poczucie własnej wartości, empatia i umiejętności współpracy w zespole.</p> <p>Ćw. 10. Analiza historyjki obrazkowej, przyporządkowywanie obrazków przez numerowanie ich, opisywanie treści wybranego obrazka (pisanie krótkich form wypowiedzi, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 11. Układanie i pisanie wyrazów z liter wyrazu „królewna” (ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 12. Rozwiązywanie rebusu, zapisywanie wyrazów w liniaturze (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni).</p>

		<p>Ćw. 13. Czytanie wierszyka i podkreślanie w nim wyrazów z „ó” niewymienionym, pisanie wyrazów z „ó” z pamięci (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, pamięć, ćwiczenie techniki czytania tekstu).</p> <p>Ćw. 14. Układanie wyrazów z rozsypanki literowej, podpisywanie rysunków (logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 15. Pisanie zdań po śladzie (koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 16. Wskazywanie drogi w labiryncie – rysowanie linii prowadzącej do wskazanego w poleceniu miejsca (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 17. Dopasowywanie odcisniętych stemplami wyrazów do odpowiednich stemplic (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 18. Uzupełnianie wyrazów literami „ó” lub „u” (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Zapoznanie się z zasadami pisowni wyrazów z „ó”.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ó” w zakończeniach „-ów”, „-ówka”, „-ówna”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: list; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia. Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p>	<p style="text-align: center;">BLOK 3. „ó” w zakończeniach „-ów”, „-ówka”, „-ówna”</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „ó” w zakończeniach „-ów”, „-ówka”, „-ówna”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczonej materiale wyrazowym; • wykazuje się znajomością wyjątków; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Niezwykłe cechy swojego lub znanego zwierzęcia; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ó” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na temat: Niezwykłe cechy swojego lub znanego zwierzęcia (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu, udzielenie ustnej odpowiedzi na pytania, wskazanie pytań, na które nie ma odpowiedzi w tekście, podkreślanie w tekście wyrazów zakończonych na „-ów”, „-ówka”, „-ówna”, wypisywanie po dwa przykłady i wyróżnianie końcówek kolorem (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 3. Wykreślanie trasy na planie miasteczka według wskazówek zawartych w poleceniu (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 4. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, tworzenie do każdego usłyszanego wyrazu nowego z zakończeniem „-ówka” lub „-ówna” (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 5. Czytanie pomieszanych przysłów, pisanie poprawnie zbudowanych zdań – przysłów w liniaturze (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 6. Przeglądanie się rysunkowi przedstawiającemu oko ludzkie, wypisywanie z opisu budowy oka nazw, które zakończone są na „-ówka” (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p>

<p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez umiejętność relaksowania się podczas wysiłku umysłowego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik; • wykazuje się umiejętnością pisania listu; • potrafi poprawnie zbudować przysłówia; • wykazuje się umiejętnością łączenia wyrazów w wyrażenia; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • potrafi formułować pytanie do podanej odpowiedzi; • pozytywnie ocenia swoje umiejętności i dostreżę swoje mocne strony w relacjach z innymi. 	<p>Ćw. 7. Rysowanie obrazka przez łączenie linią kolejnych kropek, pisanie po śladzie zdania podpisującego ilustrację (logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – doskonalenie spostrzegawczości i koncentracji uwagi, uwalnianie od napięcia emocjonalnego przez ruch.</p> <p>Ćw. 8. Czytanie listu i uzupełnianie tekstu wyrazami z ramki z zakończeniami „-ów”, „-ówka”, „-ówek”, „-ówek”, ustne formułowanie odpowiedzi na pytanie dotyczące treści listu (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, mówienie).</p> <p>Ćw. 9. Pisanie listu w imieniu bohatera z tekstu ćwiczenia 8 do swoich kolegów i koleżanek z klasy z użyciem wyrazów zakończonych na „-ów”, „-ówka”, „-ówek”, „-ówna” (ćwiczenie wyobraźni, pisanie krótkich form wypowiedzi, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 10. Rysowanie wzorów po śladzie (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 11. Łączenie wyrazów w wyrażenia i pisanie ich w liniaturze (logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 12. Czytanie objaśnień do znaczeń wyrazów, w których występuje końcówka „-ówka”, ale zaliczają się do wyjątków, podpisywanie obrazków tymi wyrazami (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 13. Odczytywanie wyrazów za pomocą lusterka, pisanie wyrazów w liniaturze (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie techniki czytania tekstu).</p> <p>Ćw. 14. Czytanie wyrazów w lewej i prawej kolumnie, wykreślanie z prawej kolumny tych wyrazów, które nie występowały w lewej (pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 15. Odgadywanie nazw przedmiotów przedstawionych na rysunkach, wykreślanie tych wyrazów z tabeli, odczytywanie z pozostałych liter wyrazów i zapisywanie ich w liniaturze (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 16. Dopisywanie wyrazów z zakończeniami „-ów” lub „-ówka” do wyróżnionych liter tworzących wyraz „grochówka” (wyobraźnia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 17. Zamalowywanie pól w mozaice według wskazówek w poleceniu (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
--	--	--

BLOK 4. „Ó” – znajomość reguł		
<p>Utrwalenie znajomości reguł: „ó” wymieniające się na „o”, „a”, „e”, „ó” niewymienne, „ó” w zakończeniach „-ów”, „-ówka”, „-ówna”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Dосkonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: opis postaci; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: czasownik, czas teraźniejszy. Rozwijanie pamięci i myślenia. Dосkonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych. Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez wdrażanie do podejmowania wysiłku na miarę swoich możliwości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: „ó” wymieniające się na „o”, „a”, „e”, „ó” niewymienne, „ó” w zakończeniach „-ów”, „-ówka”, „-ówna”; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • poprawnie formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Jaki zakątek świata lub kosmosu chciałbyś odwiedzić? • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • czyta ze zrozumieniem teksty, polecenia i informacje z mapy: miejscowości, krainy geograficzne, kierunki; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: czasownik, czas teraźniejszy; • wykazuje się umiejętnością sporządzania opisu postaci; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • dostrzega potrzebę doskonalenia swojej sprawności manualnej; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „ó” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na pytanie: Jaki zakątek świata lub kosmosu chciałbyś odwiedzić? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu i podkreślanie wyrazów z „ó”, wypisanie po trzy przykłady wyrazów z tekstu, których pisownia odpowiada zapisanym regułom, dokończanie zdań wyrazami z tekstu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 3. Czytanie mapy: miejscowości, krainy geograficzne, kierunki, uzupełnianie zadań na podstawie informacji zawartych w poleceniu i na mapie (logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 4. Przygotowywanie wyrazów do odpowiednich reguł ortograficznych – kolorowanie notatek, rozpoznawanie postaci na podstawie notatek sporządzonych przez chłopców, opisywanie jednego z chłopców z użyciem wyrazów z listy (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 5. Tworzenie wyrazów przez wpisywanie liter w odpowiednie miejsca, czytanie i pisanie nowoutworzonych wyrazów (kaligrafia, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – doskonalenie wyobraźni i uwalnianie od napięcia emocjonalnego przez zabawę w wyobrażanie sobie pobytu na Marsie.</p> <p>Ćw. 6. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie kłasnieniem w ręce tyle razy, ile sylab jest w danym wyrazie (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 7. Rysowanie szlaczka po śladzie ręką niedominującą (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 8. Wyszukiwanie na ilustracji miejsc opisanych w poleceniu, wypisywanie na podstawie obrazka wyrazów, których nazwy zawierają „ó” (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie pamięci).</p> <p>Ćw. 9. Wykreślanie z węży wyrazowego wyrazów z „ó”, uzupełnianie zdania wyrazami, które powstały z pozostałych liter z węży, uzupełnianie zdań czasownikami podanymi w nawiasach w odpowiedniej formie czasu teraźniejszego (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> wierzy w swoje możliwości, wykorzystuje je podczas zajęć. 	<p>Ćw. 10. Wykonywanie działań według podanego polecenia i odczytywanie wyrazów z sylab (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 11. Rysowanie po śladzie wzorów bez odrywania ręki (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 12. Uzupelnianie domina ortograficznego wyrazami zgodnie z pasującą regułą ortograficzną (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
BLOK 5. „U” na początku i na końcu wyrazu		
<p>Zapoznanie się z zasadami pisowni wyrazów z „u”.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „u” na początku i na końcu wyrazu.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat, formy wypowiedzi: wyjaśnianie znaczeń związków wyrazowych).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez czynny udział w ćwiczeniach relaksacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje zasadę ortograficzną: „u” na początku i na końcu wyrazu; poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniach materiałach wyrazowych; wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; formuluje wypowiedź ustną na zadane pytanie: W jaki sposób ludzie starają się chronić zagrożone gatunki zwierząt?; udziela odpowiedzi na pytanie, przytaczając odpowiednie fragmenty tekstu; poprawnie analizuje mapę; potrafi połączyć opis postaci z ilustracją; odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; utrwała poprawną technikę czytania i pisania; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „u” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: W jaki sposób ludzie starają się chronić zagrożone gatunki zwierząt? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „u” na początku lub na końcu wyrazu, ustne udzielanie odpowiedzi na pytanie, przytaczając odpowiednie fragmenty tekstu, podkreślanie w tekście zdań, w których występują 4 wyrazy z „u”, przepisywanie czasowników i układanie z nimi zdań, pisemne udzielanie odpowiedzi na pytanie wraz z przepisaniem odpowiedniego zdania z tekstu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Czytanie fragmentu tekstu i dzielenie go na wyrazy pionowymi kreskami, oznaczanie tego fragmentu w tekście ćwiczenia 2 (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 4. Ustalanie na mapie miejsca usytuowania Tanzanii oraz parku narodowego Serengeti z uwzględnieniem wskazówki w poleceniu (logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 5. Wskazywanie na obrazku zwierząt, o których jest mowa w opisie, łączenie opisu z wizerunkiem zwierzęcia (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa doskonaląca spostrzegawczość słuchową i uwalniająca z napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 6. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie kłaśnięciem w dłoń po usłyszeniu sylaby „lu” (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • wyjaśnia znaczenie podanych związków wyrazowych; • czyta ze zrozumieniem zawarte w ćwiczeniach teksty i polecenia; • pozytywnie ocenia swoje umiejętności i bierze czynny udział w ćwiczeniach i zabawach. 	<p>Ćw. 7. Uzupełnianie wierszyka wyrazami, które są umieszczone na jednako- wym tle, dopasowanie brakujących elementów rysunku (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 8. Powiększanie rysunku głowy kakadu na kratkowanej płaszczyźnie (ćwi- czenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 9. Dopisywanie rymujących się wyrazów (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 10. Ustne wyjaśnianie znaczenia podanych związków wyrazowych, ilu- strowanie wybranego związku wyrazowego (kaligrafia, ćwiczenie twórcze, mówienie, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 11. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (kaligrafia, lo- giczne myślenie, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Uzupełnianie zdań wyrazami z „ó” na początku wyrazu: „ów”, „ówdzie”, „ówczesny”, „ósmą” (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 13. Pisanie z pamięci wyrazów zapisanych różnymi rodzajami czcionki (pamięć, kaligrafia, ćwiczenie techniki czytania tekstu).</p> <p>Ćw. 14. Odczytywanie wyrazów zapisanych pismem lustrzanym, przepisywa- nie ich w liniaturze w odpowiedniej kolejności od najkrótszego do najdłuższe- go (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie techniki czy- tania tekstu).</p> <p>Ćw. 15. Zamalowywanie cegiełek na murze z wyrazami z „u” według podanej instrukcji (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „u” w czasownikach zakończonych na „-uję”, „-ujesz” itp.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: opis obrazka z mikro-; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<p>BLOK 6. „U” w czasownikach zakończonych na „-uję”, „-ujesz” itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „u” w czasownikach zakończonych na „-uję”, „-ujesz” itp.; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczonej materii wyrazowej; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „u” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Sformułowanie kilkudziesięciu odpowiedzi ustnej na pytanie: Czy znasz jakąś legendę związaną z królem Arturem, Merlinem i rycerzami Okragłego Stołu? Opowiedz ją lub opisz któregoś z bohaterów (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście czasowników z „-uję”, „-uje” itp., wypisywanie czasowników z różnymi formami zakończenia „uje”, określanie osoby, liczby i czasu każdego czasownika, czytanie wypowiedzi zaczerpniętych z tekstu, pisanie obok każdej wypowiedzi, kto ją wygłosił, ustalanie kolejności wypowiedzi przez ponumerowanie (ćwiczenie techniki</p>

<p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: czasownik, odmiana czasownika przez osobę, liczbę i czas.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności twórczego rozwiązywania problemów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Czy znasz jakąś legendę związaną z królem Arturem, Merlinem i rycerzami Okrągłego Stołu? Opowiedz ją lub opisz któregoś z bohaterów; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • opowiada własnymi słowami historijkę obrazkową; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: czasownik, odmiana czasownika przez osobę, liczbę i czas; • wykazuje się umiejętnością pisania kilkudziesięciu wypowiedzi: opisuje obrazek z miksu; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • twórczo rozwiązuje problemy i motywuje się do wysiłku. 	<p>czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie kłaśnięciem w dłonie na czasownik zakończony na „-uje” itp. (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 4. Zabawa graficzna: rysowanie po śladzie wzoru (usprawianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 5. Oglądanie historyjki obrazkowej i opowiadanie jej własnymi słowami, wypisywanie z wypowiedzi bohaterów historyjki czasowników z zakończeniami „-uje” itp. do tabeli według oznaczeń, opisywanie jednego obrazka z miksu (wypowiedź ustna, logiczne myślenie, kaligrafia, pisanie krótkich form wypowiedzi, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 6. Uzupelnianie zdań wyrazem wybranym spośród kilku zapisanych różnymi rodzajami czcionki (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie techniki czytania tekstu).</p> <p>Ćw. 7. Układanie z rozsypanych sylab czterech wyrazów czterosylabowych, zapisywanie ich w liniiaturze (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie techniki czytania tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa doskonaląca twórcze myślenie, uwalniana od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 8. Uzupelnianie zdań odpowiednimi formami czasowników w czasie teraźniejszym (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 9. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 10. Łączenie cząstek wyrazowych z zakończeniem „-uje”, zapisywanie czasowników w liniiaturze (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 11. Dopisywanie obok czasowników odpowiednich zaimków osobowych: „ja”, „ty”, „on”, „ona”, „ono”, „my”, „wy”, „oni”, „one” (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 12. Rozwiązywanie krzyżówki, zapisywanie hasła i zapamiętywanie go (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 13. Dzielenie zlepką literowego na wyrazy, odczytywanie wyrazów, które zakończone są na „-uje”, wpisywanie w „leniwą ósemkę” wyrazów zakończonych na „-uje” (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie techniki czytania tekstu, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p>
--	--	--

		<p>Ćw. 14. Odczytywanie wyrazów zapisanych tematycznie w kolumnach, wyszukiwanie i podkreślanie wyrazu niepasującego do pozostałych, wskazywanie z pamięci zbioru zawierającego wyrazy podkreślone (ćwiczenie reguły ortograficznej, pamięć, ćwiczenie techniki czytania tekstu).</p> <p>Ćw. 15. Odczytywanie wyrazów zapisanych na liniach wiodących do rysunków, wskazywanie rysunku, do którego prowadzi czasowniki w czasie teraźniejszym zakończone na „-uje”, zapisywanie wyrazów w liniaturze (ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 7. „U” w zakończeniach „-uszek”, „-unek” itp.</p>		
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „u” w zakończeniach „-uszek”, „-unek” itp.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik, zgrubienie, zdrobienie.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności empatii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „u” w zakończeniach „-uszek”, „-unek” itp.; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • formuluje odpowiedź ustną na pytania dotyczące siebie: Czy masz rodzeństwo? Jeśli tak, czego najbardziej nie lubisz w ich zachowaniu? Jesteś z nich czasami dumny? Czy odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • usprawnia manualnie rękę piszącą; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik, zdrobienie, zgrubienie; • wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „u” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na pytania: Czy masz rodzeństwo? Jeśli tak, czego najbardziej nie lubisz w ich zachowaniu? Czy jesteś z nich czasami dumny? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „u”, wypisywanie z tekstu rzeczowników z podanymi zakończeniami, dokonywanie pisania zdania i kolorowanie ramki z regułą ortograficzną, uzupełnianie zdań wyrazami z tekstu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Tworzenie i pisanie zdrobień i zgrubień do podanych wyrazów (ćwiczenie słownikowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 4. Słuchanie czytanych przez drugą osobę serii wyrazów i układanie z nich zdania (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 5. Rysowanie po śladzie wzoru na zmianę lewą i prawą ręką (usprawianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 6. Czytanie opisów charakterystycznych dla bohaterów z mitologii i wpisywanie ich imion, wykreślanie z ciągu wyrazowego powtarzającej się sylaby (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie techniki czytania tekstu, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 7. Łączenie za pomocą strzałek cząstek wyrazowych z zakończeniami z „u” „-unek”, „-uszek” (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 8. Odszyfrowywanie wiadomości zgodnie z podaną instrukcją i zapisywanie jej w liniaturze (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, logiczne myślenie).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • interpretuje znaczenie pojęć i związków wyrazowych; • dostrzega w sobie siłę do nauki; • doskonalą w sobie empatię. 	<p>Ćw. 9. Czytanie zdań zapisanych pionowo i wypisywanie z nich rzeczowników zakończonych na „-uch”, „-uszek”, „-urek” (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie techniki czytania tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w wyobrażanie sobie siebie jako kogoś innego, uwalniająca od napięcia emocjonalnego, pomagająca dostrzec w sobie siłę i moc.</p> <p>Ćw. 10. Przechodzenie przez labirynt drogą, na której zapisany jest poprawny wynik działania (ćwiczenie orientacji w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 11. Czytanie związków wyrazowych, zapamiętywanie ich i pisanie z pamięci (pamięć, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 12. Łączenie wyrazów z ich objaśnieniami (ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 13. Wyszukiwanie i liczenie ukrytych na obrazach zwierząt; uzupełnianie zdania (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 14. Tworzenie wyrazów z zakończeniami „-uch”, „-ula”, „-unia”, „-uszek” (ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 15. Zabawa w dyktando graficzne – łączenie punktów na kratkowanym polu, pisanie w linii rozwiązania (orientacja w przestrzeni, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 16. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 17. Segregowanie wyrazów i umieszczanie w odpowiednich miejscach na rysunku zgodnie z zapisaną regułą ortograficzną (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Utrwalenie zasad pisowni wyrazów z „u”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: opis ptaka; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<p>BLOK 8. „U” – znajomość reguł</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne pisowni wyrazów z „u”; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „u” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Odpowiedz, który z przedmiotów szkolnych lubisz najbardziej (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu; wyszukiwanie w tekście wyrazów z „u”, których pisownię uzasadniają podane reguły oraz wypisywanie ich w liniiaturze; przepisywanie trzech wyrazów z tekstu, których pisownia z „u” nie jest uzasadniona.</p>

<p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat lub na zadany).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: czasownik, rzeczownik, przymiotnik.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmocnienie sfery motywacyjnej. Ćwiczenie umiejętności twórczego myślenia i wykorzystania go w pracy indywidualnej i zespołowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • podaje, jaka reguła ortograficzna dotyczy pisowni określonych wyrazów; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Odpowiedz, który z przedmiotów szkolnych lubisz najbardziej; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania; • doskonali czytanie ze zrozumieniem; • utrwała poprawną technikę pisania; • usprawnia manualnie rękę piszącą; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik, przymiotnik, czasownik; • wykazuje się umiejętnością pisania kilkudzaniowej wypowiedzi – opis ptaka; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • potrafi współpracować w zespole; • dostrzega pozytywne doświadczenia z ćwiczeń twórczego myślenia. 	<p>sadhiona żadną regułą; czytanie punktów odnoszących się do tekstu i wskazywanie tego, który zawiera osoby występujące w tekście i temat rozmowy (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 3. Wykreślanie w diagramie nazw zwierząt i roślin, odczytywanie hasła (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 4. Rysowanie oburącz wzoru po śladach (usprawnianie rąk, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 5. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, klaskanie w dłonie na wyraz z częstką „run” (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 6. Czytanie listu, podkreślanie czasowników z „-uje”, uzupełnianie odpowiedzi na podstawie tekstu z zastosowaniem w odpowiedniej formie czasowników zamieszczonych w ramce (logiczne myślenie, technika czytania, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 7. Wskazywanie dwóch identycznych rysunków zwierząt, otaczanie ich pętlą (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 8. Pisemne opisywanie samca pustułki na podstawie rysunku, ustne wskazywanie cech uzasadniających, zaliczanie tego ptaka do drapieżnych (pisanie krótkich form wypowiedzi, ćwiczenie w mówieniu, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa doskonaląca twórcze myślenie, integrująca grupę uczniów oraz uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 9. Uzupełnianie tekstu wybranymi wyrazami z „u” spośród podanych (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 10. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania, ustne wyjaśnienie znaczenia przysłowia (ćwiczenie w mówieniu, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 11. Czytanie wyrazów podanych w czterech liniijkach oraz ich zapamiętywanie; uzasadnianie pisowni tych wyrazów (pamięć, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 12. Rozpoznawanie imion chłopców na podstawie czytanego tekstu, pisanie pierwszej litery imienia nad rysunkiem postaci (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 13. Rozdzielanie wyrazów w węży wyrazowym i wpisywanie ich do tabeli według podziału na grupy: czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p>
--	---	--

		<p>Ćw. 14. Układanie i pisanie nowych wyrazów z podanego wyrazu: „koniuszek” (kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 15. Dopisywanie do podanych wyrazów nowych przez usunięcie lub dodanie jednej litery (logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 16. Łączenie obrazków w pary zgodnie z regułą ortograficzną, wypisywanie wyrazów pod regułą ortograficzną (ćwiczenie reguły ortograficznej, technika czytania, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 9. „Ó” wymienne i niewymienne, „u” na początku</p> <p>Utrwalanie zasad ortograficznych: „ó” wymienne i niewymienne, „u” na początku wyrazu i na końcu wyrazu.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: hasła do ilustracji; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności relaksowania się.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „ó” wymienne i niewymienne, „u” na początku wyrazu i na końcu wyrazu; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na ćwiczonej materii wyrazowej; • odtwarza z pamięci wyrazy z „ó” i „u”; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • potrafi wytłumaczyć, na czym polega paradoks; • utrwała poprawną technikę czytania; • doskonali czytanie ze zrozumieniem; • utrwała poprawną technikę pisania; • układa i zapisuje krótką formę wypowiedzi na zadany temat – hasła do ilustracji; • znajduje potrzebne informacje w tekście; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ó” (s. 7) i „u” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie tekstu, uzupełnianie zdań wyrazami na podstawie tekstu, czytanie stwierżeń odnoszących się do tekstu i pisanie obok każdego z nich litery P – prawda lub F – fałsz (ćwiczenie techniki czytania tekstu, wzrokowe, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 2. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów z „ó” i zapamiętywanie ich według podanej kolejności, a następnie powtarzanie wyrazów z pamięci, ustne podawanie reguły ortograficznej, która rządzi pisownią tych wyrazów (pamięć, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 3. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 4. Wypisywanie wyrazów według kodu i dopisywanie do każdego jego formy z „ó” (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 5. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 6. Czytanie tekstu zawierającego opis paradoksu, znajdowanie odpowiedzi na pytanie, czy filozof miał rację (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie w mówieniu, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa doskonaląca koncentrację uwagi i wrażliwość czuciowo-ruchową, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 7. Wskazywanie na ilustracji wyrazów, których pisownię uzasadniają reguły ćwiczone w tym bloku, układanie i zapisywanie haseł z „ó” lub „u”, wpisywanie odpowiednich wyrazów z ilustracji we wskazanych miejscach, przyporządkowywanie odpowiednich wyrazów z ilustracji do wskazanej reguły ortograficznej, dorysowywanie wieńca laurowego zawodnikowi, któremu</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • stosuje ćwiczenia relaksacyjne jako sposób na uwolnienie od napięcia emocjonalnego. 	<p>dopisana jest największa liczba wyrazów (ćwiczenie reguły ortograficznej, usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, wyobraźnia, pisanie krótkich form wypowiedzi).</p> <p>Ćw. 8. Łączenie wyrazów rymujących się i pisanie ich w liniaturze (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Tworzenie rysunku przez łączenie punktów w malejącej kolejności, wpisywanie zdań w chmurki (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 10. Uzupełnianie zdań nazwami zwierząt z literą „ó” lub „u” (kaligrafia, logiczne myślenie, pamięć).</p> <p>Ćw. 11. Rozwiązywanie działań, których wyniki wskażą literę wybraną z wyrazu napisanego obok, pisanie i odczytywanie rozwiązań powstającego z wybranych liter (logiczne myślenie, technika czytania, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 12. Kolorowanie litery „ó”, wypisywanie z węża literowego wyrazów, które zaczynają się na „ó” (technika czytania, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 13. Znajdywanie na obrazku przedmiotu identycznego jak podany wzór (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 14. Wycinanie liter i wklejanie ich we właściwe miejsce na ilustracji z odpowiednią regułą ortograficzną (koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 10. Pisownia „ó” i „u” w zakończeniach wyrazów – powtórzenie</p> <p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „ó” i „u” w zakończeniach wyrazów.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi – notatka z podanego tekstu – poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „ó” i „u” w zakończeniach wyrazów; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ó” (s. 7) i „u” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie tekstu po cichu, ponowne czytanie fragmentu bez zagładania do oryginału i podkreślanie wszystkich dostrzeżonych zmian, a następnie sprawdzanie dokładności wykonania zadania, pisanie wyrazów pasujących do podanych zakończeń, zaznaczanie na kolorowo zakończeń czasowników, zawierających „ó” oraz wyrazów zdrobniałych zakończonych na „u” (kaligrafia, ćwiczenie techniki czytanego tekstu, rozumienie czytanego tekstu, pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 2. Poruszanie się po schemacie miasteczka zgodnie ze wskazówkami zawartymi w poleceniu – podążanie trasą wyznaczoną miejscami, których nazwy zawierają końcówki „ó” lub „u” (orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p>

<p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej. Ćwiczenie wzmacniania swoich mocnych stron i nabywanie umiejętności stosowania technik relaksacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • utrwała poprawną technikę czytania; • wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem; • utrwała poprawną technikę pisania; • sporządza notatkę z podanego tekstu; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • redukuje napięcie emocjonalne przez ruch. 	<p>Ćw. 3. Słuchanie zdań czytanych przez drugą osobę i dopowiadanie wyrazu, który pasuje do treści i się rymuje (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 4. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 5. Sporządzanie notatki z podanego tekstu, zapisywanie tylko najważniejszych informacji (pisanie krótkich form wypowiedzi, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 6. Wycinanie wyrazów i dopasowywanie ich w rymujące się pary, wypisywanie wyrazów zapisanych kolorem i oznaczonych tym samym numerem (logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w głuchy telefon doskonąca spostrzegawczość i pamięć słuchową, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 7. Rozwiązywanie krzyżówki, odczytywanie i zapisywanie hasła w liniaturze (logiczne myślenie, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 8. Zaznaczanie kolorem konturów przedmiotów, które w nazwie zawierają zakończenia z „ó” i „u” (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 9. Rozwiązywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 10. Czytanie na głos tekstu, ale tylko wyrazów zapisanych na zielono, dopasowywanie rysunków do podpisów, uzasadnianie pisowni (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, technika czytania).</p> <p>Ćw. 11. Liczenie wzrokiem śladów na ilustracji, sprawdzanie wyniku (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Uważne czytanie wyrazów, następnie zastonięcie ich kartką i wymienienie powtarzających się (technika czytania, pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 13. Odgadywanie haseł i wpisywanie ich w kratki labiryntu, wyjaśnianie ich pisowni (ćwiczenie reguły ortograficznej, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 14. Odgadywanie wesołych zakończeń, układanie i ilustrowanie własnych pomysłów (logiczne myślenie, wyobraźnia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 15. Kolorowanka – kolorowanie rysunku według wzoru (logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
---	---	---

BLOK 11. Zmiękczenia w wyrazach z „ó” i „u”		
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: pisownia wyrazów ze zmiękczeniami, pisownia wyrazów z „ó” i „u”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Dokonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Rozwijanie pamięci i myślenia. Dokonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych. Wzmacnianie sfery motywacyjnej. Ćwiczenie umiejętności wyrażania uczuć i redukowania napięcia mięśniowego przez ruch.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: pisownia wyrazów ze zmiękczeniami, pisownia wyrazów z „ó” i „u”; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na ćwiczonej materii wyrazowym; • wykazuje się odpowiedzialnością i świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Odpowiedz, co wspólnego mają ze sobą wyróżnione wyrazy; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania; • utrwała poprawną technikę pisania; • usprawnia manualnie rękę piszącą; • wykazuje się umiejętnością twórczego przedstawienia powiezonka lub przysłowia; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • potrafi odczytywać właściwie godziny z zegara; • tworzy czasowniki w formie bezokolicznika do podanych rzeczowników; 	<p>Ćw. 1. Czytanie tekstu oraz analiza słuchowo-wzrokowa wyrazów wyróżnionych w tekście kolorem niebieskim, ustalenie, co wspólnego mają ze sobą wyróżnione wyrazy, przypominanie zasady zapisywania miękkich głosek, wpisywanie wyróżnionych wyrazów z tekstu w odpowiednie miejsca zgodnie z omówionymi zasadami, otaczanie pętlą rysunków, o których była mowa w tekście (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, pamięć).</p> <p>Ćw. 2. Dopisywanie zdrobnień zawierających głoski miękkie do podanych wyrazów (kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Porównywanie tekstów: tekst z kieszonki (czytany przez drugą osobę) i tekst w ćwiczeniu (czytany samodzielnie) oraz podkreślanie wyrazów różnych oba teksty (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słuchowo-językowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 4. Czytanie wyrazów z dzieleniem na sylaby, przepisywanie wyrazów, w których głoska „i” tworzy sylabę oraz oznaczanie jej kolorem pomarańczowym (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, technika czytania).</p> <p>Ćw. 5. Rysowanie po śladzie wzorów bez odrywania ręki (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 6. Uzupełnianie powiezonek i przysłów właściwymi wyrazami z ramki, rysowanie słówki obok wyrazów zawierających literę „s”, ilustrowanie wybranego powiezonka lub przysłowia, odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (ćwiczenie twórcze, kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa doskonaląca wyrażanie uczuć, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 7. Rozwiązywanie zagadek z zastosowaniem zegara: obliczanie działań i dorysowywanie małych wskazówek na zegarze, wpisywanie w liniaturze godzinnych godzin słownie (logiczne myślenie, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 8. Rysowanie oburącz wzorów po śladzie (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 9. Dopisywanie do podanych konturów zwierząt nazw ich młodych w taki sposób, by w wyrazach tych znalazły się zmiękczenia (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi redukować napięcie emocjonalne w zabawie ruchowej. 	<p>Ćw. 10. Łączenie punktów od początkowej do końcowej litery alfabetu i podpisywanie powstałego rysunku (logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 11. Rozwiązywanie krzyżówki przez wpisywanie haseł po kolei w skorupkę ślimaka w taki sposób, aby ostatnia litera była pierwszą następnego (ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 12. Tworzenie czasowników w formie bezokolicznika do podanych rzeczowników, pisanie wyrazów w linii (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 13. Rozwiązywanie zagadki rysunkowej: odnajdywanie na ilustracji wskazanego w poleceniu przedmiotu (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 14. Układanie z liter wyrazu „szczęście” nowych wyrazów i zapisywanie ich (ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 15. Odczytywanie zaszyfrowanych wyrazów i zapisywanie ich w linii (ćwiczenie reguły ortograficznej, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 16. Budowanie z elementów wycinanki figury geometrycznej, odczytywanie wyrazów z sylab (koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, technika czytania).</p> <p>Ćw. 17. Zaznaczanie na mapie granic Polski z państwami, które w nazwie mają głoski miękkie (orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 18. Odnajdywanie w ciągu literowym wyrazów ze zmiękczeniami, wpisywanie ich w odpowiednią rubrykę do tabeli (ćwiczenie reguły ortograficznej, technika czytania, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
--	--	--

ORTOGRAFFITI. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „rz”, „ż”. Poziom drugi (11 bloków)

Termin realizacji: około 3,5 miesiąca – w jednym tygodniu realizowany jest jeden blok.

Jednostka terapeutyczna trwa 90 minut.

Zagadnienia do opracowania na jednostce terapeutycznej	Osiągnięcia ucznia (cele szczegółowe) Uczeń:	Sposoby osiągnięcia celów – ćwiczenia:
<p>BLOK 1. „Rz” wymieniające się na „r” i w zakończeniach</p> <p>Zapoznanie się z zasadami pisowni wyrazów z „rz”.</p> <p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „rz” wymieniające się na „r” i w zakończeniach</p> <p>„-arz”, „-erz”, „-mistrz”, „-mierz”.</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik, rodzaj rzeczownika.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie orientacji w przestrzeni.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej poprzez stosowanie technik twórczego myślenia i wyrażanie swoich pomysłów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „rz” wymieniające się na „r” i w zakończeniach „-arz”, „-erz”, „-mistrz”, „-mierz”; • wykazuje się świadomością i wrażliwością ortograficzną; • prawidłowo stosuje utrwalane zasady ortograficzne na materiały wyrazowym; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat, odpowiadając na pytania: Kim są piraci, jak wyglądają i czym się zajmują?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • doskonalą poprawną technikę czytania; • doskonalą umiejętność czytania ze zrozumieniem; • utrwała właściwą technikę pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik, rodzaje rzeczownika; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • wykazuje się pomysłowością; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat – odpowiadanie na pytania: Kim są piraci, jak wyglądają i czym się zajmują? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wypisywanie z tekstu wyrazów z: „rz” (oznaczonych kolorem niebieskim), „r” (oznaczonych kolorem zielonym), zakończeniami „-arz”, „-erz” (oznaczonych kolorem różowym), z zakończeniami „-mistrz”, „-mierz” (oznaczonych kolorem pomarańczowym), a także uzupełnianie zdania-reguły ortograficznej (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 3. Rysowanie po śladzie wzoru (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 4. Podkreślanie zdań zgodnych z prawdą na podstawie tekstu z ćwiczenia 2 (logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 5. Uważne przyglądanie się ilustracji, czytanie jej opisu i dopisywanie do każdego zdania litery P – prawda lub F – fałsz (pamięć, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 6. Słuchanie czytanych serii wyrazów przez drugą osobę, reagowanie kląsnięciem w ręce na wyraz uzasadniający wymiennosc „rz” pierwszego wyrazu danej serii (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – doskonalenie wyobraźni i pomysłowości, niwelowanie napięcia emocjonalnego przez przedstawienie za pomocą ruchu swojego pomysłu.</p> <p>Ćw. 7. Wyszukiwanie w zdaniach i wypisywanie w odpowiednich miejscach rzeczowników rodzaju męskiego z zakończeniami „-arz”, „-erz”, „-mistrz”, „-mierz” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, technika czytania).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykonać ćwiczenia niwelujące napięcie emocjonalne. 	<p>Ćw. 8. Odnajdywanie dwóch pól z takimi samymi znakami (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w schemacie ciała).</p> <p>Ćw. 9. Odgadywanie hasła i wpisywanie rozwiązania do diagramu, a następnie zastąpienie znaków literami z wypisanych wyrazów (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 10. Rysowanie oburącz wzoru po śladzie (usprawnianie rąk, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 11. Łączenie wyrazów w pary, tak by „rz” wymieniło się na „r” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 12. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (kaligrafia, technika czytania, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 13. Czytanie nowo powstałych słów i dobieranie do nich wyrazów pasujących z ramki, zapisywanie związków wyrazowych w liniaturze (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 14. Wykreślanie w tabeli podanych wyrazów, a z pozostałych zapisywanie hasła, ustne uzasadnianie pisowni wyrazów z „rz” (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 15. Dobieranie w pary wyrazów rymujących się i zapisywanie ich w liniaturze (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 16. Czytanie wyrazów zapisanych w rzędzie różną czcionką i podkreślanie wyrazu takiego samego jak pierwszy (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 17. Kolorowanie mozaiki z wyrazami z „rz” według instrukcji, którą stanowią reguły ortograficzne (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „rz” niewymienne.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: notatka o Rzymie; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<p>BLOK 2. „Rz” niewymienne</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „rz” niewymienne; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na czczonym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudzaniowej wypowiedzi ustnej na zadane pytanie: Czy zdarzyło ci się być ostatnio na jakiejś wystawie? (ćwiczenie w mowie niu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie uważne tekstu, zaznaczanie kolorem czerwonym wyrazów z „rz”, czytanie pytań odnoszących się do tekstu wraz z odpowiedziami i zaznaczanie właściwych odpowiedzi bez zagładania do tekstu, szukanie w tekście wyrazów z „rz” i wpisywanie do ramki (ćwiczenie techniki czytania tekstu,</p>

<p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój lub na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik.</p> <p>Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Doskonalenie orientacji w przestrzeni.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności relaksowania się przez aktywność ruchową.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Czy zdarzyło ci się być ostatnio na jakiejś wystawie?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonalą czytanie ze zrozumieniem; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik; • wykazuje się umiejętnością układania kilkuzdaniowej wypowiedzi – tekst nawiązujący do legendy o założeniu Rzymu; • zaznajamia się z pisemną formą wypowiedzi – notatka o Rzymie; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • dopasowuje do podanych pojęć wyjaśnienia; • aktywnie uczestniczy w zajęciach; • wykazuje się znajomością ćwiczeń redukujących napięcie mięśniowe. 	<p>logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 4. Słuchanie wyrazów czytanych przez drugą osobę, reagowanie kłaśnięciem w dłoń na wyraz będący rzeczownikiem (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 5. Powiększanie wzoru na kratkowanej płaszczyźnie (koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 6. Oddzielanie pionowymi kreskami wyrazów wpisanych w węży, wypisywanie w liniaturze rzeczowników będących nazwami roślin (koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 7. Układanie zdań w odpowiedniej kolejności i zgodnie z informacjami zawartymi w poleceniach, tak by tworzyły spójny tekst – legendę o powstaniu Rzymu (koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 8. Czytanie notatki na temat Rzymu i wykreślanie z niej zbędnych informacji, przepisywanie poprawnie sformułowanej notatki (rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, technika czytania).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integrująca grupę, rozwijająca spostrzegawczość wzrokową i wyobraźnię, uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 9. Rozwiązywanie krzyżówki przez właściwe rozmieszczenie wyrazów z „rz” w kratkach, pisanie w liniaturze hasła (kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 10. Porównywanie siedmiu postaci na obrazku, wyszukiwanie i zaznaczanie dwóch takich samych barbarzyńców (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 11. Dopasowanie do podanych powiedzeń ich wyjaśnień, zaznaczanie kolorem wybranego powiedzonka (kaligrafia, pamięć, ilustrowanie jednego wybranego powiedzonka (kaligrafia, pamięć, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 12. Rozwiązywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 13. Tworzenie wyrazów z podanych części, tak by zawierały słowo „rzut”, zapisywanie wyrazów w liniaturze (ćwiczenie reguły ortograficznej, wyobraźnia, kaligrafia).</p>
--	--	--

		<p>Ćw. 14. Zaznaczanie wybranymi kolorami na mapie Polski: granic państwa, rzek oraz województwa podkarpackiego (koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 15. Wpisywanie w liniaturę w kształcie falistej linii „rzeeki” wyrazów z „rz” niewymielnym wybieranych ze zbioru wyrazów z „rz” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 3. „Rz” po spółgłoskach „b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „l”, „m”, „n”, „p”, „r”, „s”, „t”, „w”.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „rz” po spółgłoskach „b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „l”, „m”, „n”, „p”, „r”, „s”, „t”, „w”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: instrukcja; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: wyrazy pokrewne, przymiotnik, stopień przymiotników.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Doskonalenie sprawności artykulatorów oraz dykcji i poprawnej wymowy.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności doskonalenia swoich mocnych stron, wzmacnianie odporności na stres.</p>	<p>BLOK 3. „Rz” po spółgłoskach „b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „l”, „m”, „n”, „p”, „r”, „s”, „t”, „w”.</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „rz” po spółgłoskach „b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „l”, „m”, „n”, „p”, „r”, „s”, „t”, „w”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się znajomością piśmiennych wyjątków w ćwiczonej regule; • wykazuje się odpowiedzialnością i świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formułuje wypowiedź ustną na temat zasad bezpiecznego poruszania się na drodze; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: wyrazy pokrewne, przymiotnik, stopień przymiotników; • potrafi przedstawić instrukcję zachowania się w miejscu wypadku; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na temat zasad bezpiecznego poruszania się na drodze (ćwiczenie w mównicy).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu, podkreślanie wyrazów z „rz” i wypisywanie ich przy podanych spółgłoskach „b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „l”, „m”, „n”, „p”, „r”, „s”, „t”, „w”, uzupełnianie reguły ortograficznej (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 3. Czytanie instrukcji dla ratowników, zaznaczanie w tekście miejsc odnoszących się do każdego punktu tej instrukcji (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 4. Ustalanie kolejności wydarzeń na podstawie tekstu z ćwiczenia 2 przez właściwe ponumerowanie równoważników zdań (pamięć, kaligrafia, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 5. Odszyfrowywanie trzech zdań na temat zasad bezpiecznej jazdy na rowerze i łyżwiorkach, zapisywanie zasad i zaznaczanie na kolorowo „rz” wraz z poprzedzającą spółgłoską (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 6. Słuchanie czytanych kolejno grup sylab przez drugą osobę, tworzenie z każdej grupy poprawnego wyrazu (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 7. Dopisywanie do podanych wyrazów innych rymujących się nimi (ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 8. Zabawa w grzybobranie – ustalanie za pomocą płatany nazw grzybów jadalnych i trujących, układanie hasła z sylab umieszczonych obok rysunków na planszy według podanej kolejności i zapisywanie go (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni).</p>

<p>ustala kolejność wydarzeń po przeczytaniu tekstu;</p> <ul style="list-style-type: none"> znajduje potrzebne informacje w tekście; potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; doskonali dykcję i poprawną wymowę; wzmacnia odporność na stres. 	<p>Ćw. 9. Czytanie od góry do dołu „jednym rzutem oka” całych wyrazów ułożonych w dwóch kolumnach i poprzedzielanych czarnymi kropkami (technika czytania).</p> <p>Ćw. 10. Zaznaczanie kółkiem co trzeciej litery w wężu literowym, a następnie trzykrotne ich czytanie i zapamiętywanie oraz pisanie z pamięci (orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej, pamięć).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – ćwiczenia logopedyczne (ćwiczenia artykulatorów, wprawki dykcyjne).</p> <p>Ćw. 11. Czytanie kolejnych liter tworzących wyrazy umieszczonych w płątanie literowej (są one zaliczane do wyjątków w pisowni wyrazów z „rz” po spółgłoskach), podpisywanie rysunków tymi wyrazami (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 12. Wypisywanie z ciągu literowego wyrazów, w których po „w” piszemy „sz” (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 13. Tworzenie stopnia wyższego i najwyższego przymiotników według podanego wzoru, podkreślanie dwuznaku „sz”, który pojawia się w zakończeniu utworzonych wyrazów, dokańczanie rysowania postaci chłopców według własnego pomysłu, a następnie porównywanie ich wyglądu przy użyciu jak największej liczby przymiotników w stopniu wyższym (wyobraźnia, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 14. Łączenie cząstki „że” tylko z cząstkami zapisanymi kolorem niebieskim i zapisywanie utworzonych wyrazów, uzupełnianie zdań nowo utworzonymi wyrazami (kaligrafia, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 15. Tworzenie i zapisywanie wyrazów z cząstkami „od”, „ob”, „nad”, „pod”, po których może wystąpić litera „ż”, np. obżartuch, odnajdywanie w tekście ćwiczenia 14 dwóch przykładów wyrazów z „ż” po „p” i „d” (kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 16. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 17. Wskazywanie rysunku zawierającego wszystkie litery i dwuznaki, po których piszemy „rz”, uzupełnianie luk w wyrazach przez wpisanie „rz” lub „sz”, kolorowanie obrazków właściwym kolorem jako potwierdzenie znajomości reguły ortograficznej (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
--	--

BLOK 4. „Rz” – znajomość reguł		
<p>Utrwalenie znajomości reguł: „rz” wymieniające się na „r”, „rz” w zakończeniach „-arz”, „-erz”, „-rz” niewymienne, „rz” po spółgłoskach „b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „p”, „t”, „w”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: opis; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: nazwy własne.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez pozytywną ocenę swoich umiejętności i sprawności.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: „rz” wymieniające się na „r”, „rz” w zakończeniach „-arz”, „-erz”, „-rz” niewymienne, „rz” po spółgłoskach „b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „p”, „t”, „w”; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne; • wykazuje się odpowiedzialnością i wrażliwością ortograficzną; • poprawnie formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Czy znaczący zabytki Egiptu?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • formułuje kilkuzdaniową wypowiedź pisemną – opis maski Tutenchamona; • poszerza zakres słownictwa; utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonalili czytanie ze zrozumieniem; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: nazwy własne; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • dostrzega potrzebę doskonalenia swojej sprawności maturalnej; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustnie formułowanie odpowiedzi na pytanie: Czy znaczący zabytki Egiptu? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Ciche czytanie tekstu ze zwróceniem uwagi na obrazki wstawione w miejsce liter – „rz”, dopasowywanie reguły ortograficznej do odpowiadających im obrazków, dopisywanie wyrazów z tekstu do każdej zilustrowanej reguły ortograficznej (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Uzupelnianie zdań dotyczących tekstu jednym wyrazem (rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 4. Wskazywanie dróg w labiryncie według podanych reguł ortograficznych: 1) droga, którą wznaczą wyrazy z „rz” niewymiennym, 2) droga, którą wskazują wyrazy z „rz” po spółgłoskach, 3) droga, która wytycza wyrazy z „rz” wymiennym, a następnie odczytywanie nazw znalezisk, które zapisano piśmem w lustrzanym odbiciu, pisanie w linii przerywanej nazw znalezisk, które zapisano w labiryncie (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 5. Rysowanie po śladzie wzoru bez odrywania ręki (usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 6. Opisywanie maski Tutenchamona z wykorzystaniem podanego słownictwa (pisanie krótkich form wypowiedzi, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie twórcze, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 7. Słuchanie czytanych wyrazów pogrupowanych tematycznie przez drugą osobę, reagowanie klasnięciem w dłoń na wyraz związany z Egiptem (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 8. Rysowanie skarabeusza przez łączenie liniami punktów od 1 do 100 (orientacja w przestrzeni, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – wzmacnianie poczucia własnej wartości przez wypowiedzianie na swój temat informacji o dziedzinie, w której jest się mistrzem.</p> <p>Ćw. 9. Czytanie i zapisywanie zakodowanej wiadomości – pozbawionej samogłosek (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 10. Odczytywanie informacji ze starego papirusu i zaznaczanie w poleceniu wskazanymi kolorami wyrazów z „rz” wymiennym, „rz” niewymiennym,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> pozytywnie ocenia swoje umiejętności i sprawności. 	<p>„rz” po spółgłoskach, „rz” w zakończeniu „-arz” (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 11. Odnajdywanie z pamięci takiego samego zestawu hieroglifów (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 12. Odwzorowywanie rysunku twarzy faraona na kratkowanej płaszczyźnie (orientacja w przestrzeni, usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 13. Wykreślanie w diagramie wyrazów zapisanych obok niego i odczytywanie rozwiązań (koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, technika czytania).</p> <p>Ćw. 14. Układanie wyrażeń z sylab zapisanych na podobnych kształtach figur, zapisywanie ich w liniaturze (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 15. Dobieranie brakujących elementów w rysunku piramidy (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 16. Dopasowywanie zbiorów wyrazów do odpowiedniej reguły ortograficznej, wykreślanie z każdego zbioru jednego niepasującego wyrazu (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 5. „ż” – wymieniające się na „g”, „h”, „dz”, „s”, „z”, „ż (zi)”</p>		
<p>Zapoznanie się z zasadami pisowni wyrazów z „ż”.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ż” wymieniające się na „g”, „h”, „dz”, „s”, „z”, „ż (zi)”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje zasadę ortograficzną: „ż” wymieniające się na „g”, „h”, „dz”, „s”, „z”, „ż (zi)”; poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; formuluje wypowiedź ustną na zadany temat: Przykłady odważnego zachowania się ludzi w momentach zagrożenia; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ż” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Przykłady odważnego zachowania się ludzi w momentach zagrożenia (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu ze zwróceniem uwagi na wyrazy zaznaczone kolorem niebieskim, dopisywanie do podanych wyrazów innych zaznaczonych na niebiesko wyrazów z tekstu, uzupełnianie i czytanie reguły ortograficznej, kolorowanie liter, które dotyczą reguły pisowni „ż” wymiennego: „ż”, „g”, „dz”, „zi”, „s”, „z”, „h”, ustne odpowiadanie na pytania związane z tekstem (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, mówienie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Zabawa graficzna – rysowanie wzoru bez odrywania ręki (koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 4. Rozwiązywanie krzyżówki przez wpisywanie wyrazów z „ż” w odpowiedniej kolejności (koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni).</p>

<p>Wzmacnianie sfery emocjonalno-motywacyjnej poprzez uczenie kontroli emocji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonali czytanie ze zrozumieniem; • wykazuje się umiejętnością ułożenia poprawnych zdań pod względem gramatycznym i logicznym; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • czyta ze zrozumieniem zawarte w ćwiczeniach teksty i polecenia; • potrafi utworzyć czasowniki w pierwszej osobie liczby pojedynczej od podanych bezokoliczników; • kontroluje wyrażane emocje; • bierze czynny udział w ćwiczeniach i zabawach. 	<p>Ćw. 5. Słuchanie wyrazów czytanych przez drugą osobę, wypowiadanie wyrazu pokrewnego zawierającego literę „ż” (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 6. Szacowanie wzrokiem liczby elementów na rysunkach, wskazywanie postaci, która ma najwięcej tych elementów, dorysowywanie stworzonym różków według własnego pomysłu (ćwiczenie wzrokowe, usprawnianie ręki, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 7. Odnajdywanie w diagramach odpowiadających sobie par wyrazów: wyraz z „ż” i pokrewny wymieniający się na „z” (koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 8. Pisanie czasowników w pierwszej osobie liczby pojedynczej po uwzględnieniu podpowiedzi, którą stanowią rysunki postaci i wyrazy – bezokoliczniki napisane pismem lustrzanym (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Dopisywanie wyrazów z „ż” w liniaturze i zaznaczanie wymiany na literę „z” lub „zi” strzałką (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 10. Układanie zdań z rozsypanek wyrazowych i zapisywanie ich w liniaturze (technika czytania, kaligrafia, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa doskonałąca umiejętności wyrażania emocji, komunikatów, za pomocą gestów i mimiki twarzy.</p> <p>Ćw. 11. Zapisywanie par wyrazów wyróżnionych kolorem niebieskim i zaznaczanie wymiany (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 12. Odgadywanie rebusu i zapisywanie rozwiązania (orientacja w przestrzeni, kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 13. Czytanie pytań i podkreślanie w nich wyrazów z wymianą „ż” na „s”, zastąpienie pytania i wypisywanie z pamięci wyrazów z wymianą, dobieranie odpowiedzi do pytań (ćwiczenie reguły ortograficznej, pamięć, technika czytania).</p> <p>Ćw. 14. Wypisywanie z dwóch węzłów odpowiadających sobie par wyrazów, zaznaczenie wymiany (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 15. Podpisywanie postaci imionami i wskazywanie, który jest druhem drużynowym z uwzględnieniem informacji podanych w tekście (logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 16. Czytanie wyrazów w diagramie w układzie poziomym, wskazywanie wyrazu niepasującego do pozostałych ze względu na inną liczbę sylab (technika czytania, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p>
--	--	--

		<p>Ćw. 17. Układanie podpisów do ilustracji z rozsypanek literowych, orientacyjne porównywanie wagi przedmiotów przedstawionych na rysunkach i wpisywanie znaków matematycznych (logiczne myślenie, wyobraźnia, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 18. Zastąpienie w wyrażeniach wyrazów wyróżnionych kolorem innym wyrazem z „ż” (ćwiczenie słownikowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 19. Pisanie na monetach z awerssem wyrazów z literą wskazującą na wymianę wyrazu z rewersu, wypisywanie liter, na które wskazują liczby zapisane na monetach i odczytywanie hasła (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ż” niewymienne.</p> <p>Ćwiczenie poprawności zapisu dwuznaku „dź”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: życiorys; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmocnienie sfery motywacyjnej przy wykonywaniu ćwiczeń.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności niwelowania napięcia emocjonalnego przez ruch.</p>	<p>BLOK 6. „ż” niewymienne (część pierwsza); dwuznak „dź”</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje znajomość zasady ortograficznej: „ż” niewymienne; • wykazuje się poprawnym sposobem pisowni wyrazów z dwuznakiem „dź”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formułuje wypowiedź ustną się na zadany temat: Odpowiedz, czy znasz jakies rezerwy przyrody oraz, w jakim celu ludzie je zakładają?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonalili umiejętność czytania ze zrozumieniem; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ż” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudzaniowej wypowiedzi ustnej na zadany temat: Odpowiedz, czy znasz jakies rezerwy przyrody oraz, w jakim celu ludzie je zakładają? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „ż”, zakreślanie właściwej odpowiedzi do podanych niedokończonych zdań, uzupełnianie podanych zdań odpowiednimi wyrazami zapisanymi na czerwono w tekście, czytanie uzupełnionych zdań (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Łączenie cząstek wyrazowych z zakończeniami: „-aż”, „-eż” w wyrazy i zapisywanie ich w linaturze (orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 4. Zabawa graficzna – dorysowywanie brakujących części witraża (orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 5. Wypisywanie z diagramu wyrazów nieodmiennych zakończonych na „-aż”, „-eż” według podanego kodu rysunkowego. Łączenie fragmentów zdań, tak aby powstały sensowne i rymujące się wypowiedzi, podkreślanie wyrazów zakończonych na „-aż”, „-eż” (kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 6. Odczytywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się umiejętnością pisania kilkudziesięciu wypowiedzi: pisanie zabawnego życiorysu z podanymi wyrażeniami; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • wykazuje się odpowiednią motywacją przy wysiłku; • niweluje napięcie emocjonalne ćwiczeniami ruchowymi. 	<p>Ćw. 7. Czytanie tekstu, a następnie zasłonięcie go i czytanie informacji dotyczących opisanych zwierząt, dopisywanie obok każdej z tych informacji liter P – prawda lub F – fałsz (pamięć, technika czytania, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integracyjna doskonaląca wrażliwość czuciowo-ruchową i koncentrację uwagi oraz niwelująca napięcie mięśniowe.</p> <p>Ćw. 8. Rysowanie oburącz wzoru po śladzie (orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Dopasowywanie do przedstawionego rysunku postaci jego cienia (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 10. Układanie i pisanie wyrazów z „ż” z wykorzystaniem liter wyrazu „drożdżówka” (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenia słuchowo-językowe, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 11. Uzupełnianie żartobliwego życiorysu z uwzględnieniem wyrazów z „ż”, rysowanie podobizny przedstawionej postaci (wyobraźnia, pisanie krótkich form wypowiedzi, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 12. Przeglądanie się ilustracji i wskazywanie elementów, które nie pasują do jej treści, uzupełnianie tekstu wyrazami z „dż” umieszczonymi w ramce (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 13. Odczytywanie wyrazów zapisanych pismem w lustrzanym odbiciu (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 14. Łączenie w pary rymujących się wyrazów (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 15. Czytanie wyrazów zapisanych na ilustracji, kolorowanie fragmentu ilustracji, na którym znajdują się wyrazy z „ż” niewymiennym (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 7. „ż” niewymienne (część druga)</p> <p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „ż” niewymienne, „ż” po spółgłoskach „l”, „ł”, „n”, „r”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „ż” niewymienne, „ż” po spółgłoskach „l”, „ł”, „n”, „r”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniach. 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ż” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat. Jakie są cechy dobrego kolegi, a jakich nie powinien mieć? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „ż” po spółgłoskach, zapisywanie spółgłosek, po których zapisuje się „ż”, w wyznaczonych kółkach, analiza pisowni wyrazów: „że”, „skarży”, „obelżywe”, „drżący” w ce-</p>

<p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności stosowania technik relaksacyjnych.</p>	<p>czonym materiale wyrazówym;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formuluje wypowiedź ustną na zadany temat: Jakie są cechy dobrego kolegi, a jakich nie powinien mieć?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • usprawnia manualnie rękę piszącą; • wyjaśnia znaczenie podanych wyrażeń; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • uściśla i zapamiętuje znaczenie nowych wyrazów; • doskonali pamięć; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • wykonuje ćwiczenia relaksujące. 	<p>lu ustalenia innej reguły tłumaczącej pisownię „ż” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 3. Uzupelnianie zdań wyrazami na podstawie tekstu ćwiczenia 2 (rozumienie czytanego tekstu, pamięć, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 4. Zabawa graficzna – rysowanie wzoru po śladzie ręką niedominującą (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 5. Odnajdywanie wyrazów w diagramie przedstawionym w zarówno wzdłuż podanego schematu, zaznaczanie „ż” wraz z poprzedzającą spółgłoską, zapisywanie wyrazów w liniaturze (orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 6. Słuchanie czytanych przez drugą osobę kolejnych wersów z wyrazami, powtarzanie zawartych w każdym wersie wyrazów (ćwiczenie słuchowo-językowe, pamięć).</p> <p>Ćw. 7. Czytanie zdania ułatwiającego zapamiętanie spółgłosek, po których należy pisać „ż”, wymyślenie i zapisywanie własnych przykładów takiego typu zdań (pamięć, wyobraźnia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 8. Dopisywanie wyrazów: „żurek”, „żerdź”, „żart”, „róża” w tabeli w taki sposób, żeby żaden z nich nie powtarzał się w rzędzie i kolumnie, wypisywanie z ciągu literowego wyrazów, które zawierają cząstkę „róż” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 9. Odpowiadanie na pytanie poprzez wpisywanie do zdań odpowiednich wyrazów z ramki, ustne odpowiadanie na podstawie ilustracji na pytanie: Co zrobił dyżurny? (wyobraźnia, ćwiczenie w mówieniu, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa uwalniająca od napięcia mięśniowego, polegająca na pisaniu po plecach kolegi.</p> <p>Ćw. 10. Dopasowywanie wyrazów do haseł słownikowych, zaznaczanie na kolorowo „ż” wraz z poprzedzającą spółgłoską, zaznaczanie właściwej odpowiedzi związanej z wyjaśnieniem słowa „komiwojażer” (ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 11. Tworzenie wyrazów z cząstek zapisanych na tych samych figurach geometrycznych, zapisywanie nowo utworzonych wyrazów z „ż” w liniaturze (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 12. Rozwiązywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 13. Odczytywanie wyrazów ukrytych w rozsypance literowej, zapisywanie ich w liniaturze, uważne czytanie wyrazów zapisanych kolorową czcionką</p>
---	--	---

		<p>i po zakryciu ich wymiennianie tych, które się powtarzały (pamięć, kaligrafia, technika czytania, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 14. Odszukiwanie na ilustracji wskazanego w poleceniu elementu (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 15. Rysowanie oburącz wzorów po śladzie (usprawnianie rąk, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 16. Uzupełnianie wyrazów literą „ż” po spółgłoskach lub literą „rz”, wskazywanie drogi wiodącej do właściwego miejsca, na której znajdują się wyłączone wyrazy z „ż” (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
BLOK 8. „Ż” – znajomość reguł		
<p>Utrwalenie zasad pisowni wyrazów z „ż”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętności formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem oraz rozumienie sensu powieści.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności współpracy w grupie przez dramę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne pisowni wyrazów z „ż”; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na ćwiczonej materii wyrazowej; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formułuje wypowiedź ustną się na zadane pytania: Czy jesteście wrażliwy na zapachy? Jaki zapach najbardziej lubisz, a jakiego nie znosisz?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem; • znajduje potrzebne informacje w tekście; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „ż” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadane pytania: Czy jesteście wrażliwy na zapachy? Jaki zapach najbardziej lubisz, a jakiego nie znosisz? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu, korowanie napisów na kolor zgodny z przykładami znajdującymi się w tekście (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Zakreślanie poprawnej odpowiedzi do stwierdzeń według informacji z tekstu ćwiczenia 2 (rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 4. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (ćwiczenie wzrokowe, usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 5. Wypisywanie ze zbioru wyrazów z „ż” wymiennym i dopisywanie do nich wyrazów, na które się wymieniają, zaznaczanie wymieniających się liter, wpisywanie wyrazów w schematy, zaznaczanie na rysunku liter, na które wymienia się „ż” (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 6. Otaczanie pętlą tylko tych wyrazów z „ż”, w których „ż” jest po spółgłoskach, kolorowanie spółgłosek, uzupełnianie tytułów artykułów wybranymi wyrazami (koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 7. Słuchanie serii wyrazów czytanych przez drugą osobę, z których należy wybrać wyraz zbudowany z takich samych liter co wyraz pierwszy (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • potrafi współpracować w zespole; • dostrzega pozytywne emocje z zabaw dramatycznych. 	<p>Ćw. 8. Zabawa graficzna labirynt – znajdowanie drogi wyjścia na powierzchnię przez dżdżownicę (koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 9. Wykonywanie działań zapisanych na ilustracji, porządkowanie wyników w kolejności rosnącej przez wpisywanie cyfr od 1 do 6 w odpowiednich miejscach na ilustracji, podstawianie w miejsce cyfr liter oraz przepisywanie hasła (orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 10. Tworzenie nowych wyrazów przez dopisywanie w lukach podanych cząstek: „żur”, „żar”, „żer”, „róż” (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integrująca grupę, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego, polegająca na odgrywaniu w parach pojedynku na czarodziejские różdżki.</p> <p>Ćw. 11. Odszyfrowywanie imion i nazwisk wielkich podróżników przez wpisywanie w odpowiednie miejsca liter zamieszczonych na rysunkach (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słownikowe, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 12. Wycinanie wyrazów i wklejanie ich w odpowiednie miejsca na mapie myśli dla poznanych reguł ortograficznych związanych z pisownią „ż”, zaznaczenie na rysunku podanych szczegółów i znajdowanie miejsc na mapie myśli, w których powinny znaleźć się nazwy przedmiotów przedstawionych na obrazkach (koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni, mówienie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 9. „Rz” i „ż” wymienne i niewymienne oraz w zakończeniach „-rz”, „-mistrz”, „-mierz”</p> <p>Utrwalanie zasad ortograficznych: „rz” i „ż” wymienne i niewymienne oraz w zakończeniach „-arz”, „-mistrz”, „-mierz”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: zacytowanie rytmu; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na zadany temat – uzasadnianie reguły ortograficznej).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „rz” i „ż” wymienne i niewymienne oraz w zakończeniach „-arz”, „-mistrz”, „-mierz”; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na własnym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednim poziomem świadomości i wrażliwości ortograficznej; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7) i „ż” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie po cichu tekstu; wpisywanie w wyróżnione kolorem miejsca wyrazów z tekstu ilustrujących omawiane zasady ortograficzne: „rz” i „ż” wymienne i niewymienne, „rz” w zakończeniach „-arz”, „-mistrz”, „-mierz”, ustne odpowiadanie na pytania do tekstu, zaznaczanie przy każdym pytaniu numeru akapitu, do którego odwołuje się pytanie (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, mówienie).</p> <p>Ćw. 2. Rysowanie wzorów po śladzie ręką niedominującą (usprawnianie ręki, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 3. Łączenie w pary rymujących się wyrazów, wypisywanie wyrazów wraz z wyrazem wskazującym na wymianę (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p>

<p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności relaksowania się przez twórcze myślenie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać odpowiednie akapit w tekście odnoszący się do pytania; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • potrafi zatytułować rysunek; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • potrafi odczytać i nanieść informacje na wykres; • pozytywnie ocenia siebie i swój udział w zajęciach; • potrafi relaksować się przez ćwiczenia twórczego myślenia. 	<p>Ćw. 4. Kolorowanie rysunku mającego wpisane wszystkie litery, na które wymienia się „ż”, otaczanie pięcią rysunku, który ma w nazwie „rz” wymienne, wpisywanie w kółko litery, na którą wymienia się „rz” (usprawnianie ręki, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 5. Uzupełnianie krzyżówki wyrazami z „rz” i „ż”, odczytywanie i wypisywanie hasła (orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 6. Śledzenie wzrokiem czytanych przez drugą osobę zapisanych kolejno zdań oraz zakreślanie wyrazów, które różnią się od czytanego tekstu (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 7. Uzupełnianie rysunku częściami wycinanki, wybieranie tytułu i podpiśwanie obrazka (koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa pomagająca twórczo myśleć, polegająca na tworzeniu skojarzeń z wybraną rzeczą.</p> <p>Ćw. 8. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 9. Układanie i zapisywanie związków wyrazowych z rozsypanych sylab o tym samym kroju czcionki (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 10. Przeglądanie się rysunkom zwierząt i przypominanie, jakie reguły dotyczą zapisu „rz” i „ż” w ich nazwach, podpisywanie reguł ortograficznych odpowiednią nazwą zwierzęcia (pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 11. Zaznaczenie na wykresie daty wskazanej na kartkach kalendarza (logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 12. Szacowanie wzrokiem liczby narysowanych dużych i małych filizanek, a następnie dokładne ich liczenie i porównywanie wyniku, ponowne szacowanie wzrokiem przedmiotów ze względu na kolor i porównywanie wyniku po dokładnym policzeniu (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 13. Odszyfrowywanie wiadomości, w której literom alfabetu przyporządkowano liczby i zapisywanie jej w liniaturze (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 14. Odszukiwanie wyrazów ukrytych w podanych wyrazach, wypisywanie ich w liniaturze (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 15. Kolorowanie części obrazka zgodnie z podanym opisem, w którym kolor odpowiada regule ortograficznej (usprawnianie ręki, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
---	---	--

BLOK 10. „Rz” i „ż” po spółgłoskach i „ż” niewymienne – powtórzenie		
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „rz” i „ż” po spółgłoskach i „ż” niewymienne.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez przeżywanie wykonywania ćwiczeń.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „rz” i „ż” po spółgłoskach; • wykazuje się znajomością pisowni wyrazów z „ż” niewymiennym; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na czytanych materiałach wyrazowych; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • formułuje logiczną wypowiedź ustną, odpowiadając na pytanie o styl najbardziej pasujący do historyjki obrazkowej; • wykazuje się umiejętnością wyboru właściwego przysłówka do historyjki obrazkowej; • ustala kolejność ilustracji składających się na historyjkę obrazkową; • rozumie przenośne znaczenie związków wyrazowych; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • redukuje napięcie emocjonalne przez ruch. 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7) i „ż” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie po cichu tekstu, uzupełnianie na podstawie tekstu zdań, czytanie zdań zawierających informacje typu prawda-falsz i określanie ich za pomocą liter P lub F. Odnajdywanie w tekście nazw wszystkich konkurencji rozgrywanych podczas starożytnych igrzysk olimpijskich (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 2. Ustalenie kolejności czterech ilustracji stanowiących historyjkę obrazkową, dobieranie przysłówka pasującego do historyjki obrazkowej, czytanie czterech fragmentów tekstów zapisanych różnymi stylami, odnoszących się do poszczególnych części historyjki, dokonywanie oceny, który styl najbardziej pasuje do historyjki obrazkowej (ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów z „ż”, reagowanie podskokiem na wyraz z „ż” po spółgłoskach „l”, „ł”, „r”, „n” (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa ruchowa uwalniająca od napięcia mięśniowego, polegająca na pokazaniu ruchem ciała wybraną dyscyplinę sportową.</p> <p>Ćw. 4. Kolorowanie kół olimpijskich zgodnie z podaną w poleceniu instrukcją (rozumienie czytanego tekstu, usprawnianie ręki, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 5. Odkodowywanie zaszyfrowanego zdania i zapisywanie go w liniaturze (koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 6. Uzupełnianie luk w wyrazach literami „ż” lub „rz”, a następnie po zakończeniu tych wyrazów wpisywanie w puste miejsca spółgłosek, po których pisze się „rz” i „ż” (pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 7. Czytanie zdań składających się z wyrazów zapisanych na różowo (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 8. Wypisywanie jak najwięcej nowych wyrazów z wyrazu „skrzyżowanie” z uwzględnieniem zaszyfrowanej podpowiedzi, wyjaśnianie zasad pisowni reprezentujących wyrazy utworzone dzięki złamaniu szyfru (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Rysowanie lustrzanego odbicia postaci na kratkowanej płaszczyźnie (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p>

		<p>Ćw. 10. Wykreślanie niepasującego wyrazu ze związków wyrazowych, łączenie strzałkami związku wyrazowego z odpowiednią regułą, podpisywanie rysunków żartobliwymi związkami wyrazowymi (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 11. Podkreślanie w każdym rzędzie takiego samego wyrazu, jaki jest na początku tego rzędu, przyporządkowywanie reguły ortograficznej wyrazom w poszczególnych rzędach (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Wpisywanie w koła olimpijskie podanych cyfr, tak aby w każdym kole ich suma wynosiła 15 (logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 13. Wpisywanie podanych wyrazów z „ż” i „rz” w rysunki rzeczy zgodnie z regułą, jaką nazwy te reprezentują (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: pisownia wyrazów z głoskami dźwięcznymi i bezdźwięcznymi, pisownia wyrazów z „rz” i „ż”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-języcznych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej. Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności redukowania napięcia mięśniowego przez ruch.</p>	<p>BLOK 11. Głoski dźwięczne i bezdźwięczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: pisownia wyrazów z głoskami dźwięcznymi i bezdźwięcznymi, pisownia wyrazów z „rz” i „ż”; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • porównuje zapis ortograficzny z głoskami, jakie wymawia wyrazach, w których występuje utrata dźwięczności; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „rz” (s. 7) i „ż” (s. 44).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie tekstu, analiza słuchowo-wzrokowa wyrazów wyróżnionych w tekście kolorem żółtym i zielonym, ustalanie różnic między nimi, czytanie na głos wyrazów: „przygotować”, „chociaż”, „kurz”, „krzyk”, a następnie porównywanie zapisu ortograficznego z głoskami, jakie wymawia się w tych wyrazach, wypisywanie z tekstu po 4 wyrazy zaznaczone kolorem i umieszczanie ich w odpowiednich kolumnach: kolumna wyrazów z utratą dźwięczności i kolumna wyrazów, w których „rz” i „ż” zachowują dźwięczność, uzupełnianie zdań odnoszących się do tekstu wyrazami wybranymi spośród podanych, porządkowanie kolejności informacji według pojawiania się ich w tekście (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie głośnie wyrazów zapisanych w parach i zaznaczanie kolorem żółtym miejsc, w których pisze się litery „rz” lub „ż”, a słyszy się głoskę „sz” oraz kolorem zielonym miejsc, które uzasadniają pisownię „rz” lub „ż”, dopisywanie do podanych wyrazów przykładow, które uzasadniają pisownię „rz” i „ż” mimo wymawiania głoski „sz” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-języczne, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Rysowanie po śladzie wzoru bez odrywania ręki (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p>

<ul style="list-style-type: none"> • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją; • utrwała pojęcia z gramatyki; odmiana przez przypadki; • potrafi redukować napięcie emocjonalne w zabawie ruchowej. 	<p>Ćw. 4. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie kłaśnięciem w dłoń na głoskę dźwięczną w miejscu „rz” lub „ż” (ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 5. Wpisywanie nazw miejscowości na mapie według podanej liczby liter, wypisywanie nazw miast, w których następuje utrata dźwięczności dla „rz” i „ż” oraz zapisywanie ich w dopełniaczu, czytanie głośno par wyrazów (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 6. Czytanie na głos wyrazów przez dodawanie liter zapisanych nad częstką zawierającą „rz” i pod nią, wpisywanie w zieloną liniaturę wyrazów, w których „rz” jest wymawiane dźwięcznie, a w żółtą liniaturę – wymawiane bezdźwięcznie (ćwiczenie reguły ortograficznej, technika czytania, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 7. Dorysowywanie grzyw i grzywek postaciom na rysunkach (pamięć, ćwiczenie wzrokowe, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w wydawanie odgłosów przez zwierzęta, które należy zaprezentować na umówiony sygnał lub znak, doskonaląca koncentrację uwagi i spostrzegawczość, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 8. Łączenie w pary rymujących się wyrazów i odczytywanie ich na głos, dopisywanie wyrazów do odpowiednich rysunków (koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie słuchowo-językowe, pamięć, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Rozwiązywanie rebusów i zapisywanie rozwiązań, układanie rebusu z podanych rysunków, wpisywanie rozwiązań rebusów do podanych schematów (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 10. Analiza słuchowo-wzrokowa wyrazów, które wymawia się tak samo, a pisze inaczej i znaczą zupełnie co innego, rysowanie strzałek do wyrazów uzasadniających pisownię „rz” i „ż”, podkreślanie w dialogu wyrazów brzmiących tak samo, ale zapisywanych inaczej (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 11. Przeglądanie się obrazkom i znajdowanie negatywu jeża (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Uzupelnianie wyrazów literami „rz”, „ż” lub „sz” zapisanych w rzędach po trzy wyrazy z możliwością ułatwienia sobie zadania przy postępowaniu według podanego instruktażu (ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie ostatniego elementu wycinanki.</p>
--	---

ORTOGRAFFITI. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ch”, „h”. Poziom drugi (11 bloków)

Termin realizacji: około 3,5 miesiąca – w jednym tygodniu realizowany jest jeden blok.

Jednostka terapeutyczna trwa 90 minut.

Zagadnienia do opracowania na jednostce terapeutycznej	Osiągnięcia ucznia (cele szczegółowe) Uczeń:	Sposoby osiągnięcia celów – ćwiczenia:
<p>Zapoznanie się z zasadami pisowni wyrazów z „ch”.</p> <p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ch” wymieniające się na „sz”, „s”, „ś (si)”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: opis postaci; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: wyrazy przeciwstawne.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Doskonalenie orientacji na mapie.</p> <p>Wdrażanie do stosowania ćwiczeń ruchowych podczas wysiłku umysłowego.</p>	<p>BLOK 1. „Ch” wymieniające się na „sz”, „s”, „ś (si)”</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „ch” wymieniające się na „sz”, „s”, „ś (si)”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na materiale wyrazowym; • formułuje wypowiedź ustną się na zadany temat: Odpowiedz, czy zdarzył ci się moment wielkiego strachu; • wyjaśnia znaczenie wyrażeń; odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonali czytanie ze zrozumieniem; • wykazuje się umiejętnością sporządzania opisu postaci na podstawie podanego słownictwa i ilustracji; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: wyrazy o znaczeniu przeciwstawnym; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • doskonali orientację na mapie Europy, odnajduje państwa: Czechy i Włochy; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Odpowiedz, czy zdarzył ci się moment wielkiego strachu (ćwiczenie w mowie).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, podkreślanie wyrazów z „ch”, czytanie reguły ortograficznej zapisanej na transparentie, wypisywanie z tekstu wyrazów z „ch” zaczynających się na podane litery, dopisywanie wyrazów, w których „ch” wymienia na „sz”, „s”, „ś (si)” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 3. Zakreślanie na rysunku elementów, które nie występują w tekście (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, pamięć).</p> <p>Ćw. 4. Zapisywanie odpowiednich wyrazów z „ch” i zaznaczanie wymiany na „sz”, dopisywanie do podanych wyrazów innych z „ch” o znaczeniu przeciwstawnym (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 5. Odczytywanie hasła poprzez przeskakowanie co trzeciej litery w rzędach pionowych diagramu, zapisywanie go w liniaturze oraz wskazywanie okładki książki, w której opisana została postać z zaszyfrowanego diagramu (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 6. Podpisywanie rysunków wyrazami z „ch”, wskazywanie zasady wyjątkowej ich pisowni, pisanie po śladzie wyrazów pasujących do rysunków i ilustrowanie ich (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, mówienie, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 7. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów w poziomych rzędach, reagowanie kłasnieniem w dłoń na wyraz, który nie rymuje się z pozostałymi (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p>

<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje ćwiczenia ruchowe wspomagające pamięć i myślenie. 	<p>Ćw. 8. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 9. Opisywanie stracha na wróble przy użyciu wyrazów z ramki oraz przez przyglądanie się ilustracji (pisanie krótkich form wypowiedzi, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – ćwiczenie ruchowe pomagające uwolnić nagromadzoną energię emocjonalną i utrwalające ćwiczone wyrazy z „ch” wymiennym.</p> <p>Ćw. 10. Odczytywanie wyrazów ułożonych w różnych układach przestrzennych i dopisywanie do nich form, w których zachodzi wymiana „sz” na „s”, „ś”, lub „ś (si)” (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, technika czytania).</p> <p>Ćw. 11. Kolorowanie na mapie Europy państw: Czech i Włoch, dokańczanie zdania wyrazami z zachowaniem zasad pisowni wielkiej i małej litery (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 12. Uzupełnianie zdań wyrazami z „ch” wymieniającymi się na „sz” (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 13. Czytanie sylab zapisanych różnicowaną w grubości czcionką i zapisywanie ich w odpowiednich ramach wyróżnionych „grubą krechą” i „cienką kreską” (ćwiczenie słownikowe, kaligrafia, logiczne myślenie, technika czytania).</p> <p>Ćw. 14. Liczenie na ilustracji duchów i duszków, zapisywanie odpowiedzi w li-niaturze (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 15. Czytanie wielokrotne wyrazów wpisanych w kolorowe paski w celu ich zapamiętania, a następnie zaznaczanie identycznych zestawów z wyrazami pogrupowanymi w zbiory (logiczne myślenie, pamięć, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 16. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 17. Wpisywanie w odpowiednie miejsca na ilustracji wyrazów uzasadniających pisownię „ch” według podanej wskazówki (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie pierwszego elementu wyci-nanki.</p>
--	---

BLOK 2. „Ch” na końcu wyrazu		
<p>Ćwiczenie zasady ortograficznej: „ch” na końcu wyrazu.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat, swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem oraz pytań.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: bezokolicznik, liczba mnoga rzeczownika, wykrzyknik.</p> <p>Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Doskonalenie orientacji w przestrzeni.</p> <p>Doskonalenie umiejętności uwalniania się od napięcia emocjonalnego przez gry pamięciowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „ch” na końcu wyrazu; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formułuje wypowiedź ustną się na zadany temat: Opis zapamiętane zdarzenie z ostatniej klasowej wycieczki; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonali czytanie ze zrozumieniem; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: wykrzyknik, bezokolicznik, liczba mnoga rzeczownika; • analizuje tekst zapisany w formie dialogu; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • stosuje ćwiczenia uwalniające od napięcia emocjonalnego, aktywnie w nich uczestniczy i dostrzega efekty. 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Opis zapamiętane zdarzenie z ostatniej klasowej wycieczki (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, podkreślanie w tekście wyrazów z „ch” na końcu, czytanie reguły i uzupełnianie jej sześcioma przykładami wypisanymi z tekstu, zaznaczanie w tekście akapitu, który opisuje niebezpieczną sytuację, wskazywanie wśród podanych wyrazów tych, które pojawiły się w przeczytanym fragmencie (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, pamięć).</p> <p>Ćw. 3. Dorysowywanie na twarzy elementów wskazujących na stan emocjonalny – twarz budząca strach i wywołująca uśmiech (wyobraźnia, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 4. Łączenie w pary za pomocą strzałek wyrazów zapisanych tym samym odcieniem koloru niebieskiego i używanie par w zdaniu (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 5. Znajdywanie 10 różnic między rysunkami, zapisywanie w liniaturze, czego brakuje na rysunkach i tworzenie wyrazów z rozsypanki sylabowej, dokańczanie zdania wyrażeniami w odpowiedniej formie (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 6. Wpisywanie w odpowiednie miejsca wykrzykniki z ramki, które pasują do sytuacji przedstawionej na ilustracji (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 7. Słuchanie czytanych przez drugą osobę zdań, dokańczanie każdego usłyszanego zdania rymującym się wykrzyknikiem zakończonym na „ch” (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 8. Uzupełnianie zdań jednym z wyróżnionych wyrazów z „ch” na końcu (ćwiczenie słownikowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 9. Odczytywanie wyrazów z liter o różnej wielkości czcionki zapisanych w ramkach (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integrująca zespół uwalniająca od napięcia emocjonalnego i kształcąca pamięć.</p>

		<p>Ćw. 10. Dyktando graficzne – łączenie punktów według zielonego szyfru, podpisywanie powstatego rysunku wyrazem z „ch” na końcu (usprawianianie ręki, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, technika czytania).</p> <p>Ćw. 11. Zapisywanie cyfr słownie, podkreślanie „ch” na końcu wyrazów (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 12. Czytanie wyrazów przez dodawanie samogłosek, zapisywanie tych wyrazów w pierwszej z podanych kolumn, wykreślanie zbędnych samogłosek w węży wyrazowym i wpisywanie powstałych wyrazów do drugiej kolumny, ustne formułowanie swoich spostrzeżeń na temat pisowni wyrazów z „ch” na końcu – może być jednocześnie wymienne (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia, technika czytania).</p> <p>Ćw. 13. Dopisywanie do bezokoliczników nazw rysunków w liczbie mnogiej (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 14. Podkreślanie w dialogu wyrazów zakończonych na „ch”, śledzenie wzrokiem drogi w labiryncie prowadzącej do ilustracji, pisanie po śladzie zdania i uzupełnianie go nazwą ilustracji z labiryntu (logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, orientacja w przestrzeni, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 15. Rozwiązywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania w liniaturze (orientacja w przestrzeni, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 16. Odnajdywanie postaci na rysunku przy wykorzystaniu jej opisu i wskazówek zawartych w poleceniu (rozumienie czytania tekstu, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 17. Dopisywanie wyrazów na odpowiednich wstążkach zgodnie z regułą, jaką stanowi pierwszy zapisany już wyraz (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „ch” po „s”, „ch” przed spółgłoskami. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p>	<p>BLOK 3. „Ch” po „s”, „ch” przed spółgłoskami</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „ch” po „s”, „ch” przed spółgłoskami; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na temat: Opowiedz o chwilach, kiedy odczuwałeś dumę z powodu bycia Polakiem (ćwiczenie w mówieniu).</p>

<p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: odpowiedzi na pytania do tekstu; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój oraz na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez prezentację swoich pomysłów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiedzialnością i wrażliwością ortograficzną; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Opowiedz o chwilach, kiedy odczuwaś dumę z powodu bycia Polakiem; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • samodzielnie formułuje odpowiedź pisemne na pytania dotyczące tekstu; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • rozwija zasób słownictwa; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • prezentuje swoje pomysły; • pozytywnie ocenia swój udział w zajęciach. 	<p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyróżnianie z tekstu wyrazów z „ch”, wypisywanie z tekstu 5 przykładów wyrazów do podanej reguły ortograficznej „ch” po „s”, „p”, „t”, „w” oraz przed spółgłoskami (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 3. Odpowiadanie pisemne na pytania dotyczące tekstu, zaznaczanie kartki z kalendarza, na której widnieje data wybuchu powstania warszawskiego (ćwiczenie wzrokowe, rozumienie czytanego tekstu, pisanie krótkich form wypowiedzi, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 4. Znajdywanie w diagramie wyrazów z „ch” po „s” zaznaczonych niebieskim kodem w schemacie, a następnie zapisywanie ich w liniiaturze (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 5. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów w liniijkach, układanie z nich zdań (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, mówienie).</p> <p>Ćw. 6. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 7. Dopasowywanie do wyróżnionych cząstek wyrazowych zakończeń o tym samym kroju pisma, aby powstało jak najwięcej wyrazów z „ch” przed spółgłoskami, zapisywanie utworzonych wyrazów i zaznaczanie kolorem spółgłoski po „ch” (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 8. Czytanie sylab zaznaczonych na niebiesko oraz tworzenie z nich wyrazów, a następnie zapisywanie w liniiaturze, zaznaczanie spółgłoski po „ch” (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 9. Znajdywanie identycznego przedmiotu na rysunku jak wskazany we wzorze (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 10. Łączenie punktów na rysunku w kolejności malejącej, podpisywanie obrazka wyrazem z „ch” przed spółgłoską (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 11. Wykreślanie powtarzającej się cząstki „atu” w ciągu wyrazowym, wpisywanie wyrazów z „ch” w liniiaturę (technika czytania, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa ruchowa uwalniająca od napięcia emocjonalnego oraz integrująca zespół.</p>
---	--	--

		<p>Ćw. 12. Dopyisywanie do wyrazów z „ch” przed spółgłoskami nowych i podobnych (ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 13. Zaznaczanie rysunku, który wyróżnia się największą liczbą wskazanych w poleceniu elementów (ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 14. Odczytywanie wyrazów zapisanych w lustrzanym odbiciu, pisanie ich w liniiaturze od najdłuższego do najkrótszego, czytanie zapisanych wyrazów i zapamiętywanie ich, a następnie wyszukiwanie w podanym zbiorze wyrazów tego, który wcześniej nie wystąpił (technika czytania, logiczne myślenie, kaligrafia, pamięć).</p> <p>Ćw. 15. Uzupełnianie zdania przez wybieranie odpowiedniego wyrazu z podanej pary (ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 16. Wykonywanie działań zapisanych na ilustracji, łączenie takich samych wyników celem przyporządkowania występujących na ilustracji elementów (logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 17. Zapisywanie w liniiaturze wyrazów odczytanych z diagramu według kodu (orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 18. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 19. Dopyisywanie w pionie wyrazów z „ch” po „s” lub z „ch” przed spółgłoskami z wykorzystaniem liter wyrazu „pochwała” (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 20. Kolorowanie na mozaice wyrazów z „ch” według wskazówek w poleceniu (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „ch” niewymienne, „ch” w cząstce „arch”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p>	<p>BLOK 4. „Ch” niewymienne; „ch” w cząstce „arch”</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: „ch” niewymienne, „ch” w cząstce „arch”; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na temat: Opisz swój charakter (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyróżnianie w tekście wyrazów z „ch” niewymiernym, przepisywanie wyrazów z „ch” do podanych grup: w cząstce „arch” i niewymienne jako wyrazy do zapamiętania, zaznaczanie poprawnych odpowie-</p>

<p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: budowa zdania. Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia. Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych. Ćwiczenie umiejętności stosowania ćwiczeń relaksacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Opisz swój charakter; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • wyjaśnia, co oznaczają zapisane wyrazy; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonalili czytanie ze zrozumieniem; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: budowa zdania; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • doskonalili umiejętność odczytywania wieków zapisanych cyframi rzymskimi; • doskonalili umiejętność orientacji na mapie Polski; • dostrzega potrzebę doskonałości swojej sprawności manualnej; • pozytywnie ocenia swoje postępy; • świadomie stosuje ćwiczenia ruchowe w celu aktywizacji do wysiłku intelektualnego. 	<p>dzi na pytania do tekstu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie). Ćw. 3. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (ćwiczenie wzrokowe, usprawnianie rąk, koordynacja wzrokowo-ruchowa). Ćw. 4. Podpisywanie portretów osób występujących w tekście ćwiczenia 2; przepisywanie wiadomości sporządzonej przez bohatera tekstu i wstawianie brakujących liter według kodu, kolorowanie portretu postaci, która ukraśla puchar (orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, wyobraźnia). Ćw. 5. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie kłaśnięciem w dłoń na wyraz z częstką „arch” (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie). Ćw. 6. Wpisywanie do krzyżówki wyrazów z „ch”, odczytywanie i pisanie hasła z wyróżnionych liter (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie reguły ortograficznej). Ćw. 7. Rysowanie oburącz wzoru po śladzie (koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia). Ćw. 8. Odczytywanie z podpisów ilustracji wieków zapisanych cyframi rzymskimi i wskazywanie najstarszego zabytku architektury (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie). Ćw. 9. Dopisywanie do podanych wyrazów innych z „ch”, rymujących się, wybranych z ramki (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia). Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa ruchowa pomagająca zmniejszyć napięcie mięśniowe, polegająca na tańczeniu do muzyki. Ćw. 10. Wstawianie przecinków i kropek do przedstawionego tekstu, wypisywanie z tekstu wyrazów z „ch” (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia). Ćw. 11. Wskazywanie drogi w labiryncie, która wiedzie do Pucharu Wycieczki, pisanie po śladzie i dokańczanie zdania przez wpisanie imienia zwycięzcy (ćwiczenie orientacji w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe). Ćw. 12. Układanie i zapisywanie nowych wyrazów z liter wyrazu „marchewka” (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p>
--	---	--

		<p>Ćw. 13. Wpisywanie nazw miast i wsi na mapie Polski za pomocą cyfr i liter podanych przy każdej nazwie (logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 14. Przepisywanie wyrazów zapisanych od tyłu i dodawanie na początku „ch” (technika czytania, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 15. Łączenie w pary wyrazów z ich znaczeniami (logiczne myślenie, technika czytania, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 16. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 17. Zaznaczanie na kolorowo konturów rysunków, które w nazwie mają „ch”, czytanie wyrazów i podkreślanie tych, z zaznaczonymi konturami (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, pamięć, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 18. Kolorowanie chorągwi, w której znajdują się tylko wyrazy z „ch” niewymiennym i „ch” w częście „arch” (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, wyobraźnia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 5. „Ch” – znajomość reguł</p>		
<p>Utrwalenie zasad pisowni wyrazów z „ch”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: zabawna historyjka; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat, formy wypowiedzi: interpretowanie powieści, formułowanie odpowiedzi na pytania). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia. Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje znajomość zasad ortograficznych związanych z pisownią „ch”; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Czy lubisz pomagać w kuchni i czy potrafisz przygotować jakies danie? • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Czy lubisz pomagać w kuchni i czy potrafisz przygotować jakies danie? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „ch”, wypisywanie z tekstu po kilka przykładów do każdej reguły: „ch” wymienne, „ch” na końcu wyrazu, „ch” po „s”, „ch” niewymienne i w częście „arch”, ustna odpowiedź na pytania dotyczące tekstu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, logiczne myślenie, mówienie).</p> <p>Ćw. 3. Rysowanie wzoru po śladzie: prawą ręką dużych elementów i lewą małych (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 4. Zaznaczanie jak największej liczby różnic między dwoma rysunkami (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p>

<p>Wdrażanie do nawyku stosowania ćwiczeń odprężających.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ustnie charakteryzuje dobrze go kucharza, dobierając odpowiednie słownictwo; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonalą czytanie ze zrozumieniem; • doskonalą pisanie krótkich form wypowiedzi – układu i zapisuje zabawną historijkę z podanymi wyrazami; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • czyta ze zrozumieniem zawarte w ćwiczeniach teksty i polecenia; • właściwie interpretuje znaczenie powiedzeń; • skutecznie niweluje napięcie emocjonalne; • pozytywnie ocenia swoje umiejętności oraz czynnie bierze udział w ćwiczeniach i zabawach. 	<p>Ćw. 5. Siuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów z „ch”, podawanie liczby wyrazów zakończonych na „uch” (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 6. Wykreślanie w wężu wyrazowym wyrazów z „ch” niewymiennym (koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, kaligrafia, technika czytania).</p> <p>Ćw. 7. Znajdywanie wyrazów z „ch” odmiennym i zapisywanie ich w liniaturze w formie, w której następuje wymiana na „sz”, „s” lub „ś (si)” (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 8. Kolorowanie szachownicy, na której zapisano wyrazy z „ch”, używanie koloru brązowego dla wyrazów z „ch” niewymiennym i żółtego dla wyrazów z „ch” wymiennym (usprawnianie ręki, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 9. Wskazywanie, który z elementów znajdujących się pod obrazkiem nie pasuje do niego, ustne charakteryzowanie dobrego kucharza za pomocą wybierania pasujących wyrazów z ramki (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, mówienie).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa ruchowa wspomagająca odprężenie psychiczne, polegająca na pokazaniu gestem i mimiką dowolnej czynności wykonywanej w kuchni.</p> <p>Ćw. 10. Wpisywanie na rysunkach odpowiednich liter i odczytywanie wyrazów, zapisywanie ich w liniaturze, ustalanie reguły ortograficznej dotyczącej pisowni tych wyrazów (ćwiczenie reguły ortograficznej, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 11. Uzupelnianie konturów rysunków wycinanką z sylabami, odczytywanie powstałych wyrazów z „ch” (koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, usprawnianie ręki, technika czytania, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Tworzenie wyrazów z sylab zapisanych na dzbankach z uchem z prawej strony, odczytywanie powiedzenia (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 13. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (orientacja w przestrzeni, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 14. Dopisywanie na wizytówkach właściwych nazw zawodów (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 15. Tworzenie form podanych wyrazów odpowiadających poszczególnym regułom (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p>
--	--	---

		<p>Ćw. 16. Czytanie kolejnych wyrazów i wyobrażanie sobie ich znaczenia, układanie z nich zabawnej historii i zapisywanie jej, zapisywanie wyrazów z „ch” z pamięci (logiczne myślenie, pamięć, wyobraźnia, pisanie krótkich form wypowiedzi, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 17. Czytanie zestawów wyrazów i wykreślanie z nich jednego niepasującego do pozostałych pod względem reguły pisowni z „ch” (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 6. „H” niewymienne (część pierwsza); „h” w cząstkach „hiper-”, „hipo-”, „hipno-”</p> <p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „h” niewymienne, „h” w cząstkach „hiper-”, „hydro-”, „hipo-”, „hipno-”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Dokonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój oraz na zadany temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rzeczownik. Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia. Dokonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych. Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez wdrożenie do przestrzegania reguł obowiązujących w zespole.</p>	<p>• prezentuje zasady ortograficzne: „h” niewymienne, „h” w cząstkach „hiper-”, „hydro-”, „hipo-”, „hipno-”;</p> <p>• poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczeniowym materiale wyrazowym;</p> <p>• wykazuje się odpowiedzią świadomością i wrażliwością ortograficzną;</p> <p>• formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Opowiedz o znanych ci słownych rozbójnikach;</p> <p>• odpowiada na pytanie pełnym zdaniem, odwołuje się do tekstu;</p> <p>• utrwała poprawną technikę czytania i pisania;</p> <p>• doskonali tempo czytania;</p> <p>• utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik;</p> <p>• znajduje potrzebne informacje w tekście;</p>	<p>Opowiedz o znanych ci słownych rozbójnikach (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „h”, czytanie wyrazów z „h” ułożonych w rzędach i wskazywanie tego rzędu, w którym znajdują się wyrazy z tekstu, czytanie kolejnych wyrazów z „h” ułożonych w rzędach i podkreślanie tego rzędu, który zawiera wyrazy opisujące bohatera tekstu, podkreślanie rzędu, który nie zawiera wyrazów określających ukończoną Janosika (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 4. Rozwiązywanie krzyżówki, której wszystkie hasła zaczynają się od „h”, zapisywanie rozwiązań w liniaturze (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 5. Słuchanie czytanych przez drugą osobę podanych wyrazów, reagowanie kłasnieniem w dłonie na wyraz trzysylabowy (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 6. Wypisywanie 10 wyrazów z „h” z ciągu literowego, układanie zdania z jak największą liczbą odnalezionych wyrazów (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, technika czytania, ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 7. Uzupełnianie obrazka elementami z wycinanki, a następnie bez patrzenia na ilustrację podawanie odpowiedzi na pytania wyrazami: TAK lub NIE (pamięć, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 8. Tworzenie wyrazów przez łączenie ich w sylaby napisane takim samym krokiem pisma, podpisywanie ilustracji utworzonymi wyrazami (ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • doskonali logiczne myślenie, rozwiązując diagramy i rebusy; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • dostrzeża efekty swojej pracy i motywuje się do wysiłku; • współpracuje według reguł obowiązujących w grupie. 	<p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa ruchowa doskonaląca wyobraźnię i pamięć z elementami rywalizacji – improwizacja bitwy na słowa z „h” na polu bitwy.</p> <p>Ćw. 9. Przystawianie liter tak, aby powstały „halaśliwe” słowa z „h”, zapisywanie ich w liniaturze (ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 10. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 11. Tworzenie wyrazów z podanych części z sylabą „har-”, zapisywanie ich w liniaturze (ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 12. Przechodzenie przez labirynt droga, na której zapisano wyrazy z „h” (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 13. Czytanie opisów postaci mitologicznych, a następnie podpisywanie rysunków właściwymi imionami (rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 14. Podpisywanie rysunków rzeczownikami rozpoczynającymi się od cząstki „hipo-”, „hipno-” lub „hiper-”, podkreślanie w podanym zdaniu wyrazów z „h” oraz ustne odpowiadanie, co mają ze sobą wspólnego (technika czytania, kaligrafia, mówienie, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 15. Rozszyfrowywanie zakodowanych wyrazów w diagramie według kodu i zapisywanie ich w liniaturze (technika czytania, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 16. Uzupełnianie zdań wyrazami z „h” niewymiennym odszyfrowanymi z rysunków (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 7. „H” niewymienne (część druga): „h” wymieniające się na „g”, „z”, „ż”</p> <p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „h” niewymienne, „h” wymieniające się na „g”, „z”, „ż”, „h” po „z”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań;</p>		<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „h” (s. 53).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Odpowiedz, kogo można nazwać bohaterem? Czy warto nim być? (ćwiczenie w mowieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, wyszukiwanie w tekście wyrazów z „h” wymiennym i niewymiennym, podkreślanie ich wskazanym kolorem, zaznaczenie poprawnych odpowiedzi na pytania do tekstu (ćwiczenie techniki czytania</p>

<p>poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój i na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem oraz zadawania pytań.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: kolejność alfabetyczna.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez dostrzeganie korzyści z pracy w zespole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiedzialnością świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Kogo można nazwać bohaterem? Czy warto nim być?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • wykazuje się umiejętnością pracy z tekstem; • usprawnia manualnie rękę piszącą; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: kolejność alfabetyczna; • wykazuje się umiejętnością pisania poprawnie zbudowanych zdań; • wyjaśnia znaczenie wyrazów, doбира do nich określenia; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • pozytywnie ocenia swoją pracę w zespole. 	<p>nia tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Łączenie zielonych punktów według kolejności liczb tworzących rysunek wenikutu (usprawnianie ręki, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 4. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów z każdego wersu, powtarzanie ich z pamięci (ćwiczenie słuchowo-językowe, pamięć).</p> <p>Ćw. 5. Rysowanie wzorów po śladzie bez odrywania ręki (ćwiczenie wzrokowe, usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 6. Wykreślanie powtarzającej się sylaby w ciągu wyrazów, odczytywanie i zapisywanie utworzonego z wyrazów zdania (technika czytania, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 7. Podpisywanie definicji odpowiednim wyrazem z „h” niewymienionym (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 8. Odczytywanie z rozsypanki wyrazowej zdań według podanych kolorów i zapisywanie ich w liniaturze (technika czytania, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia, logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 9. Wykreślanie spośród podanych wyrazów powtarzającego się wyrazu „rehabilitacja” (technika czytania, ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa rozwijająca wrażliwość czuciowo-ruchową i koncentrację uwagi, a także uwalniająca od napięcia emocjonalnego, polegająca na pisaniu wyrazów z „h” na plecach osoby z parą.</p> <p>Ćw. 10. Zapisywanie 3 wyrazów, na które wymieniają się podane wyrazy z „h”, zaznaczanie wymiany (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 11. Rozwiązywanie rebusów i zapisywanie ich rozwiązań (orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Dopisywanie rymujących się wyrazów do podanych, układanie i zapisywanie jednego zdania z tymi wyrazami (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 13. Przechożenie przez labirynt drogą do jednej z postaci, pisanie po śladzie zdania i uzupełnianie go imieniem ustalonym po przejściu przez labirynt, układanie wyrazów z liter na figurach geometrycznych i zapisywanie z nimi zdania (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, usprawnianie ręki, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p>
--	--	---

		<p>Ćw. 14. Przepisywanie poprawnie wyrazów zapisanych w lustrzanym odbiciu przez dodanie na początku litery „z” (ćwiczenie reguły ortograficznej, technika czytania, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 15. Wpisywanie wyrazów z ramki w odpowiednie schematy, ustne wyjaśnianie, co wspólnego mają te wyrazy (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, logiczne myślenie, mówienie).</p> <p>Ćw. 16. Dorysowywanie ręką niedominującą min stworom, wymyślanie imion (kaligrafia, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 17. Wpisywanie w odpowiednie miejsca na ilustracji wyrazów z „h” niemylnym, „h” wymiennym oraz przepisywanie w kolejności alfabetycznej wyrazów z „h” po „z” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
BLOK 8. „H” – podsumowanie		
<p>Utrwalenie zasad pisowni wyrazów z „h”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Dokształcanie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój i na zadany temat, wyjaśnianie znaczenia słownictwa). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Dokształcanie pamięci i logicznego myślenia. Dokształcanie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych. Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron i wykorzystywania ich w pracy zespołowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne pisowni wyrazów z „h”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Odpowiedz, czy wiesz, do czego służą herby oraz kto lub co może mieć herb; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • wykazuje się umiejętnością wyszukiwania synonimów; • znajduje potrzebne informacje w tekście; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „h” (s. 53).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Odpowiedz, czy wiesz, do czego służą herby oraz kto lub co może mieć herb (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu, zaznaczanie litery „h” czerwonym kolorem i wyrazu „herb” niebieską pętlą (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Wpisywanie w rysunek herbu odpowiednich wyrazów z „h” z tekstu: „h” wymienne i „h” niewymienne (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 4. Rozwiązywanie zagadki rysunkowej: ustalanie na podstawie opisu znajdującego się w tekście ćwiczenia 2, która z narysowanych postaci jest ryce rzem herbu Ogończyk (rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, pamięć).</p> <p>Ćw. 5. Czytanie zdań i zamienianie wyrazów podanych w nawiasach na ich synonimy zawierające literę „h” (ćwiczenie słownikowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 6. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie kłasnieniem w dłoń na wyraz z cząstką „her” (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • doskonalili umiejętność wyszukiwania nazw geograficznych na mapie; • dostrzega swoje mocne strony; • wykazuje pozytywną motywację do podejmowania wysiłku myślowego. 	<p>Ćw. 7. Rysowanie po śladzie wzoru bez odrywania ręki (koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 8. Czytanie jednym spojrzeniem wyrazów z kolejnych wierszy nad kropkami najpierw z góry na dół, a następnie z dołu do góry, rozpoznawanie wśród rysunków nazw czytanych wyrazów i otaczanie ich pętlą (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, pamięć).</p> <p>Ćw. 9. Wskazywanie wśród kilku zbiorów wyrazów z „h” tego, który zawiera wyrazy z „h” wymiennym, dopisywanie do wybranego zbioru wyrazów, w których „h” wymienia się na „g”, „z” lub „ż” (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 10. Zaznaczanie na rysunku przedmiotów, które nie mogły znaleźć się w historii, uzupełnianie ilustracji elementami z wycinanki lub samodzielnie dorysowywanie brakujących elementów zgodnie z opisem w ćwiczeniu 2 (ćwiczenie wzrokowe, usprawnienie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa rysunkowa pomagająca dostrzec swoje mocne strony – rysowanie własnego herbu.</p> <p>Ćw. 11. Odszukiwanie w ciągu literowym, a następnie na mapie Europy nazw geograficznych z „h” (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 12. Podkreślanie w ciągu wyrazowym tych wyrazów, które kojarzą się z różnymi dźwiękami, wpisywanie ich do linii (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 13. Tworzenie wyrazów z cząstką „ha” w środku i zapisywanie ich w liniaturze (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 14. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania, podkreślanie w ramce wyrazów wskazujących na wymianę „h” (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 15. Wpisywanie do krzyżówki wyrazów o tym samym lub zbliżonym znaczeniu, ale zawierających „h”, odczytywanie i zapisywanie hasła (logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 16. Wskazywanie wśród rysunków przedstawiających herby dwóch identycznych (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p>
--	---	---

		<p>Ćw. 17. Układanie z sylab jednakowego koloru wyrazów z „h” i zapisywanie ich w liniaturze (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 18. Kolorowanie pól w mozaice z herbem według instrukcji uwzględniającej reguły pisowni z „h” (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 9. „Ch” wymienne; „ch” na końcu wyrazu; „h” niewymienne – powtórzenie</p> <p>Utrwalanie zasad ortograficznych: „ch” wymienne, „ch” na końcu wyrazu, „h” niewymienne.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności koncentrowania się na zadaniu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „ch” wymienne, „ch” na końcu wyrazu, „h” niewymienne; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczeniowym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Opowiedz ciekawą historijkę przedstawioną na ilustracji według własnego pomysłu; • wyjaśnia słownictwo oraz stosuje je w wypowiedzi ustnej i pisemnej; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • utrwała kolejność alfabetyczną; • znajduje potrzebne informacje w tekście; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7) i „h” (s. 53).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie tekstu, podkreślanie dwoma różnymi kolorami wyrazów z „h” i „ch”, czytanie ponowne fragmentów tekstu ze zmienionymi fragmentami, podkreślanie zauważonych zmian i zapisywanie właściwych wyrazów, wypisywanie z tekstu po 4 wyrazy do każdej reguły: „h” niewymienne, „ch” wymienne, „ch” na końcu, skreślanie spośród podanych liter tych, na które nie wymienia się „ch” (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, pamięć).</p> <p>Ćw. 2. Tworzenie rysunku przez połączenie linią kolejnych cyfr od 22 do 145 (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 3. Sluchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów w danej linijce, reagowanie kłaśnięciem w dłoń na wyraz taki jak na początku zestawu (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 4. Przepisywanie wyrazów w porządku alfabetycznym z podziałem na wyrazy z „ch” i wyrazy z „h” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 5. Wyszukiwanie i łączenie liniami par wyrazów, w których jeden zawiera „ch”, a drugi literę, na którą się wymienia „ch”, wypisywanie tych par i zaznaczanie na kolorowo wymiany „ch” na „sz”, „s”, „ś”; wypisywanie wyrazów z „h” – rzeczownik, czasownik, przymiotnik (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 6. Odnajdywanie na rysunkach dwóch takich samych jeźdźców (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 7. Wykreślanie z węża wyrazowego wyrazów z „h” niewymiennym, a z pozostałych liter odczytywanie wyrazu będącego wyjątkiem od reguły, że na końcu piszemy „ch”, zapisywanie tego wyrazu w liniaturze (technika czytania, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • doskonalili orientację w przestrzeni, umiejętność wskazywania drogi na planie miasteczka; • utrwała zagadnienia z zakresu gramatyki: rzeczownik, czasownik, przymiotnik; • koncentruje się na wykonywanym zadaniu; • pozytywnie ocenia siebie i aktywnie uczestniczy w zajęciach. 	<p>Ćw. 8. Wskazywanie dwóch dróg na planie miasteczka, jedną z nich wyznaczają nazwy ulic z „h” niewymiennym, a drugą nazwy ulic z „ch” wymiennym, pisanie po śladzie zdania i uzupełnianie go nazwą miejsca odczytaną z planu miasta (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integrująca grupę oraz rozwijająca twórcze myślenie, polegająca na dopisywaniu kolejnych zdań z wyrazami z „h” niewymiennym lub „ch” wymiennym, bądź „ch” na końcu tworzących spójną historijkę.</p> <p>Ćw. 9. Wpisywanie do podanych wyrazów „ch” lub „h”, podkreślanie wyrazów z „ch” wymiennym (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 10. Wskazywanie na ilustracji elementów, których jest najwięcej (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 11. Dopisywanie w dymki na ilustracji pasujących wyrazów z ramki, opowiadanie ciągu dalszego historyjki według własnego pomysłu (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, wyobraźnia, mówienie).</p> <p>Ćw. 12. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 13. Łączenie w pary wyrazów z dwóch grup, dokończanie zdania wyrazami z par w odpowiedniej formie (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słownikowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 14. Czytanie tekstu z pominięciem słów związanych z końmi (logiczne myślenie, ćwiczenie słuchowo-językowe, technika czytania, rozumienie czytelnego tekstu).</p> <p>Ćw. 15. Odczytywanie i zapisywanie wyrazów z płataniny literowej, zakreślanie z pamięci spośród podanych wyrazów tych odczytanych z płataninki (koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, pamięć).</p> <p>Ćw. 16. Rysowanie oburącz wzorów po śladzie (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 17. Zapisywanie wyrazów na ilustracji przy właściwych regulach ortograficznych, znajdowanie wyrazu niepasującego do żadnej reguły i wpisanie go do liniatury oraz uzasadnianie, od której reguły jest wyjątkiem (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
--	---	---

BLOK 10. „Ch” niewymienne; „ch” po „s”, przed spółgłoskami i w częście „arch”, „h” niewymienne, wymienne i po „z” – powtórzenie		
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: „ch” niewymienne, „ch” po „s”, przed spółgłoskami i w częście „arch”, „h” niewymienne, wymienne i po „z”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności komunikowania się z innymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasady ortograficzne: „ch” niewymienne, „ch” po „s”, przed spółgłoskami i w częście „arch”, „h” niewymienne, wymienne i po „z”; • poprawnie stosuje utrwalone zasady ortograficzne na czystym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • rozwija zasób słownictwa, posługuje się nim w mowie czynnej; • utrwała zagadnienia z gramatyki: wyrazy bliskoznaczne; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • wskazuje fragmenty tekstu odnoszące się do pytania; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • rozwija sprawność manualną ręki piszącej; • porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • redukuje napięcie emocjonalne przez doskonalenie umiejętności interpersonalnych. 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7) i „h” (s. 53).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie tekstu, podkreślanie wyrazów z „h” i „ch” dwoma różnymi kolorami, wypisywanie z tekstu po 2 wyrazy do każdej reguły: „ch” niewymienne, „ch” po „s”, „ch” przed spółgłoskami, „ch” w częście „arch”, „h” niewymienne, „h” wymienne, „h” po „z”, otaczanie pętlą w tekście odpowiedzi do podanych pytań, wykreślanie pytań, na które w tekście nie ma odpowiedzi (kaligrafia, ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 2. Rysowanie oburącz wzoru po śladzie: prawą ręką wzór dolny, a lewą wzór górny (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 3. Rozszyfrowywanie ukrytych wyrazów i wpisywanie ich w kółka tego samego koloru, oznaczanie wyrazów odpowiednią regułą ortograficzną (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 4. Sluchanie czytanych przez drugą osobę grup sylab i tworzenie z nich wyrazów, w których występuje „h” lub „ch”, sluchanie czytanych przez drugą osobę serii wyrazów, wskazywanie wyrazów, które były ułożone z sylab (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 5. Rysowanie odbicia statku na kratkowanej płaszczyźnie (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 6. Czytanie wyrazów z „ch” i „h”, następnie podkreślanie wyrazów z „h” niewymienym i zapisywanie ich w porządku alfabetycznym, wypisywanie wyrazów z „h” wymiennym i dopisywanie do nich wyrazów, w których „h” wymienia się na „g”, „z”, „ż”, wypisywanie wyrazów z „ch” niewymienym od najkrótszego do najdłuższego (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 7. Wskazywanie na obrazkach wyodrębnionych rysunków (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 8. Wpisywanie w wyrazy odpowiednio liter „s” lub „z”, dokonywanie reguły ortograficznej (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – rysowanie swojego ulubionego bohatera z książki, filmu lub życia – doskonalenie komunikowania się z innymi, a także uwalnianie od napięcia emocjonalnego.</p>

		<p>Ćw. 9. Podawanie znaczenia wyrazów na podstawie tekstu z ćwiczenia 1, dobieranie do tych wyrazów po 3 bliskoznaczne, ustne przyporządkowywanie reguły ortograficznej dotyczącej ich pisowni (ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 10. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (logiczne myślenie, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 11. Dorysowywanie brakujących elementów w obrazkach (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Odszyfrowywanie i zapisywanie zakodowanych wyrazów, podawanie reguły ortograficznej dotyczącej ich pisowni i wskazywanie wyjątku od tej reguły (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 13. Rysowanie linii w labiryncie bez dotykania ścianek (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 14. Czytanie tekstu zapisanego pionowo i odpowiadanie ustnie na pytanie: Jaki błąd popełnił oficer? (technika czytania, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, mówienie).</p> <p>Ćw. 15. Rozwiązywanie zagadki matematycznej – obliczanie działań matematycznych i wklejanie na obrazek zgodnej z wynikiem liczby elementów (logiczne myślenie, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 16. Kolorowanie mozaiki z wyrazami zgodnie z kolorem dopasowanym do danej reguły ortograficznej (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>BLOK 11. Pisownia „nie” z różnymi częściami mowy</p> <p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: pisownia „nie” z różnymi częściami mowy. Utrwalenie pisowni wyrazów z „ch” i „h”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: zdania twierdzące i przeczące; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: pisownia „nie” z różnymi częściami mowy; • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: pisownia wyrazów z „ch” i „h”; • poprawnie stosuje utrwalaną zasadę ortograficzną na ćwi- 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów z „ch” (s. 7) i „h” (s. 53).</p> <p>Ćw. 1. Czytanie tekstu, analiza słuchowo-wzrokowa wyrazów z partyculą „nie” wyróżnionych w tekście kolorową czcionką, wypisywanie z tekstu po 5 zaznaczonych wyrazów z „nie” do odpowiedniej kolumny w tabeli, dokończenie pisania reguły na podstawie zebranego słownictwa, czytanie zdań dotyczących tekstu i zapisywanie obok każdego z nich liter P – prawda lub F – fałsz (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p>

<p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności redukowania napięcia emocjonalnego przez zabawy z wykorzystaniem techniki dramy.</p>	<p>czonym materiale wyrazów wym;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • porządkuje chronologicznie wydarzenia historyczne; • utrwała zagadnienia z gramatyki: bezokolicznik, czasownik, rzeczownik, przymiotnik, zdania twierdzące i przeczące; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • potrafi zredukować napięcie emocjonalne w zabawie; • doskonalili twórcze myślenie. 	<p>Ćw. 2. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie kłaśnięciem w dłoń na wyraz z częstką „nie” (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Uzupelnianie wycinanką brakujących elementów na mapie Polski, czytanie wypowiedzi prezentera o pogodzie i wskazywanie tej, w której jest najwięcej wyrazów z „ch” (usprawnianie ręki, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 4. Porządkowanie chronologiczne kartek z wydarzeniami historycznymi, którym przyporządkowano reguły ortograficzne (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 5. Wskazywanie fragmentów rysunków, które nie pasują do obrazka (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 6. Wskazywanie dwóch rysunków, które nie są lustrzanymi odbiciami (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 7. Dokańczanie zaczętych wypowiedzeń wybranymi bezokolicznikami z „ch” i „h”, czytanie definicji (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa integrująca grupę, doskonaląca koncentrację uwagi i wyobraźnię, oraz uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 8. Podpisywanie ilustracji odpowiednimi wyrazami, wybieranie spośród podanych wyrazów określeń pasujących do fachowca i niefachowca, a następnie zapisywanie ich pod ilustracjami (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 9. Rysowanie konturów wyrazów bez odrywania ołówka od kartki, odczytywanie wyrażenia, wykańczanie liter i wypełnianie ich kolorem (technika czytania, kaligrafia, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 10. Układanie i zapisywanie dwóch zdań z wyrazów utworzonych z sylab zamieszczonych na figurach, które nie są prostokątami i mają identyczny kształt (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 11. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 12. Przeglądanie się ilustracjom i zapamiętywanie ich, a następnie otańczenie pętli na kolejnej stronie tych, których nie było wcześniej (pamięć, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p>
---	---	---

Ćw. 13. Zamienianie podanych zdań twierdzących na przeczące przez dodanie partykuły „nie” przed czasownikiem (ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).

Ćw. 14. Podkreślanie zdań, które informują, jak się nie zachowywać przy stole – pisownia „nie” z czasownikiem (logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej).

Ćw. 15. Zapisywanie „nie” osobno lub razem z podanymi wyrazami w zależności od rodzaju części mowy (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe).

Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie ostatniego elementu wycianki.

ORTOGRAFFITI. Czytam, rozumiem, piszę – miks. Poziom drugi (9 bloków)

Termin realizacji: około 3,5–4 miesiące.

Jednostka terapeutyczna trwa 90 minut.

Zagadnienia do opracowania na jednostce terapeutycznej	Osiągnięcia ucznia (cele szczegółowe) Uczeń:	Sposoby osiągnięcia celów – ćwiczenia:
<p>Utrwalenie zasad: pisownia „nie” z różnymi częściami mowy oraz pisownia wyrazów z ó” i „u”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: tabliczki informacyjne; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: części mowy.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmocnienie sfery motywacyjnej przez wyrobienie odporności na stres. Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron.</p>	<p>BLOK 1. „Nie” – pisownia łączna i rozdzielna (wyrazy z „ó” i „u”)*</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych pisowni „nie” z różnymi częściami mowy; • potrafi zastosować zasady ortograficzne pisowni „ó” i „u”; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na materiale wyrazowym; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Odpowiedz, czy widziałeś kiedyś niemy film, czy ci się podobał i czym się różni od filmów produkowanych wspólnie; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonali czytanie ze zrozumieniem; • wskazuje akapity w tekście; • tworzy zdania z uwzględnieniem ważnych informacji; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: części mowy, wyrazy bliskoznaczne, 	<p>Omówienie zasad pisowni łącznej i rozłącznej z partykułą „nie” (s. 9) oraz przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „ó” i „u”.</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Odpowiedz, czy widziałeś kiedyś niemy film, czy ci się podobał i czym się różni od filmów produkowanych wspólnie (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, podkreślanie w nim różnymi kolorami wyrazów z „nie” pisanymi łącznie i osobno (ćwiczenie techniki czytania tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Formułowanie ustnych odpowiedzi na pytania dotyczące tekstu (rozumienie czytanego tekstu, pamięć, mówienie).</p> <p>Ćw. 4. Wpisywanie w kratki numeru akapitu, w którym opisano podane wydarzenia (rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 5. Przeglądanie się ilustracji z lewej strony, a następnie zaznaczenie z pamięci na ilustracji z prawej strony szczegółów, którymi się one różnią (pamięć, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 6. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 7. Przepisywanie wyrazów z pisownią łączną „nie” zaznaczonych kolorem czerwonym i kolorem zielonym z pisownią rozłączną z „nie”, uzupełnianie zdania na temat pisowni wyrazów z częścią „nie” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 8. Słuchanie czytanego przez drugą osobę tekstu z kieszonki okładki z jednoczesnym śledzeniem go w ćwiczeniu i zaznaczanie zauważonych zmian (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 9. Numerowanie kolejno rysunków przedstawionych postaci zależnie od zmian pojawiających się w ich wyglądzie (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p>

* Proponowany czas realizacji bloku – 2 tygodnie

	<p>znaki interpunkcyjne w zdaniu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się umiejętnością pisania poprawnie ułożonych zdań pod względem logicznym i gramatycznym; • poprawnie tworzy związki wyrazowe; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • pozytywnie ocenia siebie i swoje postępy w nauce. 	<p>Ćw. 10. Dopisywanie wyrazów bliskoznacznych do podanych (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 11. Wskazywanie na ilustracji postaci określonej w poleceniu, czyli nie najwyższej, nie najniższej, nie najgrubszej, nie najcieńszej, nie najmłodszej, nie najstarszej, otaczenie pętlą w tym samym kolorze co wyrazy każdej z wymienionych osób, uzupełnianie reguły ortograficznej na podstawie zebranego materiału wyrazowego (logiczne myślenie, ćwiczenia reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Pisanie wyrazów po wykropkowanym wzorze, wypełnianie konturów liter w dowolny sposób (kaligrafia, wyobraźnia, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 13. Dopisywanie podanych wyrazów do zdań przez dodanie partykuły „nie” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 14. Wskazywanie w labiryncie drogi prowadzącej do odpowiedniej postaci (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 15. Tworzenie scenariusza komiksu przez wycinanie i wklejanie w odpowiednie miejsca tekstów z wycinanki z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych na końcu każdej wypowiedzi, czytanie komiksu i zwracanie uwagi na pisanie wyrazów z „nie”, uzupełnianie reguły ortograficznej na podstawie zaobserwowanej w komiksie pisowni „nie” z rzeczownikami, przysłówkami i przymiotnikami (kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 16. Dorysowywanie oburącz brakujących elementów postaciom (koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 17. Uzupełnianie zdań wyrazami podanymi w nawiasie, zapisywanie ich razem lub osobno z „nie” zależnie od znaczenia (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 18. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w odgadywanie bohaterów filmowych, których przyporządkowuje uczestnikom zajęć terapeuta, pomagająca poprawić nastrój i uwolnić się od napięcia.</p>
--	---	---

Ćw. 19. Wypisywanie wyrazów z diagramu według podanego kodu, uzupełnianie frazki pasującymi czasownikami wypisanymi z diagramu w odpowiedniej formie (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).

Ćw. 20. Łączenie liniami imiestowów z pasującymi związkami wyrazowymi, przepisywanie ich do liniatury (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie).

Ćw. 21. Rysowanie wzoru leżącej ósemki po śladzie bez odrywania ręki, przepisywanie wyrazu z ósemki w odbiciu lustrzanym (kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).

Ćw. 22. Dopisywanie do podanych wypowiedzi wyrazów z ramki z „nie”, wybieranie spośród podanych tytułów filmów tego, który ma w tytule czasownik nieosobowy z „nie” (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).

Ćw. 23. Uzupełnianie tabliczek informacyjnych rzeczownikami z „nie” (kaligrafia, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej).

Ćw. 24. Tworzenie rysunku przez połączenie kropek od 1 do 114, wpisywanie do tabliczek rzeczowników zaprzeczonych (kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie reguły ortograficznej, wyobraźnia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).

Ćw. 25. Łączenie przymiotników z pochodzącymi od nich przysłówkami, podkreślanie pozostałych przysłówków niepochodzących od przymiotników, wpisywanie odpowiednio wszystkich przysłówków razem z przeczeniem „nie”, wpisywanie liter do schematów i odczytywanie wyrazów, które są wyjątkami od reguły dotyczącej pisowni „nie” z przysłówkami pochodzącymi od przymiotników (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).

Ćw. 26. Dopasowywanie cienia do rysunku postaci (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni).

Ćw. 27. Czytanie tekstu i podkreślanie liczebników zapisanych z przeczeniem „nie”, uzupełnianie reguły na podstawie zebranego materiału wyrazowego, podpisywanie rysunków postaci nazwami zajęć (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, logiczne myślenie, technika czytania, rozumienie czytanego tekstu).

Ćw. 28. Zapisywanie podanych liczebników z przeczeniem „nie” przy odpowiedniej liczbie, dostrzeżenie, na czym polega różnica w pisowni wyrazu

		<p>„jeden” z „nie” (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 29. Wypisywanie z kolejnych zaimków litery wskazanej liczbą i odczytywanie hasła, uzupełnianie reguły ortograficznej dotyczącej pisowni zaimków z „nie”, przepisywanie zaimków z „nie” do liniatury (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 30. Czytanie zaimków zapisanych po lewej stronie zeszytu, a następnie po ich zasłonięciu czytanie zestawu po prawej stronie zeszytu, wykreślanie w każdej linijce zaimku, którego nie było po stronie lewej (technika czytania, pamięć, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 31. Dopisywanie do podanych wyrazów swoich przykładów z „nie” z różnymi częściami mowy (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 32. Przetawianie sylab, tak aby powstały wyrazy z przeczeniem „nie”, zapisywanie ich w liniaturze (logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 33. Rozwiązywanie zagadki – ustalanie imion chłopców na podstawie dróżek z wyrazami z „nie”, zapisanie w liniaturze wyjątków (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 34. Napisanie pod odpowiednimi zbiorami wyrazów tytułów: RAZEM lub OSOBNO, kolorowanie mozaiki, na której znajdują się wyrazy z przeczeniem „nie” zgodnie z poleceniem (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, usprawnianie ręki, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie pierwszych dwóch elementów wycinanki.</p>
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: pisownia zakończeń: „-ji”, „-ii”, „-i” oraz pisownia wyrazów z „rz” i „ż”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: opis; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<p>BLOK 2. Zakończenia „-ji”, „-ii”, „-i” (wyrazy z „rz” i „ż”)*</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych pisowni zakończeń: „-ji”, „-ii”, „-i”; • potrafi zastosować zasady ortograficzne pisowni „rz” i „ż”; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczeniach 	<p>Omówienie zasad pisowni zakończeń „-ji”, „-ii”, „-i” (s. 10) oraz przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „rz” i „ż”.</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Odpowiedz, czy lubisz słuchać historii o dawnych czasach oraz czy znasz najstarsze dzieje Polski (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie i analiza tekstu, zakreślanie fragmentu wskazanego w poleceniu – opis wyposażenia żołnierzy Bolesława Chrobrego – wskazywanie ilustracji odpowiadającej zaznaczonemu opisowi, ustna odpowiedź na pytania dotyczą-</p>

* Proponowany czas realizacji bloku – 2 tygodnie

<p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: części mowy, odmiana rzeczownika przez przypadki.</p> <p>Stymulowanie twórczego myślenia.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Doskonalenie orientacji w przestrzeni.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez pokonywanie trudności.</p> <p>Ćwiczenie umiejętności relaksowania się przez spacer po wyobraźni.</p>	<p>czonym materiale wyrazowym;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formuluje wypowiedź ustną na zadany temat: Odpowiedz, czy lubisz słuchać historii o dawnych czasach oraz czy znasz najstarsze dzieje Polski; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • czyta teksty ze zrozumieniem; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: części mowy, odmiana rzeczownika przez przypadki; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • utrwała daty i łączy je z ważnymi wydarzeniami z historii Polski, zaznacza daty na osi czasu; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • wyjaśnia nowe słownictwo, stosuje je w swoich wypowiedziach; • wskazuje wyrazy, które można użyć do opisywania pustyni, pisze zdania z wyróżnionym słownictwem na temat wyglądu pustyni; 	<p>ce tekstu, wypisywanie z pierwszego akapitu wyrazów ze wskazanymi zakończeniami: „-ji”, „-li”, „-i”, zapisywanie ich w formie mianownika liczby pojedynczej (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 3. Podkreślanie wśród podanych imion i nazwisk tylko tych, które wystąpiły w tekście ćwiczenia 2 (pamięć, logiczne myślenie, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 4. Zagadki matematyczne – wykonywanie działań i dopisywanie obliczonych dat do ważnych wydarzeń z historii Polski, zaznaczanie dat na osi liczbowej (logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 5. Rysowanie oburącz wzoru po śladzie (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie rąk).</p> <p>Ćw. 6. Liczenie wskazanych elementów na ilustracji i wpisywanie ich nazw do diagramu wraz z liczbą, odczytywanie hasła z zaznaczonych kratek i uzupełnianie nim zdania (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 7. Czytanie na głos wyrazów zakończonych na „-ja”, zaznaczanie na kolorowo liter poprzedzających to zakończenie, wpisywanie wyrazów na ilustracjach w odpowiednie miejsca po spółgłoskach i po samogłoskach (ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, technika czytania).</p> <p>Ćw. 8. Liczenie wzrokiem wskazanych elementów na ilustracji i zapisywanie wyniku, wpisywanie w liniaturę odpowiedniej formy wyrazu „źmija” (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 9. Dopisywanie brakujących liter w wyrazach kolorami: spółgłoski na niebiesko, samogłoski na czerwono, wpisywanie uzupełnionych wyrazów w dołbiciu, celowniku i miejscowniku liczby pojedynczej, uzupełnianie zdania wybranymi wyrazami w odpowiedniej formie, znajdowanie dziesięciu różnic między dwoma rysunkami (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 10. Czytanie na głos wyrazów, podkreślanie tych, w których słychać „j” mimo zapisu ortograficznego z literą „i”, łączenie pasujących części obrazków w całość i odczytywanie z nich wyrazów, a następnie zapisywanie ich nad odpowiednimi wyrazami uprzednio czytany na głos, przedstawianie sylab i tworzenie z nich innych wyrazów oraz zapisywanie pod wyrazami uprzednio czytany na głos (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 11. Rysowanie obrazka przez łączenie kropek z parzystymi liczbami, pisanie zdania po śladzie oraz uzupełnianie go wyrazem – nazwą powstałego ob-</p>
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • potrafi współpracować w grupie, przestrzega obowiązujących zasad; • koncentruje się na wykonanym zadaniu; • dostrzega efekty swojej pracy. 	<p>razka (koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 12. Stuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów, reagowanie kląśnięciem w dłoń na wyraz zakończony na „-ja”, wpisywanie do dwóch dźwięków kolejnych wyrazów w dopełniaczu, celowniku i miejscowniku liczby pojedynczej w zależności od zakończenia na „-il” lub „-i”, odczytywanie hasła (ćwiczenie słuchowo-językowe, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 13. Łączenie w pary rymujących się wyrazów, przepisywanie ich parami w dopełniaczu, celowniku i miejscowniku liczby pojedynczej (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 14. Zagadka matematyczna – wskazywanie najlepiej wyposażonego dźwięnika po zsumowaniu wartości poszczególnych elementów uzbrojenia (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 15. Dokańczanie rysowania wzorów po śladzie (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w spacer po wyobraźni doskonaląca twórcze myślenie i uwalniająca od napięcia emocjonalnego.</p> <p>Ćw. 16. Wpisywanie wyrazów do zdań, podkreślanie wyrazów z „ż” i podanie zasady ortograficznej regulującej ich pisownię (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 17. Wpisywanie w kółka numerów pasujących fragmentów zbroi wojownika (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 18. Wpisywanie par wyrazów według litery w wydrukowanych schematach, uzupełnianie haseł z transparentów brakującymi wyrazami w odpowiedniej formie (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 19. Wycinanie elementów rysunku i wklejanie ich w miejsca pasujące kształtem, podkreślanie wyrazów, których można użyć do opisywania pustyni, dokańczanie zaczętych zdań podkreślonymi wyrazami (pisanie krótkich form wypowiedzi, kaligrafia, wyobraźnia, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 20. Stuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów ułożonych w wersy, reagowanie kłasnieniem w dłoń na wyraz z takim samym rodzajem zakończenia jak pierwszy wyraz w wersie, dopisywanie do pierwszych wyrazów formy dopełniacza, celownika i miejscownika, podkreślanie na kolorowo zakoń-</p>
--	---

		<p>czeń (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 21. Otaczanie kolorowymi pętlami nazw państw na mapie mających w odmianie wskazane zakończenia „-ji” lub „-li”, wypisywanie nazw państw w formie dopełniacza, celownika i miejscownika, podkreślanie końcówek wskazanym kolorem (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 22. Tworzenie wyrazów trzysylabowych przez wybieranie sylab z trzech kolumn oraz wpisywanie wyrazów do liniatury, czytanie ich, ustne przypominanie reguł wyjaśniających pisownię „rz” lub „ż” (ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 23. Przeglądanie się ilustracji – drzewu genealogicznemu dynastii Piastów oraz uzupełnianie luk po przeczytaniu podanych informacji (rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 24. Łączenie wyrazów z ich wyjaśnieniami, dopisywanie do zdań wyrazów w odpowiedniej formie (ćwiczenie słownikowe, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 25. Odgadywanie rebusów i zapisywanie ich rozwiązania, wskazywanie strzałką tego, którego rozwiązaniem jest tytuł książki Juliusza Verne’a (ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 26. Podkreślanie w anonsach wyrazów zakończonych na „-ia” i „-ja” oraz wpisywanie ich do odpowiednich rubryk w formie dopełniacza, celownika i miejscownika liczby pojedynczej (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnych dwóch elementów wycianki.</p>
	<p>BLOK 3. Wielka litera (wyrazy z „ch” i „h”)*</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: pisownia wyrazów wielką literą; • potrafi zastosować zasady ortograficzne pisowni „ch” i „h”; 	<p>Omówienie zasad pisowni wyrazów wielką literą (s. 8) oraz zasad pisowni wyrazów z „ch” i „h”.</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na pytanie: Czym zajmują się archeolodzy oraz jakich cech charakteru wymaga ta praca? (ćwiczenie w mówieniu).</p>
<p>Ćwiczenie zasad ortograficznych: pisownia wyrazów wielką literą oraz pisownia wyrazów z „ch” i „h”.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p>		

* Proponowany czas realizacji bloku – 2 tygodnie

<p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: list; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: części mowy, zaimek osobowy. Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia. Stymulowanie twórczego myślenia. Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych. Wzmacnianie sfery motywacyjnej uwrażliwiającej dostrzeganie małych sukcesów. Ćwiczenie koncentracji na wykonywanych zadaniach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczonej materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiedzialnością i świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formuluje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Czym zajmują się archeolodzy oraz jakich cech charakteru wymaga ta praca?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • wykazuje się umiejętnością napisania listu z zachowaniem pisowni wielkiej litery w zaimkach osobowych; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: części mowy, zaimek osobowy; • wykazuje się umiejętnością tworzenia związków wyrazowych; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • pozytywnie ocenia swoje umiejętności podczas rozwiązywania zadań. 	<p>Ćw. 2. Czytanie tekstu ze zwróceniem uwagi na wyrazy zapisane wielką literą (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 3. Uzupełnianie definicji przez wpisywanie w nawiasy przykładów z tekstu, podkreślanie zdań, które zgadzają się z informacjami podanymi w tekście (rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 4. Znajdywanie na ilustracji powtarzających się identycznych postaci (ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 5. Wybieranie jednego spośród podanych nagłówków i pisanie krótkiego listu z zachowaniem zasad pisowni wielkiej litery w zaimkach osobowych (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, pisanie krótkich form wypowiedzi, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 6. Wystukiwanie rytmów według podanych wzorów z uwzględnieniem informacji, że należy zachować odstępy czasowe oraz, że jedno kółeczko oznacza jedno uderzenie, rysowanie swojego rytmu i prośzenie rówieśnika z grupy o jego wystukanie (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – doskonalenie wyobraźni i uwalnianie od napięcia emocjonalnego przez pokazanie niepowtarzalnych dziwnych kroków.</p> <p>Ćw. 7. Wyszukiwanie ukrytych liter na ilustracji, które ułożone w kolejności od najmniejszej do największej utworzą wyraz, zapisywanie odgadniętego wyrazu w linaturze, odnajdywanie konturu drapacza chmur wśród innych rysunków i odczytywanie nazwy miasta, która jest wpisana w kontur (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, technika czytania).</p> <p>Ćw. 8. Uzupełnianie rysunku twarzy brakującymi elementami wskazaną ręką (wyobraźnia, usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 9. Uzupełnianie tabeli na podstawie już wpisanych wyrazów, uzupełnianie zasad pisowni wielką i małą literą na podstawie materiału wyrazowego znajdującego się w tabeli (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 10. Podpisywanie wyrazami z „ch” lub „h” flag ułożonych w kolejności alfabetycznej nazw reprezentowanych państw, pisanie z pamięci – podpisywanie wybranych flag nazwami państw (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, pamięć, kaligrafia).</p>
---	---	--

		<p>Ćw. 11. Przepisywanie w osobnych liniijkach wyrazów zapisanych tym samym krojem pisma, łączenie powstałych opisów z ilustracją przez wpisywanie numerów odpowiedzi, dokańczanie pisania reguły ortograficznej na podstawie zebranego materiału wyrazowego – mała litera w nazwach mieszkańców miast (ćwiczenie wzrokowe, technika czytania, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 12. Rysowanie wzoru po śladzie od prawej do lewej strony (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 13. Czytanie tytułów czasopism i książek – porównywanie zapisów i użycie reguły ortograficznej dotyczącej zapisu tytułów, zapisywanie tytułów ulubionych czasopism i innych dzieł (kaligrafia, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 14. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 15. Dyktando graficzne – rysowanie według kodu po krótkowanej płaszczyźnie, zapisywanie nazwy święta kojarzącego się z powstałym rysunkiem, uzupełnianie reguły ortograficznej przez wypisywanie wyrazów z węża (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 16. Odgadywanie wyrazu na podstawie słuchania czytanych przez drugą osobę grup liter – wyrazów zapisanych wspak (logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie słuchowo-językowe).</p> <p>Ćw. 17. Wpisywanie w wyrazy brakujących liter małych lub wielkich, które są zapisane kolejno w wężu literowym, odczytywanie powstałego tekstu (ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Utrwalenie znajomości reguł: „ó” i „u” oraz stosowanie zasad interpunkcji. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: odpowiadanie na pytania i polecenia; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p>	<p>BLOK 4. Czytanie ze zrozumieniem (wyrazy z „ó” i „u”); interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: pisownia wyrazów z „ó” i „u”; • stosuje znaki interpunkcyjne w tekście; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „ó” i „u” (Kieszonka okładki).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na pytanie: Które współczesne urządzenie uważasz za najbardziej użyteczne, a bez którego można się zupełnie obejść? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu i zapamiętywanie informacji o opisywanym urządzeniu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, pamięć, logiczne myślenie).</p>

<p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: części mowy, rodzaje zdań. Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia. Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych. Wzmocnianie sfery motywacyjnej przez zwiększanie wiary we własne możliwości. Ćwiczenie umiejętności komunikowania się z innymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • poprawnie formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Które współczesne urządzenia uważasz za najbardziej użyteczne, a bez którego można się zupełnie obejść?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • wskazuje na podstawie tekstu, kto jest adresatem, a kto nadawcą listu; • wykazuje odpowiedni fragment tekstu jako odpowiedź na pytanie; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem; • wyjaśnia znaczenie słów; • potrafi wskazać źródło, w którym należy poszukiwać informacji; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: części mowy, rodzaje zdań; • samodzielnie uzasadnia odpowiedź na zadane pytanie do tekstu; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; 	<p>Ćw. 3. Formułowanie odpowiedzi na pytania i polecenia do tekstu z ćwiczenia 2 (kaligrafia, rozumienie czytanego tekstu, pamięć, pisanie krótkich form wypowiedzi).</p> <p>Ćw. 4. Zakreślanie znaczenia słowa „strumień” odnoszącego się do światła wytwarzanego przez laser, wskazywanie na ilustracji strumienia światła lasowego (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 5. Wskazywanie wśród zilustrowanych przykładów tego zastosowania lasera, który nie został opisany w tekście ćwiczenia 2 (rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 6. Zapisywanie kolejnych wyrazów, których pierwsze litery utworzą imię (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie słownikowe, wyobraźnia, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 7. Słuchanie czytanych przez drugą osobę grup sylab i tworzenie z nich wyrazów (ćwiczenie słuchowo-językowe, ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 8. Czytanie na głos zdań, zaznaczanie na kolorowo przecinków, podkreślanie zdań kolorem, którym jest zapisana reguła dotycząca interpunkcji w tym zdaniu, stawianie przecinków w wypowiedzeniach (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 9. Odnajdywanie na ilustracji postaci, która jest pomniejszeniem podanego wzoru (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 10. Wybieranie z ramki rzeczowników zapisanych w lustrzanym odbiciu, które pasują do podanych określeń, zapisywanie ich w liniaturze (ćwiczenie słownikowe, technika czytania, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 11. Rysowanie wzorów po śladzie, dopisywanie czynności – czasowników z zakończeniem „-ują”, które mogą wykonywać kaktusy (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa ruchowo-słuchowa w konstruowanie robota pomagająca osiągnąć dobry nastrój.</p> <p>Ćw. 12. Wpisywanie w schematy sylab czytanych co druga, zapamiętywanie powstałej reguły, podkreślanie w podanych zdaniach wtrąceń, wypisywanie ze zdań wyrazów zapisanych kolorem, przypominanie reguły pisowni z „u” (kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, orientacja w przestrzeni).</p>
--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • zauważa potrzebę doskonałości swego sposobu komunikacji z rówieśnikami; • dostrzega swoje postępy i wierzy we własne możliwości. 	<p>Ćw. 13. Dopasowywanie do każdego zdania odpowiedniego wtrącenia, wypisywanie wtrąceń wraz z przecinkami w liniaturze (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 14. Zagadka matematyczna – uzupełnianie działań matematycznych brakującymi znakami, tak by wyniki się zgadzały (logiczne myślenie, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 15. Porównywanie obrazków odkurzacza i prototypu wynalazku „odkurzaczodeskorolki”, wskazywanie jak największej liczby różniących je szczegółów (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 16. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 17. Łączenie punktów od 1 do 115 i podpisywanie powstałego rysunku wyrazem z „ó” wymiennym, podążanie ścieżką w labiryncie wyznaczoną przez wyrazy zaczynające lub kończące się na „u” oraz podkreślanie nazwiska projektanta wynalazku, wskazywanie źródła, z którego można się dowiedzieć co wymyślił wynalazcy (orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 18. Czytanie listu i wstawianie przecinków w odpowiednich miejscach, ustna odpowiedź na pytania do listu (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, mówienie, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
BLOK 5. Czytanie ze zrozumieniem (wyrazy z „rz” i „ż”); interpunkcja		
<p>Utrwalanie znajomości reguł pisowni wyrazów z „rz” i „ż” oraz stosowanie zasad interpunkcji.</p> <p>Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: opowiadanie, zdania z porównaniem; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (wypowiedzi na swój i na zadany temat).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: pisownia wyrazów z „rz” i „ż”; • stosuje znaki interpunkcyjne w tekście; • wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na czcionym materiale wyrazowym; • wykazuje się odpowiedzialnością i świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Odpowiedz, 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „rz” i „ż” (kieszonka okładki).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkuzdaniowej wypowiedzi ustnej na zadany temat: Odpowiedz, jakie warunki życia są, twoim zdaniem, najlepsze dla ludzi? (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu artykułu, wybieranie dla niego najwłaściwszego tytułu spośród podanych i przepisywanie go w liniaturze, podkreślanie w artykule odpowiedzi na pytania do tekstu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 3. Rysowanie wzoru po śladzie bez odrywania ręki (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 4. Czytanie ostatniego zdania z tekstu ćwiczenia 2 i podkreślanie znaczenia wyrazu „najeżony”, wpisywanie w kółka przy obrazkach numerów odpowiedzi.</p>

<p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia. Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez ćwiczenie umiejętności koncentrowania się na zadaniach.</p> <p>Doskonalenie umiejętności stosowania ćwiczeń relaksacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jakie są, twoim zdaniem, warunki życia najlepsze dla ludzi?; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • doskonali czytanie ze zrozumieniem; • uściśla znaczenie wyrazów; • utrwała zagadnienia z gramatyki: rodzaje zdań, spójnik; • formułuje pisemnie zdania z porównaniami; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • zapisuje datę swoich urodzin wszystkimi możliwymi sposobami; • czyta ze zrozumieniem zawarte w ćwiczeniach teksty i polecenia; • tworzy pisemne opowiadanie z podanych zdań; • czyta definicje i łączy je z odpowiednim hasłem odnoszącym się do zwierzęcia; • pozytywnie ocenia swoje umiejętności; • bierze czynny udział w ćwiczeniach i zabawach. 	<p>wiadających im znaczeń (ćwiczenie słownikowe, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 5. Znajdywanie pięciu podobnych elementów na obu obrazkach (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 6. Stuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów pogrupowanych w linijkach oraz układanie z nich zdania (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 7. Wycinanie elementów wycinanki i wklejanie ich w pola o odpowiednim kształcie, podkreślanie hasła, w którym podano definicję koziorożca odnoszącą się do powstającego obrazka, odgadywanie hasła zgodnie z podanym schematem i zapisywanie kolejnych wyrazów w liniaturze, czytanie głośno całego hasła (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 8. Podkreślanie kolorem spójników w zdaniach, ustalanie reguły stawiania przecinka przed spójnikami na podstawie wykonanego ćwiczenia (ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w parach: rysowanie znaków interpunkcyjnych na plecach, uwalniająca od napięcia mięśni.</p> <p>Ćw. 9. Uzupełnianie zdań spójnikami wybranymi spośród podanych w ramce oraz przecinkami w odpowiednich miejscach (ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 10. Odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 11. Rysowanie oburącz wzoru po śladzie (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 12. Uzupełnianie zdań nazwami zwierząt oraz uzupełnianie reguły ortograficznej, budowanie zdania z podanymi porównaniami (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, pisanie krótkich form wiedzy, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 13. Śledzenie wzrokiem labiryntu, tak aby dowiedzieć się, które zwierzę przypomina z charakteru Jerzy, zapisywanie zdania zawierającego porównanie z rozwiązaniem labiryntu (kaligrafia, ćwiczenie słownikowe, ćwiczenie wzrokowe, pisanie krótkich form wypowiedzi, orientacja w przestrzeni).</p>
---	--	--

		<p>Ćw. 14. Zapisywanie daty swoich urodzin wszystkimi możliwymi sposobami (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 15. Zapisywanie po dwóch wyrazów z ramki pod rysunkami każdego zwierzęcia, tak aby dopisane wyrazy i nazwy zwierząt z rysunków zgadzały się z regułą pisowni „rz” lub „ż” (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 16. Czytanie wyrazów w linijkach, wykreślanie w każdej wyrazu niepasującego do reguły ortograficznej, wypisywanie tych wyrazów w liniaturze oraz znajdowanie wspólnych cech z pisownią „rz” lub „ż”, czytanie nowej serii wyrazów i ustalanie z pamięci, które z nich nie wystąpiły w ćwiczeniu oraz dopisywanie ich w linijkach z właściwą regułą (pamięć, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 17. Wycinanie zdań z wycinanki i wklejanie w odpowiedniej kolejności, tak aby opowiadanie miało sens, wstawianie przecinków do zdań (ćwiczenie reguły ortograficznej, usprawnianie ręki, rozumienie czytanego tekstu, pisanie krótkich form wypowiedzi, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Utrwalanie znajomości reguły ortograficznej: pisownia wyrazów z „ch” i „h” oraz stosowanie zasad interpunkcji. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia). Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: pisanie zdań pod rządnie złożonych; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe). Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat). Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem. Ćwiczenia utrwalające pojęcia z zakresu gramatyki: rodzaje zdań, spójnik, zaimek. Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p>	<p>BLOK 6. Czytanie ze zrozumieniem (wyrazy z „ch” i „h”); interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje zasadę ortograficzną: „ch” i „h” oraz stosuje zasady interpunkcji; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne na ćwiczonego materiału wyrazowym; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • formułuje wypowiedź ustną na zadany temat: Dlaczego niektóre gatunki roślin i zwierząt są pod ochroną? Wymień kilka gatunków chronionych; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z „ch” i „h” (kieszonka okładki).</p> <p>Ćw. 1. Formułowanie kilkudziesięciu wypowiedzi ustnej na zadany temat: Dlaczego niektóre gatunki roślin i zwierząt są pod ochroną? Wymień kilka gatunków chronionych (ćwiczenie w mównicy).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu ze zwróceniem uwagi na spójniki i zaimki zapisane na zielono, ustne udzielanie odpowiedzi na pytania do tekstu (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, mówienie, logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 3. Zaznaczanie informacji podanych w zdaniach zgodnie z tekstem (rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 4. Rysowanie wzorów po śladzie na zmianę prawą i lewą ręką (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 5. Uważne czytanie tekstu, w którym należy wykreślić niepasujące wyrazy, a nad nimi zapisać właściwe wybrane spośród podanych w ramce (rozumienie czytanego tekstu, ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie).</p>

<p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez aktywny udział w zajęciach.</p> <p>Ćwiczenie sprawności dykcyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • czyta ze zrozumieniem zawarte w ćwiczeniach teksty i polecenia; • utrwała pojęcia i zagadnienia z zakresu gramatyki: rodzaje zdań, spójnik, zaimek; • wykazuje się umiejętnością wyjaśniania znaczenia powieści; • wykazuje się umiejętnością formułowania zdań poprawnych pod względem gramatycznym; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • dostrzega efekty ćwiczeń dykcyjnych. 	<p>Ćw. 6. Czytanie zdania ze zwróceniem uwagi na znaczenie słowa „baldachim”, porównywanie tego znaczenia z hasłami w słowniku języka polskiego; ustne uzasadnianie, czy słowo „baldachim” użyto w zdaniu w dosłownym czy przenośnym znaczeniu, układanie nowych wyrazów z wyrazu „baldachim” (kaligrafia, rozumienie czytanego tekstu, mówienie, logiczne myślenie, ćwiczenie słownikowe).</p> <p>Ćw. 7. Wypisywanie z diagramu zaimków i spójników według podanych kodów (logiczne myślenie, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćw. 8. Odczytywanie i bezbłędne zapisywanie wyrazów z „h” i „ch” utworzonych przez zamianę miejsca liter w wyrazie (ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – zabawa w dmuchanie na dmuchawca, poprawiająca sprawność narządów mowy, ćwiczenia dykcji, doskonalące poprawną artykulację.</p> <p>Ćw. 9. Uważne czytanie trzech zasad stawiania przecinków w zdaniach podrzędnie złożonych, a następnie wstawianie przecinków w przykładowych zdaniach, podkreślanie spójników i zaimków (ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 10. Wycinanie części zdania z wycinanki i wklejanie ich odpowiednio, tak by tworzyły sensowne zdania złożone podrzędnie, wstawianie w zdaniach przecinków (rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, pisanie krótkich form wypowiedzi, ćwiczenie reguły ortograficznej, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 11. Słuchanie czytanych przez drugą osobę grup wyrazów, powtarzanie rymujących się wyrazów (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 12. Rysowanie oburącz wzorów po śladzie (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa).</p> <p>Ćw. 13. Zaznaczanie różnic między obrazkami (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 14. Dopisywanie do podanych wyrazów innych wybranych z ramki z „ch” lub „h”, które się z nimi kojarzą (ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 15. Przepisywanie podanych zdań z zamianą form gramatycznych na poprawne; wstawianie przecinków (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, rozumienie czytanego tekstu, pisanie krótkich form wypowiedzi, logiczne myślenie).</p>
---	--	---

		<p>Ćw. 16. Odgadywanie i zapisywanie rozwiązań rebusu, zaznaczanie właściwego znaczenia odgadniętego powiedzenia (logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 17. Wycinanie wyrazów z „ch” i „h” z wycinanki i wklejanie do odpowiedniej reguły ortograficznej, czytanie zestawu wyrazów i znaczeń, które były w wycinance (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, pamięć, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 18. Wstawianie przecinków w odpowiednie miejsca w tekście, wskazywanie właściwych odpowiedzi na pytania do tekstu, otaczanie pętlą wyrazów, które mogłyby być tytułem krótkiej historii o hrabim i księżniczce (ćwiczenie reguły ortograficznej, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
<p>Utrwalenie znajomości reguły: pisownia wyrazów z „ó” i „u”, „rz” i „ż”, „ch” i „h”. Kształcenie umiejętności czytania (techniki, tempa i rozumienia).</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania (grafomotoryka, formy wypowiedzi: układanie zdań z usłyszanym wyrazem; poprawność ortograficzna, ćwiczenia językowe).</p> <p>Rozwijanie umiejętności mówienia (swobodne wypowiedzi na zadany temat, wyrażanie swojej opinii).</p> <p>Ćwiczenie kompetencji językowych – umiejętność formułowania odpowiedzi pełnym zdaniem.</p> <p>Doskonalenie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej przez samocennę.</p> <p>Zachęcanie do podejmowania wysiłku na miarę swoich możliwości.</p>	<p>BLOK 7. Ortografia – znajomość reguły („ó” i „u”, „rz” i „ż”, „ch” i „h”)</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: pisownia wyrazów z „ó” i „u”, „rz” i „ż”, „ch” i „h”; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne; • wykazuje się odpowiedzialnością i świadomością i wrażliwością ortograficzną; • poprawnie formułuje wypowiedź ustną na zadane pytanie: Co w sporcie jest ważniejsze: zwycięstwo czy honorowe zachowanie? Uzasadnij swoją opinię; • odpowiada na pytanie pełnym zdaniem; • utrwała poprawną technikę czytania i pisania; • czyta ze zrozumieniem teksty, polecenia; • poprawnie zapisuje nazwy geograficzne; 	<p>Przypomnienie zasad pisowni wyrazów z: „ó” i „u”, „rz” i „ż”, „ch” i „h” (kieszonka wycinanki).</p> <p>Ćw. 1. Ustne formułowanie odpowiedzi na pytanie: Co w sporcie jest ważniejsze: zwycięstwo czy honorowe zachowanie? Uzasadnij swoją opinię (ćwiczenie w mówieniu).</p> <p>Ćw. 2. Czytanie tekstu i uzupełnianie go elementami z wycinanki pasującymi do luki, uzupełnianie informacji dotyczących tekstu odpowiednimi imionami i nazwiskami lub przydomkami, wybieranie właściwych zakończeń zdań i wskazywanie w tekście fragmentu, który to potwierdza (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, kaligrafia, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Zakreślanie linijki zawierającej nazwy geograficzne, które pojawiły się w ćwiczeniu 2 (ćwiczenie techniki czytania tekstu, rozumienie czytanego tekstu, logiczne myślenie, pamięć).</p> <p>Ćw. 4. Zagadka rysunkowa – ustalanie, który ślad odcisnęła przedstawiona opona (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 5. Obrysowywanie rysunku po śladzie ręką niedominującą (usprawnianie ręki, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 6. Słuchanie czytanych przez drugą osobę wyrazów w linijkach oraz układanie z nich zdania (ćwiczenie słuchowo-językowe, logiczne myślenie, mówienie).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie układa zdania z usłyszanych wyrazów; • znajduje potrzebne informacje w tekście; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z opisem zawartym w poleceniu; • dostrzega potrzebę doskonalenia swojej sprawności manualnej; • wierzy w swoje możliwości, wykorzystuje je podczas zajęć. 	<p>Ćw. 7. Wpisywanie wyrazów do węża wyrazowego w takiej kolejności, by ostatnia litera danego wyrazu była pierwszą literą następnego (kaligrafia, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, technika czytania).</p> <p>Ćw. 8. Łączenie przedmiotów na rysunku w pary (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 9. Ortograficzna kolorowanka – kolorowanie wskazanym kolorem pól mozaiki z wyrazami z „ó”, „rz”, „ż”, „ch” i „h” wymiennym, wpisywanie liter w odpowiednie miejsca w liniaturze, tak aby powstał podpis do obrazka z kolorowanki (logiczne myślenie, ćwiczenie reguły ortograficznej, ćwiczenie wzrokowe, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 10. Rysowanie oburącz wzoru po śladzie (ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćwiczenie relaksacyjne – doskonalenie wyobraźni i uwalnianie od napięcia emocjonalnego przez zabawę ruchową w rozgrzewkę rowerzysty.</p> <p>Ćw. 11. Zaznaczanie wśród narysowanych przedmiotów ekwipunku kolarza (ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 12. Uzupełnianie wyrazów w zakończeniach brakującymi literami zgodnie z poznanyymi zasadami pisowni (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 13. Przeglądanie się kartkom z zapisanymi na nich wyrazami i cyframi, a następnie zapisywanie ich na podobnych kartkach z pamięci (pamięć, orientacja w przestrzeni, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 14. Wykreślanie spośród wyrazów podanych w szeregu wyrazu niepasującego pod względem reguły pisowni, podpisywanie ilustracji wyrazami, które są wyjątkami od dwóch reguł mających zastosowanie dla czytanych w szeregach wyrazów (ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie, mówienie, ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 15. Wypisywanie według szyfru zakodowanych sylab i odczytywanie wyrazów (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie słownikowe, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 16. Przechodzenie przez labirynt od startu do mety metodą wodzenia wzrokiem, a następnie rysowanie ołówkiem linii na tej samej drodze bez dotykania ścianek labiryntu (koordynacja wzrokowo-ruchowa, orientacja w przestrzeni, usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 17. Wpisywanie wyrazów i wyrażeń przy odpowiednich regulach ortograficznych (logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie reguły ortograficznej).</p> <p>Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie kolejnego elementu wycinanki.</p>
--	---	---

8. Test	
<p>Sprawdzenie stopnia znajomości zasad ortograficznych: pisownia wyrazów z „ó” i „u”, pisownia wyrazów z „rz” i „ż”, pisownia wyrazów z „ch” i „h”.</p> <p>Wzmocnienie sfery motywacyjnej przez wzięcie w skuteczność stosowanych ćwiczeń ortograficznych.</p> <p>Dostrzeżenie korzyści z pracy nad ortografią.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje się znajomością zasad ortograficznych: pisownia wyrazów z „ó” i „u”, pisownia wyrazów z „rz” i „ż”, pisownia wyrazów z „ch” i „h”; • poprawnie stosuje utrwalane zasady ortograficzne w teście; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • koncentruje się na wykonanym zadaniu; • pozytywnie ocenia swoją pracę. <p>Zad. 1. Podkreślanie w każdym rzędzie wyrazu zawierającego wymienną literę zapisaną na początku linijki, dopisywanie do podkreślonego wyrazu jego formy, w której zachodzi wymiana (5 punktów).</p> <p>Zad. 2. Dopisywanie do każdego zbioru litery, która się wymienia na wszystkich podane litery w zbiorze (5 punktów).</p> <p>Zad. 3. Podkreślanie wyrazu będącego inną formą wyrazu zaznaczonego kolorem w zdaniu (4 punkty).</p> <p>Zad. 4. Dopisywanie do podanych wyrazów takiej ich formy, by nastąpiła wymiana wskazanej litery na „ó”, „rz”, „ż”, „ch” lub „h” (5 punktów).</p> <p>Zad. 5. Dopisywanie „rz”, „ż”, „ch” lub „h” w wyrazach zgodnie z poznanymi zasadami ortografii (15 punktów).</p> <p>Zad. 6. Wykreślanie z każdej grupy wyrazów jednego niepasującego do pozostałych pod względem reguły ortograficznej (3 punkty).</p> <p>Zad. 7. Dokańczanie zdań dotyczących reguły pisowni „rz”, „ż”, „ch”, „h” (9 punktów).</p> <p>Zad. 8. Podkreślanie wyrazów, których pisownię regulują jednocześnie dwie zasady ortograficzne, dopisywanie do każdego podkreślonego przykładu wyrazu, w którym zachodzi wymiana (8 punktów).</p> <p>Zad. 9. Pisanie po dwa przykłady wyrazów z zakończeniami, w których występuje: „u”, „ó”, „rz” (8 punktów).</p> <p>Zad. 10. Podkreślanie bezokoliczników, które w formach osobowych czasu teraźniejszego mają zakończenie „-uje”, „-ują” (4 punkty).</p> <p>Zad. 11. Wpisywanie w wyrazy brakujących liter zgodnie z poznanymi zasadami ortografii (25 punktów).</p> <p>Zad. 12. Podkreślanie wyrazów, których dotyczy zarówno pisownia „ó”, „u”, „rz”, lub „ch” w zakończeniach, jak i zasada wymienności, dopisywanie do podkreślonych przykładów wyrazów uzasadniających wybór (8 punktów).</p> <p>Zad. 13. Uzupelnianie reguł ortograficznych wyrazami, które są wyjątkami reguł, otoczenie pięcią liter „ó” lub „u” oraz „ch” lub „h” (4 punkty).</p> <p>Zad. 14. Uzupelnianie wyrazów brakującymi literami „ch” lub „h” zależnie od cząstek, w których występują (6 punktów).</p> <p>Zad. 15. Zaznaczenie podpunktu zawierającego wyrazy, których pisownię należy zapamiętać, ponieważ nie reguluje jej żadna zasada ortograficzna (1 punkt).</p>

		<p>Zad. 16. Podkreślanie w każdej parze tych wyrazów, których pisowni nie uzasadnia żadna reguła ortograficzna (6 punktów).</p> <p>Zad. 17. Podkreślanie w każdym zdaniu jednego wyrazu z trudnością ortograficzną, którego pisowni nie uzasadnia żadna reguła (6 punktów).</p> <p>Zad. 18. Otaczanie pętlą wyrazów tworzących prostokąt, których pisownię reguluje zapisana wewnątrz figury zasada ortograficzna (24 punkty).</p> <p>Zad. 19. Wskazywanie podpunktu, który zawiera tylko zasady dotyczące pisowni wyrazu „przybudówka” (1 punkt).</p> <p>Zad. 20. Wypisywanie trzech zasad, które regulują pisownię wyrazu „zachmużenie” (3 punkty).</p> <p>Podliczanie punktów i wpisywanie sumy wyników, a następnie odczytywanie oceny za uzyskany wynik. Zapisywanie liczby punktów na tablicy świetlonej.</p> <p>Rysowanie na ilustracji poprzeczki na wysokości, którą udało się zdobyć osobie wypełniającej test.</p>
<p>9. Ćwiczenia usprawniające rękę</p>		
<p>Utrwalenie poprawnej pisowni liter i wyrazów pod względem graficznym.</p> <p>Kształcenie techniki czytania.</p> <p>Doskonalenie umiejętności pisania kształtnego, estetycznego, płynnego.</p> <p>Wdrażanie do poprawy tempa pisania.</p> <p>Rozwijanie pamięci i logicznego myślenia.</p> <p>Doskonalenie funkcji słuchowo-językowych i wzrokowych.</p> <p>Wzmacnianie sfery motywacyjnej. Ćwiczenie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron i wykorzystania ich w pracy nad kaligrafią.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • utrwała poprawną technikę pisania; • pisze kształtne litery w dobrym tempie; • buduje i zapisuje zdania z podanych wyrazów; • koncentruje się na wykonywanym zadaniu; • wykazuje się odpowiednią świadomością i wrażliwością ortograficzną; • utrwała poprawną technikę czytania; • potrafi wykonać zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu; • potrafi opowiedzieć historię na podstawie obrazków oraz samodzielnie wymyślić do niej zakończenie; 	<p>Zapoznanie się z ćwiczeniami na temat: Jak poprawić sprawność ręki? (s. 99)</p> <p>Ćw. 1. Rysowanie na ilustracji wzorów oburącz, wycinanie elementów z wycinanki i wklejanie ich w odpowiednie kontury na ilustracji (koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie rąk, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 2. Budowanie zdania z podanych wyrazów i przepisywanie go w liniaturze (kaligrafia, ćwiczenie słuchowo-językowe, pisanie krótkich form wypowiedzi, ćwiczenie techniki czytania tekstu, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 3. Projektowanie nakrycia głowy dla każdej z narysowanych postaci (wyobraźnia, usprawnianie ręki, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 4. Dokańczanie rysowania sznurowadeł we wszystkich parach butów (orientacja w przestrzeni, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 5. Pisanie po śladzie zdania w stylu graffiti, kolorowanie liter według własnego pomysłu (usprawnianie ręki, ćwiczenie wzrokowe, wyobraźnia).</p> <p>Ćw. 6. Rysowanie wzorów po śladzie (koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie rąk, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 7. Wycinanie i wklejanie elementów wycinanki w wyznaczone konturami miejsca, odczytywanie wyrazów z „rz” i „ż” zapisanych na wklejonych wieżach</p>

	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje ćwiczenia relaksacyjne rąk w trakcie rysowania i pisania. 	<p>(ćwiczenie orientacji w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, usprawnianie rąk, ćwiczenie reguły ortograficznej, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 8. Czytanie zdania zapisanego wspak i przepisywanie go w liniaturze (technika czytania, kaligrafia).</p> <p>Ćw. 9. Przeglądanie się obrazkom stanowiącym historyjkę obrazkową, opowiadanie, co się wydarzyło i dorysowywanie zakończenia tej historyjki (wyobraźnia, mówienie, logiczne myślenie, kaligrafia, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 10. Dokańczanie rysowania rozpoczętych rysunków tatuaży według podanego wzoru (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 11. Przepisywanie w liniaturze wyrazów pokrewnych do wyrazu „żeglować” (ćwiczenie słownikowe, logiczne myślenie, kaligrafia, rozumienie czytanego tekstu).</p> <p>Ćw. 12. Wycinanie i wklejanie elementów wycinanki w wyznaczone konturami miejsca na ilustracji (usprawnianie ręki, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, logiczne myślenie).</p> <p>Ćw. 13. Odwzorowywanie rysunku hulajnogi w lustrzanym odbiciu (ćwiczenie wzrokowe, kaligrafia, orientacja w przestrzeni).</p> <p>Ćw. 14. Dyktando graficzne – rysowanie wzoru na kratkowanej płaszczyźnie według kodu (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, technika czytania, usprawnianie ręki).</p> <p>Ćw. 15. Poprawianie konturu każdego przedmiotu innym kolorem, przyporządkowanym określonej regule ortograficznej (ćwiczenie reguły ortograficznej, kaligrafia, logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 16. Rysowanie powiększonego rysunku na kratkowanej płaszczyźnie (koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 17. Rysowanie pomniejszonego rysunku na kratkowanej płaszczyźnie (koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe).</p> <p>Ćw. 18. Łączenie kolejnych punktów tworzących pasujący do rebusu rysunek, odgadywanie rebusu i zapisywanie jego rozwiązania w liniaturze (koordynacja wzrokowo-ruchowa, kaligrafia, orientacja w przestrzeni, logiczne myślenie, ćwiczenie wzrokowe).</p>
--	--	--

Ćw. 19. Uzupełnianie obrazka D według obrazka A, a obrazka C według obrazka B, kolorowanie wybranej twarzy, tak aby stanowiła „odpowiedź” na pytanie: Jak ci się rozwiązywało ćwiczenia w tej książce? (orientacja w przestrzeni, ćwiczenie wzrokowe, koordynacja wzrokowo-ruchowa, usprawnianie ręki).

Ćwiczenie sfery motywacyjnej – uzupełnianie ostatniego elementu wycinanki.

Zabawa relaksacyjna z elementami ortografii – odczytywanie zasad gry „Wędrownka przez las”. Granie w grę planszową utrwalającą znajomość zasad ortograficznych.

Anna Wróblewska

5. Algorytmizacja w nauczaniu ortografii

Algorytmizacja* jest formą pracy pomocną w szybkim opanowaniu reguł ortograficznych. Dodatkowo aktywizuje uczniów i wymaga od nich logicznego myślenia, co korzystnie wpływa na proces nauczania ortografii. Ta forma pracy nie tylko stwarza warunki do kształtowania twórczych zdolności i umiejętności, ale jednocześnie stanowi środek rozwijający samodzielne i twórcze myślenie. Ponieważ reguła w postaci algorytmu pozwala bardziej racjonalnie pracować, stosuje ją w wyrabianiu nawyku ortograficznego.

Prowadzone przez nauczyciela uczenie ortografii z wykorzystaniem umiejętności układania algorytmów powinno stanowić pierwszy etap pracy. Następnym jest samodzielne organizowanie sobie pracy przez ucznia. Najlepsze efekty można uzyskać wówczas, gdy uczniowie nabeżdą umiejętność kolejnych działań potrzebnych do sporządzenia algorytmu i uświadomią sobie ich potrzebę.

Na podstawie doświadczeń zdobytych w trakcie długoletniej pracy z uczniami uważam, że najlepsze efekty uzyskuje się wówczas, gdy nie korzysta się z gotowych algorytmów, ale układa się je wspólnie z uczniami na podstawie zgromadzonego wcześniej materiału słownikowego.

Jak wprowadzać algorytmy i zapis historyczny?

1. Układamy algorytmy razem z uczniami.
2. Korzystając z algorytmu, zawsze zachowujemy kolejność sprawdzania (od pierwszego do ostatniego powodu, na końcu zaś zapis historyczny).
3. Każdej zasadzie przyporządkowujemy określony kolor, ustalony z uczniami.
4. Po ułożeniu algorytmu wprowadzamy zapis historyczny (listę wyrazów do zapamiętania).
5. Zapis przygotowuje nauczyciel.
6. Algorytmy drukujemy na ustalonym wcześniej z dziećmi kolorze kartki (jeśli „ó” przyporządkowaliśmy kolor czerwony, zapis drukujemy na czerwonej kartce). Kolor wybieramy w celu łatwiejszego utożsamienia go z zasadą.
7. Tłumaczymy uczniom znaczenie każdego nieznanego wyrazu.
8. Uczniowie wykorzystują do zapisu historycznego zeszyty A4 (piszą tylko na „grubej” stronie).
9. Ćwiczenia wykonują 2–3 razy w tygodniu, na przykład raz w szkole, 2 razy w domu.

Jak wpisywać do zeszytu wyrazy z zapisem historycznym?

Wyrazy z zapisem historycznym zazwyczaj wypisane są na kartkach w kolumnach. Dziecko czyta pierwszy wyraz głośno i wpisuje go do pierwszej linijki, stawia przecinek, wpisuje po nim kolejny wyraz – aż do momentu, kiedy kończy się linijka. Następnym wyrazów nie przenosi do drugiej linijki, ale przewraca kartkę i znów wpisuje resztę do momentu, kiedy skończy się linijka. Tę czynność aż do wyczerpania całego zestawu wyrazów.

Na przykład na kartce widnieje kolumna wyrazów:

CHÓR
CÓRKA
CZÓŁNO
GÓRA
JASKÓŁKA
JÓZEF
KŁÓDKA
KŁÓTNIA
KRÓL
KRÓLIK
KRÓTKI
MÓZG

* Algorytmem nazywamy dokładną instrukcję zawierającą skończoną liczbę poleceń, których wykonanie daje określony skutek.

OGÓŁ
 OGÓLNY
 OGÓREK
 OŁÓWEK
 PŁÓTNO
 PÓKI
 PÓŁKA
 PÓTY
 PÓŻNO
 PRÓBA

Do zeszytu dziecko wpisuje tak:

CHÓR, CÓRKA, CZÓŁNO, GÓRA, JASKÓŁKA, JÓZEF, KŁÓDKA, KŁÓTNIA, KRÓL,

W tym momencie kończy się linijka, więc przewraca kartkę i resztę wpisuje znowu w pierwszej linijce:

KRÓLIK, KRÓTKI, MÓZG, OGÓŁ, OGÓLNY, OGÓREK, OŁÓWEK, PŁÓTNO, PÓKI,

Kolejne wyrazy znowu na nowej stronie:

PÓŁKA, PRÓBA, PÓTY, PÓŻNO, PRÓBA

To jeszcze nie koniec ćwiczenia. Kiedy uczeń skończy zapisywanie wyrazów, wraca na pierwszą stronę i odczytuje głośno każdy wyraz, nazywając jednocześnie trudność ortograficzną i zakreślając ją określonym kolorem. Na przykład uczeń czyta głośno: *córka*, i mówi: *ó kreskowane*, w tym samym czasie zakreślając „ó” kolorem czerwonym.

Czynność powtarza aż do wyczerpania zestawu wyrazów.

Podobne ćwiczenie wykonuje jeszcze dwukrotnie w tygodniu. Ważne jest, by do przepisywania wyrazów uczeń korzystał z kartki, którą otrzymał od nauczyciela. Unikniemy dzięki temu, że uczeń popełni błąd i będzie go powielał. Niezwykle istotne jest również to, by uczeń zawsze wykonywał ćwiczenie w całości, to znaczy przepisał, odczytał i zaznaczył trudność kolorem. W ten sposób ćwiczymy słuch, wzrok i pamięć kinestetyczną ręki.

Jak długo wykonywać zapis? Tak długo, jak postanowi nauczyciel, ale nie dłużej niż 3 miesiące. Potem należy przejść do innej trudności ortograficznej, zawsze jednak można po jakimś czasie wrócić do poprzedniej.

Zestaw wyrazów z zapisem historycznym wybrał i ułożył doktor Wiesław Pawłowski.

Kiedy pisać „ó”?

Jeżeli wahasz się, jak zapisać jakiś wyraz, sprawdź:

czy w innych formach tego wyrazu
lub wyrazach pokrewnych występuje
wymiana na „o”, „a” lub „e”

jeśli tak, pisz „ó”, np.:
dzi**ó**b – dzioby
wró**ć**ić – wracać
sió**d**my – siedem

jeśli nie, sprawdź, czy
w zakończeniu wyrazu
występuje:
„-ów”, „-ówka”, „-ówna”

jeśli tak, pisz „ó”, np.:
rodzic**ó**w, kryj**ó**wka, cesarz**ó**wna

Wyjątki:

skuwka, zasuwka,
wsuwka

jeśli nie, sprawdź,
czy wyraz znajduje się
na liście wyrazów
do zapamiętania

jeśli tak, pisz „ó”, np.:
kró**l**, mó**z**g, pó**z**no

jeśli nie, pisz „u”

Pamiętaj, że „ó” piszemy na początku niewielu wyrazów.

ó**s**my ó**w**dzie ó**s**emka ó**w**czesny ó**w**

„Ó” nie występuje na końcu wyrazów.

Lista wyrazów z „ó” do zapamiętania

chór	ÓW	różowy
córka	ÓWCZESNY	różny
czołno	ÓWDZIE	skóra
dróżnik	płótno	sójka
główny	póki	stróż
góra	półka	szczegół
góral	póty	tchórz
górnik	późno	wiewiórka
jaskółka	próba	wiór
Józef	próchno	wkrótce
klódka	prócz	włócznia
klótnia	prószyć	włókno
król	próżny	wójt
królik	przepiórka	wróbel
krótki	rówieśnik	wróżka
który	równanie	wróżyc
mózg	równik	wspólny
ogólnie	równowaga	współcześnie
ogół	równy	wtórować
ogórek	różga	żółty
ołówek	róża	żółw
ÓSMY	różdzka	źródło

Kiedy pisać „rz”?

Jeżeli wahasz się, jak zapisać jakiś wyraz, sprawdź:

czy w innych formach tego wyrazu
lub wyrazach pokrewnych występuje
wymiana na „r”

jeśli tak, pisz „rz”, np.:

pierze – pióro
mądrze – mądry
szerzej – szeroko
otworzyć – otwór

jeśli nie, sprawdź, czy „rz”
występuje **po spółgłoskach:**
„b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”,
„p”, „t”, „w”

jeśli tak, pisz „rz”, np.:

brzuch, **chr**zan,
drzemać, **gr**zbiet,
spojrzeć, **kr**zew,
przyroda, **tr**zymać,
wrzask

Wyjątki:

kształt, pszenica,
pszczoła, bukszpan
oraz wyrazy typu:
odżywka, także

jeśli nie, sprawdź,
czy w zakończeniach
wyrazów występuje
„-arz”, „-erz”,
„-mistrz”, „-mierz”

Pamiętaj, że pisownia „rz” po spółgłoskach
„b”, „ch”, „d”, „g”, „j”, „k”, „p”, „t”, „w”
nie dotyczy zakończeń przymiotników
w stopniu wyższym i najwyższym, np.:
mądrzejszy, najlepszy.

jeśli tak, pisz „rz”, np.:

księgarz,
kołnierz,
sztukmistrz,
kątomierz

Pamiętaj, że są to rzeczowniki
rodzaju męskiego, często oznaczające
zawody lub zajęcia ludzi. Istnieje
jednak liczna grupa rzeczowników
rodzaju męskiego zakończonych
na „-aż” lub „-eż”.

jeśli nie, sprawdź,
czy wyraz znajduje się
na liście wyrazów
do zapamiętania

jeśli tak, pisz „rz”, np.:

rzemiosło, wyrzut,
orzech, rzeźba

jeśli nie, pisz „ż”

Lista wyrazów z „rz” do zapamiętania

barbarzyńca	porządek	rzępolić
bierzmowanie	porzeczka	rzęsa
burza	przymierze	rzęsisty
gorzelnia	przyrząd	rzęzić
jarząbek	rzadko	rzodkiewka
jarzębina	rząd	rzucać
jarzmo	rządzić	Rzym
jarzyć się	rzec	świerzb
jarzyna	rzecz	tarzać się
jerzyk (ptak)	rzeczownik	tchórz
kojarzyć	Rzeczpospolita	towarzysz
korzeń	rzeczywistość	twarz
korzyść	rzeka	uderzyć
kurz	rzekomo	urząd
macierzanka	rzekotka	urządzenie
mierzeja	rzemień	urzekać
mierzwa	rzemiosło	warzywo
mrzonki	rzep	węgorz
narząd	rzepa	wierzba
narzeczony	rzepak	wierzch
narzekać	rzesa	wierzgać
narzędzie	rzeszoto	wydarzenie
nurzyk	rzeński	zarzewie
obwarzanek	rzetelny	zdarzenie
odkurzacz	rzewny	zderzenie
odurzyć	rzeżucha	zmierzch
orzech	rzeźba	zorza
pierzchnąć	rzeźnik	zręda
piskorz	rzeźwy	zwierzę

W zapamiętaniu spółgłosek, po których pisze się „rz”, pomoże ci wierszyk:

Babcia dała Cosi piękne bratki,
bo jej wnuczka chciała takie kwiatki.

Spójrz: pierwsze podkreślone litery w poszczególnych wyrazach tego wierszyka to litery, po których piszemy „rz”.

Inne ułatwienie:

Jest tylko jeden wyraz rozpoczynający się sylabą „rza-” (pisaną przez „rz”) to wyraz „rzadko”. W pozostałych wyrazach rozpoczynających się od „za-” piszemy „ż”, np.: żagiel, żarówka.

To samo dotyczy sylab:	rzą-	rząd	w pozostałych	żą-, np.: żądło
	rzo-	rzodkiewka		żo-, np.: żonkil, żołnierz
	rzu- (ó)	rzut		żu-, np.: żucie, żółty
	rzy-	Rzym		ży-, np.: życie

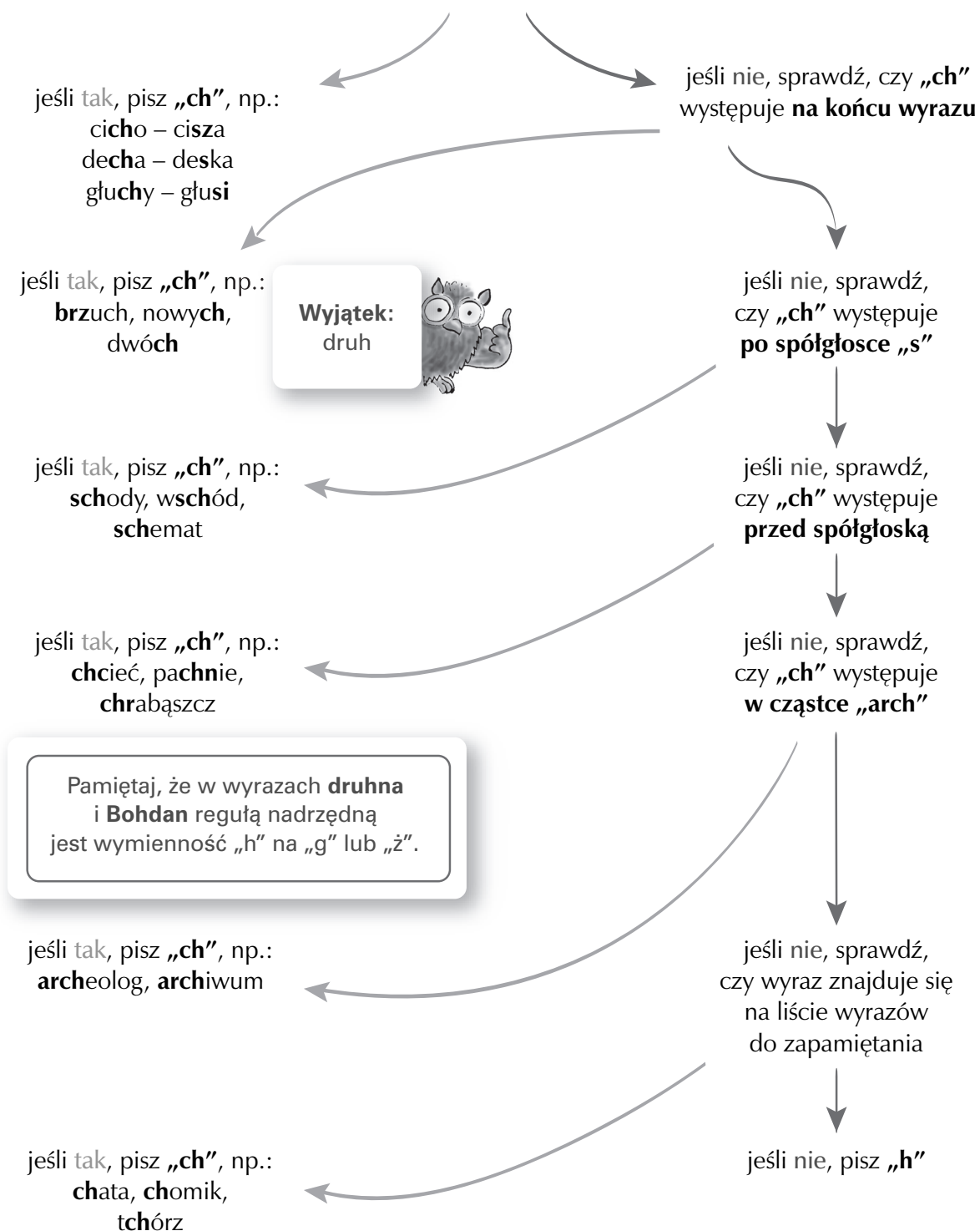
Wyjątki w zapisach rzeczowników rodzaju męskiego

bagaż
 bandaż
 drenaż
 ekwipaż
 garaż
 instruktaż
 kamuflaż
 kolportaż
 łupież
 makijaż
 mariaż
 masaż
 metraż
 miraż
 montaż
 papież
 pasaż
 pejzaż
 reportaż
 sabotaż
 sondaż
 staż
 stelaż
 szantaż
 tatuaż
 wernisaż
 wiraż
 witraż
 wojaż

Kiedy pisać „ch”?

Jeżeli wahasz się, jak zapisać jakiś wyraz, sprawdź:

czy w innych formach tego wyrazu
lub wyrazach pokrewnych występuje
wymiana na „sz”, „s”, „ś (si)”

Pamiętaj, że w wyrazach **druhna**
i **Bohdan** regułą nadrzędną
jest wymiennność „h” na „g” lub „ż”.

Lista wyrazów z „ch” do zapamiętania

bochenek	chudy
chaber	chuligan
chałka	chusteczka
chałupa	chyba
chałwa	chybić
chaos	chyłkiem
charakter	chytry
chart (pies)	echo
chaszczce	fachowiec
chata	kochać
chełpić się	kucharz
chemia	kuchenny
chęć	melancholia
chichot	muchomor
Chiny	nachalny
chirurg	nieprzychylny
chochlik	ochotnik
choć	pochodnia
chodak	pochopnie
chodzić	pochylić
choinka	psycholog
cholewa	puchar
chomik	rachunek
chorągiew	szachy
chorąży	szlachetny
choroba	szlochać
chować	wichura
chór	zachowanie

Cząstki rozpoczynające wyrazy, w których piszemy „h”

heks-
hekt-
helio-
hemo-
hetero-
hier-
higro-
hipo-
hiper-
homo-
hydro-

Prace nagrodzone w konkursie na scenariusz do serii *Ortograffiti* do szkoły podstawowej

6. Scenariusze zajęć korekcyjno-kompensacyjnych z wykorzystaniem zeszytów z serii *Ortograffiti*

Autorki scenariuszy odwołują się często do ćwiczeń kinezylogii edukacyjnej (ich nazwy zapisano kursywą). Pełen opis wykonania ćwiczeń znajduje się między innymi w książce I. Mańkowskiej *Kreowanie rozwoju dziecka. Kinezylogia edukacyjna i inne nowoczesne metody terapeutyczne w praktyce*, Gdynia 2005.

Scenariusz I

Autor: Izabela Mańkowska

Typ zajęć: korekcyjno-kompensacyjne
Poziom nauczania: szkoła podstawowa
Klasa: V
Grupa: 5 osób

I. TEMAT: Doskonalenie umiejętności poprawnego zapisu wyrazów z „ó” niewymiennym

II. ZAŁOŻENIA METODYCZNE

Cele:

- kształtowanie nawyku poprawnego zapisu wyrazów zawierających „ó” niewymienne;
- doskonalenie pamięci słuchowo-wzrokowo-ruchowej;
- kształtowanie ruchów precyzyjnych dłoni;
- rozwijanie umiejętności poprawnego wypowiedzania się;
- ćwiczenie orientacji kierunkowej i przestrzennej.

Czas pracy: 90 minut.

Pomoce:

- *Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę* – wyrazy z „ó”, „u”. Poziom drugi (blok 2);
- mała butelka wody mineralnej niegazowanej;
- nagranie bajki ze strony 17 zeszytu *Ortograffiti*, czytanej przez nauczyciela;
- muzyka relaksacyjna i klasyczna (W. A. Mozarta);
- plastikowa płytka z wystającymi wypustkami;
- kalka techniczna;
- zeszyt;
- kredki i ołówek;
- karty wysiłku.

III. PRZEBIEG ZAJĘĆ

Faza organizacyjno-mobilizująca

1. Ćwiczenia integrujące. Uczniowie zdejmują obuwie i siadają w kręgu na krzesłach. Pod stopami każdego ucznia znajduje się plastikowa płytka z wypustkami, która stymuluje znajdujące się w stopie receptory. Napinając mięśnie nóg, uczniowie przyciskają do płytki na zmianę zewnętrzne i wewnętrzne krawędzie stóp. Powoduje to integrację odruchu Babińskiego, odpowiadającego między innymi za prawidłową koordynację dużej i małej motoryki i rozwój mowy. Jednocześnie rozmawiają o uczuciach. Zadaniem każdego ucznia jest dokończenie rozpoczętych przez nauczyciela zdań: *Dzisiaj odczuwam...*, *Wiem (lub nie wiem), dlaczego to uczucie dzisiaj dominuje...* Przykładowe wypowiedzi: *Dzisiaj odczuwam zadowolenie i radość. Wiem, dlaczego to uczucie dominuje. Kiedy rano obudziła mnie mama, obiecała, że po lekcjach pójdziemy na zakupy.*

2. Uczniowie wykonują ćwiczenia rytmizujące z zestawu Gimnastyki Mózgu: *punkty na myślenie*, *ruchy naprzemiennie* i *pozycję Dennisona*, oraz piją kilka małych łyków wody mineralnej niegazowanej. Przygotowują w ten sposób cały system – ciało i mózg – do czekającej ich pracy.

Faza intensywnej i efektywnej pracy terapeutycznej

1. Zapoznanie uczniów z materiałem do pracy. Nauczyciel informuje uczniów, że usłyszą nagranie. Prosi, aby usiedli w *pozycji Dennisona* i z uwagą wizualizowali słuchany tekst. Następnie odtwarza wcześniej nagraną, czytaną przez siebie bajkę. Uczniowie wizualizują tekst, czyli tworzą w wyobraźni spójne obrazki, tak jakby oglądali film (w tle słychać dźwięki muzyki Mozarta).

2. Po wysłuchaniu nagrania uczniowie siadają prosto na krzesłach. Nauczyciel prowadzi rozmowę na temat przeczytanego tekstu: *Wysłuchaliście bajki. Których bohaterów zapamiętaliście? Co zagrażało królestwu? Kto pokonał smoka? W jaki sposób?* Uczniowie odpowiadają. Nauczyciel informuje uczniów, że dzisiejsze zajęcia odbędą się w bajkowym klimacie, a to oznacza, że liczy na zaangażowanie i twórcze pomysły grupy.

3. Uczniowie otwierają zeszyty ćwiczeń na stronie 17. Trzymają w ręce ołówki. Nauczyciel czyta tekst powoli, w interesujący sposób. Uczniowie, śledząc czytaną przez nauczyciela bajkę, rysują z boku tekstu małe obrazki – piktogramy. Powstaje coś w rodzaju graficznego planu wydarzeń. Dzięki tej czynności uczniowie osiągają następujące korzyści: są dodatkowo zmotywowani do dobrej koncentracji słuchowej i wzrokowej, wspierają pamięć, angażując ruch, lepiej rozumieją tekst, dokładniej i na dłużej go zapamiętają ze względu na dodany obraz i zaangażowane emocje (włączenie prawej półkuli).

4. Uczniowie samodzielnie, po cichu czytają tekst, podkreślając wszystkie wyrazy z „ó” (ćw. 2a, s. 17).

5. Uczniowie wykonują ćwiczenie 2b ze strony 18.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 2b. Wkrótce, która, wyróżniał.

6. Ćwiczenia dramowe. Nauczyciel wchodzi w rolę bajkopisarza. Mówi uczniom, że pisze bajkę i prosi o pomoc. Czyta odpowiedzi zapisane w ćwiczeniu 2c i zwraca się do uczniów z prośbą o ułożenie pytań, by w ten sposób zgromadzić potrzebne informacje. Po wygłoszeniu pytań uczniowie zapisują je w zeszycie ćwiczeń.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 2c. Przykładowe pytania: 1. Dlaczego mieszkańcy królestwa karmili smoka? 2. Co robił król, by pozbyć się smoka?; 3. Kto pokonał smoka?

7. „Bajkopisarz” prosi o dopracowanie portretów sławnych rycerzy, które zostaną umieszczone na okładce wydanej książki z bajkami (ćw. 3, s. 18).

Uwaga! Po skończonym ćwiczeniu nauczyciel informuje uczniów, że wychodzi z roli. Należy o tym zawsze pamiętać przy stosowaniu dramy.

8. Praca w zespołach dwu- i trzyosobowym. Po krótkiej konsultacji uczniowie uzupełniają zdania wyrazami (ćw. 4, s. 19).

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 4. Próżne, królik, królewska, różowe.

9. Ćwiczenie ruchomości nadgarstka i precyzji ruchów dłoni i palców. Nauczyciel proponuje uczniom przyłożenie kalki technicznej do obrazka i odnalezienie oraz obrysowanie rysunków zawierających w swojej nazwie „ó” niewymienne (ćw. 8, s. 20). Podczas obrysowywania uczeń powinien pamiętać o bardzo delikatnym nacisku na ołówek i o tym, aby podczas rysowania nie odrywać ołówka od kartki.

10. Ćwiczenie podnoszące poziom graficzny pisma. Uczniowie trzykrotnie zapisują w zeszycie z liniaturą alfabet, łącząc wszystkie litery w jeden ciąg. Starają się przy tym nie odrywać ręki piszącej. Po takiej rozgrzewce, a jednocześnie przypomnieniu kolejności liter w alfabecie, uczniowie wykonują ćwiczenie 6 ze strony 19.

11. Praca w zespołach dwu- i trzyosobowym. Zabawa „Tworzenie definicji” (ćw. 7, s. 20).

Zespół I – czyta wyjaśnienie, zespół II – podaje poprawny wyraz. Uczniowie podpisują definicje w zeszytach. Następnie wszyscy razem czytają całość.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 7. Próżnować, próżniak, próżny człowiek, próżny trud, próżnia, próżne naczynie, próżniowe opakowanie.

11. Uczniowie piją kilka łyków wody. Następnie wykonują ćwiczenia Gimnastyki Mózgu doskonalące orientację przestrzenną i kierunkową: ruchy naprzemienne na leżąco, stoń, rysowanie oburącz, leniwe ósemki, by przygotować się do zrobienia ćwiczenia 9 ze strony 21. Nad ćwiczeniem pracują samodzielnie, a na koniec wybrany uczeń głośno czyta odkodowane wyrazy.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 9. Wkrótce, żółw, wróżka, córka, żółty, król, różnica.

Faza relaksująco-odprężająca

1. Uczniowie leżą swobodnie na dywanie. W tle słychać dźwięki muzyki relaksacyjnej. Nauczyciel proponuje uczniom, aby w wyobraźni przenieśli się w świat bajki: Pomyśl, kim jesteś w tej bajce? Gdzie się teraz znajdujesz? Pobądź jeszcze przez chwilę w tym tajemniczym i bezpiecznym dla ciebie miejscu. Po tej relaksacji uczniowie siadają w kole jak na początku zajęć.

Faza podsumowująco-utrwalająca

1. Uczniowie siedzą w kręgu. Następuje podsumowanie opracowanych zadań, ich celowości.
2. Przy pomocy nauczyciela uczniowie oceniają swoją pracę: sposób jej zorganizowania, stopień włożonego wysiłku.
3. Notują punktację na kartach wysiłku.
4. Nauczyciel podaje zadanie domowe:
  - a) Nauczyciel, nawiązując do zakończonej wizualizacji, proponuje uczniom, aby pobawili się w domu w bajkopisarza (podpowiedzią mogą być obrazki ze strony 22).
  - b) Ćwiczenia 10a i 10b ze strony 22.
  - c) Codzienne ćwiczenia Gimnastyki Mózgu (rano przed wyjściem do szkoły i po przyjeździe ze szkoły przed odrobieniem lekcji).

Wzór karty wysiłku, cały bazowy program Gimnastyki Mózgu, metody przyspieszonego uczenia się i opis treningu interpersonalnego znajdują się w książce I. Mańkowskiej *Kreowanie rozwoju dziecka*.

Scenariusz II

Autor: Izabela Mańkowska

Typ zajęć: korekcyjno-kompensacyjne
Poziom nauczania: szkoła podstawowa
Klasa: V
Grupa: 5 osób

I. TEMAT: „Rz” niewymienne w ćwiczeniach różnego typu

II. ZAŁOŻENIA METODYCZNE

Cele:

- utrwalenie poprawnego zapisu wyrazów zawierających „rz” niewymienne;
- doskonalenie pamięci słuchowo-wzrokowo-ruchowej;
- kształtowanie grafomotoryki;
- rozwijanie umiejętności poprawnego wypowiedzania się;
- ćwiczenie aktywnego słuchania.

Czas pracy: 90 minut.

Pomoce:

- *Ortografitti. Czytam, rozumiem, piszę* – wyrazy z „rz”, „ż”. Poziom drugi (blok 2),
- poduszczeńka w kształcie serca wypełniona grochem;
- mała butelka niegazowanej wody mineralnej;
- muzyka relaksacyjna i klasyczna (W. A. Mozart);
- patyczek do czytania lub kolorowa nakładka do czytania;
- 3 karteczki z literami „a”, „b”, „c” (na jednej kartce jedna litera);
- żetony;
- zeszyt;
- kredki i ołówki;
- karty wysiłku.

III. PRZEBIEG ZAJĘĆ

Faza organizacyjno-mobilizująca

1. Ćwiczenia integrujące. Uczniowie siedzą w kręgu na dywanie. Każdy z nich trzyma w dłoni poduszczeńkę wypełnioną grochem. Po kolei opowiadają, jak się dzisiaj czują i nazywają rodzaj przeżywanego uczucia. W trakcie mówienia naciskają poduszczeńkę opuszkami każdego palca w kolejności od najmniejszego do kciuka. Przykładowa wypowiedź ucznia: *Czuję się dzisiaj dobrze. Te uczucia nazywają się: spokój, radość, zadowolenie.* Naciskanie poduszczeńki jest jednym z ćwiczeń stymulacji odruchu chwytowego. Warto je wykonywać dla lepszego poziomu integracji tego odruchu z całościowym systemem ruchów ciała i poprawy poziomu umiejętności pisania. Ćwiczenie to stymuluje również receptory mowy znajdujące się na koniuszkach palców.

2. Uczniowie wykonują ćwiczenia rytmizujące z zestawu Gimnastyki Mózgu: *punkty na myślenie, ruchy naprzemienne* i *pozycję Dennisona* oraz piją kilka małych tyków niegazowanej wody mineralnej (przygotowują w ten sposób cały system – ciało i mózg – do czekającej ich pracy)

Faza intensywnej i efektywnej pracy terapeutycznej

1. W tle słysząc muzykę Mozarta, uczniowie siedzą w pozycji Dennisona, nauczyciel mówi: *Wyobraź sobie, że znajdujesz się na wystawie rzeźb. Wszystko na tej wystawie jest niezwykle. W dużym pomieszczeniu panuje półmrok. Okna są zasłonięte zielonymi zasłonami. Na suficie widać wiele małych lampek, które emitują stonowane żółte światło. Słysząc delikatne dźwięki muzyki Mozarta. Na ciemnych ścianach widoczne są półeczki różnej wielkości o niespotykanych kształtach. Na półkach umieszczone zostały bajecznie kolorowe rzeźby. Podchodzisz bliżej i nieruchomiejesz z wrażenia: „Och! Czy to możliwe? Czy z warzyw mogą powstać tak nietypowe cuden-*

ka?”. I... w tym właśnie momencie wpada ci do głowy świetny pomysł: „Wykonam bardziej fantastyczną figurkę i podaruję ją mojemu przyjacielowi”.

Następnie nauczyciel przedstawia uczniom zadania do wykonania: Na dzisiejszych zajęciach przeczytamy tekst o rzeźbach z warzyw w zeszycie Ortograffiti. Tam również znajdują się wyrazy z „rz”, których pisownię utrwali- my przez wykorzystanie łańcuchowej metody skojarzeń. Ważnym momentem naszych zajęć będą ćwiczenia ak- tywnego słuchania. Przekonamy się, czy łatwo jest słuchać siebie nawzajem.

2. Drama: „Rozmowa w parach.” Uczniowie siadają parami naprzeciw siebie (nauczyciel również bierze udział w ćwiczeniu). Na sygnał nauczyciela każda para rozmawia ze sobą po cichu na temat: Czy zdarzyło ci się być ostatnio na jakiejś wystawie? Jeżeli nie, to opowiedz koledze/koleżance, jak urządziłbyś swoją własną wystawę (ćw. 1, s. 17). Po kilku minutach wymiany zdań uczeń z każdej pary przedstawia informacje zastyszane od swo- jego partnera. Rzetelność relacji ocenia autor przekazywanej wypowiedzi. Potem następuje zmiana mówiące- go. Ćwiczenie uczy aktywnego słuchania, a przy okazji realizuje ważny cel terapeutyczny, jakim jest rozwijanie umiejętności porozumiewania się w grupie.

3. Nauczyciel czyta głośno tekst, akcentując wyrazy z „rz”. W tym czasie uczniowie podczas słuchania obserwu- ją czytany tekst, pomagając sobie wskaźnikiem do czytania (może to być mały patyczek, kolorowa nakładka do czytania lub palec).

4. Uczniowie czytają po cichu tekst i zaznaczają na czerwono wszystkie wyrazy z „rz” (ćw. 2a, s. 17).

5. Nauczyciel proponuje zabawę w teleturniej. Zapowiada, że odgrywa rolę osoby prowadzącej taki program w telewizji. Uczniowie występują w roli graczy. Mają przed sobą 3 karteczki z zapisaną odpowiedzią: a, b lub c. Prowadzący program czyta pytanie (ćw. 2b, s. 18), a gracze podnoszą do góry kartkę z odpowiedzią. Za po- prawną odpowiedź każdy otrzymuje żeton. Po zabawie uczniowie zaznaczają odpowiedzi w zeszycie ćwiczeń. Następnie sprawdzają trafność odpowiedzi w tekście.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 2b. 1b, 2c, 3a, 4b.

6. Uczniowie wyszukują w tekście wyrazy z „rz” niewymiennym i wpisują je w ramkę (ćw. 2c, s. 18).

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 2c. Wydarzeniem, Marzena, Rzewna, zarządziła, rzeźbić, warzywach, korzenie, warzywniaki, zmierzchu, rzepy, rzodkwi, orzechy, porzeczki, jarzębiny, zrzedzili, rzeczy, rzetelnej, narzędziami, warzywa, rzemieniem, rzeczywistości, rzeźby, zwierzęta, zdarzenia, zorza, rzeźby, burza, Rzymu, rzadko, zdarza.

7. Uczniowie wybierają z tekstu 10 wyrazów z „rz” niewymiennym. Układają je w rzędzie w wybranej przez sie- bie kolejności, zapisując na karteczce. Wymyślają zabawną historię, łącząc kolejno wybrane wyrazy w łańcuch- ową metodę skojarzeń. Następnie prezentują opowiadanie pozostałym osobom.

8. Uczniowie rysują wymyśloną przez siebie historię i wypisują na rysunku zapamiętane wyrazy z „rz”. To ćwicze- nie można wykonać indywidualnie lub wspólnie, wybierając najlepszy pomysł do zapisania.

9. Uczniowie rysują po śladzie bez odrywania ręki, mocno przyciskając kredkę (ćw. 3, s. 18).

10. Uczniowie odwzorowują obrazek rzeźby z ćwiczenia 5 ze strony 19 (rysują, a potem zamalowują maskę, na- ciskając kredkę bardzo delikatnie).

11. Uczniowie wyodrębniają wyrazy z ciągu (ćw. 6a, s. 19). Wybierają i zapisują rzeczowniki (ćw. 6b, s. 19). Pod- czas pisania pamiętają o swobodnym, średnim nacisku na ołówki.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 6a. Rzeczywistość, orzech, rzemieślnik, rzodkiew, sporządzić, rzeźnik, obwarzanek, porzeczka, zwierzę, jarzębina, porządek, rzeźucha.

Ćw. 6b. Orzech, rzodkiew, porzeczka, jarzębina, rzeźucha.

Faza relaksująco-odprężająca

1. Uczniowie siedzą na krzeselkach. Wykonują ćwiczenie Gimnastyki Mózgu: trzymanie punktów pozytywnych. W tle słyszeć muzykę relaksacyjną. Nauczyciel mówi: *Wyobraź sobie, że jesteś na swojej własnej wystawie. Wystawiasz rzeźby albo rysunki, albo prezentujesz własne zainteresowania w inny sposób. Może są to książki, znaczki, naklejki, czasopisma lub jeszcze coś innego. Na wystawę przyszli twoi dobrzy znajomi. Są zadowoleni, podoba im się twoja pasja. Poczuj przez chwilę radość i spokój. Jest to dla ciebie miła chwila, w której dzielisz się zadowoleniem z innymi.*

Faza podsumowująco-utrwalająca

1. Uczniowie siedzą w kręgu. Następuje podsumowanie opracowanych zadań, ich celowości.
2. Uczniowie przy pomocy nauczyciela oceniają swoją pracę: sposób jej zorganizowania, stopień włożonego wysiłku.
3. Notują punktację na kartach wysiłku.
4. Nauczyciel podaje zadanie domowe:
  - a) ćwiczenie 7 ze strony 20;
  - b) codzienne ćwiczenia Gimnastyki Mózgu (rano przed wyjściem do szkoły i po przyjeździe ze szkoły przed odrobieniem lekcji).

Scenariusz III

Autor: Izabela Mańkowska

Typ zajęć: korekcyjno-kompensacyjne
Poziom nauczania: szkoła podstawowa
Klasa: V
Grupa: 5 osób

I. TEMAT: Utrwalenie znajomości reguł pisowni wyrazów z „ó”

II. ZAŁOŻENIA METODYCZNE

Cele:

- utrwalanie reguł ortograficznych dotyczących pisowni „ó”;
- doskonalenie pamięci słuchowo-wzrokowo-ruchowej;
- ćwiczenie orientacji kierunkowej i przestrzennej;
- stymulowanie logicznego myślenia;
- rozwijanie ekspresji twórczej;
- kształtowanie sfery emocjonalnej.

Pomoce:

- *Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ó”, „u”. Poziom drugi* (blok 4);
- mała butelka niegazowanej wody mineralnej;
- rzutnik pisma;
- muzyka klasyczna, relaksacyjna;
- globus;
- białe kartki;
- małe karteczki z zapisanymi imionami: Olek, Ksawery (po jednym na karteczce);
- kredki i ołówki;
- karty wysiłku.

III. PRZEBIEG ZAJĘĆ

Faza organizacyjno-mobilizująca

1. Ćwiczenia integrujące. Uczniowie siedzą w kręgu na dywanie. Przed każdym z nich leży po kilka kolorowych kredek (uczniowie wcześniej wybrali kredki na polecenie nauczyciela) i stosik białych karteczek. Nauczyciel kieruje działaniami uczniów:

- *Jakie uczucie dominuje w tobie w tej chwili?*
- *Która kredka mogłaby odzwierciedlić to uczucie?*
- *Weź wybraną przez siebie kredkę i narysuj na karteczce to uczucie.*
- *Zastanów się, jakie uczucie teraz najbardziej lubisz?*
- *Narysuj to uczucie wybraną przez siebie kredką.*

Po zilustrowaniu obu uczuć uczniowie zestawiają ze sobą rysunki i po kolei opowiadają o tym, co na nich umieścili.

W ćwiczeniu istotne znaczenie ma wybrany kolor kredki, treść rysunku i zaangażowanie ucznia. Nauczyciel może obserwować, jak zachowują się uczniowie podczas rysowania uczuć (czy któryś z nich jest wystraszony lub zakłopotany? Może odmawia wykonania polecenia?). Rozmowa o uczuciach wymaga od nauczyciela wiele delikatności. Jeśli uczeń wyraża niezadowolony lub zakłopotany, nie zmuszamy go do rysowania ani analizowania uczuć. Prosimy też uczniów o nazywanie omawianych uczuć. Umiejętność nazywania uczuć jest ważnym procesem kształtowania rozwoju emocjonalnego. W momencie wypowiedziania nazwy uczucia następuje znaczne uwolnienie napięcia i zredukowanie go do przyswajalnego poziomu.

2. Uczniowie wykonują ćwiczenia rytmizujące z zestawu Gimnastyki Mózgu: punkty na myślenie, ruchy naprzemienne i pozycję Dennisona oraz piją kilka małych łyków niegazowanej wody mineralnej (przygotowują w ten sposób cały system – ciało i mózg – do czekającej ich pracy)

Faza intensywnej i efektywnej pracy terapeutycznej

1. Zapoznanie uczniów z materiałem do pracy. Uczniowie siedzą w kole na krzesłach. Nauczyciel stawia w środku duży globus i zapowiada, że na dzisiejszych zajęciach wybiorą się w pewną historyczną podróż. Uczniowie wypowiadają się na temat: *Jaki zakątek świata chciałbyś odwiedzić? Opowiedz, dlaczego* (ćw. 1, s. 35).

2. Nauczyciel czyta tekst (ćw. 2a, s. 35) w sposób sugestywny. W tle słychać muzykę klasyczną, która ułatwi pierwsze zapamiętanie tekstu. W trakcie czytania uczniowie odnajdują na globusie Chiny, Australię, Europę. W sposób poglądowy mogą zapoznać się z wymienionymi w tekście nazwami geograficznymi.

3. Uczniowie siedzą przy stolikach. Stawiają otwarte ćwiczenia na podpórce do czytania*, czytają tekst i zakreślają żółtym mazakiem wszystkie wyrazy z „ó” (ćw. 2a, s. 35).

4. Uczniowie przyporządkowują zakreślone wyrazy odpowiednim regułom ortograficznym (ćw. 2b, s. 36):

- do pierwszej zasady ortograficznej uczniowie dobierają wyrazy wspólnie z nauczycielem;
- do drugiej zasady uczniowie dobierają wyrazy w zespołach dwu- i trzyosobowym;
- do trzeciej zasady uczeń dobiera wyrazy samodzielnie.

Po wykonaniu całego ćwiczenia następuje głośne przeczytanie zasad i odpowiadających im wyrazów.

5. Sprawdzenie rozumienia przeczytanego tekstu. Uczniowie wykonują samodzielnie ćwiczenie 2c ze strony 36. Po wykonaniu ćwiczenia chętni uczniowie czytają głośno zdania.

6. Nauczyciel wyświetla mapę (ćw. 3, s. 37) za pomocą rzutnika pisma. Omawia z uczniami jej zawartość. Wykonuje na mapie wybrany z ćwiczenia punkt 1.

Pozostałe punkty tego ćwiczenia uczniowie wykonują w książce, w zespołach dwu- i trzyosobowym (ze względu na dużą trudność ćwiczenia).

Powiększenie mapy:

- ułatwia orientację w kierunkach na mapie,
- wywołuje zaciekawienie, które zachęca do wykonania zadania i sprzyja lepszemu zapamiętaniu opracowywanych treści;
- wpływa na zaangażowanie emocji w konkretne działanie, co uruchamia proces pamięci.

7. Utrwalenie znajomości reguł z „ó”. Chętny uczeń czyta głośno polecenie ćwiczenia 4a ze strony 38. Nauczyciel czyta ten tekst powtórnie, akcentując konkretne polecenia: *Pomóż przyjaciołom i pokoloruj... Wskaż autorów notatek*. Uczniowie wykonują ćwiczenie przy pomocy nauczyciela.

8. Zebranie zdobytych informacji w logiczną całość. Uczniowie samodzielnie wykonują ćwiczenie 4b ze strony 38.

9. Drama. Każdy uczeń otrzymuje od nauczyciela karteczkę z zapisanym imieniem jednego z chłopców z opracowywanego ćwiczenia. Zadaniem ucznia jest wejść w rolę danej postaci i pokazać ją za pomocą pantomimy (ruchem ciała, mimiką, bez używania słów). Uczniowie mają krótki czas na zastanowienie się i przygotowanie do prezentacji. Następnie po kolei odgrywają rolę. Reszta odgaduje, kto to jest.

10. Uczniowie wykonują ćwiczenie 4c ze strony 39 – opisują jednego z przyjaciół, używając wyrażen z listy.

11. Drama. Uczniowie wykonują ćwiczenie relaksacyjne ze strony 39. Odgrywając postać, używają wymyślonego języka, wyraźnie gestykują (angażują motorykę dużą). Nauczyciel występuje w roli Marsjanina, próbuje zrozumieć Ziemiaków.

12. Ćwiczenie pamięci wzrokowej. Uczniowie wykonują samodzielnie ćwiczenia 8a i 8b ze strony 40.

* Proponuję do ćwiczeń w czytaniu podpórki na książkę. Taką pomoc można wykonać ze sklejki, która oparta na wsporniku ma regulowaną wysokość. Za podpórkę może też służyć co innego, na przykład piórnik. Podpórki używamy do wspomagania pamięci wzrokowej (tekst czytany pod kątem usprawnia czytanie, służy lepszemu rozumieniu i zapamiętaniu) oraz zwiększenia atrakcyjności czytania. Zakreślanie całego wyrazu powoduje jego wyraźne wyodrębnienie, a tym samym ćwiczy pamięć wzrokową.

Faza relaksująco-odprężająca

1. Uczniowie stają luźno, zapewniając sobie miejsce do swobodnych ćwiczeń. W tle słychać muzykę relaksacyjną. Wykonują ćwiczenia Gimnastyki Mózgu: oddychanie brzuchem, punkty pozytywne, sowa, luźne skłony, krążenie szyją.

Faza podsumowująco-utrwalająca

1. Uczniowie leżą w pozycji Dennisona. Słuchają muzyki relaksacyjnej. Nauczyciel w sugestywny, spokojny sposób przypomina wszystkie zasady ortograficzne dotyczące zapisu wyrazów z „ó”. Podaje przykłady wyrazów do każdej z zasad.

2. Uczniowie siadają w kręgu. Następuje podsumowanie opracowanych zadań, ich celowości.

3. Uczniowie przy pomocy nauczyciela oceniają swoją pracę: sposób jej zorganizowania, stopień włożonego wysiłku.

4. Notują punktację na kartach wysiłku.

5. Nauczyciel podaje zadanie domowe:

a) ćwiczenia 10 i 11 ze strony 42;

b) codzienne ćwiczenia Gimnastyki Mózgu (rano przed wyjściem do szkoły i po przyjściu ze szkoły przed odrabianiem lekcji).

Scenariusz IV

Autor: Kinga Włochowicz

Typ zajęć: korekcyjno-kompensacyjne
Poziom nauczania: szkoła podstawowa
Klasa: IV
Grupa: 6 osób

I. TEMAT: „Król Karol kupił królowej Karolinie korale koloru koralowego” – pisownia wyrazów z „ó” niewymiennym

II. ZAŁOŻENIA METODYCZNE

Cele:

- kształtowanie nawyku poprawnego zapisu wyrazów zawierających „ó” niewymienne;
- usprawnianie funkcji wzrokowych;
- usprawnianie funkcji w sferze słuchowo-językowej: wzbogacanie słownika czynnego i biernego;
- doskonalenie umiejętności szkolnych: kształcenie umiejętności czytania ze zrozumieniem;
- budowanie zaufania w grupie;
- kształcenie orientacji w schemacie własnego ciała i osób stojących naprzeciwko;
- doskonalenie umiejętności szkolnych: kształcenie sprawności językowej;
- ćwiczenie koncentracji uwagi;
- podnoszenie sprawności manualnej.

Czas pracy: 90 minut.

Pomoce:

- *Ortografitti. Czytam, rozumiem, piszę* – wyrazy z „ó”, „u”. Poziom pierwszy (blok 2);
- szary papier;
- pisaki;
- zestawy ciągów literowych zapisanych na kartce dla każdego ucznia.

III. PRZEBIEG ZAJĘĆ

Faza organizacyjno-mobilizująca

1. Zabawa: „Jestem twoim odbiciem”. Uczniowie dobierają się parami. W każdej parze oznaczone są „jedyнки” i „dwójki”. „Jedyнки” wykonują różne ruchy, a „Dwójki” starają się je naśladować (ruchy muszą być płynne i urozmaicone). Inny wariant tej zabawy: pary są zwrócone twarzami do siebie, stykają się lekko dłońmi. „Jedyнки” są inicjatorami ruchów, a „dwójki” starają się nadażyć za partnerami, same pozostając bierne.

2. Zabawa: „Ważymy paczki”. Dzieci dobierają się parami z uwzględnieniem wagi i wzrostu. Stają tyłem do siebie i chwytają się pod ręce. Jedna osoba wykonuje skłon, podnosząc drugą, potem następuje zmiana. Wygrają te dzieci, których partner nie zsunął się po udźwignięciu.

(Źródło: J. Jastrząb, *Gry i zabawy w terapii pedagogicznej*, Warszawa 1994).

3. Uczniowie wykonują ćwiczenie Gimnastyki Mózgu: *leniwe ósemki*.

Faza intensywnej i efektywnej pracy terapeutycznej

1. Uczniowie otrzymują od nauczyciela kartki z ciągami liter. Nauczyciel wydaje polecenie: *Wyszukaj w ciągu liter wyrazy zawierające określoną trudność ortograficzną.*

- ctmózgklakogóreklayhcórkakkipiótnokjhnhhhhrźródło (mózg, ogórek, córka, płótno, źródło)
- dfhirównieźdfgwojtpoiróždźkawerogólnielkjrówieśnikfrt (również, wójt, różdźka, ogólnie, rówieśnik)
- asdpróżnowaćfghkrólujtwórkamnbzółwcdjaskótkapoigfdrólikiuy (próżnować, król, żółw, jaskółka, królik)
- zxcwiewiórkakjhrólestwomnbpodróżkǳółtylkjróżajhgstróvc (wiewiórka, królestwo, podróż, żółty, róża)

- asdkłótniahgfpóznahgfpólkayrrówninafgnskóramkjhkhkwóczniamm (kłótnia, późna, półka, skóra, włócznia)
- dddopóki f d s wióry m b v fró z o w y n b wró z k a i f u d y r ó z a n y k j k ó l o h g f (dopóki, wióry, różowy, wróżka, różany)

2. Uczniowie wypisują wyrazy z ciągów. Próbują ustalić zasadę ortograficzną, która rządzi ich pisownią („ó” niewymiennie). Tworzą wspólnie listę wyrazów do zapamiętania.

■ mózg	■ próżnować	■ kłótnia
■ ogórek	■ król	■ późna
■ córka	■ żółt	■ półka
■ płótno	■ jaskółka	■ skóra
■ źródło	■ królik	■ włócznia
■ również	■ wiewiórka	■ dopóki
■ wójt	■ królestwo	■ wióry
■ różdżka	■ podróż	■ różowy
■ ogólnie	■ żółty	■ wróżka
■ rówieśnik	■ róża	■ różany

3. Zabawa „Podaj dalej!” – modyfikacja ćwiczenia 9 ze strony 22. Nauczyciel wyjaśnia zadanie: *Będziemy wspólnie układać zabawną historyjkę z wykorzystaniem wyrazów, które zostały zapisane na liście. Zaczynam ja. Po dam zdanie z wyrazem z „ó” niewymiennym. Osoba, którą wskażę, będzie musiała dokładnie powtórzyć moje zdanie i dodać swoje. Kolejna osoba będzie musiała przypomnieć już dwa zdania i dodać swoje itd.* (W zależności od możliwości uczniów – jedna lub dwie rundki).

Dawno, dawno temu żył sobie stary i mądry król Karol...

Krótszą wersję (6–8 zdań) zapisujemy w miejscu przeznaczonym na ćwiczenie 9b ze strony 22.

4. Nauczyciel rozpoczyna rozmowę o uzdolnieniach (ćw. 1, s. 17).

5. Uczniowie samodzielnie czytają tekst (ćw. 2, s. 17). Następnie nauczyciel prosi, aby powiedzieli, o czym ich zdaniem jest ten tekst. Zakładamy odpowiedź: „O mózgu” – która jest punktem wyjścia kolejnego ćwiczenia (ćw. 12, s. 23).

6. Uczniowie wykonują ćwiczenie 2c ze strony 18. Chętni odczytują swoje odpowiedzi.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 2c. Zdania podkreślone: Równie ważna, a nawet ważniejsza, jest chęć osiągnięcia sukcesu i wytrwała praca. Ogólnie rzecz biorąc – ćwiczyć ją. Źródłem sukcesu jest systematyczna praca i stosowanie różnych – zresztą bardzo prostych – technik.

Faza relaksacyjno-odprężająca

1. Nauczyciel prosi uczniów, aby wygodnie usiedli, skrzyżowali nogi i wyciągnęli je do przodu. Wraz z wdechem uczniowie podnoszą ramiona i tułów. Następnie pochylają się do przodu, poddając się sile grawitacji. Skłon do przodu pozwala na rozluźnienie mięśni pleców i nóg. Uczniowie sięgają jak najdalej przed siebie z opuszczoną głową, penetrując wysuniętymi ramionami wszystkie miejsca, których mogą dosięgnąć. Wydech wykonują razem ze skłonem, wdech – gdy ramiona i tułów się podnoszą. Powtarzają ćwiczenie trzy razy i zmieniają układ nóg.

2. Uczniowie wykonują ćwiczenie relaksacyjne ze strony 21.

Faza podsumowująco-utrwalająca

1. Chętny uczeń przypomina zasadę ćwiczoną na zajęciach.

2. Konkurs: Kto bez patrzenia na listę wymieni jak najwięcej wyrazów z „ó” niewymiennym.

3. Uczniowie wykonują ćwiczenie 9a ze strony 22.

Klucz dla nauczyciela

wyrazy jednosylabowe	wyrazy dwusylabowe	wyrazy trzysylabowe
król	kłódka	ogórek
mózg	późny	wyróżniać
tchórz	róża	królowa
żółw	różdżka	różowy
wiór	żółty	córeczka

4. Nauczyciel zadaje pracę domową na poszczególne dni tygodnia (liczba ćwiczeń zależy od zaangażowania grupy. Są to ćwiczenia z bloku 2):

- 1 dzień – ćwiczenia: 3, 4;
- 2 dzień – ćwiczenie 6;
- 3 dzień – ćwiczenia: 7, 9;
- 4 dzień – ćwiczenia: 10, 13;
- 5 dzień – ćwiczenia: 14, 15, 16.

Scenariusz V

Autor: Kinga Włochowicz

Typ zajęć: korekcyjno-kompensacyjne
Poziom nauczania: szkoła podstawowa
Klasa: IV
Grupa: 6 osób

I. TEMAT: Już wiem, kiedy pisać „ó”! – zajęcia utrwalające zasady pisowni „ó”

II. ZAŁOŻENIA METODYCZNE

Cele:

- utrwalenie reguł ortograficznych dotyczących pisowni „ó”;
- usprawnianie koordynacji wzrokowo-ruchowo-słuchowej;
- usprawnianie funkcji motorycznych – motoryka duża i mała;
- doskonalenie orientacji kierunkowej w przestrzeni;
- usprawnianie funkcji percepcji słuchowej;
- doskonalenie umiejętności szkolnych: podział części mowy na przymiotniki, rzeczowniki, czasowniki;
- usprawnianie koncentracji uwagi;
- utrwalanie reguł pisowni „ó”;
- ćwiczenie logicznego myślenia.

Czas pracy: 90 minut.

Pomoce:

- *Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę* – wyrazy z „ó”, „u”. Poziom pierwszy (blok 4);
- karta pracy;
- kamyczki lub drewniane klocki;
- układanki z pociętych kawałków wraz ze wzorami;
- płyta z muzyką rytmiczną (niezbyt szybką);
- nagranie Poranka z Peer Gynta E. Griega.

III. PRZEBIEG ZAJĘĆ

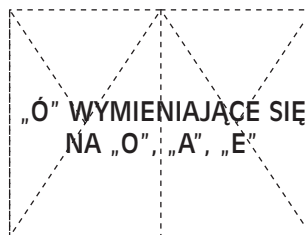
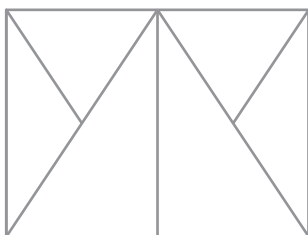
Faza organizacyjno-mobilizująca

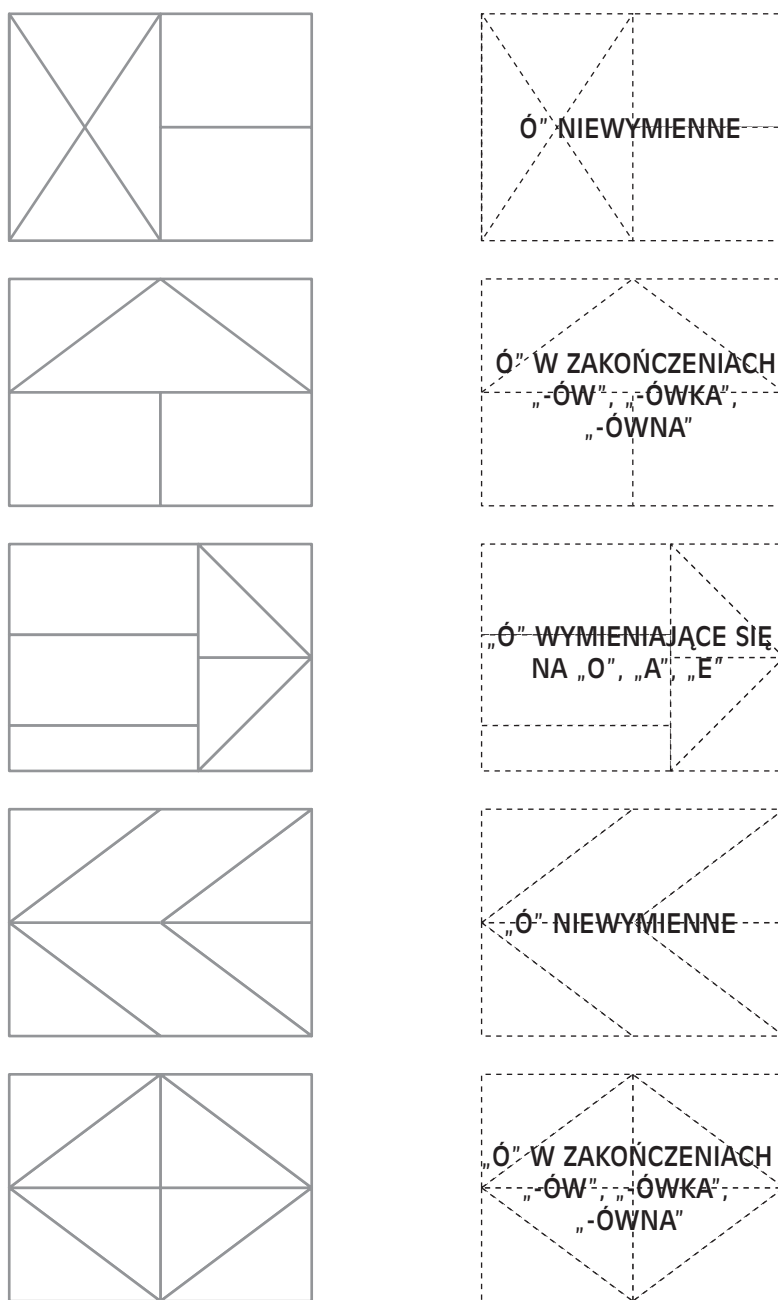
1. Zabawa „Wędrujące kamyczki”. Nauczyciel prosi uczniów, aby w kręgu uklękli na podłodze. Każdy otrzymuje kamyk, który kładzie przy lewym kolanie. Zadaniem uczestników zabawy jest zgodnie z rytmem wyznaczonym przez muzykę uderzyć dwa razy obiema rękoma w uda, następnie skrzyżować ręce na podłodze, jednocześnie chwytając w prawą rękę kamień leżący przy lewej nodze. Przekładamy go tak, aby znalazł się przy lewym kolanie uczestnika siedzącego po prawej stronie.

2. Uczniowie wykonują ćwiczenie Gimnastyki Mózgu: *alfabetyczne ósemki*.

Faza intensywnej i efektywnej pracy terapeutycznej

1. Każdy z uczniów otrzymuje komplet dwóch jednakowych obrazków. Na jednym jest oznaczony tylko schemat pocięcia. Na drugim obrazku zapisana została reguła pisowni „ó” – ten zestaw jest pocięty. Jego poprawne ułożenie sprawi, że uczeń przypomni sobie napisaną na obrazku jedną z zasad pisowni „ó”.

Po ułożeniu obrazków uczniowie odczytują zapisane zasady.

2. Uczniowie czytają tekst z ćwiczenia 2 ze strony 35 i podkreślają w nim wyrazy z „ó”. Nauczyciel sprawdza stopień zrozumienia tekstu, zadając pytania:

- Co jest tematem tego tekstu?
- Jacy bohaterowie występują w opowiadaniu?
- Dlaczego podwórko się zmieniło?
- Dzięki czemu podwórko się zmieniło?

Następnie nauczyciel prosi o odczytanie wszystkich wyrazów z „ó” występujących w tym tekście.

3. Uczniowie wykonują ćwiczenie 3 ze strony 36.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 3.

„Ó” niewymienne	„Ó” w zakończeniach „-ów”, „-ówka”, „-ówna”	„Ó” wymieniające się na „o”, „a”, „e”
szczegóły którym równy róże Józka różnobarwne	pomysłów rodziców maluchów chwastów siatkówkę Kreftówny	omówili – omawiać przyniósł – przynieść mógł – może rosł – rosnąć kótka – koła trójki – troje nastrój – nastroje

4. Nauczyciel inicjuje rozmowę na temat boiska szkolnego: *Co zawierałby wasz projekt naszego szkolnego podwórka?* Uczniowie prezentują swoje pomysły zmian. Nauczyciel zachęca do sprawdzenia się w roli projektanta (ćw. 6, s. 38).

5. Nauczyciel daje polecenie: *Dokończ zdania rymującymi się wyrazami* (zmodyfikowane ćw. 8, ze s. 39).

Klucz dla nauczyciela

Nie rozwiążę dziś krzyżówki, bo mam jutro dwie klasówki.

Wielka rozpacz jest magika, który zgubił gdzieś królika.

Z babci podwórka zginęła kurka, co miała brązowe piórka.

Uciekała kózka od wózka do Józka.

Lubię koszykówkę, choć wolę siatkówkę.

Nie kupuj klejnotów, nie będziesz miał kłopotów.

6. Nauczyciel przypomina wybrane części mowy: rzeczowniki, przymiotniki i czasowniki. Uczniowie podają pytania o poszczególne części mowy i wymieniają ich przykłady. Następnie wykonują ćwiczenie 13 ze strony 41.

Klucz dla nauczyciela

Rzeczowniki	Przymiotniki	Czasowniki
baronówna bóbr czołno łamiągówka	krótkie różowe próżne różnobarwne	skrócić zrobić omówiliśmy rosł

Faza relaksacyjno-odprężająca:

1. Zabawa ruchowa „Roboty”. Uczniowie dzielą się na dwie trójki. W każdej trójce jedno z dzieci jest „mechanikiem”, dwoje pozostałych to „roboty”. „Mechanik” nakręca „roboty” niemal jednocześnie. Mogą one się poruszać tylko po liniach prostych, chyba że „mechanik” przestawi je w innym kierunku. Jego zadaniem jest tak dbać o swoje „roboty”, żeby nie zderzyły się z innymi „robotami” krążącymi po sali ani nie zrobiły sobie krzywdy, wpadając na jakieś sprzęty.

2. Uczniowie siadają wygodnie. Nauczyciel włącza im cicho muzykę (fragment *Peer Gynta* E. Griega). Namawia, aby uczniowie dali się porwać muzyce w podróż. Po wysłuchaniu chętni uczniowie dzielą się uczuciami i wrażeniami, jakie wywołała w nich muzyka.

Faza podsumowująco-utrwalająca

1. Uczniowie wykonują ćwiczenie 16 ze strony 43.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 16. „Ó” wymienne: pióro, przynióst, omówić, mógł, rósł, trójkąt; „ó” niewymienne: mózg, córka, równy, róża, Józek, który; „ó” w zakończeniach wyrazów: rodziców, pomysłów, chwastów, Kraków, Przybyszówna, cesarzówna.

2. Nauczyciel zapisuje na tablicy wyrażenie SKRZYDŁA WRÓBELKA. Uczniowie mają za zadanie utworzyć z jego liter jak najwięcej wyrazów z „ó”. Następnie dzielą utworzone słowa na wyrazy z „ó” wymiennym, „ó” niewymiennym i „ó” w zakończeniach.

3. Nauczyciel zadaje pracę domową na poszczególne dni tygodnia (liczba ćwiczeń zależy od zaangażowania grupy. Są to ćwiczenia z bloku 4):

1 dzień – ćwiczenia: 2b, 5;

2 dzień – ćwiczenia: 4, 7;

3 dzień – ćwiczenia: 9, 12;

4 dzień – ćwiczenia: 14, 15.

Scenariusz VI

Autor: Jadwiga Dajewska

Typ zajęć: korekcyjno-kompensacyjne
Poziom nauczania: szkoła podstawowa
Klasa: V
Grupa: 10 osób

I. TEMAT: Metoda lokalizacji w utrwalaniu pisowni wyrazów z „h”, „ch”

II. ZAŁOŻENIA METODYCZNE

Cele:

- utrwalanie reguł ortograficznych dotyczących pisowni „h”, „ch”;
- usprawnianie percepcji wzrokowej i słuchowej;
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-słuchowo-ruchowej;
- doskonalenie koncentracji uwagi;
- kształcenie umiejętności wykorzystywania technik uczenia się w pracy umysłowej;
- rozwijanie świadomości i czujności ortograficznej.

Czas pracy: 60 minut.

Pomoce:

- *Ortografitti. Czytam, rozumiem, piszę – miks. Poziom pierwszy* (blok 3);
- zeszyty;
- kredki;
- nagrania (muzyka relaksacyjna, taniec wzroku);
- kartki z wyrazami: kucharz, chmury, chart, chomik, chemik, choinka, chochła, helikopter, harfa, hamak, hokej, hulajnoga.

III. PRZEBIEG ZAJĘĆ

Faza organizacyjno-mobilizująca

1. Zabawa „Przypływ–odpływ”. Uczniowie ustawiają się w 2–3 rzędach. Na hasło: „przypływ” wykonują krok do przodu, gdy słyszą „odpływ” – robią krok do tyłu, na słowo: „cisza” – stoją w miejscu. Nauczyciel podaje komendy bardzo szybko.

(Źródło: T. Opolska, E. Potemska, *Dziecko nadpobudliwe: program korekcji zachowań*, Warszawa 1999).

2. Uczniowie siadają lub kładą się na dywanie, zamykają oczy. Głęboko oddychając, wstuchują się w odgłosy pochodzące z ulicy, następnie wstuchują się tylko w odgłosy spoza sali, na koniec wstuchują się w siebie – w dźwięki pochodzące z wnętrza organizmu. Ćwiczenie to pobudza funkcje słuchowe, odpręża.

Faza intensywnej i efektywnej pracy terapeutycznej

1. Słuchając muzyki, uczniowie poprawiają kredkami oburącz kontury herbu z ćwiczenia 12 (2 razy) i chorągiew – ręką przeciwną do wiodącej. Muzyka wyznacza tempo pracy. Ćwiczenie synchronizuje pracę obu półkul, usprawnia zaburzoną półkulę, a także odpręża i mobilizuje do pracy.

2. Uczniowie uzupełniają oba rysunki wyrazami (ćw. 12, s. 55).

3. Nauczyciel podaje wyrazy, z których uczniowie wydzielają pierwsze głoski, tworząc w ten sposób nowy wyraz (mają odszyfrować wyrażenie: *Herb hrabiego Henryka*). Następnie rysują wymyślony przez siebie herb na kartce papieru

4. Uczniowie wykonują ćwiczenie 13 ze strony 55. Zapisują pojedyncze wyrazy na kartkach.

Klucz dla nauczyciela

ćw. 13: Na pomarańczowo: kucharz, chirurg, chart, chemik, chomik, choinka, chochła; na niebiesko: helikopter, harfa, hamak, hokej, hulajnoga.

5. Wykorzystanie techniki zapamiętywania „lokalizacja”. Uczniowie podają synonimy do słowa „lokum” (miejsce, pomieszczenie, siedziba). Nauczyciel krótko omawia cel stosowania metody. Wyjaśnia uczniom, że będą umieszczali kartki z wyrazami z ćwiczenia 13 w odpowiednich miejscach sali (takich, z którymi można skojarzyć dane słowo). Na przykład „helikopter” pasuje do sufitu, ponieważ pojazd ten lata wysoko.

Przykładowe propozycje:

helikopter – sufit	choinka – okno
chart – doniczka	chomik – szuflada
hulajnoga – drzwi	chirurg – komputer
harfa – wywietrznik	kucharz – umywalka
hamak – żyrandol	chochla – stół
hokej – podłoga	chomik – kaloryfer

Następnie nauczyciel podaje nazwę miejsca, a uczniowie mówią wyraz, który tam umieścili, na przykład. umywalka – kucharz. W zeszytach zapisują wyrazy z pamięci (tylko nazwy obrazków). Poprawiają umownymi kolorami „h”, „ch”.

(Źródła: T. Buzan, *Pamięć na zawołanie; kurs Nowoczesne metody i techniki efektywnej pracy umysłowej*).

Faza relaksująco-odprężająca

1. Gimnastyka oczu – „Bazyliszek”. Uczniowie stają w parach naprzeciw siebie i przemiennie zamykają i otwierają oczy, by nie „porazić się” wzrokiem. Ćwiczenie usprawnia widzenie obwodowe i mięśnie oka.

2. „Taniec wzroku” – w rytm szybkiej muzyki uczniowie wykonują ruchy według poleceń nauczyciela:

– *Prawa ręka do przodu. Patrzymy na palce. Prawa noga do przodu. Powrót. Teraz lewa ręka i noga do przodu. Patrzymy na palce. Powrót.*

– *Prawa ręka, noga i głowa w bok w prawą stronę. Patrzymy na palce. Powrót. Teraz lewa ręka, noga i głowa w lewą stronę. Patrzymy na palce. Powrót.*

– *Prawa ręka, noga, głowa w bok i w prawo i skręt tułowia w prawo. Patrzymy na palce. Tak samo w lewą stronę. Powrót.*

Potem powtarzamy od początku.

Ćwiczenie doskonali integrację percepcyjno-motoryczną, redukuje napięcie mięśni, powoduje wyciszenie, a co za tym idzie – poprawia koncentrację uwagi.

(Źródła: G. Wolter-Czerwińska, *Oczy zdrowe, oczy chore*, Warszawa 1988; M. Markiewicz, warsztaty *Trening widzenia*).

Faza podsumowująco-utrwalająca

1. Uczniowie układają zdania z wybranymi wyrazami opracowanymi na zajęciach.

2. Wyrazy, których używali w zdaniach, kwalifikują zgodnie z zasadami ze strony 11 zeszytu ćwiczeń.

3. Nauczyciel podaje pracę domową:

a) Ćwiczenie z bloku 3:

1 dzień – ćwiczenie 5;

2 dzień – ćwiczenie 6;

3 dzień – ćwiczenia 9, 10;

4 dzień – ćwiczenia 11, 16;

b) Wypisanie ze słownika synonimów wyrazów bliskoznacznych do wyrazów: huk, huragan, hałas, chata, chli-pać, chwyt.

Scenariusz VII

Autor: Joanna Gawet

Typ zajęć: korekcyjno-kompensacyjne
Poziom nauczania: szkoła podstawowa
Klasa: V
Grupa: 6 osób

I. TEMAT: W labiryntach ortografii – utrwalenie pisowni wyrazów z „ó” niewymiennym

II. ZAŁOŻENIA METODYCZNE

Cele:

- kształtowanie nawyku poprawnego zapisu wyrazów z „ó” niewymiennym;
- usprawnianie funkcji analizatora wzrokowego i słuchowego;
- ćwiczenie pamięci wzrokowej i spostrzegawczości;
- ćwiczenie pamięci słuchowej;
- usprawnianie koordynacji wzrokowo-słuchowo-ruchowej;
- doskonalenie orientacji przestrzennej;
- usprawnianie analizy dźwiękowej – wydzielanie sylab;
- ćwiczenie funkcji kinestetyczno-ruchowych.

Czas pracy: 90 minut.

Pomoce:

- *Ortografitti. Czytam, rozumiem, piszę* – wyrazy z „ó”, „u”. Poziom drugi (blok 2);
- karty z labiryntem, dyktandem graficznym „ó” i „statkami graficznymi”;
- kartoniki i karty z wyrazami i obrazkami do gry Bingo;
- kredki, kartki papieru;
- rekwizyty (różne przedmioty, owoce warzywa w dużej papierowej torbie oraz kilka przedmiotów mających w nazwie „ó” niewymienne);
- nagranie z muzyką relaksacyjną.

III. PRZEBIEG ZAJĘĆ

Faza organizacyjno-mobilizująca

1. Powitanie w kręgu, stworzenie miłej atmosfery – każdy z uczestników zajęć wita pozostałych i opowiada, co miłego przydarzyło mu się w ciągu ostatnich dni.
2. Zabawa „Wyostriamo nasze zmysły”.
  - a) Ćwiczenie wrażliwości słuchowej – zagadki słuchowe. Uczniowie siedzą wygodnie, rozluźnieni, z zamkniętymi oczami, i rozpoznają dźwięki wywołane przez nauczyciela (szelest kartek papieru, stukanie ołówkiem, potrząsanie kluczami, pukanie w stół, zasuwanie krzesła itp.). Po otwarciu oczu odtwarzają listę dźwięków. Następnie (w innej wersji tej zabawy) wsłuchują się w odgłosy dobiegające spoza sali.
  - b) Ćwiczenie wrażliwości zmysłu dotyku. Uczniowie rozpoznają dotykiem, co nauczyciel ukrył w torbie (piórko, ogórek, gumka do mazania, spinacz, nasiona fasoli itp.). Dzieci siadają w parach, jedno z nich odwrócone plecami. Służą one koledze za tablicę do pisania – partner próbuje odczytać słowa zapisane na swoich plecach. Należy zacząć od bardzo krótkich słów, w kolejnej rundzie stopniujemy trudność.
  - c) Ćwiczenie wrażliwości wzrokowej, orientacji w przestrzeni. Nauczyciel układa na biurku kilka przedmiotów (np. portret króla, figurkę górala, pluszowego królika lub wiewiórkę, sztuczną różę, ogórek, żółty i różowy kartonik). Uczniowie opisują położenie przedmiotów względem siebie. Następnie odwracają się, a nauczyciel przesuwa przedmioty. Uczniowie muszą wskazać różnice i odtworzyć pierwotny układ – ćwiczenie powtarzamy dla każdego z uczestników.

3. Rysowanie w ograniczonym polu. Uczniowie otrzymują kartki z labiryntem (załącznik 1). Nie odrywając ołówka od kartki, muszą dotrzeć z pola START do pola TEMAT ZAJĘĆ. Następnie odczytują temat: „W labiryntach ortografii – utrwalenie pisowni wyrazów z „ó” niewymiennym”.

4. Dokończenie jest możliwe po wykonaniu dyktanda graficznego z ukrytą literą „ó”, którą uczniowie dopisują do tematu zajęć (załącznik 2). Celem ćwiczenia jest rozwijanie percepcji wzrokowej i orientacji przestrzennej, usprawnianie ruchów rąk i koordynacji wzrokowo-ruchowej, ewentualnie rozwijanie pamięci słuchowej, jeśli zamiast czytać pisemną instrukcję uczeń wykonuje polecenia wydawane przez nauczyciela.

5. Nauczyciel pyta, jakie zasady dotyczące pisowni „ó” do tej pory utrwalano na zajęciach. Uczniowie je przypominają. Dodatkową pomocą może być specjalna plansza z regułami.

6. Kolejnym zadaniem jest przytoczenie wyrazów z „ó” niewymiennym, które pojawiły się podczas wykonywania początkowych ćwiczeń: góral, róża, ogórek, różowy, żółty, wiewiórka, królik. Uczniowie zapisują je obok uzupełnionego dyktanda graficznego.

Faza intensywnej i efektywnej pracy terapeutycznej

1. Uczniowie czytają kolejno na głos tekst ze strony 17 i wykonują ćwiczenia 2a, 2b, 2c.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 2b. Wkrótce, która, wyróżniał.

Ćw. 2c. Przykładowe odpowiedzi: 1. Dlaczego mieszkańcy królestwa karmili smoka? 2. Co robił król, by pozbyć się smoka? 3. Kto pokonał smoka?

2. Nauczyciel wręcza uczniom przygotowane małe kartoniki (po 20 sztuk) i karty do gry obrazkowo-literowej „Bingo ortograficzne” (dla każdego uczestnika inny układ obrazków i wyrazów) zawierające wyrazy z „ó” wymiennym i niewymiennym. Uczniowie przez chwilę z uwagą przyglądają się rysunkom oraz podpisom – ich zadaniem jest zapamiętać pisownię wyrazów znajdujących się na kartach. Nauczyciel czyta wolno listę, a każdy z uczniów po usłyszeniu wyrazu, który ma na planszy, zakrywa go kartonikiem. Jeśli z trzech kartoników ułoży się linia prosta, uczeń woła „bingo” i gra się zatrzymuje. Uczeń, nie odsłaniając kartoników, podaje ukryte pod nimi wyrazy i zapisuje je na tablicy. Nauczyciel kontynuuje czytanie aż do kolejnego zgłoszenia „bingo” i tak do końca listy. (W trakcie zabawy uczniowie dostają punkty za poprawne podanie wyrazów). Na końcu zabawy wszystkie wyrazy z „ó” niewymiennym powinny znaleźć się na tablicy – uczniowie odczytują je na głos. Celem gry jest kształtowanie koordynacji słuchowo-wzrokowej i utrwalenie obrazu graficznego wyrazów z „ó”. (Lista wyrazów w załączniku 3).

3. Uczniowie dzielą wyrazy z tablicy na sylaby i zapisują je do zeszytów – w grupach według liczby sylab. Sylabę zawierającą „ó” zaznaczają kolorową kredką.

Przykład:

3 sylaby: kró-le-wicz, o-gó-rek;

2 sylaby: kró-lik, piót- no;

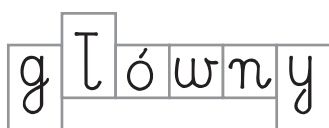
1 sylaba: mózg, bóbr, wójt.

4. Uczniowie wykonują ćwiczenia 4, 5, 6 i 8 ze strony 19 i 20. Następnie wypisują z nich z pamięci wyrazy z „ó” niewymiennym, dzieląc je na grupy zależnie od części mowy. Mogą również sporządzić listę alfabetyczną tych wyrazów.

Uczniowie zapisują wyrazy na karcie pracy „Statki literowe”. Są to przygotowane wcześniej przez nauczyciela schematy, do których uczniowie dopasowują zapamiętane wyrazy (załącznik 4).

Przymiotniki: różne, próżne, główny, górny, górski, górnołotny, skórny

Przykład:

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 4. Próżne, królik, królewska, różowe.

Ćw. 6. Córka, góralka, kłótnia, królewicz, króliczek, ogórek, późno, róża, tchórz, źródło, żółw.

Ćwiczenia służą rozwijaniu pamięci wzrokowej, słuchowej i usprawnianiu grafomotoryki ręki.

5. Uczniowie wykonują ćwiczenie 9 ze strony 21.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 9. Wkrótce, żółw, wróżka, córka, żółty, król, różnica.

Faza relaksująco-odprężająca

Nauczyciel prowadzi zabawę „Dreszczyk”. Uczniowie siadają w kręgu, każdy ma przed sobą plecy kolegi. Nauczyciel wypowiada tekst i podaje instrukcje, które uczniowie wykonują palcami i dłońmi na plecach sąsiada. Wskazane towarzyszenie cichej, pogodnej muzyki.

Tekst nauczyciela:

Tędy płynie rzeczka,

(Dzieci rysują półkolistymi ruchami dłoni rzekę).

Idzie pani na szpileczkach,

(Dzieci szybko, wielokrotnie dotykają pleców palcami wskazującymi).

Tu przebiegły konie,

(Dzieci delikatnie klepią plecy od krzyża po szyję dłońmi zwiniętymi w pięści, naśladują galop koni).

Tędy przeszedł stoniec,

(Dzieci powoli poklepują plecy od krzyża po szyję dłońmi ułożonymi w łódeczki).

A tu idzie szczypraweczka,

(Dzieci delikatnie szczypią okolice kręgosłupa).

Zaświeciły dwa słoneczka,

(Dzieci powoli, kolistie masują górną część pleców całymi dłońmi o złączonych palcach.)

Spadł drobniutki dreszczyk,

(Dzieci przebierają wszystkimi palcami po całej powierzchni pleców od dołu ku górze.)

Czy przeszedł cię dreszczyk?

(Dzieci leciutko szczypią okolice kręgów szyjnych).

Faza podsumowująco-utrwalająca

1. Uczniowie wykonują ćwiczenie 18 ze strony 25. Następnie układają historyjkę przy użyciu jak największej liczby słów z „ó” niewymiennym z tego ćwiczenia.

2. Kolejno uczniowie odczytują na głos wyrazy z „ó” niewymiennym zapisane na tablicy w trakcie zajęć. Ochotnicy przypominają wcześniej poznane zasady ortograficzne utrwalane podczas poprzednich zajęć.

3. Praca domowa: w ciągu następnego tygodnia uczniowie wykonują następujące ćwiczenia z bloku 2:

1 dzień – ćwiczenia: 3, 7;

2 dzień – ćwiczenia: 10, 11;

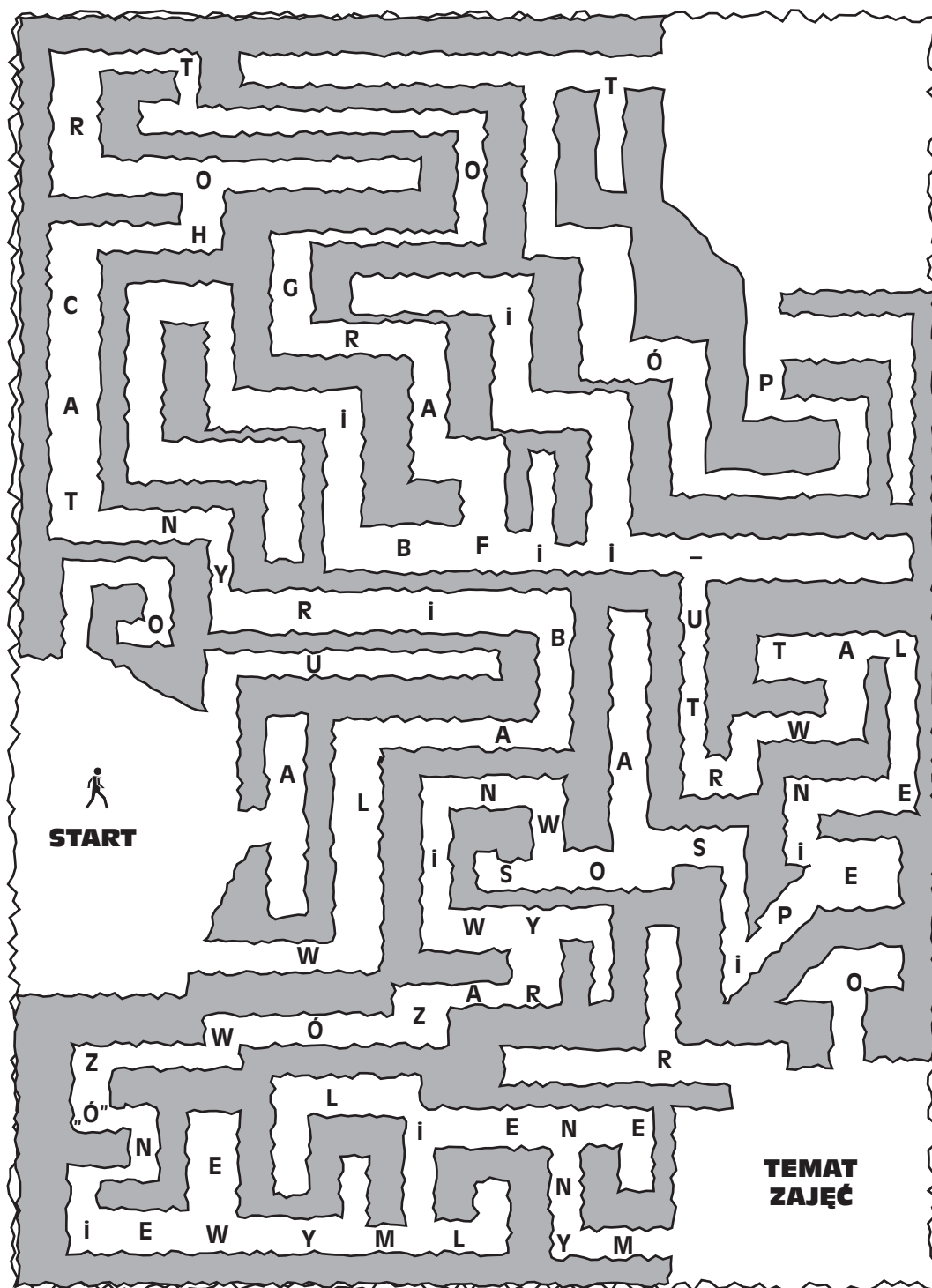
3 dzień – ćwiczenia: 12, 13;

4 dzień – ćwiczenia: 14, 15;

5 dzień – ćwiczenie 16;

6 dzień – ćwiczenie 17.

Załącznik 1. Labirynt

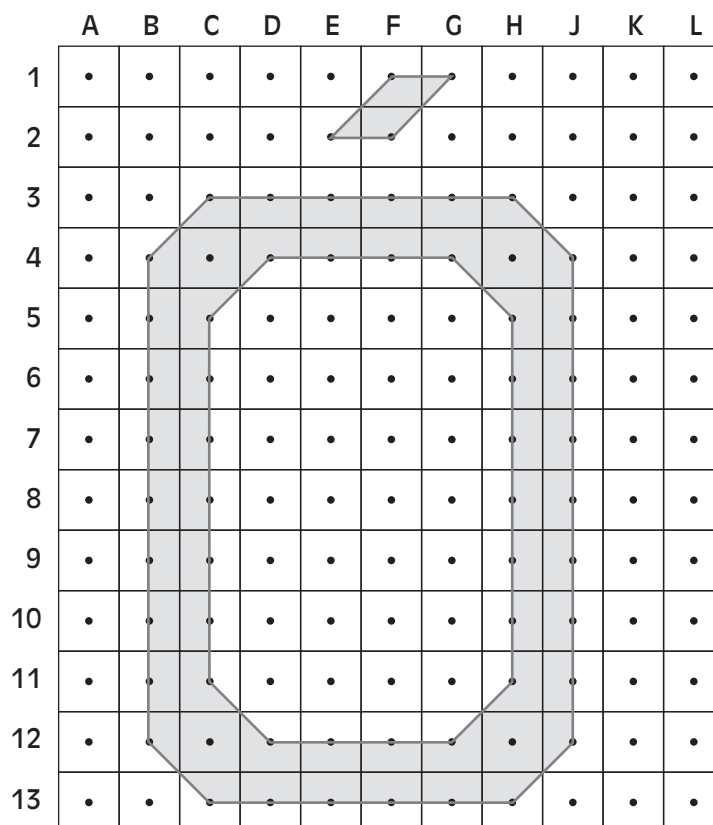
Załącznik 2. Dyktando graficzne „ó”

	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L
1	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
2	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
3	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
4	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
5	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
6	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
7	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
8	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
9	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
10	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
11	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
12	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
13	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

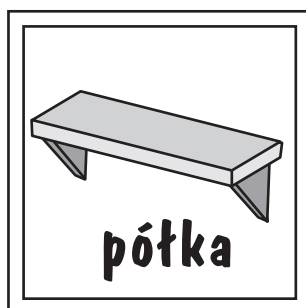
Polecenie dla ucznia: Połącz kolejno wskazane punkty. Będą ci potrzebne ołówek, linijka i gumka.

4B – 3C	12D – 12G	2E – 1F
5C – 4D	13C – 13H	1F – 1G
3C – 3H	13H – 12J	1G – 2F
4D – 4G	12J – 4J	2F – 2E
4B – 12B	12G – 11H	5C – 11C
11H – 5H	12B – 13C	5H – 4G
11C – 12 D	4J – 3H	

Załącznik 2a Rozwiązane dyktando graficzne „ó” – wzór dla nauczyciela

Załącznik 3a. Przykładowe karty do gry w „Bingo ortograficzne”

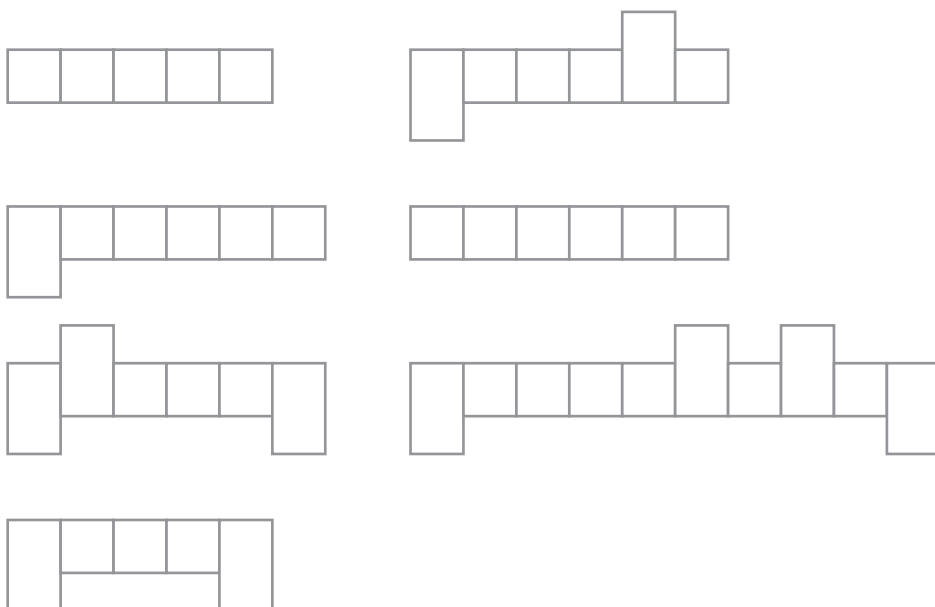

Załącznik 3b. Lista wyrazów, które odczytuje nauczyciel (są one odczytywane w dowolnej kolejności).

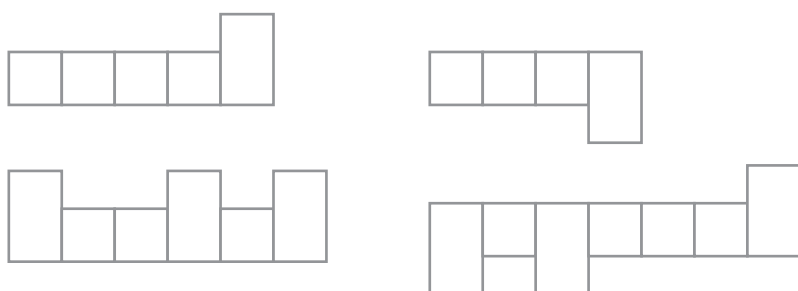
1. król	13. jaskółka	25. wróżba	37. czótno
2. królewicz	14. sójka	26. wróżbiarz	38. wiewiórka
3. królowna	15. wróbel	27. wróżka	39. półka
4. królowa	16. włóczka	28. wróżyć	40. ogórek
5. królestwo	17. góral	29. różowa	41. różga
6. góra	18. góralka	30. róża	42. Józef
7. pagórek	19. górale	31. wójt	43. skóra
8. wzgórze	20. górnik	32. córka	44. królik
9. żółty	21. górny	33. chór	45. żółw
10. żółtko	22. próbka	34. chórzysta	46. wióry
11. próżny	23. próba	35. włócznia	47. różne
12. mózg	24. źródło	36. wójt	

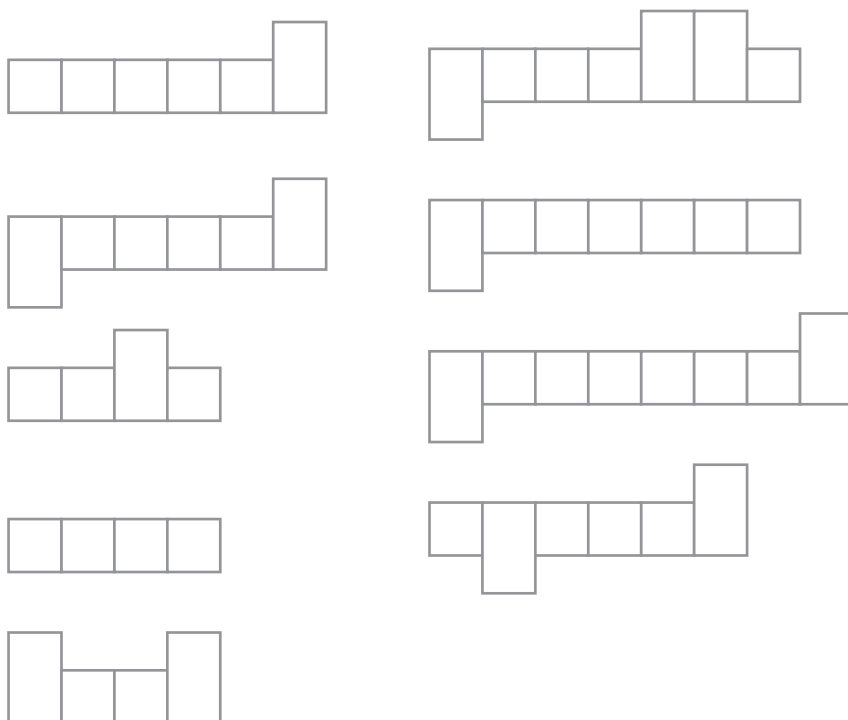
Załącznik 4a. „Statki literowe”

Przymiotniki:

Rzeczowniki:

Bibliografia:

- I. Czajkowska, K. Herda, *Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkole*, Warszawa 1996.
- E. Matek, *Dziecięce Hip-Hop. Zabawy stymulujące psychomotoryczny rozwój dziecka*, Kraków 2000.
- Z. Hanzel, *Dyktanda graficzne*, Gdańsk 2003.
- R. Czabaj, *Gra ortograficzna MAM*.
- *Jak pomóc dziecku z dysortografią*, pod red. W. Turewicz, Zielona Góra 2002.
- K. Grabałowska, J. Jastrząb, J. Mickiewicz, M. Wojak, *Ćwiczenia w czytaniu i pisaniu. Poradnik metodyczny do terapii dzieci dyslektycznych*, Toruń 1995.

Scenariusz VIII

Autor: Sylwia Głowacka

Typ zajęć: korekcyjno-kompensacyjne
Poziom nauczania: szkoła podstawowa
Klasa: V
Grupa: 5 osób

I. TEMAT: Powódź w Anyżowie. Pisownia wyrazów z „ż” niewymiennym

II. ZAŁOŻENIA METODYCZNE:

Cele:

- utrwalenie poprawnego zapisu wyrazów z „ż” niewymiennym;
- kształcenie umiejętności korzystania ze słownika języka polskiego;
- doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem;
- doskonalenie umiejętności współpracy w grupie;
- rozwijanie wyobraźni.

Czas pracy: 60 minut.

Pomoce:

- *Ortografitti. Czytam, rozumiem, piszę* – wyrazy z „rz”, „ż”. Poziom pierwszy (blok 6);
- kartoniki z literami w pięciu kolorach (przygotowane tak, by po ułożeniu powstały wyrazy: garaż, bandaż, odzież, montaż, bagaż – każdy w innym kolorze);
- dwa pojemniki bez przykrywki;
- plastikowe wiaderko.

III. PRZEBIEG ZAJĘĆ

Faza organizacyjno-mobilizująca

1. Nauczyciel rozpoczyna rozmowę na temat straży pożarnej. Uczniowie wymieniają sytuacje, w których należy wezwać straż pożarną, oraz mówią o tym, jak należy to zrobić. Odpowiadają na pytanie: Jakimi cechami powinni wyróżniać się strażacy?
2. Uczniowie podają swoje propozycje znaczenia słowa „żywiol”. Na koniec odczytują definicję ze słownika języka polskiego.
3. Nauczyciel zapowiada, czym grupa będzie się zajmować na dzisiejszych zajęciach.

Faza intensywnej i efektywnej pracy terapeutycznej

1. Uczniowie najpierw po cichu, a potem głośno odczytują tekst znajdujący się na stronie 54 (ćw. 2a).
2. Uczniowie numerują wydarzenia zgodnie z następstwem czasowym (ćw. 2b, s. 55).

Klucz dla nauczyciela:

Ćw. 2 b. 7, 4, 1, 3, 2, 6, 5.

3. Uczniowie redagują krótką wypowiedź z wykorzystaniem podanych w ćwiczeniu wyrazów z „ż” niewymiennym (ćw. 4, s. 56).
4. Uczniowie, rysując bez odrywania ręki linię wewnątrz węża strażackiego, doskonalą swoją sprawność grafomotoryczną (ćw. 5, s. 56).
5. Uczniowie podpisują rysunki zwierząt i kolorują obrazki przedstawiające zwierzęta występujące w tekście o Anyżowie (ćw. 8, s. 58).
6. Nauczyciel tłumaczy zasady nowej zabawy. Mówi, że uczniowie muszą zachowywać się jak strażacy, czyli dobrze ze sobą współpracować, działać sprawnie i szybko. Na przeciwległych końcach sali zostały ustawione po-

jemniki: z kartonikami i pusty. Uczniowie stają jeden za drugim w równej odległości od siebie, tak aby pierwsza osoba stała przy pojemniku z kartonikami, a ostatnia – przy pustym pojemniku w drugim końcu pomieszczenia. Mają za zadanie przekazywać sobie z rąk do rąk wiaderko, do którego za każdym razem pierwszy uczeń wkłada tylko jeden kartonik. Liczy się czas! Gdy wszystkie kartoniki zostaną przeniesione, następuje kolejny etap. Na kartonikach są zapisane litery w pięciu kolorach. Uczniowie segregują je według barw, a następnie układają z nich pięć wyrazów z „ż” niewymiennym (każdy wybiera kolor liter, z których będzie układał wyraz). Kto skończy układać swój wyraz, pomaga koledze lub koleżance.

Faza relaksująco-odprężająca

Nauczyciel dzieli uczniów na 2 zespoły „strażaków”. Jedna osoba z grupy naśladuje dźwięk syreny strażackiej. Potem cała grupa wspólnie odtwarza ten sam dźwięk, oprócz jednej osoby – intruza, który naśladuje inne odgłosy, na przykład bicie dzwonów. Uczniowie z drużyny przeciwnej muszą odgadnąć, kto jest intruzem. Jeśli poprawnie go wskażą, zamieniają się rolami. (Zabawa jest modyfikacją ćwiczenia ze strony 58).

Faza podsumowująco-utrwalająca

1. Uczniowie w parach wykonują ćwiczenie 11 ze strony 60 (wykorzystują kartki znajdujące się w kieszonce okładki zeszytu ćwiczeń).
2. Uczniowie zamykają zeszyty ćwiczeń i z pamięci wymieniają jak najwięcej wyrazów z „ż”, które pojawiły się na lekcji.
3. Nauczyciel podaje zadanie domowe na każdy dzień. Są to ćwiczenia z bloku 6:
  1. dzień – ćwiczenia: 3, 6;
  2. dzień – ćwiczenie: 7;
  3. dzień – ćwiczenia: 9, 10;
  4. dzień – ćwiczenie: 12;
  5. dzień – ćwiczenie: 14.

Scenariusz IX

Autor: Beata Futkowska

Typ zajęć: korekcyjno-kompensacyjne
Poziom nauczania: szkoła podstawowa
Klasa: VI
Grupa: 11 osób

I. TEMAT: Olbrzymy i maluszki – gatunki zwierząt. „U” – znajomość reguł

II. ZAŁOŻENIA METODYCZNE

Cele:

- ćwiczenie funkcji wzrokowych i słuchowych;
- usptawienie funkcji kinestetyczno-ruchowych;
- ćwiczenie pamięci;
- ćwiczenie logicznego myślenia;
- wzbogacanie słownictwa.

Czas pracy: 45 minut.

Pomoce:

- *Ortografitti. Czytam, rozumiem, piszę* – wyrazy z „ó”, „u”. Poziom drugi (blok 8);
- nakładki do czytania;
- plansza z zasadami ortograficznymi (plakat *Ruiny*);
- zabawki do stymulacji dłoni (gumowe zabawki: języki, korale drewniane, przedmioty z muszli i bursztynu, balony napełnione mąką ziemniaczaną);
- kredki, ołówki;
- płyta z dźwiękami natury i dowolnymi utworami muzycznymi;
- karton z liniaturą zastosowaną w ćwiczeniach;
- kartoniki z wyrazami.

III. PRZEBIEG ZAJĘĆ

Faza organizacyjno-mobilizująca

1. Uczniowie wykonują ćwiczenia rytmizujące z zestawu Gimnastyki Mózgu:

- a) *picie wody* – w tym czasie kończą rozmowy, zajmują miejsca, przygotowują się do pracy;
- b) *punkty na myślenie* – z wodzeniem wzrokiem pionowo i poziomo;
- c) *ruchy naprzemiennie*;
- d) *pozycja Cooka* – z zamkniętymi oczami słuchają muzyki (dźwięki natury) i opowiadania nauczyciela.

Opowiadanie nauczyciela:

Pewnego wiosennego poranka dziadunia obudziły ptaki.

– One już pracują, a ja się jeszcze wyleguję w tóżku – pomyślał dziadunio i żwawo wyskoczył z pościeli.

Wziął dzbanuszek z oderwanym uchem i postanowił w pobliskim lesie nazbierać malin na śniadanie. Wszedł między drzewa, zewsząd otoczyły go odgłosy puszczy. Nie minęło wiele czasu, a na pobliskiej polance pojawiła się mama sarna z maluszkiem. Trochę starsze rodzeństwo dokuczało mu, krzycząc:

– Maluszek bez uszek! Maluszek bez uszek!

Mama przytuliła maluszka, żeby nie było mu przykro. Dziadunio zaproponował, żeby sarnia rodzinka towarzyszyła mu w spacerze nad wodospad. Postawił dzbanuszek z oderwanym uchem, już pełen malin, na polanie i poszli. Usiedli na trawie i z przyjemnością słuchali odgłosów wodospadu. Podleciała do nich blisko pustułka Ula i opowiadała, jak „poluje” z aparatem fotograficznym na ciekawe ujęcia krajobrazów. Pustułka Ula była przyjaciółką dziadunia i bardzo polubiła sarniego maluszka. Kiedy dziadunio wrócił do domu, postanowił, że nazajutrz też „zapoluje” z aparatem fotograficznym. Zrobi zdjęcie pustułki Uli i maluszka.

2. Uczniowie odpowiadają na pytania nauczyciela:

- *Kogo rano obudziły ptaki?*
- *Co pomyślał dziadunio?*
- *Do czego dziadunio będzie zbierał maliny?*
- *Kogo niosła na plecach sarnia mama?*
- *Jak rodzeństwo na niego wołało?*
- *Jak miała na imię pustułka?*
- *O czym opowiadała dziaduniowi i sarnom?*
- *Co postanowił dziadunio po powrocie do domu?*

Po udzieleniu odpowiedzi uczeń wybiera odpowiedni kartonik i przypina go na tablicy. (Uczniowie powinni wybrać kartoniki z wyrazami: *dziadunio, pracują, wylegują, dzbanuszek, ucho, maluszek, uszka, Ula, poluje, zapoluje*).

3. Przypomnienie reguł pisowni „u” – uczniowie wyjaśniają pisownię wyrazów na tablicy, korzystając z własnej wiedzy lub odszukując odpowiednią regułę na plakacie „Ruiny”. Następnie grupują wyrazy według reguł. Nauczyciel wskazuje reguły na plakacie, a uczniowie przesuwiają kartoniki tak, aby powstały trzy grupy wyrazów.

4. Uczniowie wykonują ćwiczenie 2a ze strony 72 – czytają tekst wprowadzający. Dzieci mające szczególne problemy z czytaniem używają nakładek (wg instrukcji nauczyciela).

5. Nauczyciel pyta: *Które wyrazy z tekstu znaleźcie już z opowiadania o dziaduniu? Wymieńcie tylko te, które zawierają „u”.*

Klucz dla nauczyciela

Ula, uszy, maluszek, puszcza.

Faza intensywnej i efektywnej pracy terapeutycznej

1. Uczniowie wykonują ćwiczenia przygotowujące do pisania:

- a) Ćwiczenia z zestawu Gimnastyki Mózgu: *Aktywna ręka*.
- b) Stymulowanie dłoni za pomocą różnych przedmiotów. Każdy uczeń otrzymuje jakąś zabawkę. Kiedy gra muzyka, uczeń naciska, trze, ścisza lub roluje swoją zabawkę. Kiedy muzyka milknie, następuje wymiana zabawek – należy ustalić, w którą stronę, na przykład w lewo.

2. Przypomnienie sposobu pisania w specyficznej liniaturze ćwiczeń – wybrani uczniowie podchodzą do tablicy, na której jest przypięty karton z liniaturą i wpisują słowa zaproponowane przez kolegów, zawierające „u”.

3. Analiza tekstu. Uczniowie wykonują ćwiczenia 2b, 2d i 2e ze strony 73.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 2b. Przykładowe odpowiedzi: „u” na początku i na końcu wyrazu: *uwielbia, uszu, tu*; „u” w zakończeniach rzeczowników typu „-unek”, „-unia”, „-uś”, „-usia” itp.: *malutka, puszczy, gatunki*; „u” w zakończeniach czasowników typu „-uje”, „-ujemy”: *zamieszkujemy, znajdują, bytują*.

Ćw. 2c. Przykładowe odpowiedzi: *cudem, naukowcy, trudno*.

Ćw. 2d. 4.

Ćw. 2e. 2.

4. Uczniowie wykonują ćwiczenie 3 ze strony 74 (wcześniej należy przypomnieć kierunki poziom i pion).

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 3. Wyrazy wykreślone: *żubr, krokus, pustułka, borsuk*; hasło: *Ratujmy ginące gatunki!*

5. Stymulowanie współpracy półkul mózgowych. Przygotowanie – uczniowie rysują w powietrzu oburącz różne kontury: *serce, rybę, palmę, małpę*. Następnie wykonują ćwiczenie 4 ze strony 74.

6. Uczniowie wykonują ćwiczenie 5 ze strony 74 (nauczyciel odczytuje kolejne wyrazy).

7. Uczniowie wykonują ćwiczenia z zestawu Gimnastyki Mózgu: *leniwe ósemki* i *kapturek myśliciela*, które wspomagają proces logicznego myślenia.

8. Uczniowie wykonują ćwiczenia 6a i 6b ze strony 75 – po wpisaniu chętni uczniowie odczytują powstałe nazwy zwierząt.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 6a. Podkreślone czasowniki: *poluje*, *popisuje*.

Ćw. 6b. *Poluję*, *kosztuje*, *obserwuję*, *ryzykuję*; *popisuję*, *demonstruję*.

9. Uczniowie wykonują ćwiczenie 7 ze strony 75 – ćwiczenie analizy wzrokowej (nauczyciel musi sprawdzić, ewentualnie pomóc, podając dodatkowe wskazówki).

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 7. Identyczne jaguary oznaczono numerami 2 i 4.

Faza relaksująco-odprężająca

Uczniowie wykonują ćwiczenia z zestawu Gimnastyki Mózgu:

- a) *krążenie szyją*,
- b) *sowa*,
- c) *wypadki*,
- d) *luźne skłony*.

Faza podsumowująco-utrwalająca

1. Uczniowie wykonują ćwiczenie 16 ze strony 80 – zebranie i utrwalenie zasad pisowni „u”. Chętni uczniowie odczytują wyrazy z kolejnych dinozaurów wraz z zasadą w chmurce.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 16. „U” na początku wyrazu: *uroda*, *ustny*, *uwierać*; „u” na końcu wyrazu: *kakadu*, *młodemu*, *środku*; „u” w zakończeniach rzeczowników: *ratunek*, *akwarium*, *maluszek*; „u” w zakończeniach czasowników: *choruje*, *budujemy*, *hodują*; „u” w innych wyrazach: *szczupak*, *duży*, *rujnować*.

2. Nauczyciel podaje zadanie domowe na każdy dzień. Są to ćwiczenia z bloku 8:

1. dzień – ćwiczenie 8;
2. dzień – ćwiczenia 10, 14;
3. dzień – ćwiczenie 11;
4. dzień – ćwiczenia 12, 15;
5. dzień – ćwiczenie 13.

Scenariusz X

Autor: Halina Saładyga

Typ zajęć: korekcyjno-kompensacyjne
Poziom nauczania: szkoła podstawowa
Klasa: V
Grupa: 4 osoby

I. TEMAT: Utrwalenie pisowni wyrazów zawierających „rz” wymieniające się na „r” i w zakończeniach „-arz”, „-erz”, „-mistrz”, „-mierz”

II. ZAŁOŻENIA METODYCZNE

Cele:

- utrwalenie poprawnego zapisu wyrazów z „rz” wymiennym i w zakończeniach;
- poprawa komunikacji interpersonalnej;
- rozbudzanie pozytywnych emocji;
- koordynacja działania półkul mózgowych;
- usprawnianie funkcji analizatora wzrokowego;
- ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej;
- ćwiczenie spostrzegawczości;
- doskonalenie funkcji kinestetyczno-ruchowych.

Czas pracy: 90 minut.

Pomoce:

- *Ortografitti. Czytam, rozumiem, piszę* – wyrazy z „rz”, „ż”. Poziom drugi (blok 1);
- kolorowe kartonowe kwiaty o pięciu płatkach (dla każdego ucznia);
- kolorowe kartoniki z napisanymi sentencjami (dla każdego ucznia);
- kolorowe papierowe tódeczki ze spinaczem w środku, magnes (dla każdego ucznia);
- plansza A3 z bloku technicznego (dla każdego ucznia);
- kartoniki z wyrazami (dla każdego ucznia);
- kreda;
- płyta z szantami.

III. PRZEBIEG ZAJĘĆ

Faza organizacyjno-mobilizująca

1. Nauczyciel daje każdemu uczniowi kwiat wycięty z kartonu (może być dla każdego w innym kolorze). Kolejne płatki mają numery od 1 do 5. Nauczyciel podaje instrukcję: *Wpisz w odpowiednie płatki: z numerem 1 – ulubioną porę roku, 2 – o czym marzysz, 3 – jak lubisz odpoczywać, 4 – komplement, który chciałbyś usłyszeć, 5 – twój ostatni sukces. W środku napisz swoje imię.*

Nauczyciel przymocowuje kwiaty do tablicy.

2. Uczniowie wykonują ćwiczenie z zestawu Gimnastyki Mózgu: *Ieniwe ósemki*.

3. Uczniowie losują kolorowe kartoniki, na których napisane są zdania:

- „Regularny trening zapewnia powodzenie w nauce”.
- „Skojarzenia ułatwią ci zapamiętywanie”.
- „Głośne uczenie się ułatwia zapamiętywanie”.
- „Rozumienie tekstu zwiększa atrakcyjność czytania”.

(źródło: L. Szyncler: *Pomyśl, zapamiętaj, zapisz. Ćwiczenia wspomagające myślenie i koncentrację uwagi*, Warszawa 2004).

Po odczytaniu na głos swoich sentencji uczniowie przyklejają kartoniki w zeszytach.

Faza intensywnej i efektywnej pracy terapeutycznej

1. Uczniowie kolejno czytają na głos po dwa zdania z tekstu (ćw. 2a, s. 8).
2. Nauczyciel zadaje pytania kontrolujące zrozumienie tekstu:
  - *Czym zajmowali się piraci i korsarze?*
  - *Jaka jest różnica między piratem a korsarzem?*
  - *Kto pomógł w pokonaniu największego morskiego wroga Anglii?*
  - *Dzięki jakim cechom charakteru żeglarz Francis Drake odnosił sukcesy?*
  - *Jak wynagrodziła go królowa?*
3. Nauczyciel daje każdemu uczniowi kolorową fódeczkę wykonaną z papieru (w środku każdej fódkki należy umieścić spinacz), magnes i planszę z kartki z bloku technicznego A3, a także 4 zestawy kartoników z wyrazami:

mierzyć   sztukmistrz   prędkościomierz   lekarz   kuśnierz
 orzeł   arcymistrz   wiatromierz   marynarz   kołnierz

Opis planszy:

Na jednym z krótszych boków kartki należy narysować 5 stanowisk oznaczonych wyrazem START. Od każdego z nich prowadzi trasa (każda w innym kolorze) do przeciwnego boku, gdzie znajduje się 5 stanowisk końcowych, opisanych w następujący sposób:

rz-r   -mistrz   -mierz   -arz   -erz

Nauczyciel proponuje zabawę w marynarzy. Objasnia zasady.

Każdy uczeń porusza się po swojej planszy. Wybiera dowolny kartonik, czyta wyraz, który jest na nim napisany, i wkłada do fódeczki. Musi zdecydować, którą trasą „przeplynie”, aby dotrzeć do właściwej mety, czyli określić trudność ortograficzną w wyrazie (nauczyciel uściśla, że w tym ćwiczeniu w wyrazach zakończonych na „-arz”, „-erz” nie bierzemy pod uwagę wymiennosci). Przemieszczanie fódkki polega na tym, że od spodu kartki uczeń porusza magnesem, który przyciąga spinacz w fódcce. Planszę trzyma w drugiej ręce. Uczeń stara się „płynąć” fódką dokładnie po wyznaczonej trasie. Po drugiej stronie planszy, na wysokości METY, napisane są wyrazy, które powinny się znaleźć przy odpowiedniej trudności ortograficznej. Uczniowie po „przewiezieniu” wszystkich wyrazów dokonują samokontroli i poprawiają ewentualne pomyłki.

Po objaśnieniach nauczyciel włącza szanty na czas trwania tego ćwiczenia.

4. Uczniowie wykonują pisemnie ćwiczenia 2b i 2c ze strony 9.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 2b. Banderze, wietrze, stworzyła; żeglarskiej, honory, morskiego; arcymistrzem, prędkościomierza, wiatromierza; żeglarz, żołnierzem, rycerzem.

Ćw. 2c. Wymienia; „-arz”, „-erz”, „-mistrz”, „-mierz”.

5. Ćwiczenie na korytarzu szkolnym. Nauczyciel włącza szanty. Uczniowie rysują kredą na podłodze jeden wybrany tor z planszy A3 (oczywiście odpowiednio go powiększają – nauczyciel wskazuje początek i koniec trasy). Rozpoczyna się zabawa z wykorzystaniem ćwiczenia 6 ze strony 11 (modyfikacja ćwiczenia). Uczniowie idą tak zwanymi tiptopkami po narysowanej trasie, niosąc na zewnętrznej stronie dowolnej dłoni swoją papierową fódkę (ręce wyciągnięte na zewnątrz). Nauczyciel czyta wyrazy z ćwiczenia b. Uczniowie mają przykucnąć (starają się, aby fódkka nie spadła z dłoni) zamiast klasnąć w dłoń, tak jak to jest podane w poleceniu ćwiczenia. Mogą dojść do METY lub przebyć trasę z powrotem, na przykład z fódkką na drugiej dłoni.

6. Uczniowie wykonują pisemnie ćwiczenie 7 ze strony 12.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 7. „-arz”: gospodarz, mocarz, aptekarz; „-erz”: kuśnierz, kołnierz; „-mistrz”: zegarmistrz, sztukmistrz; „-mierz”: czasomierz, kroplomierz.

Faza relaksacyjno-odprężająca

1. Uczniowie wykonują papierową łożkę zgodnie z instrukcją nauczyciela (nauczyciel wykonuje i tłumaczy).

Opis wykonania łożeczki:

Bierzemy kartkę wielkości 1 kartki z zeszytu. Zginamy ją na pół krótszymi bokami do siebie. Ponownie zginamy kartkę, ale tylko w celu wyznaczenia środka kartki na odcinku dłuższego boku. Rozginamy kartkę. Dłuższy bok od strony grzbietu zaginamy po obu stronach do wyznaczonego środka w ten sposób, że powstają dwa trójkąty i prostokąt pod nimi. Zaginamy prostokąt do góry – na trójkąty, a drugi prostokąt na drugą stronę – też do góry (dochodzimy do etapu „czapeczki”). Końcówki prostokątów zaginamy wokół trójkątów. Powstaje trójkąt równoramienny. Wierzchołki przy podstawie łączymy ze sobą, rozchylając „czapeczkę” – powstaje kształt kwadratu. Ponownie odginamy luźny wierzchołek kwadratu do góry (z obydwóch stron), odginając połowę kwadratu. Otrzymamy kształt trójkąta. Wierzchołki przy podstawie łączymy ze sobą (rozchylając jak poprzednio). Otrzymamy kwadrat, którego ruchome boki rozchylamy na zewnątrz i powstaje łożka.

2. Uczniowie losują papierowe kwiaty (wykorzystywane na początku lekcji), oglądają je, czytają zapisane przez kolegów informacje, zachęteni przez nauczyciela obdarzają się komplementami.

Faza podsumowująco-utrwalająca

1. Uczniowie kolejno wymyślają i wymawiają słowa z podanej przez nauczyciela kategorii („rz” wymienne, zakończenia „-arz”, „-erz”, „-mistrz”, „-mierz”) oraz układają zdanie z wymyślonym słowem.

2. Nauczyciel podaje zadanie domowe na każdy dzień. Są to ćwiczenia z bloku 1:

- 1 dzień – ćwiczenia 5, 10;
- 2 dzień – ćwiczenia 8, 11;
- 3 dzień – ćwiczenia 9, 13;
- 4 dzień – ćwiczenia 12, 14;
- 5 dzień – ćwiczenia 15, 17.

Scenariusz XI

Autor: Mariola Wawrzyniak

Typ zajęć: korekcyjno-kompensacyjne
Poziom nauczania: szkoła podstawowa
Klasa: IV
Grupa: 5 osób

I. TEMAT: Utrwalenie obrazu graficznego wyrazów z „u” na początku i na końcu wyrazu

II. ZAŁOŻENIA METODYCZNE:

Cele:

- utrwalenie pisowni wyrazów z „u” na początku i na końcu wyrazu;
- usprawnianie funkcji analizatora wzrokowego;
- ćwiczenie pamięci wzrokowej i spostrzegawczości;
- podnoszenie sprawności grafomotorycznej;
- usprawnianie funkcji kinestetyczno-ruchowych;
- usprawnianie koordynacji wzrokowo-ruchowo-słuchowej.

Czas pracy: 90 minut.

Pomoce:

- *Ortografitti. Czytam, rozumiem, piszę* – wyrazy z „ó”, „u”. Poziom pierwszy (blok 5);
- wiersz Witolda Gawdzika *Kiedy u?*;
- arkusz dużego papieru;
- karty pracy ze „słoneczkiem”;
- karty pracy z rozsypanką literową;
- karty pracy z krzyżówką;
- karty pracy z zakodowanymi wyrazami;
- arkusz z wyrazami do uzupełnienia.

III. PRZEBIEG ZAJĘĆ

Faza organizacyjno-mobilizująca

1. Uczniowie wykonują ćwiczenia z zestawu Gimnastyki Mózgu:

- *alfabetyczna ósemka*,
- *rower*,
- *rysowanie oburącz*.

2. Nauczyciel rozdaje uczniom kartki z wierszem Witolda Gawdzika *Kiedy u?*

Zapamiętaj, zawsze tu
 Pisz otwarte, zwykłe *u*
 W słowach: skuwka i zasuwka,
 Gdyż wyjątkiem są te słówka;
 W częściach: *-unka*, *-un* i *-unek*:
 Opiekunka, zdun, pakunek.
 Pisz je także: w części *-ulec*,
 Więc: budulec i hamulec;
 W ulu, dwu, gdzie *u* litera
 Wyraz kończy lub otwiera.
 Wreszcie – niech nikt nie kreskuje
 w czasowniku części *-uje*.

Chętny uczeń czyta wiersz na głos. Grupa odpowiada na pytania:

- Jakie zasady pisowni „u” przypomina wiersz?
- Jakie znacie inne zasady pisowni „u”?

Nauczyciel zapisuje zasady pisowni „u” na dużym arkuszu i zawiesza na tablicy. Wskazuje zasadę, która będzie tematem zajęć.

Faza intensywnej i efektywnej pracy terapeutycznej

1. Chętny uczeń czyta głośno tekst ze strony 45, pozostali uczniowie podkreślają wszystkie wyrazy zaczynające się lub kończące na „u” (ćw. 2a, s. 45).
2. Wybrani uczniowie czytają podkreślone wyrazy.
3. Wspólnie z nauczycielem uczniowie wykonują ćwiczenie 3 ze strony 46 – dobierają ceny do prezentów.

Klucz dla nauczyciela

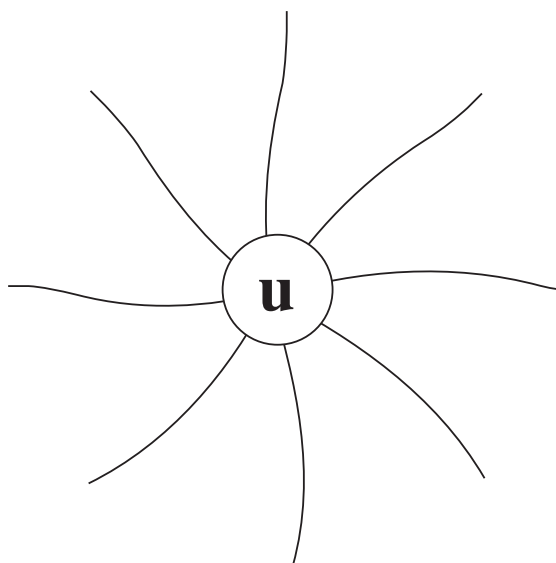
Ćw. 3. Ufoludek kosztuje 5 zł, układanka – 7 zł, samochód i samolot – 8 zł, dźwig – 15 zł, strój Batmana – 12 zł, wodolot – 20 zł.

4. Uczniowie samodzielnie odpowiadają na pytania do tekstu (ćw. 4, s. 46).

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 4. Pozostają pytania: 1, 3, 5. Odpowiedzi: Sklep z upominkami ma wujek Łukasza. Sklep wujka znajduje się na rogu ulicy. Artur. Łukasz poprosił wujka o pozwolenie na ułożenie towaru na wystawie.

5. Uczniowie otrzymują karty pracy. Polecenie: Na promykach słońca napisz jak najwięcej wyrazów z „u” na początku lub na końcu wyrazu. Objaśnij ich pisownię.

6. Uczniowie samodzielnie wykonują ćwiczenia 7a i 7b ze strony 48.
7. Nauczyciel rozdaje karty pracy. Uczniowie układają z rozsypanek literowych wyrazy i objaśniają ich pisownię.

a)   c   o   c)   u   g   a

u   h   w   a

_____

b)   i   u   k   a   j

c   e

_____

Klucz dla nauczyciela

a) Ucho, b) uciekaj, c) uwaga

8. Uczniowie samodzielnie wykonują ćwiczenie 11 ze strony 50.

Klucz dla nauczyciela

Ćw. 11. Usta, ubranie, udo, umywalka, ucho, ul, ulica.

9. Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy z krzyżówką. Polecenie: Wpisz poziomo do krzyżówki podane niżej wyrazy. Odczytaj rozwiązanie w zielonym słupku i objaśnij jego pisownię.

				1 u									
				u	2								
		u			3								
					4			u					
u					5								

Klucz dla nauczyciela

Kotu, uczulenie, ujrzał, papieru, upominek.

Hasło: uczeń.

10. Uczniowie otrzymują karty pracy. Polecenie: *Rozszyfruj zakodowane wyrazy.***w u o b d r o a l n o i t e u**

Wyraz:

Wyraz:

Klucz dla nauczyciela

Wodolotu, ubranie.

11. Nauczyciel zawiesza na tablicy arkusz z wyrazami. Polecenie: Do rzeczownika w mianowniku dopisz poprawną formę dopełniacza według wzoru: samolot – samolotu.

prezent –

mur –

zeszyt –

sklep –

głód –

Chętni uczniowie zapisują wyrazy na tablicy i podkreślają „u” na końcu wyrazu.

Faza relaksująco-odprężająca

Uczniowie wykonują następujące ćwiczenia:

– wahadłowe ruchy głową,

– luźne skłony.

Faza podsumowująco-utrwalająca

1. Uczniowie odczytują z tablicy zasadę ortograficzną, którą ćwiczyli na zajęciach, a której treść zapisano na początku zajęć.

2. Nauczyciel podaje zadanie domowe na każdy dzień. Są to ćwiczenia z bloku 5:

- 1 dzień – ćwiczenie 8;
- 2 dzień – ćwiczenie 9;
- 3 dzień – ćwiczenia 6, 10;
- 4 dzień – ćwiczenia 14, 15;
- 5 dzień – ćwiczenie 16.

Literatura:

- E. Dzionek, M. Gmosińska, A. Kościelniak, M. Sz wajkajzer, *Kinezyjologia edukacyjna*, Kraków 2006.
- J. Jaworska-Jamruszkiewicz, *Chcę być mistrzem ortografii*, Chorzów 2005.
- A. Nożyńska-Demianiuk, *Bajki ortograficzne*, Warszawa 2005.

Roksana Jędrzejewska-Wróbel

7. Dyktanda

Zamieszczone poniżej dyktanda proponujemy jako jedną z form podsumowania materiału prezentowanego w poszczególnych zeszytach ćwiczeń z serii *Ortograffiti*. Każdy tekst został opracowany w dwóch wersjach: łatwiejszej (skrótowej) i trudniejszej (nie pod względem ortograficznym, lecz stylistycznym). Wśród uczniów z dysleksją nie brak dzieci bardzo inteligentnych, lubiących zabawne historyjki i to właśnie z myślą o nich powstały dłuższe wersje tekstów, nagrane również na płytę CD dołączoną do publikacji. Sposób pracy z tymi tekstami i ich nagraniami nie musi się ograniczać do typowych dyktand – wszystko zależy od indywidualnych potrzeb uczniów i inwencji nauczyciela. Nauczycieli i rodziców szukających inspiracji zachęcamy do skorzystania z *Recept na dobre czytanie i pisanie* profesor Marty Bogdanowicz*.

7.1. Dyktanda w wersji łatwiejszej

Dyktando 1. *Ortograffiti*. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ó”, „u”. Poziom pierwszy

Pewnego popołudnia potwór Józef wybrał się na zakupy po upominek. Jego przyjaciółka Urszula miała wkrótce urodziny. Szukał czegoś szczególnego, ale nie mógł nic znaleźć. Do Urszuli jakoś nie pasowały ani turkusowe tenisówki, ani futro z wiewiórki. Potwór powłókł się w kierunku restauracji. Aby poprawić sobie nastrój, zamówił zupę cebulową i sałatkę z ogórków. Nagle ryknął z bólu. Kawałek ogórka utknął mu w siódemce. Józef był ulubieńcem króla, więc zaraz powołano zespół dentystów. Dłubali w zębie do późna, niestety – na próżno. O szóstej rano wezwano wróżkę Julię, ale ona również nie umiała pomóc Józefowi. W końcu zjawił się pewien staruszek. W kapeluszu z piórkiem wyglądał jak góral. Powłóczył nogą, bo w bucie utknął mu gwóźdź. Dlatego szedł wolno jak żółw. A ponieważ musimy już kończyć, to nie dowiemy się, czy udało mu się pomóc Józefowi, czy też nie.

Dyktando 2. *Ortograffiti*. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „rz”, „ż”. Poziom pierwszy

Żaba Elżbieta i żółw Ambroży postanowili zawrzeć związek małżeński. Na wzgórzu, gdzie miał się odbyć ślub, przybyli przyjaciele: ważka Marzena, żyrafa Bożena, nietoperz Grzegorz i żuk Krzysztof. Panna młoda ubrana była w dżinsową sukienkę, a drżącą nóżką trzymała żółty wachlarz. Pan młody nie wyglądał jak książe, ale był dżentelmenem i dżudoką. Przyrzekli sobie miłość przy krzaku bukszpanu. Po ślubie wszyscy udali się nad rzekę. Kucharz zaserwował przepyszne potrawy. Były tam drożdżówki z orzechami, pierożki z grzybami oraz mrożona oranżada. A potem przy świetle księżycy rozpoczęły się tańce. Na gitarze przygrywał jeź Przemysław. Żubr Jerzy nawet nie zauważył, kiedy państwo młodzi się pożegnali i udali w podróż poślubną. Co prawda nie do Paryża, lecz bliżej, do Zabrza, ale cóż....

* M. Bogdanowicz, A. Adryjanek, *Uczeń z dysleksją w szkole. Poradnik nie tylko dla polonistów*, Gdynia 2005, s. 211–215.

Dyktando 3. Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ch”, „h”. Poziom pierwszy

Pogodna była ohydna. Ropucha Halina pomyślała, że zje na kolację schab z chrzanem. Ale kiedy wyjęła bochenek ze schowka, usłyszała jakiś hałas. Na chodniku leżała mała mucha zawinięta w poduchy. Halina nie znała się na wychowywaniu maluchów, więc początkowo chciała zadzwonić do schroniska dla much. Jednak chabrowe oczka patrzyły na nią tak, że ropucha się zawahała. A potem usiadła w hamaku z muchą w ramionach i zaczęła się huścić. Halina postanowiła, że nazwie malucha Henryk i wychowa na muchę z charakterem. I tak się stało. Ropucha Halina i mały Henryk żyli w harmonii i bardzo się kochali. Aż Henryk dorósł i znalazł pracę w hotelu w Czechach jako hydraulik. Musiał wyjechać. Halina machała Henrykowi na pożegnanie chusteczką i myślała o tym, że miała z niego wielką pociechę.

Dyktando 4. Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę – miks. Poziom pierwszy

Pewnego razu burmistrz niedużej Sokółki chciał poszerzyć horyzonty jej mieszkańców. Do głowy przychodziły mu najróżniejsze pomysły. Myślał o budowie obserwatorium na wzgórzu albo hali dla drużyny koszykówki. Ale potem zrozumiał, że jego marzenia mają krótkie nóżki. Nie miał przecież zapasów gotówki. Wrócił do gabinetu i zatemperował ołówek. Nagle trzasnęły drzwi, a żarówki rozblęły żółtym światłem. Burmistrz zerwał się na równe nogi, ale nie ze strachu. Już wiedział! Założy chór chłopięcy! Próby w harcówce nic nie kosztują, a jego małżonka zna się na muzyce, bo jest skrzypaczką. Burmistrz odetchnął z ulgą. I zaraz ogłosił, że nabór ochotników odbędzie się w hotelu „U Chińczyka”. Wkrótce potem zaangażowano poważnego inżyniera, humorzastego lekarza, odważnego spadochroniarza i osiemnastu wioślarzy, którym popsukała się Łódź. Niektórzy zawodzili rzewnie, inni wyli, jakby im jakiś piechur przydeptał ucho, a pozostali chrypieli. Ale nie szkodzi. Najważniejsze, że burmistrz miał swój chór i był szczęśliwy.

Dyktando 5. Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ó”, „u”. Poziom drugi

Kopciuszek, Czerwony Kapturek i Królowna Śnieżka umówiły się w hotelu. Usiadły tuż przy wejściu i zamówiły napój truskawkowy prosto z lodówki. Kiedy urodziwa kelnerka postawiła przed nimi dzbanuszek, Kopciuszek uronił łzę. Tuż po ślubie królewicz zamienił się w kłótliwego leniucha. Goni Kopciuszka do garnków, a sam przesiaduje przy komputerze. Kiedy Kopciuszek umilkł, Kapturkowi zadygotała bródka. Otóż jej babunia już pół roku temu wyruszyła na Gubałówkę i słuch po niej zaginął. Na początku opuszczony Kapturek włóczył się wokół pustego domku, aż w końcu utworzył w nim muzeum. Wspólnie z wilkiem pokazują go turystom i czekają na powrót babuni. Zasmucona Śnieżka przysłuchiwała się temu uważnie. Potem wydusiła, że krasnoludki nieustannie jej dokuczają. Wrzucają za suknię jaszczurki, a do butów mrówki. Jednak tych problemów przyjaciółki już nie omówiły. Kukułka wykukała ósmą. Ucałowały się więc czule i udały do swoich bajek. Musiały wrócić punktualnie, bo nawet w bajkach spóźnienia są surowo karane.

Dyktando 6. Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „rz”, „ż”. Poziom drugi

Elżbieta Piekarcz była arcymistrzynią porządków. Kiedy wychodziła za mąż za inżyniera Ambrożego, zamiast bukietu róż trzymała w ręce trzepaczkę. Odkurzała nie tylko książki, krzesła, abażury i witraże w oknach, ale także węża w terrarium i papużki w klatce. Mąż traktował pasję żony z przymrużeniem oka. Aż kiedyś zażartował, że kiedy Elżbieta widzi kurz, zamienia się w drapieżnika. Zaraz gorzko tego pożałował. Obrażona Elżbieta wyrzuciła Ambrożego na korytarz i zatrzasnęła drzwi. I tak skończyło się ich małżeństwo. Od tego czasu Elżbieta żyła samotnie. Pewnego wrześnieowego wieczoru spojrzała w niebo i dostrzegła plamy na księżycu. Wyruszyła więc w podróż kosmiczną, aby robić porządki we wszechświecie.

Dyktando 7. Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ch”, „h”. Poziom drugi

Tego chłodnego poranka Hilary udał się do hipermarketu po marchewkę dla swego chomika. Szedł piechotą, wpatrując się w pochmurne niebo, po którym latały helikoptery. Minął hurtownię i halę sportową, gdy usłyszał dziwny hałas. To hydrant zaczął charczeć i huśtać się jak wahadło, a potem wybuchł. Woda tryskała, ochlapując przechodniów. Na ulicy zapanał chaos. Ataku hysterii dostało dwóch archeologów, trzech psychiatrów i architekt. Tylko Hilary zachował zimną krew. Podrapał się w ucho i... włożył rękę do hydrantu! Wszyscy ucichli, wpatrując się w bohaterskiego Hilarego, który jednym ruchem zahamował wypływ wody. Rozległ się chóralny okrzyk „Hura!”. Hilary uśmiechnął się płochliwie, bo charakter miał taki, że nie lubił pochwał. Kiedy jednak postanowiono go uhonorować za niezwykle hart ducha, chętnie przyjął puchar i honorarium. Pojechał za nie na wycieczkę do Hiszpanii. Oczywiście ze swoim ukochanym chomikiem.

Dyktando 8. Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę – miks. Poziom drugi

Inżynier Jerzy Krzywousty z Chorzowa lubił dobrze zjeść. Cóż, kiedy odżywiał się nieróżnorodnie. Pochłaniał głównie przysmażaną kapustę i duże porcje tłustych sosów. Ponieważ był już na emeryturze, całymi dniami tylko się obzerał i próżnował. Poza jedzeniem pan Jurek ubóstwiał również siatkówkę, żużel i hokej, lecz jedynie w telewizji. Przy tak niehigienicznym trybie życia brzuch urósł mu do potężnych rozmiarów. Pewnego wrześnieowego popołudnia Jerzy postanowił udać się w podróż do Austrii. Ale przeszkodziło mu wydarzenie na dworcu. Kiedy pan Jerzy usiłował wejść do przedziału, utknął w drzwiach! Sprawa nie była błaha. Zahamowano ruch pociągów, a drużyna strażaków i grupa żołnierzy trzy godziny piłowały drzwi. Ta historia sprawiła, że Jerzy postanowił się odchudzić. Teraz co rano ochoczo wyskakiwał z łóżka, odsłaniał żaluzje i wymachiwał hantlami. Wkrótce stał się lżejszy i wcale nie było mu żal dawnych przysmaków. A nieużyteczny już telewizor wyrzucił na śmietnik.

7.2. Dyktanda w wersji trudniejszej

Dyktando 1. *Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ó”, „u”.* Poziom pierwszy

Pewnego upalnego popołudnia potwór Józef, wesoły jak pszczołka, wybrał się na zakupy po upominek. Jego przyjaciółka, mrówka Urszula Nowakówna, miała wkrótce urodziny. Chodził od sklepu do sklepu, jak zwykle ciągnąc za sobą na długim różowym sznurku ukochaną gumową kaczuszkę. Szukał czegoś szczególnego, ale nie mógł nic znaleźć. Do Urszuli jakoś nie pasowały ani turkusowe tenisówki, ani żaglówka, ani futro z wiewiórki. Potwór posmutniał i powlókł się w kierunku restauracji „Pod Krówką”. Był łakomczuchem, więc aby poprawić sobie nastrój po nieudanych zakupach, usiadł w ogródku. Zamówił zupę cebulową, sałatkę z ogórków i kapusty, a na deser miód oraz napój w puszcze. I właśnie wtedy to się stało. Kiedy spróbował sałatki, poczuł ogromny ból. „Ratunku! Kawałek ogórka utknął mi w siódemce!” – ryknął Józef, a potem stracił równowagę i runął jak długi na róże. Ponieważ Józef był ulubieńcem całego królestwa, król zaraz powołał zespół szczególnie uzdolnionych dentystów. Uzbrojeni w krótkie włócznie ustawili się w kółko i zaczęli dłubać w siódemce Józefa. Dłubali do późna, niestety – na próżno. Nadszedł wieczór, a uparty ogórek tkwił w dziurawej siódemce. O szóstej rano wezwano wróżkę Julię z czarodziejską różdżką, ale ona również nie umiała pomóc Józefowi. A Józef z bólu ryczał coraz głośniejszym głosem, zamieniając się w utrapienie. W końcu, za radą swoich dwóch sióstr, król wziął ołówek i napisał ogłoszenie: „Kto uratuje nas od ryku, a Józefa od bólu, temu oddam pół królestwa i całą córkę”. Niestety, zamiast tłumu kandydatów na królewiczów zjawił się tylko pewien staruszek. W kapeluszu z piórkiem wyglądał jak góral. Na dodatek powłóczył nogą, bo w bucie utknął mu gwóźdź i gniótł niemiłosiernie. Dlatego szedł bardzo wolno. Jak żółw. A ponieważ musimy już kończyć, to nie dowiemy się, czy udało mu się pomóc Józefowi, czy też nie.

Dyktando 2. *Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „rz”, „ż”.* Poziom pierwszy

Gdy nastał marzec, żaba Elżbieta i żółw Ambroży postanowili zawrzeć związek małżeński. Na wzgórze przy jeziorze, gdzie miał się odbyć ślub, przybyli przejęci przyjaciele. Wążka Marzena w ciemnożółtym kozuchu, żyrafa Bożena – skrzypaczka, nietoperz Grzegorz – malarz pokojowy i żuk Krzysztof – odważny spadochroniarz. Tchórz Włodzimierz przytaszczył wielki pęk żonkili, a wąż Ambroży – bukietik przebiśniegów o cienkich łodyżkach. Przyjechała nawet dżdżownica Małgorzata w żółtym żakiecie, przytulona do męża Jerzego, właściciela żaglówki. Panna młoda wyglądała przepięknie z przeczesaną grzebieniem grzywką i trzepoczącymi rzęsami. Ubrana była w dżinsową sukienkę, na głowie miała wianek z jarzębiny, a drżącą nóżką trzymała ciemnożółty wachlarz. Niestety, ponieważ kandydat na męża był strasznym brzydalem, nie pomogły mu nawet śnieżnobiały kołnierzyk ani beżowa marynarka w prążki. Choć nie wyglądał jak księżę, był dżentelmenem i dżudoką, więc żaba Elżbieta bez zastanowienia przyrzekła mu miłość przy krzaku bukszpanu ozdobionym wstążkami. Po ślubie wszyscy udali się nad rzekę, pod trzy wierzby, gdzie przygotowano wesele. Kiedy

chrząszcz Andrzej ubrany w odświętny pancerz wznosił toast olejem rzepakowym, kucharz zaserwował na posrebrzanych talerzach przepyszne potrawy. Było tam ciasto porzeczkowe, drożdżówki z orzechami, pierożki z grzybami, warzywne przekąski oraz mrożona brzoskwińowa oranżada. A potem przy świetle księżycy (ponieważ nie było żyrandola ani nawet marnej żarówki) rozpoczęła się zabawa. Do tańca przygrywał na gitarze jeź Przemysław, a najlepszym tancerzem okazał się pewien starzec – potężny żubr Jerzy. Tańczył bez przerwy do rana i nawet nie zauważył, kiedy państwo młodzi grzecznie się pożegnali i pojechali na dworzec, aby udać się w podróż poślubną. Co prawda nie do Paryża, lecz bliżej, do Zabrze, ale cóż....

Dyktando 3. Ortograffiti. *Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ch”, „h”.* Poziom pierwszy

Pogodna była ohydna – chłód, zawierucha i chmara chmur. Kilka dorodnych orzechów ronących koło hurtowni hamburgerów łopotało jak chorągwie. Ropucha Halina pomyślała, że zje na kolację schab z chrzanem, a do tego chleb z marchewką. Ale kiedy ubrała fartuch i wyjęła bochenek ze schowka, usłyszała jakiś hałas i harmider. Wyszła przed dom. Na chodniku leżał owad. Wyglądał jak chrząszcz albo chrabąszcz, ale po chwili okazało się, że to mała mucha zawinięta w poduchy. Na głowie miała moherowy beret, a w chudych łapkach grzechotkę i gumowego hipopotama. Halina struchlała. Nie знаła się na wychowywaniu maluchów, więc pierwszym w odruchu chciała łapać za słuchawkę i dzwonić do schroniska dla porzuconych much. Jednak chabrowe oczka patrzyły na nią tak ufnie spomiędzy puchowych poduch, że ropucha się zawahała. A potem postanowiła postąpić szlachetnie i wniosła muchę do kuchni. „Wezmę ją tylko na trochę” – pomyślała, żeby dodać sobie otuchy. I wtedy mucha zaczęła chlipać. Halina zdjęła jej pieluchy i sprawdziła, czy ma sucho. Miała, ale szlochała coraz głośniej. „Pewnie jest chora i boli ją brzuch” – pomyślała Halina i nastawiła wodę na herbatę. A potem usiadła z muchą w ramionach w hamaku i zaczęła huśtać. Natychmiast zrobiło się cicho. Halina myślała, że chyba słuch ją myli, ale nie. Maluch zasnął, oddychając spokojnie. „Nie pozwolę, żeby wyrósł na chuligana. Nazwę go Henryk i wychowam na muchę z charakterem. Nauczę wszystkiego, co sama umiem. Jazdy na hulajnodze i wrotkach, pieczenia chałki, gry na harfie i harmonijce oraz chińskiej sztuki walki” – postanowiła Halina. I tak się stało. Ropucha Halina i mały Henryk żyli w harmonii i bardzo się kochali. Aż Henryk dorósł i znalazł pracę w hotelu w Czechach jako hydraulik. Musiał wyjechać. Halina machała Henrykowi na pożegnanie chusteczką haftowaną w muchomory i myślała o tym, że miała z niego wielką pociechę.

Dyktando 4. *Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę – miks. Poziom pierwszy*

Pewnego razu burmistrz niedużej Sokółki chciał poszerzyć horyzonty jej mieszkańców. „Nie uspokoję się, dopóki czegoś nie wymyślę” – powtarzał, chodząc wokół ratuszowej wieży. Mózg pracował mu na najwyższych obrotach, a do głowy przychodziły najróżniejsze pomysły. „Może zbuduję obserwatorium na wzgórzu?” – myślał, okrążając wieżę po raz siódmy. „Albo halę dla drużyny koszykówki? A może lepiej ogród zoologiczny? Mamy już kilka krów, wróble na ulicach, żaby w rzece i susły w krzakach. Dokupi się parę chartów, jaguara, żubra, orangutana, ze trzy hipopotamy albo chomiki i już...”. Nagle burmistrz posmutniał, bo zrozumiał, że jego marzenia mają krótkie nóżki. Nie miał przecież zapasów gotówki ani na zakup zwierząt, ani na opłacenie inżynierów. Potrzebował czegoś dużo tańszego. Wrócił do gabinetu, usiadł na krześle i zatemperował ołówek ulubioną temperówką w różyczki. Czekał na pomysł. Minęła chwila, potem dwie, ale ten nie przybywał. Schrupał marchewkę i upił łyk wrzącej herbaty. Nadal nic. Oprócz bólu głowy i suchości w gardle. Burmistrz odchrząknął i sięgnął po racucha leżącego na talerzyku, gdy nagle w korytarzu trzasnęły drzwi, a żarówki w żyrandolu rozbłysły żółtym światłem. Burmistrz zerwał się na równe nogi, ale nie ze strachu. Już wiedział, co do niego należy! Założy chór chłopięcy! Próby w harcówce nic nie kosztują, a jego małżonka Helena zna się na muzyce, bo jest skrzypaczką. Zachwycony sobą burmistrz odetchnął z ulgą i przecesał grzywkę. I zaraz ogłosił, że nabór ochotników do chóru odbędzie się w holu hotelu „U Chińczyka”, na drugim piętrze. Przyszło wielu chętnych, może niezbyt młodych i zdolnych, ale za to pełnych zapału. Wszyscy wypełnili formularze, a oprócz tego odpowiedzieli na mnóstwo szczegółowych pytań. W końcu do chóru zaangażowano poważnego inżyniera, marynarza z haczykowanym nosem, humorzastego lekarza, zrędlivego katarzyniarza, odważnego spadochroniarza oraz osiemnastu wioślarzy, którym popsuła się łódź. Niektórzy zawodzili rzewnie, inni wylili, jakby im jakiś piechur przydeptał ucho, a pozostali chrypieli. Ale nie szkodzi. Najważniejsze, że burmistrz miał swój chór i był szczęśliwy.

Dyktando 5. *Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ó”, „u”. Poziom drugi*

W piątek po południu Kopciuszek, Czerwony Kapturek i Królewna Śnieżka umówiły się w hotelu „Pod króliczym serduszkim”. Usiadły tuż przy wejściu i zamówiły budyń z wiórkami kokosowymi oraz napój truskawkowy prosto z lodówki. Kiedy urodziwa kelnerka w przybrudzonej fartuszku postawiła przed nimi dzbanuszki i kubki, Kopciuszek uronił łzę. Naturalnie z powodu królewicza. Tuż po ślubie ten wzór cnót, który uprzednio nie mógł oderwać oczu od malutkich stópek ukochanej, zamienił się w kłótlivego leniucha. Goni Kopciuszka do garnków, a sam przesiaduje przy komputerze, od czego ma tak przekrwione spojówki, że wygląda jak upiór. I w ogóle go nie interesuje, że Kopciuszek chciałby się uczyć. Ale Kopciuszek nie rezygnuje, tylko wkuwa po nocach trudne słówka i rozwiązuje zadania z ułamkami,

aby wkrótce ukończyć liceum, zdać maturę i pójść na studia. Kiedy Kopciuszek umilkł, Kapturkowi zadygotała bródka, a usta wygięły się w podkówkę. Otóż jej babunia już pół roku temu wyruszyła ciężarówką na Gubałówkę i słuch po niej zaginął. Nie przysłała widokówki, nie odbiera telefonu komórkowego. Na początku zagubiony Kapturek włóczył się bez celu wokół pustego domku, aż w końcu utworzył w nim muzeum. Wspólnie z wilkiem pokazują go turystom, spekulują wodą z cudownego źródła i z utęsknieniem czekają na powrót babuni. Zasmucona Śnieżka przysłuchiwała się temu uważnie, aż w końcu wydusiła: „Wolałabym tresować szczupaki w akwarium niż użerać się z krasnoludkami! Nieustannie mi dokuczają! Wrzucają za suknię jaszczurki, a do butów mrówki. A potem uciekają, tchórze”. Jednak tych problemów przyjaciółki już nie omówiły, bo akurat kukułka wykukała ósmą. Ucałowały się więc czule i udały do swoich bajek. Musiały wrócić punktualnie, bo nawet w bajkach spóźnienia są surowo karane.

Dyktando 6. *Ortografitti. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „rz”, „ż”. Poziom drugi*

Elżbieta Piekarcz z Łomży była arcymistrzynią porządków, a sprawy czystości traktowała niezwykle poważnie. Gdy zauważyła odrobinę kurzu pod łóżkiem, zachowywała się jak aptekarz. Mierzyła ją specjalnym urządzeniem zbliżonym wyglądem do kroplomierza i przenosiła kurz do zamrażarki. Trudno się więc dziwić, że kiedy wychodziła za mąż za inżyniera Ambrożego, do ślubu jechała na odkurzaczu, a zamiast bukietu róż trzymała w ręce trzepaczkę. Ponieważ zdaniem Elżbiety wszystko powinno być śnieżnobiałe, bez przerwy robiła przepierki, sprzątała, wietrzyła i trzepała. Do codziennych porządków zużywała tyle wody, że aż uszkodziła wodomierz. Odkurzała nie tylko książki, krzesła, grzejniki, abażury i żarówki, witraże w oknach i butelki po oranżadzie, ale także węża w terrarium i papużki w klatce. Początkowo mąż mężnie znosił pasję żony i traktował ją z przyzwyczajeniem oka. Kiedy jednak podczas porządków w ogrodzie przetarła łodyżki żonkili, odkurzyła rzodkiewki na grządce i wypolerowała trzydzieści trzy dżdżownice, nie wytrzymał. Zażartował, że kiedy Elżbieta widzi kurz, zamienia się w drapieżnika. Zaraz jednak tego pożałował. Obrażona Elżbieta krzyknęła oskarżycielskim tonem: „Jesteś żałosny! Masz kurz na rzęsach, brudny kołnierzyk i plamę na kapturze!”. Po czym wyrzuciła Ambrożego na korytarz i zatrzasnęła drzwi. I tak skończyło się ich małżeństwo. Od tego czasu Elżbieta żyła samotnie. Nie miała nawet koleżanek, od kiedy jedną z nich – życzliwą Marzenę – chciała wciągnąć odkurzaczem. Na szczęście przewód okazał się przykrótki. Pewnego wrześniowego wieczoru, kiedy szorowała krawężnik, spojrzała w niebo i dostrzegła plamy na księżycu. „Co za przerażające barbarzyństwo!” wrzasnęła i wyruszyła w podróż kosmiczną, aby robić porządki we wszechświecie.

Dyktando 7. Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę – wyrazy z „ch”, „h”. Poziom drugi

Tego chłodnego poranka Hilary Chrabąszcz udał się do hipermarketu po dwa bochenki chleba i marchewkę dla swego chomika Hipolita. Hilary, z pochodzenia Hindus, a z zawodu hydraulik, nie lubił pośpiechu. Dlatego, choć zwykle używał hulajnogi, tym razem szedł piechotą, wpatrując się w pochmurne niebo, po którym latały helikoptery. Minął hurtownię i halę sportową, gdy usłyszał dziwne chrobotanie, a potem coś chrupnęło. W pierwszej chwili Hilary pomyślał, że to jego chrząstki stawowe, i postanowił niechybnie udać się do chirurga po skierowanie na rehabilitację. Jednak szybko zorientował się, że hałas dochodzi z chromowanego hydrantu stojącego na chodniku. Nagle, coś huknęło: „trach!”. Hydrant zaczął charczeć i huścić się jak wahadło, a potem wybuchł. Woda tryskała we wszystkich kierunkach, ochlapując przechodniów. Na ulicy zapanował chaos. Ludzie, pchając się i popychając, w pośpiechu wskakiwali na dachy samochodów. Ataku hysterii dostało dwóch archeologów, trzech psychiatrów, biotechnolog, architekt, a nawet pewien chudy chorąży. Tylko Hilary zachował zimną krew. Wyciągnął chusteczkę haftowaną w hipopotamy i próbował zapchać nią hydrant. Chlustało nadal, schował ją i uruchomił wyobraźnię. „Dlaczego hydrant pryca wodą? – pomyślał, podrapał się w ucho i... włożył rękę do hydrantu! Wszyscy ucichli, wpatrując się jak zahipnotyzowani w bohaterskiego Hilarego, który głośno odetchnął, a potem jednym zręcznym ruchem zahamował wypływ wody. Rozległ się chóralny okrzyk „Hurra!”. Hilary uśmiechnął się płochliwie, bo charakter miał taki, że nie lubił pochwał. Kiedy jednak postanowiono go uhonorować za niezwykle hart ducha, chętnie przyjął puchar i honorarium, za które pojechał na wycieczkę do Hiszpanii. Oczywiście razem ze swoim ukochanym Hipolitem.

Dyktando 8. Ortograffiti. Czytam, rozumiem, piszę – miks. Poziom drugi

Niektórzy ludzie lubią dobrze zjeść. Należał do nich także inżynier Jerzy Krzywousty z Chorzowa. Cóż, kiedy odżywiał się nieróżnorodnie. Wyłącznie przysmakami ciężkostrawnymi: przysmażaną kapustą, dużymi porcjami tłustych sosów oraz porzeczkowymi krówkami. Ponieważ był już na emeryturze, całymi dniami tylko się obżerał i próżnował. Poza jedzeniem pan Jurek ubóstwiał również siatkówkę, żużel i hokej, lecz jedynie w telewizji. Rzecz jasna, przy tak niehigienicznym trybie życia brzuch urósł mu do potężnych rozmiarów, co pewnego wrześnieowego popołudnia doprowadziło do tragedii. Tego dnia Jerzy postanowił udać się w podróż do Austrii, chciał bowiem złożyć wizytę swojej ukochanej mamusi Gertrudzie. Kiedy spakował bagaż oraz biżuterię i różowy abażur dla mamusi, wezwał taksówkę, aby pojechać na Dworzec Główny. Przysłano wehikuł przypominający półciężarówkę, bo nasz potężnych rozmiarów bohater w inny samochód się nie mieścił. Ale najgorsze zdarzyło się na dworcu. Otóż, kiedy pan Jerzy usiłował wejść do przedziału, utknął w drzwiach! Sprawa nie była błaha. Zahamowano ruch pociągów, a drużyna strażaków i grupa żołnierzy pod dowództwem chorążego z haczykowanym nosem trzy godziny piłowały drzwi. Ta poniżająca hi-

storia sprawiła, że pan Jerzy postanowił się odchudzić. Teraz co rano ochoczo wyskakiwał z łóżka, odsłaniał żaluzje i wdychając świeże powietrze, wymachiwał hantlami. Gdy skończył, przeskakując przez kałuże, udawał się na przebieżkę do sklepu spożywczego, gdzie kupował warzywa, kruche herbatniki i jogurty, zamiast chleba zaś – graham. A potem w kuchni przyrządzał śniadanie z zielonej herbaty i własnoręcznie wyhodowanej rzeżuchy. W ten sposób pan Jerzy wkrótce stał się lżejszy i wcale nie było mu żal dawnych przysmaków. Zyskał za to nowe hobby – stał się arcymistrzem zdrowego odżywiania. A nieużyteczny już telewizor wyrzucił na śmietnik.

Małgorzata Rożyńska

8. Testy sprawdzające

Test sprawdzający

ó-u poziom pierwszy

1. Wpisz brakujące litery. W każdej parze wyrazów jeden powinien mieć „ó” wymienne, a drugi „u”.

p...sty pok...j	dzi...rawy w...r	d...ży ogr...d	sm...tny nastr...j
p...ł ceb...li	m...wić l...dziom	dł...gi r...w	br...dne podw...rko
...dany powr...t	s...wka w dzi...pli	sz...sta k...ła	poł...dniowy zach...d

12
punktów

2. W każdym rzędzie jeden wyraz nie pasuje do pozostałych ze względu na zasadę ortograficzną. Podkreśl go.

Kraków, bóbr, bawół, sokół
 jaskółka, kózka, wróbel, wiewiórka
 krówka, sówka, tchórz, makówka
 emu, struś, sklepu, samolotu
 kubek, ulica, urodziny, ucho
 dzbanuszek, układanka, kwiatuszek, fartuszek
 podarunek, sprawunek, upominek, rysunek
 wydmuszka, buty, staruszka, kaczuszka
 maluje, nurkuje, kupuje, ujrzał
 maluch, rysujesz, piecuch, kozuch
 Toruń, Kraków, Ciechanów, Rzeszów
 Nowakówna, Józkowa, Królikówna, Czubówna

12
punktów

6. Odszukaj i zaznacz wyrazy w poziomych rzędach. Następnie wpisz je do odpowiednich grup.

njdrózkajgtkłótniajutbródkahpowódźdermiódsdpróżniakbrzózkaseanwójtijlimózgfhj
gwóźdzjhgcórkautrkrólfklopiórotjagódkamźródłojwiór

Wyrazy z „ó” wymiennym

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Wyrazy z „ó niewymiennym

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

16
punktów

7. Wpisz czasowniki w odpowiedniej formie w czasie teraźniejszym.

Na placu zabaw

Teraz na placu zabaw ..... (panować) wesoły nastrój. Wszyscy się
..... (radować). Artur ..... (budować) trasę dla samochodów.
Julek i Kuba ..... (wysypywać) piach z ciężarówki. Łukasz .....
(spacerować) z babcią i młodszą siostrą. Zuzia ..... (przesiadywać)
na słońcu. Mateusz ..... (smakować) drożdżówkę. A ja .....
(leniuchować) na ławeczce.

8
punktów

8. Odszyfruj wyrazy z liter. Następnie wpisz je do odpowiednich grup.

cz u ń e   i c u l a   w a u g a   m e u   k a d u k a   J s i a u

„U” na początku wyrazu

„U” na końcu wyrazu

.....
 .....
 .....

.....
 .....
 .....

12
punktów

9. a) Przystaw sylaby i zapisz utworzone wyrazy.

lusz ki pa – .....

kru o szek – .....

kun o pie – .....

ka grusz – .....

ser ob rium wa to – .....

su nek ry – .....

gu lec kro – .....

sy kro ku – .....

kus tur – .....

ka lusz pe – .....

b) Przepisz utworzone wyrazy obok odpowiednich zakończeń.

-un .....

-uszka .....

-um .....

-unek .....

-ulec .....

-usy .....

-us .....

-usz .....

-uszek .....

-uszki .....

Łączna liczba punktów zdobyta w teście: ...../na 100 punktów

Data .....

Wyniki:

100–95 punktów – wynik wskazujący na doskonałe postępy.

94–70 punktów – wynik wskazujący na dobre postępy.

69–50 punktów – wynik wskazujący na zadowalające postępy.

49–30 punktów – wynik wskazujący na wyraźne postępy, choć należy jeszcze popracować.

29–0 punktów – wynik wskazujący na konieczność doskonalenia wiedzy ortograficznej.

Test sprawdzający rz-ż poziom pierwszy

1. Wpisz brakujące litery. W każdej parze wyrazów jeden powinien mieć „rz” wymienne, a drugi „ż”.

cię...ar pie...a	skó...ana odzie...	wzo...ysty ...akiet
bie...e ...elazko	zagro...ony o...eł	potę...ny ryce...
śnie...ny ma...ec	...ółtko ku...e	dob...e ...egluje

9
punktów

2. Dopisz do podanych znaczeń odpowiadające im nazwy ludzi.

muruje domy – .....

pisze kroniki – .....

czyści kominy – .....

maluje obrazy lub ściany – .....

leczy ludzi – .....

zajmuje się stolarką – .....

bierze udział w konkursach tańca – .....

przyrządza posiłki w restauracji – .....

pracownik kolei – .....

pracuje na statku – .....

10
punktów

3. Dopisz do każdego z podanych wyrazów po jednym wyrazie pokrewnym z „rz” lub „ż”. Zaznacz litery uzasadniające wymianę.

pióro – .....
 kura – .....
 wór – .....
 sznur – .....
 miara – .....
 marcowy – .....

6
punktów

4. Przepisz wyrazy z „rz” do odpowiednich grup.

dworzec, talerz, starzec, korytarz, wzgórze, nietoperz, kalendarz, chrzest, rzeka, brzo-
 skwinia, wzorzec, tchórz, drzwi, ujrzał, wierzba, porządek

Rzeczowniki rodzaju męskiego z zakończeniem „-arz”, „-erz”

.....
 .....

Wyrazy z „rz” po spółgłoskach

.....
 .....

Wyrazy z „rz” wymieniającym się na „r”

.....
 .....

Wyrazy z „rz” niewymiennym

.....
 .....

16
punktów

5. Podkreśl w każdym zdaniu wyraz z „ż” wymiennym. Do każdego podkreślonego wyrazu dopisz wyraz uzasadniający pisownię „ż” wymianą na: g, dz, h, z, ź (zi) lub s. Uwaga! W jednym ze zdań występują dwa wyrazy z „ż” wymiennym.

Potężny grzmot spowodował we wsi pożar.

.....

W książce znajduje się żartobliwe zdjęcie żaby.

.....

Strażnicy pilnują mosiężnych posążków.

.....

Na dróżce znajduje się niebezpieczny wiraż.

.....

Kotek liże mleko z żółtej miseczki.

.....

Papuzki faliste lubią żyć w dużych stadach.

.....

Odważny strażak uratował pasażerów.

.....

Pierozki z kapustą są przysmakiem żony dżokeja.

.....

Żubr jako zwierzę zagrożone żyje w Polsce głównie w rezerwach.

.....

6. Do każdego z podanych wyrazów dopisz wyraz pokrewny z „rz” lub „ż”. Uzasadnij pisownię „rz” lub „ż”, podkreślając wymieniające się litery.

łodyga –	morski – .....
księga –	legowisko – .....
twórca –	pieniądz – .....
noga –	wstęga – .....
góra –	blisko – .....

10
punktów

7. W każdym rzędzie występuje jeden wyraz z „ż” niewymiennym, którego pisowni nie dotyczy żadna reguła ortograficzna. Podkreśl go.

bandaż, drużyna, książę, inżynier
 leżeć, mężny, żyła, lżej
 oranżeria, rewanż, małżonka, ważka
 próżny, papużki, książki, dżem
 śnieżek, łodyżka, księżyc, posążek

5
punktów

8. Uzupełnij wyrazy literami „rz” lub „ż”.

ch...ąszcz	dr...y	sk...ypce	El...bieta	w...os	in...ynier
st...elba	skar...y	G...esiek	mał...a	d...wi	zwil...yć
p...yjaciel	sier...ant	oran...ada	b...oskwinie	mał...onek	doj...ałe

Wypisz spółgłoski, po których pisze się „rz”:

Wypisz spółgłoski, po których pisze się „ż”:

20
punktów

9. Ułóż z podanych sylab wyrazy z „ż” niewymiennym.

daj cio ży ny – .....

ka cię za rów – .....

le nie za za – .....

po ny ży tecz – .....

4
punkty

10. W każdym rzędzie jeden wyraz nie pasuje do pozostałych ze względu na zasadę ortograficzną. Skreśl go.

morze, gitarze, rzeźba, wzgórze

posążek, drużyna, książkę, żuraw

małżowina, żurnal, małż, lonża

brzoskwinia, drzewo, igrzyska, orzech

burzliwy, porządek, rycerz, rzeka

5
punktów

11. Podkreśl w wężu wyrazy będące wyjątkami od reguły pisowni „rz” po spółgłoskach. Wypisz te wyrazy.

pszczołasza fakoszyk pszenica skrzypce bukszpan chrząszcz kształt sztuka szewc skrzynia-
wykształcenie sztorm szkół

.....

Łączna liczba punktów zdobyta w teście: ...../na 100 punktów

5
punktów

Data .....

Wyniki:

100–95 punktów – wynik wskazujący na doskonałe postępy.

94–70 punktów – wynik wskazujący na dobre postępy.

69–50 punktów – wynik wskazujący na zadowalające postępy.

49–30 punktów – wynik wskazujący na wyraźne postępy, choć należy jeszcze popracować.

29–0 punktów – wynik wskazujący na konieczność doskonalenia wiedzy ortograficznej

Test sprawdzający
ch–h poziom pierwszy

1. Otocz pętlą litery i dwuznaki, na które wymienia się „ch” i „h”.

Ch: cz sz ś si ć z r rz z a s g

H: dz sz g p z s rz ż a w u m

2
punkty

2. Wpisz brakujące „ch” lub „h” wymienne. Przepisz wyrazy pod odpowiednią literą.

bla...a   ci...o   de...a   bła...y   wa...adło

wata...a   ropu...a   bła...ostka   wa...a się   mu...a

„h”

„ch”

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

10
punktów

3. Utwórz od każdego z podanych rzeczowników przymiotnik, przysłówkę i czasownik. Podkreśl miejsca wymiany „ch”.

reczownik	przymiotnik	przysłówkę	czasownik
śmiech	.....	.....	.....
strach	.....	.....	.....
uciecha	.....	.....	.....
pośpiech	.....	.....	.....

12
punktów

4. Wpisz brakujące litery. W każdej parze wyrazów jeden powinien mieć „ch” wymienne, a drugi „h” niewymienne.

zapa... ..erbatnika	...andlować gro...em	głu...y ...uk
gma... fil...armonii	u...o ...ipopotama	...aftowany fartu...
o...ydny stra...	...ałaśliwa mu...a	ru...liwy ...ydraulik

9
punktów

5. Napisz z dwa imiona żeńskie i dwa imiona męskie z „h” na początku lub w środku wyrazu.

Imiona żeńskie „h”	Imiona męskie z „h”
.....	.....
.....	.....

4
punkty

6. a) Przetwórz litery i utwórz rzeczowniki.

e ch m –	r o g ch – .....
ch a d –	t s r ch y – .....
ś p o i ch –	u ch d – .....
u ch p –	e k i l i ch – .....
rz g e ch –	k o r u ch – .....

b) Przepisz utworzone powyżej wyrazy obok odpowiednich zakończeń i dopisz zdrobnienia tych wyrazów.

-uch – ..... – .....

-uch – ..... – .....

-uch – ..... – .....

-ych – ..... – .....

-ach – ..... – .....

-och – ..... – .....

-och – ..... – .....

-ech – ..... – .....

-ech – ..... – .....

-ich – ..... – .....

20
punktów

7. Odszukaj i zaznacz wyrazy w poziomych rzędach. Następnie zapisz je w grupach. W część wspólną wpisz wyrazy, w których „ch” występuje jednocześnie po „s” i przed spółgłoskami.

njchwyjtjgtjjchłopcynghrzan
dschrupaćnmschroniskomnm
bppachniećeiijkdktchrząszcz
schodypschudnąćbwyschłoi

ischowekznschabnwschódrw
whzjchrapaźderiichrząstkas
zzzischematoaoschodziócb
gchlebhgchmurarttóchlódrra

„Ch” po „s”	„Ch” po „s” i przed spółgłoskami	„Ch” przed spółgłoskami
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

20
punktów

8. W każdym zbiorze znajduje się jeden wyraz z „h” niewymiennym. Podkreśl go.

haczyk	błahostka	herbata	druhna
błahy	wataha	wahadełko	herb
wahadło	hałas	druh	wahać się

4
punkty

9. W każdym zbiorze znajduje się jeden wyraz z „ch” niewymiennym. Podkreśl go.

bochenek	słuchawka	kochać	zawierucha
blacha	głuchy	cicho	chirurg
mucha	chata	suchy	piach

4
punkty

10. Obok każdej grupy wyrazów dopisz taki, który zawiera „ch” lub „h” i kojarzy ci się z pozostałymi.

Przykład: las, ściółka, wilgoć, zielony m e c h

kran, woda, uszczelka, rury _ _ _ _ _

telefon, mikrofon, aparat, głos _ _ _ _ _

deszcz, obłok, cień, szara _ _ _ _ _

odwaga, męstwo, śmiałość, heros _ _ _ _ _

śniadanie, kromka, masło, skórka _ _ _ _ _

wędką, żyłka, ryba, przynęta _ _ _ _ _

skrzydła, owad, brzęczenie, natrętna _ _ _ _ _

dom, drewno, strzecha, stara _ _ _ _ _

śmigło, latanie, samolot, śmigłowiec _ _ _ _ _

hałas, armata, wystrzał, rumor _ _ _

10
punktów

11. W węzu wyrazowym ukryło się pięć nazw zwierząt z „ch” i „h”. Podkreśl je i wypisz w kolejności alfabetycznej.

jaskółkachomiknpiesjezhienarropuchakwróblepuchaczówkamuchawęgorzwróna

.....

Łączna liczba punktów zdobyta w teście: ...../na 100 punktów

Data .....

Wyniki:

100–95 punktów – wynik wskazujący na doskonałe postępy.

94–70 punktów – wynik wskazujący na dobre postępy.

69–50 punktów – wynik wskazujący na zadowalające postępy.

49–30 punktów – wynik wskazujący na wyraźne postępy, choć należy jeszcze popracować.

29–0 punktów – wynik wskazujący na konieczność doskonalenia wiedzy ortograficznej

Test sprawdzający poziom pierwszy

- głoski dźwięczne i bezdźwięczne
- głoski miękkie
- wielka litera

1. Dobierz właściwe zakończenia i wypisz powstałe wyrazy.

sza-	-ski	.....
wó-	-pka	.....
mi-	-fka	.....
u-	-wka	.....
śru-	-żko	.....
kro-	-bka	.....
żaró-	-szko	.....
łó-	-zki	.....

8
punktów

2. Wypisz z każdej pary wyraz, którego pisownia nie jest zgodna z wymową. Dopisz wyraz, który uzasadnia tę pisownię.

zapalona żarówka	..... – .....
mała makówka	..... – .....
groźny lew	..... – .....
miód pszczeli	..... – .....
tchórz śpi	..... – .....
kózka skacze	..... – .....
żuraw leci	..... – .....
śnieg leży	..... – .....
sad owocowy	..... – .....
idzie żółw	..... – .....

10
punktów

3. Wpisz brakujące litery. W każdej kolumnie podkreśl wyraz, który uzasadnia pisownię pozostałych.

w czy f?	ż czy sz?	z czy s?	b czy p?	d czy t?	ż czy sz?
kró...ka	wró...ka	kó...ka	ba...cia	sąsia...ka	wstą...ka
kro...a	wró...ki	kó...ki	ba...unia	sąsia...	wstą...eczka
kró...ki	wró...yc	ko...a	ba...ci	sąsie...ni	wstą...ki

12
punktów

4. Wpisz brakujące litery. W każdej parze wyrazów jeden powinien mieć zmiękczenie za pomocą litery „i” (np. „si”, „ci”, „ni”, „zi”, „dzi”), a drugi zmiękczenie za pomocą kreseczki (np. „ś”, „ć”, „ń”, „ź”, „dź”).

mro...na ...ma	...lny wio...larz	ko...skie ...odło	trzą...ć z ...mna
...wieci k...ężyc	nie...elne ...niadanie	ko...ęta i bo...ki	...wigać ...ężary
Jó...o rze...biarz	ma...laki w oc...e	promie...e sło...ca	ta...ec ...my

24
punkty

5. Uzupełnij wyrazy podanymi częstkami.

„wios” czy „wioś”	.....na
„wios” czy „wioś”	.....larz
„boć” czy „boci”	.....ki
„boć” czy „boci”	.....an
„rzeź” czy „rzezi”	.....ba
„rzeź” czy „rzezi”	.....nik
„Basi” czy „Baś”	.....ka
„Basi” czy „Baś”	.....a
„koś” czy „kosi”	.....arka
„koś” czy „kosi”	.....ć

10
punktów

6. Uzupełnij brakujące litery w wyrazach i wpisz wyrazy do odpowiednich grup.

ń, ni	odważ...k	ko...ski	...ebo
ś, si	ko...arka	...korka	...nieg
ź, zi	rze...nik	gu...k	je...oro
dź, dzi	...urka	... wig	po...w
ć, ci	dru...k	...asteczko	...ma

Wyrazy ze zmiękczeniami „ś”, „ć”, „ń”, „ź”, „dź” przed spółgłoską

Wyrazy ze zmiękczeniami „si”, „ci”, „ni”, „zi”, „dzi” przed samogłoską

Wyrazy, w których „i” zmiękcza spółgłoskę i tworzy sylabę

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

15
punktów

7. Jaka książka ostatnio cię zainteresowała? Napisz o niej krótkie informacje, uwzględniając zasady pisowni wielkich i małych liter.

Tytuł książki: .....

Imię i nazwisko autora: .....

Bohater książki (jego imię, nazwisko albo przezwisko): .....

.....

3
punkty

8. a) Uzupełnij brakujące litery w tekście po lewej stronie, uwzględniając zasady pisowni wielkich i małych liter. Dopisz miejscowość, dowolną datę i podpisz się swoim imieniem.

<p>Hej!</p> <p>Jestem z rodzicami w (J, j)...astarni. Do południa opalamy się na plaży i kąpiemy w (B, b)...ałtyku. (P, p)...opołudniami zwiedzamy okolicę. Płynęliśmy do (H, h)...elu (S, s)...tatkiem o nazwie „(R, r)...óza (W, w)...iatrów”. Tam zwiedziliśmy (F, f)...okarnię i (L, l)...atarnię morską. Foka (B, b)...albina jest urocza. Pozdrawiam (C, c)...ię.</p>	<p>..... Imię i nazwisko</p> <p>..... Ulica, numer domu i mieszkania</p> <p>...- ....</p> <p>Kod pocztowy Miejscowość</p> <p>..... Państwo</p>
<p>Miejscowość, data</p>	<p>Podpis</p>

13
punktów

b) Zaadresuj pocztówkę do koleżanki lub kolegi (adres może być zmyślony lub prawdziwy).

5
punktów

Łączna liczba punktów zdobyta w teście: ...../na 100 punktów

Data .....

Wyniki:

100–95 punktów – wynik wskazujący na doskonałe postępy.

94–70 punktów – wynik wskazujący na dobre postępy.

69–50 punktów – wynik wskazujący na zadowalające postępy.

49–30 punktów – wynik wskazujący na wyraźne postępy, choć należy jeszcze popracować.

29–0 punktów – wynik wskazujący na konieczność doskonalenia wiedzy ortograficznej.

Test sprawdzający ó-u poziom drugi

1. Wpisz brakujące litery. W każdej parze wyrazów jeden powinien mieć „ó” wymienne, a drugi „u”.

m...j kl.. cz	interes...jące k...łko	pod...szka z pi...r
otw...r w p...szce	zaw...d k...charza	dł...gi przew...d
p...sty sł.. j	dow...d ...czzonego	...smy kog...t
tw...j k...bek		

10
punktów

2. Do każdego wyrazu dopisz jego zdrobnienie zawierające „ó” lub „u”.

nogi –	koza – .....
rogi –	okruch – .....
brzoza –	pszczoła – .....
mucha –	czoło – .....
stopa –	osoba – .....
buty –	krowa – .....

12
punktów

3. Przepisz podane wyrazy do odpowiednich grup. Podkreśl litery „ó” i „u”.

kożuch, złotówka, ropucha, globus, emu, płótno, używać, atakuje, król, piorun, kilku, Kraków, rysuje, wróbel, uśmiech, żółw, przygotujemy, młynarzówna, startuję, kotów

Rzeczowniki z zakończeniem: „-ów”, „-ówka”, „-ówna”

.....

.....

Rzeczowniki z zakończeniem: „-us”, „-ucha”, „-uch”, „-un” itp.

.....
 .....

Czasowniki zakończone na „-uję”, „-ujesz” itp.

.....
 .....

Wyrazy z „u” na początku lub na końcu

.....
 .....

Wyrazy z „ó” niewymiennym

.....
 .....

20
punktów

4. Do podanych zakończeń dopisz po jednym rzeczowniku, który zawiera to zakończenie i jest nazwą osoby.

Przykład: -unka – opiekunka

-unia – .....

-usia – .....

-uś – .....

-unio – .....

-uch – .....

-uszek – .....

-uła – .....

7
punktów

5. Wpisz brakujące litery. W każdej parze wyrazów jeden powinien mieć „ó” niewymiennie, a drugi „u” w zakończeniu czasownika.

wędr...ję wzg...rzami   mal...je kr...ła   fotograf...jemy ż...łwie
 smar...jesz sk...rę   przygotow...ją wł...cznię   rys...jecie r...że

12
punktów

6. W każdym rzędzie występuje jeden wyraz z „ó” niewymiennym. Podkreśl go.

bródka, czółno, sówka, bóbr,
 bawół, sokół, król, różki,
 pszczołki, kłótnia, wróci, obwód,
 dowód, córka, wół, ziół,
 żółty, przebój, dwójka, stwór,
 twórca, nóżka, szkółka, płótno
 próżniak, siódemka, ósemka, wrócić,
 czwórka, namówić, potwór, różnica,
 krówka, podnózek, tchórz, makówka,
 Kraków, sówka, róża, brzózka

10
punktów

7. Do każdego z podanych wyrazów dopisz wyraz pokrewny z zakończeniem „-ówka”.
 Przykład: tęcza – tęcząwka

koniec –	kwarc – .....
mak	dach – .....
wiatr –	lody – .....
wskazywać –	siatka – .....
widok –	żeglować – .....

10
punktów

8. Odszukaj i połącz w pary rymujące się wyrazy. Zapisz zasadę ortograficzną, która łączy te wyrazy.

buszu	brudu	Zasada ortograficzna:	
kotu	pluszu	.....	
wielu	bzu	.....	
trudu	płotu		
psu	celu		

9. Napisz „ó” lub „u” na początku wyrazu.

Na świecie żyje wiele gatunków zwierząt ...znanych za zagrożone. Ludzie muszą pomóc zwierzętom ...strzec się przed zanieczyszczeniem środowiska i zmniejszaniem się terenów ich naturalnego bytowania. Tu i ...wdzie ...czeni spotykają się, by zwracać ...wagę na te zjawiska. Po raz ...smy przedstawiono propozycję ...tworzenia naturalnych rezerwatów ...miejscowionych na terenie Afryki. ...w pomysł ...zyskał wiele pozytywnych opinii.

10. Pokreśl w wężu wyrazy będące wyjątkami od reguły pisowni „ó” w zakończeniu „-ówka”. Wypisz te wyrazy.

zaróvkawsuwkawskazówkalodówkazasuwkastudniówkamakówkaskuwkamajówka

.....

Łączna liczba punktów zdobyta w teście: ...../na 100 punktów

Data .....

Wyniki:

100–95 punktów – wynik wskazujący na doskonałe postępy.

94–70 punktów – wynik wskazujący na dobre postępy.

69–50 punktów – wynik wskazujący na zadowolające postępy.

49–30 punktów – wynik wskazujący na wyraźne postępy, choć należy jeszcze popracować.

29–0 punktów – wynik wskazujący na konieczność doskonalenia wiedzy ortograficznej.

Test sprawdzający rz-ż poziom drugi

1. W zdaniach wyróżniono grubszą czcionką wyrazy z „rz” i „ż” wymiennym. Wśród podanych obok wyrazów podkreśl wyraz wskazujący na wymianę.

Przed testem należy **powtórzyć** wiadomości.
Na urodziny dostałam od babci ciekawą **książkę**.
Marynarze kochają morskie przygody.
Moja **koleżanka** świetnie pływa.
Książę nie bał się niczego.

powtórka/powtarzanie/powtórzenie
książki/książeczka/księga
marynarz/marynarski/marynarzowi
koleżanki/koleżka/kolega
księstwo/książęcy/księżniczka

5
punktów

2. W każdym rzędzie jeden wyraz nie pasuje do pozostałych ze względu na zasadę ortograficzną. Skreśl go.

zanurzyć, wierzyć, rządzić, otworzyć

kołnierz, marzec, talerz, harcerz

kropłomierz, czasomierz, burza, wiatromierz

sztukmistrz, przyjaciel, zegarmistrz, harcmistrz

żeglarz, kolarz, mocarz, rowerzysta

kuśnierz, rzemieślnik, żołnierz, rycerz

6
punktów

3. Podkreśl w każdym rzędzie jeden wyraz zawierający wymienną literę lub dwuznak wskazane na początku linijki. Dopisz do niego wyraz wskazujący na wymianę.

rz rzemień, rzeczownik, gorzej, chrzest .....

ż róża, bandaż, młodzież, papież .....

rz wrzesień, szerzej, rzeźba, jarzębina .....

ż poważnie, również, ciężar, też .....

4
punkty

4. Dopisz do podanych wyrazów ich formę lub wyraz pokrewny z „rz” lub „ż”.

potęga –	wzór – .....
dworcowa –	długo – .....
morski –	stary – .....
blisko –	druh – .....
siatkarka –	odjazd – .....

10
punktów

5. Dopisz „rz” lub „ż” zależnie od poprzedzającej spółgłoski.

bran...a	b...eg	oran...eria	k...eśło	p...ykład
t...eba	dzier...yć	lon...a	b...uch	w...esień
p...edmiot	l...ej	mał...	k...ywda	ober...a
obej...eć	rewan...	r...enie	g...echochnik	szar...a

10
punktów

6. Wpisz brakujące litery. W każdej parze wyrazów jeden powinien mieć „ż” wymienne, a drugi „rz” wymienne.

dru...ynowy przy ste...e	wiet...na śnie...yca	stwo...yła zagro.. enie
przera...ające zachmu.. enie	gwi...dżę na space...e	powta...ać kole...ance
dró...ka dla rowe...ystów	mę...czyzna na trakto...e	zwa.. yć i zmie...yć

9
punktów

7. Wpisz brakujące litery. W każdej parze wyrazów jeden zawiera „rz” po spółgłosce, a drugi jest wyjątkiem od tej reguły.

doj...ała p...enica	najgłośnie...y w...ask	k...tałtne sk...ydło
b...ęczenie p...czół	zdrow...y K...yś	dob...e wyk...tałcony
b...ydki k...tałt	szyb...y g...echochnik	smaczniej...y g...yby

9
punktów

8. Utwórz stopień wyższy i najwyższy od podanych przymiotników.

gładki – ....., ...

gruby – ....., ...

odważny – ....., ...

ciekawym – ....., ...

krótki – ....., ...

5
punktów

9. W każdym zbiorze znajduje się jeden wyraz z „ż” niewymiennym. Podkreśl go.

drapieżnik

mężczyzna

ciężar

wiąże

dróżka

odważny

książę

ponieważ

może

choć

drażek

wyobrażenie

4
punkty

10. W każdym zbiorze znajduje się jeden wyraz z „rz” niewymiennym. Podkreśl go.

porzeczka

Sandomierz

korzeń

trzy

aptekarz

gorzej

dobrze

zwierzę

mierzyc

narzędzie

drzewa

szerzej

4
punkty

11. Zapisz po dwa nowe słowa zawierające podane części.

Przykład: rzut – przerzut, wyrzut.

rzut – ....., ...

mierzyc – ....., ...

mistrz – ....., ...

żar – ....., ...

żer – ....., ...

róż – ....., ...

żur – ....., ...

14
punktów

12. Uzupełnij brakujące litery „ż”, „rz” lub „sz” zgodnie z poznanymi zasadami ortografii.

– Mamo, jak myślisz, kim mógłbym zostać, kiedy dorosnę?

– Zostań mist...em. Niewa...ne, czy będziesz leka...em czy kuźnie...em. Wa...ne, abyś był mist...em w swoim zawodzie.

Oto wzory wspaniałych mist...ów w ró...nych zawodach. Pan Kazimie... jest zegarmist...em. Potrafi zreperować nawet bardzo stary czasomie... . Pan And...ej jest kucha...em. P...ygotowuje najsmaczniej...e i zdrowe potrawy z wa...yw. Pan G...esiek jest apteka...em i potrafi wykonać najlep...ą maść na ukąszenie p...czoły.

Łączna liczba punktów zdobyta w teście: ...../na 100 punktów

Data .....

Wyniki:

100–95 punktów – wynik wskazujący na doskonałe postępy.

94–70 punktów – wynik wskazujący na dobre postępy.

69–50 punktów – wynik wskazujący na zadowalające postępy.

49–30 punktów – wynik wskazujący na wyraźne postępy, choć należy jeszcze popracować.

29–0 punktów – wynik wskazujący na konieczność doskonalenia wiedzy ortograficznej.

Test sprawdzający ch–h poziom drugi

1. Wpisz brakującą literę „ch” lub „h”.

W „hałaśliwe słowa”:

...uk   ...armider   ...ej!   ...ura!   ...alo!

1
punkt

W wykrzykniki:

Bu...!   Tra...!   O...!   Cia...!   A...!   E...!   Ba...!

1
punkt

2. Od każdego z podanych wyrazów utwórz wyraz uzasadniający pisownię „ch”.
Wpisz go do odpowiedniej ramki.

piach, ucho, Zocha, Zdzich, brzuchy, klucha, nochal, gmachy, piącha, piechota, kre-
cha, Stach

„s”

„sz”

„ś” „si”

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

12
punktów

3. Dopisz do podanych wyrazów po dwa pokrewne wyrazy z „ch”. Podkreśl miejsca wymiany „ch”.

suszyć – ....., ...

kruszyć – ....., ...

leniuszek – ....., ...

straszyć – ....., ...

8
punktów

4. Dopisz do podanych wyrazów wyrazy o znaczeniu przeciwnym zawierające „ch”.

odwaga – .....

mokry – .....

głośno – .....

3
punkty

5. Wpisz brakujące litery. W każdej parze wyrazów jeden powinien mieć „ch” na końcu wyrazu, a drugi „h”.

zapa... ..erbaty

...olenderski pro...

bo...ater w opała...

...istoryczny gma...

wy...odował gro...

fartu... ..igienistki

bła...y stra...

trze... ..arcerzy

...rabianka w okulara...

9
punktów

6. Do każdego z podanych zakończeń dopisz zawierający je wyraz.

np. -ach – okularach

-uch – .....

-ych – .....

-ach – .....

-och – .....

-ech – .....

-ich – .....

6
punktów

7. W każdej parze znajduje się jeden wyraz z „ch” przed spółgłoską. Podkreśl go.

chleb

charakter

chłapie

chciwy

choroba

chrust

chaber

chmura

chodak

choinka

chrabąszcz

chusteczka

chytry

psycholog

chłopiec

spadochron wierzch

chwyt

pchła

chirurg

ochotnik

zachmurzenie

11
punktów

8. W każdym zbiorze podkreśl jeden wyraz z:

„ch” niewymiennym:

chaber	słuchawka	choinka	ropucha
ucho	monarcha	wiocha	chusteczka
grucha	charakter	piach	suchy

„h” niewymiennym:

bohater	Bohdan	wataha	błahostka
błahy	rehabilitacja	huragan	wahadełko
druhna	wahadło	wahać się	wehikuł

9. Połącz strzałkami pasujące części wyrazów (uwaga: jedna część może pasować do kilku zakończeń). Napisz w liniaturze powstałe wyrazy z częściami: „arch”, „hiper”, „hydro”, „hipo”, „hipno”.

arch-	market
	za
hiper-	nt
	ulik
hydra-	popotam
	aiczny
hipo-	eolog
	drom
hipno-	iwum
	itekt

.....
 .....

10. Odszukaj i zaznacz wyrazy w poziomych rzędach. Następnie zapisz je w dwóch grupach.

nzhardziałyjchłódjchrzanschowekznschodyj
jschyłeknmschorzeniemnjdachhzheblowaćzj
chórijzhańbionyittgzharmonizowaćtjsschłód

„Ch” po „s”

„H” po „z”

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

8
punktów

11. Zamień wyróżnione litery na „ch” lub „h”, tak aby powstały nowe wyrazy. Zapisz je pod odpowiednią literą.

l ód	k omar	r ak	m asło	c ena	u do
f otel	l ala	s łodzić	g rot	m ecz	s traż
w odować	n uta	s załas	d żokej	o rzeł	ś mieć

„h”

„ch”

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

18
punktów

12. W węzu wyrazowym ukryło się pięć imion z „ch” i pięć z „h”. Podkreśl je i wypisz.

HONORATAJOANNAHANNAIZABOHDANANNAHIPOLITKATARZYNA-
HENRYKMICHAŁMARZENASTACHUJÓZEFMICHALINAEUSTACHYBO-
ŻENAJOACHIMZENON

.....
.....

Łączna liczba punktów zdobyta w teście: ...../na 100 punktów

Data .....

Wyniki:

100–95 punktów – wynik wskazujący na doskonałe postępy.

94–70 punktów – wynik wskazujący na dobre postępy.

69–50 punktów – wynik wskazujący na zadowalające postępy.

49–30 punktów – wynik wskazujący na wyraźne postępy, choć należy jeszcze popracować.

29–0 punktów – wynik wskazujący na konieczność doskonalenia wiedzy ortograficznej.

Test sprawdzający poziom drugi

- głoski miękkie
- głoski dźwięczne i bezdźwięczne
- pisownia „nie” z różnymi częściami mowy

1. Odszukaj i zaznacz wyrazy ukryte w rzędach i pooddzielaj je od siebie pionowymi kreskami. Wpisz wyrazy do odpowiednich grup. Podkreśl głoskę miękką każdym wyrazie.

WOJTUŚKASIAZOŚKASTAŚKAZIMIERZDANUŚKAJADŹKAZUZIAISIAMA
 CIEKSYNUŚSIWYKSIĄŻKABATONIKNIESPODZIANKAURODZINYPASIKO
 NIKBRACISZEKROBIĆGROŹBADZIKZIARNOWIACŚŁOŃCEKŁÓTNIABU
 DZIKBAZIEKOCIEŹTAOCHRONIŁSIŁACZ

Wyrazy ze zmiękczeniami
 „ś”, „ć”, „ń”, „ź”, „dź”

Wyrazy ze zmiękczeniami
 „si”, „ci”, „ni”, „zi”, „dzi”

Wyrazy, w których
 „i” zmiękcza spółgłoskę
 i tworzy sylabę

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

30
punktów

2. Do podanych nazw zwierząt dopisz nazwy ich młodych zawierające głoski miękkie.

koń –	słoń – .....
krowa –	pies – .....
kot –	gęś – .....
koza –	świnia – .....
owca –	lis – .....

10
punktów

3. Oto wyrazy, które wymawia się tak samo, ale różniące się pisownią i znaczeniem. Zastosuj te wyrazy poprawnie w zdaniach.

wiesz	jeź	straż	zwierz
wierz	jesz	strasz	zwiesz
wież			

Madziu, jak (zwiesz, zwierz) ..... swojego chomika?

Dziwnie wygląda ten (zwiesz, zwierz) .....

Pojadę na wakacje do Włoch, tam jest mnóstwo (wierz, wiesz, wież) .....

Zosiu, czy (wierz, wiesz, wież) ....., że cię lubię?

Nie (strasz, straż) ..... mnie duchami!

Na granicy pełni służbę (strasz, straż) ..... graniczna.

Powiedziałem całą prawdę, (wierz, wiesz, wież) ..... mi.

W tej norce pod korzeniem siedział kiedyś (jeź, jesz) .....

Czy (jeź, jesz) ..... codziennie warzywa i owoce?

9
punktów

4. Wypisz z każdej pary wyraz z „rz” lub „ż”, w którego wymowie słyszysz „sz”. Dopisz wyraz, który uzasadnia taką pisownię.

odważny lekarz	.....	–	.....
żółta odzież	.....	–	.....

ciężki korzeń	.....	—	.....
uwierz pasażerowi	.....	—	.....
olbrzymi bagaż	.....	—	.....
poważny tancerz	.....	—	.....
ułożyć kołnierz	.....	—	.....
strażacki wąż	.....	—	.....
ważna wróżka	.....	—	.....
żelazne łóżko	.....	—	.....

10
punktów

5. Wpisz brakujące litery. Podkreśl w każdej kolumnie wyraz, który uzasadnia pisownię pozostałych.

w czy f?	ź czy sz?	z czy s?	b czy p?	d czy t?
żaró...ka	ksią...ka	brzó...ka	ża...ka	zakła...ka
żaró...eczka	ksią...ki	brzó...ki	ża...cia	zakła...ki
żaró...ki	ksią...eczka	brzo...a	ża...a	zakła...ać

10
punktów

6. Wpisz odpowiednio części mowy wraz z przeczeniem „nie” (razem lub osobno).

uważna	wesoło	pracuje	porządek	ostry	wysoka
uwaga	uważał	ostrość	ostrzyć	ostro	uważnie

Rzeczownik	Czasownik	Przymiotnik	Przysłówek
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

12
punktów

7. Zapisz podane przymiotniki z przeczeniem „nie”. Od zapisanych przymiotników utwórz przysłówki.

bezpieczny ..... – .....

możliwa ..... – .....

dobry ..... – .....

8. Do każdego z podanych wyrazów dopisz wyraz o podobnym znaczeniu. W tym celu dobierz wyraz ze zbioru i zapisz go z przeczeniem „nie”.

(nie) szczęście   (nie) przyjaciel   (nie) odpowiedzialność

(nie) bezpieczeństwo   (nie) zgoda   (nie) ostrożność

kłótnia .....
.....

wróg .....
.....

pech .....
.....

lekkomyślność .....
.....

zagrożenie .....
.....

brak rozwagi .....
.....

9. Dowiedz się, jak brzmi regulamin wycieczki. W tym celu zamień podane zdania twierdzące na przeczące, dodając wyraz „nie” przed czasownikiem.

1. W autokarze jemy słodczyce.
.....
.....

2. W muzeum fotografujemy eksponaty.
.....
.....

3. W lesie hałasujemy i zostawiamy śmieci.

.....

4. W stołówce hałasujemy naczyniami.

.....

5. Na statku wychylamy się za burtę.

.....

6. W zoo karmimy zwierzęta.

.....

7. W górach schodzimy z wyznaczonych szlaków.

.....

Łączna liczba punktów zdobyta w teście: ...../na 100 punktów

Data .....

Wyniki:

100–95 punktów – wynik wskazujący na doskonałe postępy.

94–70 punktów – wynik wskazujący na dobre postępy.

69–50 punktów – wynik wskazujący na zadowalające postępy.

49–30 punktów – wynik wskazujący na wyraźne postępy, choć należy jeszcze popracować.

29–0 punktów – wynik wskazujący na konieczność doskonalenia wiedzy ortograficznej.

Odpowiedzi do testów

Test sprawdzający

ó-u poziom pierwszy

- Zadanie 1 pusty pokój, dziurawy wór, duży ogród, smutny nastrój, pół cebuli, mówić ludziom, długi rów, brudne podwórko, udany powrót, sówka w dziupli, szósta kula, południowy zachód
- Zadanie 2 wyrazy, które nie pasują: Kraków, kózka, tchórz, struś, kubek, układanka, upominek, buty, ujrzał, rysujesz, Toruń, Józkowa
- Zadanie 3 kolejność wyrazów w wężu: źródło, ogórek, królik, królewicz, czółno, ogólnie; wyraz skreślony: ogród
- Zadanie 4 pocztówka, koszykówka, temperówka, grochówka, podkolanówka, żaglówka, sówka
- Zadanie 5 Ciechanów, Chrzanów, Kraków, Tarnów, Rzeszów, Gorzów Wielkopolski
- Zadanie 6 dróżka, kłótnia, bródka; powódź, miód, próżniak; brzózka, wójt, mózg; gwóźdź, córka, król; pióro, jagódka, źródło, wiór; wyrazy z „ó” wymienionym: dróżka, bródka, powódź, miód, brzózka, gwóźdź, pióro, jagódka; wyrazy z „ó” niewymienionym: kłótnia, próżniak, wójt, mózg, córka, król, źródło, wiór
- Zadanie 7 panuje, radują, buduje, wysypują, spaceruje, przesiaduje, smakuje, leniuchuję
- Zadanie 8 uczeń, ulica, uwaga; emu, kakadu, Jasiu
- Zadanie 9a paluszki, okruszek, opiekun, gruszka, obserwatorium, rysunek, krogulec, krokusy, turkus, kapelusz
- Zadanie 9b opiekun, gruszka, obserwatorium, rysunek, krogulec, krokusy, turkus, kapelusz, okruszek, paluszki

Test sprawdzający rz-ż poziom pierwszy

- Zadanie 1 ciężar pierza, skórzana odzież, wzorzysty żakiet, bierze żelazko, zagrożony orzeł, potężny rycerz, śnieżny marzec, żółtko kurze, dobrze żegluj
- Zadanie 2 murarz, kronikarz, kominiarz, malarz, lekarz, stolarz, tancerz, kucharz, kolejarz, marynarz
- Zadanie 3 pierze, kurze, worze, sznurze, mierzyć, marzec
- Zadanie 4 rzeczowniki rodzaju męskiego z zakończeniem z „-arz”, „-erz”: talerz, korytarz, nietoperz, kalendarz; wyrazy z „rz” po spółgłoskach: chrząst, brzoskwinia, drzwi, ujrzał; wyrazy z „rz”, gdy wymienia się na „r”: dworzec, starzec, wzgórze, wzorzec; wyrazy z „rz” niewymiennym”: rzeka, tchórz, wierzba, porządek
- Zadanie 5 potężny – potęga, książce – księga, mosiężnych – mosiądz, posążków – posągi, dróżce – droga, liże – lizać, papużki – papugi, odważny – odwaga, pierożki – pierogi, zagrożone – zagrozić
- Zadanie 6 łodyżka, morze, książka, leżeć, tworzyć, pieniążek, nóżka, wstążka, wzgórze, bliżej
- Zadanie 7 bandaż, żyła, ważka, próżny, księżyc
- Zadanie 8 chrząszcz, drży, skrzypce, Elżbieta, wrzos, inżynier, strzelba, skarży, Grzesiek, małża, drzwi, zwilżyć, przyjaciel, sierżant, oranżada, brzoskwinie, małżonek, dojrzałe; spółgłoski, po których pisze się „rz”: ch, k, j, w, b, t, g, d, p; spółgłoski, po których pisze się „ż”: l, ł, n, r
- Zadanie 9 życiodajny, ciężarówka, zażalenie, pożyteczny
- Zadanie 10 rzeźba, żuraw, żurnal, orzech, rycerz
- Zadanie 11 pszczoła, pszenica, bukszpan, kształt, wykształcenie

Test sprawdzający *ch-h* poziom pierwszy

- Zadanie 1   sz, ś, si, s; g, z, ź
- Zadanie 2   wyrazy z „ch” wymiennym: blacha, cicho, decha, ropucha, mucha; wyrazy z „h” wymiennym: białhy, wahadło, wataha, białhostka, waha się
- Zadanie 3   śmieszny, śmiesznie, śmieszyć; straszny, strasznie, straszyć; grzeszny, grzesznie, grzeszyć; pospieszny, pospiesznie, pospieszyć
- Zadanie 4   zapach herbatnika, handlować grochem, głuchy huk, gmach filharmonii, ucho hipopotama, haftowany fartuch, ohydny strach, hałaśliwa mucha, ruchliwy hydraulik
- Zadanie 5   przykładowe odpowiedzi: Halina, Hanna; Henryk, Bohdan
- Zadanie 6a   mech, groch, dach, strych, śpioch, duch, puch, kielich, grzech, okruch
- Zadanie 6b   duch – duszek, puch – puszek, okruch – okruszek, strych – stryszek, dach – daszek, groch – groszek, śpioch – śpioszek, mech – meszek, grzech – grzeszek, kielich – kieliszek
- Zadanie 7   „ch” po „s”: schówek, schab, wschód, schemat, schodzić, schody, schudnąć; „ch” przed spółgłoskami: chwyt, chłopcy, chrzan, chrapać, chrząstka, pachnieć, chrząszcz, chleb, chmura, chłód; „ch” po „s” i przed spółgłoskami: schrupać, schronisko, wyszło
- Zadanie 8   haczyk, hałas, herbata, herb
- Zadanie 9   bochenek, chata, kochać, chirurg
- Zadanie 10   hydraulik, słuchawka, chmura, bohater, chleb, haczyk, mucha, chata, helikopter, huk
- Zadanie 11   chomik, hiena, ropucha, puchacz, mucha

Test sprawdzający poziom pierwszy

- Zadanie 1 szafka, wózki, miski, uszko, śrubka, kropka, żarówka, łóżko
- Zadanie 2 Przykładowe odpowiedzi: żarówka – żarówa, makówka – makowy, lew – lwa, miód – miodu, tchórz – tchórza, kózka – kozy, żuraw – żurawia, śnieg – śniegu, sad – sadu, żółw – żółwia
- Zadanie 3 krówka, krowa, krówki; wróżka, wróżki, wróżyc; kózka, kózki, koza; babcia, babunia, babci; sąsiadka, sąsiad, sąsiedni; wstążka, wstążeczka, wstążki
- Zadanie 4 mroźna zima, silny wioślarz, końskie siodło, trząść z zimna, świeci księżyc, niedzielne śniadanie, kocięta i boćki, dźwigać ciężary, Józio rzeźbiarz, maślaki w occie, promienie słońca, taniec ćmy
- Zadanie 5 wiosna, wioślarz; boćki, bocian; rzeźba, rzeźnik; Baśka, Basia; kosiarka, kość
- Zadanie 6 odważnik, koński, niebo; kosiarka, sikorka, śnieg; rzeźnik, guzik, jezioro; dziurka, dźwig, podziw; drucik, ciasteczko, ćma; wyrazy ze zmiękczeniami „ś”, „ć”, „ń”, „ź”, „dź” przed spółgłoską: koński, śnieg, rzeźnik, dźwig, ćma; wyrazy ze zmiękczeniami „si”, „ci”, „ni”, „zi”, „dzi” przed samogłoską: niebo, kosiarka, jezioro, dziurka, ciasteczko; wyrazy, w których „i” zmiękcza spółgłoskę i tworzy sylabę: odważnik, sikorka, guzik, podziw, odważnik
- Zadanie 8a Jastarni, Bałtyku, Popołudniami, Helu, statkiem, Róża, Wiatrów, fokarnię, latarnię, Balbina, Cię

Test sprawdzający ó-u poziom drugi

- Zadanie 1 mój klucz, interesujące kółko, poduszka z piór, otwór w puszcze, zawód kucharza, długi przewód, pusty słój, dowód uczonego, ósmy kogut, twój kubek
- Zadanie 2 nóżki, kózka, różki, okruszek, brzózka, pszczołka, muszka, czółko, stópka, osóbka, buciki, krówka

- Zadanie 3 rzeczowniki z zakończeniem: „-ów”, „-ówka”, „-ówna”: złotówka, Kraków, młynarzówna, kotów; rzeczowniki z zakończeniem: „-us”, „-ucha”, „-uch”, „-un” itp.: kozuch, ropucha, globus, piorun; czasowniki zakończone na „-uję”, „-ujesz” itp.: atakuje, rysuje, przygotowujemy, startuję; wyrazy z „u” na początku lub na końcu: emu, używać, kilku, uśmiech; wyrazy z „ó” niewymiennym: płótno, król, wróbel, zółw
- Zadanie 4 przykładowe odpowiedzi: babunia, mamusia, tatuś, dziadunio, leniuch, leniuszek, babula
- Zadanie 5 wędruję wzgórzami, maluje króla, fotografujemy żółwie, smarujesz skórę, przygotowują włócznie, rysujecie róże
- Zadanie 6 czółno, król, kłótnia, córka, żółty, płótno, próżniak, różnica, tchórz, róża
- Zadanie 7 końcówka, kwarcówka, makówka, dachówka, wiatrówka, lodówka, wskazówka, siatkówka, widokówka, żaglówka
- Zadanie 8 buszu – pluszu, kotu – płotu, wielu – celu, trudu – brudu, psu – bzu; „u” na końcu wyrazu
- Zadanie 9 uznanych, ustrzec, ówdzie, uczeni, uwagę, ósmy, utworzenia, umiejscowionych, ów, uzyskał
- Zadanie 10 wsuwka, zasuwka, skuwka

Test sprawdzający rz-ż poziom drugi

- Zadanie 1 powtórka, księga, marynarski, kolega
- Zadanie 2 rządzić, marzec, burza, przyjaciel, rowerzysta, rzemieślnik
- Zadanie 3 gorzej – gorszy, papież – papieski, szerzej – szeroki, poważnie – powaga
- Zadanie 4 potężny, wzorzec, dworzec, dłużej, morze, starzy, bliżej, drużyna, siatkarz, odjeżdża

- Zadanie 5 branża, brzeg, oranżeria, krzesło, przykład, trzeba, dźwignia, lonża, brzuch, wrzesień, przedmiot, lżej, małż, krzywda, oberża, obejrzyć, rewanż, rzenie, grzechotnik, szarża
- Zadanie 6 drużynowy przy sterze, wietrzna śnieżycą, stworzyła zagrożenie, przeżądające zachmurzenie, gwizdę na spacerze, powtarzać koleżance, dróżka dla rowerzystów, mężczyzna na traktorze, zważyć i zmierzyć
- Zadanie 7 dojrzała pszenica, najgłośniejszy wrzask, kształtne skrzydło, brzęczenie pszczoł, zdrowszy Krzyś, dobrze wykształcony, brzydki kształt, szybszy grzechotnik, smaczniejszy grzyb
- Zadanie 8 gładszy, najgładszy; grubszy, najgrubszy; odważniejszy, najodważniejszy; ciekawszy, najciekawszy; krótszy, najkrótszy
- Zadanie 9 drapieżnik, chociaż, ciężar, ponieważ
- Zadanie 10 porzeczka, narzędzie, korzeń, zwierzę
- Zadanie 11 przykładowe odpowiedzi: odrzut, podrzut; przymierzyć, odmierzyć; zegarmistrz, arcymistrz; żarówka, żarty; pasażer, obżerać; różnica, wróżka; żurek, żuraw
- Zadanie 12 mistrzem, Nieważne, lekarzem, kuźnikiem, Ważne, mistrzem, mistrzów, różnych, Kazimierz, zegarmistrzem, czasomierz, Andrzej, kucharzem, Przygotowuje, najsmaczniejsze, warzyw, Grzesiek, aptekarzem, najlepszą, pszczoły

Test sprawdzający ch–h poziom drugi

- Zadanie 1 huk, harmider, Hej!, Hura! Halo!; Buch!, Trach!, Och!, Ciach!, Ach!, Ech!, Bach!
- Zadanie 2 piasek, kluska, nosek, kreska; uszko, brzuszek, gmaszek, pieszo; Zosia, Zdziś, pięść, Staś

- Zadanie 3 przykładowe odpowiedzi: sucho, wyschła; krucho, okruc; leniuch, leniuchować; strach, strachliwy
- Zadanie 4 strach, suchy, cicho
- Zadanie 5 zapach herbaty, holenderski proch, bohater w opałach, historyczny gmach, wyhodował groch, fartuch higienistki, błądy strach, trzech harcerzy, hrabianka w okularach
- Zadanie 6 przykładowe odpowiedzi: maluch, przepych, piach, groch, mech, trzeci
- Zadanie 7 chleb, chmura, chłapie, chciwy, chrabąszcz, chrust, chwyt, pchła, chłopek, spadochron, zachmurzenie
- Zadanie 8 z „ch” niewymiennym: chaber, charakter, choinka, chusteczka; z „h” niewymiennym: bohater, rehabilitacja, huragan, wehikuł
- Zadanie 9 archaiczny, archeolog, archiwum, architekt, hipermarket, hydrant, hydraulik, hipopotam, hipodrom, hipnoza
- Zadanie 10 „ch” po „s”: schówek, schody, schyłek, schorzenie; „h” po „z”: zhardtwały, zheblować, zhańbiony, zharmonizować
- Zadanie 11 chód, homar, hak, hasło, cecha, ucho, hotel, hala, chłodzić, groch, mech, strach, hodować, huta, hałas, hokej, orzech, śmiech
- Zadanie 12 Honorata, Hanna, Bohdan, Hipolit, Henryk; Michał, Stach, Michalina, Eustachy, Joachim

Test sprawdzający poziom drugi

- Zadanie 1 wyrazy ze zmiękczeniami „ś”, „ć”, „ń”, „ź”, „dź”: Wojtuś, Zośka, Staś, Danuśka, Jadźka, synuś, robić, groźba, wiać, słońce; wyrazy ze zmiękczeniami „si”, „ci”, „ni”, „zi”, „dzi”: Kasia, Zuzia, Isia, Maciek, książka, niespodzianka, ziarno, kłótnia, bazie, kocięta; wyrazy, w których „i”

zmiękcza spółgłoskę i tworzy sylabę: Kazimierz, siwy, batonik, urodziny, pasikonik, braciszek, dzik, budzik, ochronił, siłacz

- Zadanie 2 żrebak; słonik/słoniątko; cielę/cielątko; szczenię; kociątko/kociak; gąsiątko; koźlątko; prosię/prosiątko; jagnię; lisiątko
- Zadanie 3 zwiesz, zwierz, wież, wiesz, strasz, straż, wierz, jeż, jesz
- Zadanie 4 przykładowe odpowiedzi: lekarz – lekarze, odzież – odzieży, ciężki – ciężar, uwierz – uwierzyć, bagaż – bagażowy, tancerz – tancerzy, kołnierz – kołnierzy, wąż – węże, wróżka – wróżyć, łóżko – łoże
- Zadanie 5 żarówka, żaróweczka, żarówki; książka, książki, książeczka; brzózka, brzózki, brzoza; żabka, żabcia, żaba; zakładka, zakładki, zakładać;
- Zadanie 6 nieporządek, nieuwaga, nieostrość; nie pracuje, nie uważał, nie ostrzyć; nieuważna, nieostry, niewysoka, nieuważnie; niewesoło, nieostro
- Zadanie 7 niebezpieczny – niebezpiecznie, niemożliwy – niemożliwie, niedobry – niedobrze
- Zadanie 8 niezgoda, nieprzyjaciel, nieszczęście, nieodpowiedzialność, niebezpieczeństwo, nieostrożność
- Zadanie 9 W autokarze nie jemy słodczy. W muzeum nie fotografujemy eksponatów. W lesie nie hałasujemy i nie zostawiamy śmieci. W stołówce nie hałasujemy naczyniami. Na statku nie wychylamy się za burtę. W zoo nie karmimy zwierząt. W górach nie schodzimy z wyznaczonych szlaków.

